Primorski DNEVNIK

št. 66 (15.168) leto LI.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Doberdob" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040/7796600

GORICA - Drevored 24 maggio 1 - Tel. 0481/533382

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432/731190

1500 LIR POŠTNINA PLAČANA V GOTOVINI SPED. IN ABB. POST. GR. 1/50%

SREDA, 8. MARCA 1995

CISALPINA GESTIONI SpA

investicijski skladi

pri

BCIKB BANCA DI CREDITO DI TRIESTE TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

Osmi marec se še ni izpel

BREDA PAHOR

Pred pol stoletja so ženske v Italiji postale polnopravne državljanke; takrat so jim namreč priznali volilno pravico. Pred petdesetimi leti so tudi ženske širom po Evropi bolj sproščeno, v pričakovanju osvoboditve, ki se je le naznanjala, praznovale mednarodni dan žensk. Da je ta dan upravičeno pripadal njim, so dokazale s pogumnim zavzemanjem, da bi v njihovih državah prevladala načela demokracije.

Osmi marec - pa čeprav še ni povsem jasno, zakaj so ženske na začetku stoletja izbrale prav ta datum - je namreč nastal kot dan boja žensk za uveljavitev volilne pravice in pravic delavk. Če pomislimo, da je od pisanja prvih resolucij o neizpodbitni pravici ženske, da v moderni družbi tudi sama izbira »predstavnike naroda«, minilo veliko več let od polovice stoletja, ki označuje uživanje volilne pravice žensk v Italiji in drugih državah, je takoj jasno, kakšno vlogo je v tem oziru opravil dan žensk. Prav tako je jasno, da je vselej imel veliko nasprotnikov, in to med pripadniki obeh spolov.

Slava osmemu marcu torej, naj počiva v miru. Tako verjetno menijo in večkrat tudi rečejo pripadnice mlajše ženske generacije, ki si niti misliti ne morejo, da ne bi uživale vseh pravic, od volilne naprej. Če se ozremo po izložbah cvetličarn, slaščičarn, trgovin s spominki in drugimi, ki so v »osmomarčevskem« tednu vse lepo okrašene v rumenem - italijanski razpoznavni znak za osmi marec je namreč nežna rumena mimoza - in preberemo tudi mično izpisana voščila, bi res lahko zatrdili, da je pač to eden izmed številnih potrošniških praznikov. Da o žgečkljivih vabilih v diskoteke in druga zabavišča niti ne govorimo posebej... Ker pa zadeve ne gre odpraviti z nestrpnim površinskim pogledom, temveč se je treba - vsaj ob osmem marcu - poglobiti tudi v statistične podatke in raziskave o položaju žensk, se problem pokaže v realnejši in veliko manj pocukrani luči. Izkaže se, da so ženske v pol stoletja prehodile pomemben, vendar le del poti, na koncu katere bodo lahko rekle, da so lahko ustvarjalno izpovedale svojo drugačnost in imajo res povsem enake možnosti na vseh področjih. Ob osmem marcu (in ne samo) si zato imajo še veliko povedati, predvsem pa imajo veliko načrtovati.

V New Yorku smrtna kazen

NEW YORK - New York je 38. država ZDA, v kateri so ponovno uvedli smrtno kazen. Novi republikanski guverner George Pataki je tako uresnicil svojo volilno obljubo, s katero je premagal Maria Cuoma, ki je nasprotnik smrtne kazni. Za Patakijev predlog pa so se izrekli tudi predstavniki demokratske opozicije. Usmrtitve v državi New York bodo izvedli z injekcijo strupa, ki je po Patakijevem mnenju bolj človeška od električnega stola. Zakon o ponovni uvedbi smrtne kazni so odobrili v enem samem dnevu in Pataki ga je včeraj podpisal.

Mafija začela ofenzivo proti skesancem in državi

PALERMO - Predsinočnji umor Domenica Buscette, nečaka mafijskega skesanca Tommasa Buscette, je po zadnjih mafijskih umorih na Siciliji globoko odjeknil po vsej Italiji. Sef policije Fernando Masone je že napovedal, da bodo na Sicilijo poslali okrepitve. Ob trditvi, da smo ponovno priča mafijski vojni, pa se vedno bolj utrjuje prepričanje, da je mafija predvsem sprožila ofenzivo proti državi. To trdita palermski državni pravdnik Gian Carlo Caselli in njegov florentinski kolega Piero Luigi Vigna. Za obeh poskusa sedaj mafija ponovno uresniciti »požagano zemljo« ob skesancih, ker so se njeni napori za spremembo zakona o skesancih izjalovili. Preiskovalci pa poudarjajo, da je treba sedaj še okrepiti boj proti mafiji in ne nasedati polemikam.

Na 2. strani

TRST / ZARADI KRITIČNEGA FINANČNEGA STANJA

Poziv odbora Glasbene matice V petek stavka uslužbencev

Nujni so izredni posegi za premostitev sedanjih težav

TRST - Odbor Glasbene matice je v ponedeljek sporočil, da uslužbencem zaradi kritičnega finančnega stanja ne more izplačati osebnih dohodkov in da se bo v prihodnjih dneh sestal s predstavniki krovnih organizacij slovenske manjšine v Italiji z namenom, da poiščejo ustrezno rešitev. Upravni odbor je izrazil pričakovanje, da bodo uslužbenci redno nadaljevali z delom in da ne bodo tako oškodovali gojencev in staršev ter se obvezuje, da bo v teku 15 dni skušal dobiti vsaj kratkoročno rešitev.; uslužbenci, ki že dva meseca ne prejemajo plače, pa so za petek napovedali opozorilno stavko. v sporočilu za tisk ugotavljajo, da je po dvomesečnem zamujanju z izplačilom plač čas za bitje plati zvona. Doslej znane rešitve zdajšnje stiske so namreč bodisi premeglene ali predaleč na obzorju. Odgovornost in nemudno ukrepanje rimskih, deželnih ali ljubljanskih oblasti lahko zdrami le enoten nastop delavcev in porabnikov slovenskih kulturnih ustanov v Italiji, menijo uslužbenci GM.

Na 3. strani

PRED ODLOČILNO PREIZKUŠNJO V ZBORNICI

Senatorji so podprli varčevalne ukrepe

RIM - Senat je sinoči po pričakovanjih s široko večino glasov odobril varčevalne ukrepe vlade Lamberta Dinija (na sliki). Gospodarski manever je podprla široka politična koalicija, ki podpira vlado, proti pa so glasovali senatorji desnice in večji del predstavnikov Stranke komunistične prenove.

Dinijevo vlado čaka sedaj odločilna preizkušnja v poslanski zbornici. Gianfranco Fini in predvsem Silvio Berlusconi sta tudi včeraj vztrajno ponavljala stališče, da bo desnica strnjeno glasovala proti Dinijevi vladi. Tako imenovani Kartel svobočin upa, da bo proti vladnim varčevalnim ukrepom strnjeno glasovala tudi poslanska skupina Komunistične prenove.

Predsednik senata Carlo Scognamiglio je pred sinočnjim glasovanjem prebral poslanico, ki jo je ministrski predsednik naslovil vsem parlamentarnim skupinam. Dini poziva vse stranke k čutu odgovornosti in jih vabi, da brez oklevanj podprejo gospodarski manever, ki je nujno potreben za premostitev sedanje hude ekonomske in predvsem finančne krize.

Na 2. strani

Susanna Agnelli v poslanski zbornici: Zakaj je Italija umaknila veto

RIM - Italijanska zunanja ministrica Susanna Agnelli je včeraj po povratku iz Bruslja poročala zunanjepolitični komisiji poslanske zbornice o razlogih, zaradi katerih je vlada umaknila veto na začetek pogajanj o pridruženem članstvu Slovenije v Evropski zvezi. Ponovila je, da bo Italija lahko spremenila stališče »v primeru, da bi se s slovenske strani pokazala premajhna odprtost na bilateralni ravni.«

Med razpravo v komisiji je ministrica tudi ostro zavrnila tržaškega poslanca NZ Roberta Menio, ki jo je obtožil, da je prižgala zeleno luč Sloveniji »zaradi interesov družine Agnelli«.

Na 3. strani

Slovenija v EZ: Dežela previdno pozdravlja umik rimskega veta

TRST - Predsednica deželne vlade FJK Alessandra Guerra je sinoči pozdravila umik italijanskega veta nad pričetkom pogajanj za pridruženo članstvo Slovenije v Evropski zvezi. Stališče predsednice Dežele so bile v popolnem sozvočju s stališči zunanje ministrice Susanne Agnelli.

Načelniki svetovalskih skupin bodo jutri prisluhnili mnenju ezulskih združenj ter slovenske manjšine v Italiji ter italijanske v Sloveniji. O pridruženem članstvu Slovenije v EZ pa bo deželna skupščina razpravljala v petek.

Na 3.strani

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

De Lorenzu zaplenili nepremičnine

Zaradi škode, ki jo je utrpela država zaradi podkupnin v farmacevtski dejavnosti, so nekdanjemu ministru za zadravstvo De Lorenzu in njegovim najožjim sodelavcem zaplenili njihove nepremičnine.

Stran 2

Železarna: Izhoda še ni

Se vedno ni videti rešitve za vprašanje škedenjke železarne, saj niti potovanje deželnega odbornikov Morettona in Del Piera v Rim ni obrodilo sadov.

Stran 4

Pri Gorici ustavili beg morilca

Policija je včeraj blizu Sovodenj prijela morilca iz Verone, ki je zjutraj zabodel nekega trgovca in nato zbežal, namenjen proti meji s Slovenijo.

Stran 9

Čar Rebulovih zgodnjih novel

Ob avtorjevi 70-letnici so ponatisnili Vinograd rimske cesarice in zgodnje novele Alojza Rebule, letošnjega Prešernovega nagrajenca.

Stran 15

Stefanel - Alba za Koraćev pokal

Drevi bo v Milanu prvo finalno srečanje košarkarskega Koraćevega pokala med domačim Stefanelom in Albo iz Berlina. Povratno finalno srečanje bo 15. t.m.

Stran 29

MEDNARODNI TRGI / PRETRES SE NADALJUJE

Dolar padel na predvojno raven in spravil v krizo svetovne trge

Lira po rahlem izboljšanju spet navzdol, negativna tudi borza

RIM - Pretresi na mednarodnih deviznih trgih se nadaljujejo, dolar pa je padel na predvojno raven. V težavah ostaja tako tudi večina evropskih valut, lira pa je po rahlem izboljšanju popoldne spet popustila in spustila marko vse do 1.195 lir, v New Yorku pa celo na 1.202 liri. **(Na sliki AP singapurska borza)**

Kot rečeno, je zeleni bankovec v primerjavi z japonskim jenom in nemško marko v zadnjih dneh dosegel svojo najnižjo mejo po drugi svetovni vojni. Njegova depresija je včeraj spravila v škripce tudi finančne trge, vključno s tokijsko borzo, ki je izgubila kar 4 odstotke. Negativno se je zaključil tudi borzni sestanek v Milanu, ki je skupaj z liro občutil vpliv notranjepolitičnih trenj.

V takih ramerah je bilo včeraj veliko pričakovanja za sestanek guvernerjev evropskih centralnih bank v Frankfurtu, vendar je bilo srečanje za zaprtimi vrati. Po vesteh iz Japonske pa naj bi se mednarodne monetarne oblasti odločile za neke vrste »psihološko vojno« proti špekulantom, potem ko njihovi milijardni posegi na trge niso obrodili nobenega učinka.

Na 11. in 20. strani

ITALIJA / V SPLOŠNI POLITIČNI NAPETOSTI

Senat je odobril varčevalne ukrepe

Velika negotovost pred glasovanjem v zbornici - Berlusconi še zavrača dialog

RIM - Senat je sinoči po pričakovanjih - s široko večino - odobril varčevalne ukrepe Dinijeve vlade. Gospodarski manever je podprlo 179 senatorjev, proti jih je glasovalo 91, 7 pa se je vzdržalo glasovanja. Vladne ukrepe so podprli senatorji politične koalicije, ki podpira Lamberta Dinija, proti sta strnjeno glasovali desnica in Stranka komunistične prenove, čeprav je treba poudariti, da so nekateri njeni senatorji pred glasovanjem polemično zapustili dvorano. V senatu torej, kot napovedano, ni bilo presenečenj, saj je v tej veji parlamenta že na lanskih političnih volitvah prevladala levosredinska koalicija. Njej so se sedaj pridružili še senatorji Severne lige, ki so ostali zvesti Umbertu Bossiju.

Vsa pozornost je sedaj uprta v poslansko zbornico, kjer je položaj skrajno negotov in zapleten. Tako imenovani Kartel svobošcin je tudi včeraj glasno poudaril, da bodo poslanci desnice jutri ali v petek strnjeno glasovali proti Dinijevi vladi. Gianfranco Fini in predvsem njegov zvesti zaveznik Silvio Berlusconi trdno upata, da bo desnici - s pomočjo poslancev SKP - uspelo zavrniti varčevalne ukrepe in torej ves gospodarski manever Dinijeve vlade.

V Kartelu svobošcin pa se stopnjujejo politični dvomi in pomisleki nad umestnostjo negativnega glasu. Marco Pannella je tudi včeraj ves dan razlagal na vse vetrove, da bodo radikalci, ki imajo v zbornici le peščico poslancev, podprli vladne ukrepe. Voditelj radikalcev je znova svaril Berlusconija, naj se premisli in naj v zameno za jamstva o predčasnih volitvah podpre vladne predloge. Velike dvome nad Berlusconijevo brezkompromisno usmeritvijo ima tudi Krščansko-demokratski center (CCD), ki - podobno kot Pannella - še upa, da se bo Berlusconi na koncu vendarle premislil.

Bivši ministrski predsednik in lastnik Fininvesta pa vztraja pri svoji usmeritvi. Nekateri njegovi najbližji sodelavci so tudi včeraj vsekakor bili mnenja, da Berlusconi bo do zadnjega čakal »pozitivne signale« s strani Dinija in tudi samega predsednika republike. Ti signali se očitno nanašajo na obvezo po čimprejšnjih predčasnih volitvah.

Predsednik senata Carlo Scognamiglio, ki mu »Forza Italia« očita tiho politično podporo Dinijevi vladi, je pred sinočnjim glasovanjem prebral poslanico, ki jo je vsem parlamentarnim skupinam naslovil Lamberto Dini. Isto poslanico bo danes v poslanski zbornici prebrala tudi predsednica Irene Pivetti. Predsednik vlade Dini v njej poziva vse politične stranke k čutu odgovornosti in jih toplo vabi, naj podprejo vladni gospodarski manever.

SKP na razpotju: za ali proti Diniju?

RIM - Vsedržavno vodstvo Stranke komunistične prenove je z 31 glasovi proti 10 in tremi vzdržanimi potrdilo nasprotovanje Dinijevemu gospodarskemu manevru, vendar je dopustilo možnost spremembe stališča, ko bi nastopile nekatere novosti, zlasti glede pokojnin. V tem primeru se bo vodstvo SKP spet sestalo, da bi preučilo položaj.

Prav v pričakovanju novosti se je načelnica skupine SKP v senatu Ersilia Salvato nekaj ur po zaključku seje vodstva srečala s predsednikom vlade Lambertom Dinijem in ob koncu pogovora dopustila možnost, da bi SKP v poslanski zbornici spremenila stališče. V senatu so zvečer predstavniki SKP povečini glasovali proti manevru, vendar zaradi drugačnega razmerja sil to nikakor ni ogrozilo odobritve vladnih gospodarskih ukrepov. Medtem ko je Dini po srečanju s Salvatovo dejal, da »ni novosti, razprava o manevru se nadaljuje,«, je predsednica komunističnih senatorjev povedala, da je od premiera zahtevala nekatere spremembe manevra, na primer vključitev norm za boj proti davčnim utajevalcem in zmanjšanje posrednih davkov. Po njenih besedah je bil Dini dojemljiv za te zahteve, saj ji je med drugim dejal, da je vlada pomislila tudi na možnost uvedbe višjih davkov za višje dohodkovne pasove.

Na jutranji seji strankinega vodstva je vsekakor prišlo do ostrega soočanja med večino, ki se je izrekla za glasovanje proti Dinijevemu manevru, in manjšino, katerih teze je orisal bivši poslanec Lucio Magri. Slednji je predvsem opozoril pred nevarnostjo, da bi komunisti pomagali Berlusconiju in Finiju. »Pokopati manever in vlado ne zato, da bi dobili boljši manever, ampak samo zaradi volitev, bi pomenilo odpreti pot valutnemu kolapsu in novemu izbruhu inflacije.« To bi imelo zelo hude posledice predvsem za delavce in upokojence, po drugi strani pa bi se okrepila vez med politično desnico in gospodarskimi mogočneži. Tudi predsednik poslancev SKP Famiano Crucianelli je bil mnenja, da je treba Berlusconiju preprečiti, da bi dosegel svoj cilj, namreč iti na volišča, ne da bi prej zagovotili enakih možnosti vsem silam, predvsem glede dostopa do televizij. Crucianelli je predlagal, da bi predstavniki SKP v četrtek, ko bo glasovanje v poslanski zbornici, zapustili dvorano in s tem preprečili, da bi Berlusconi in njegovi imeli večino.

Stališča večine pa sta na tiskovni konferenci po zasedanju vodstva obrazložila tajnik Fausto Bertinotti in predsednik Armando Cossutta, ki pa sta postavila dva relativno nova poudarka: prvič, da je Dinijev manever mogoče vsaj delno spremeniti, s čimer bi tudi SKP spremenila svoje zadržanje, in drugič, da je treba vsekakor pred volitvami (glede teh SKP soglaša, da naj bodo junija) potrebno odobriti ukrepe, ki bodo zagotovili vsem strankam v volilni kampanji enake možnosti.

SICILIJA / PO DALJŠEM PREMORU

Teroristična ofenziva mafije proti državi

Ker ji ni uspelo spremeniti zakonov o skesancih

PALERMO - Predsinočnji umor Domenica Buscette, nečaka mafijskega skesanca Tommasa Buscette, je po zadnjih mafijskih umorih na Siciliji globoko odjeknil po vsej Italiji. Šef policije Fernando Masone je že napovedal, da bodo na Sicilijo poslali okrepitve, tako da bodo lažje kos sedanji mafijski vojni. Ob trditvi, da smo ponovno priča mafijski vojni, pa se vedno bolj utrjuje prepričanje, da je mafija predvsem sprožila ofenzivo proti državi. To vsaj trdi palermski državni pravdnik Giancarlo Caselli.

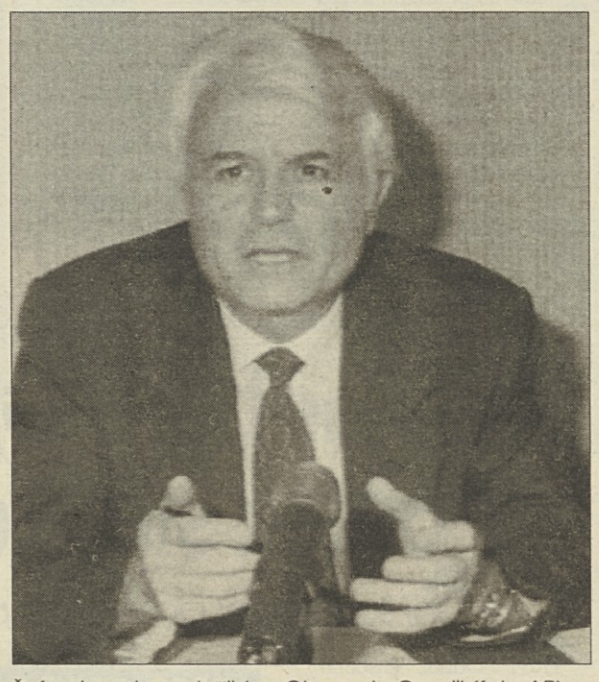

Šef palermskega tožilstva Giancarlo Caselli (foto AP)

Na včerajšnji tiskovni konferenci je Caselli izjavil, da je Cosa nostra sprožila teroristično ofenzivo, ki ima več ciljev, med katerimi je glavni cilj nedvomno napad na mafijske skesance. Še pred zadnjimi umori je mafija začela z rušenjem vloge in pomena skesancev. Pri tem se je posluževala vseh sredstev. Z uspehom je izkoristila polemike o vlogi in zakonskih normah glede skesancev. Leta 1993 je pojav skesancev zadobil take razsežnosti, da se je Cosa nostra čutila do skrajnosti ogrožena. Prav takrat pa se je začela politična polemika o vlogi in verodostojnosti skesancev. Višek so ti manevri dosegli z objavo lažnega dosjeja Di Maggio. Ta podtaknjeni dosje, ki naj bi rušil verodostojnost skesanca Baldassareja Di Maggia, so hranili karabinjerji in sodstvo. Za palermskega državnega pravdnika pa ni tako pomembo, kako je ta dokument prispel v javnost, pomembnejše je dejstvo, da so ga razbobnali. Po Casellijevem mnenju se je torej Cosa nostra poslužila starih metod in pri tem bila še kar uspešna, saj je precej zavrla nova kesanja, dosedanji skesanci pa se čutijo nesigurne in opeharjene. Prav v takem ozračju je lahko mafija sprožila sedanjo teroristično ofenzivo. Ne da bi poimensko imenoval dosmrtnega senatorja Andreottija, pa je Caselli obsodil njegove izjave o samomoru karabinjerskega podčasnika Lombarda, še bolj pa odmev, ki so ga te izjave imele v medijih.

S takimi ocenami se v glavnem strinja tudi florentinski državni pravdnik Piero Luigi Vigna, ki je član komisije zadolžene za skesance. Po njegovem se je Cosa nostra po pokolih leta 1992-93 odločila za premor, ker je upala, da bo lahko spremenila zakonodajo o skesancih. Ker se to ni zgodilo, se je sedaj odločila, da bo s krvjo onemogočila nova kesanja. Ta pojav se je v prvih dveh mesecih letos namreč še povečal, tako da je morala mafija ukrepati, ker se je začel rušiti zid molka. Glede drugih umorov Vigna ne verjame, da je v teku boj za oblast med raznimi klani, ker »kupolo« še vedno vodijo razni Brusca, Bagarella, Provenzano in Aglieri.

Tudi med varnostnimi silami in preiskovalci prevladuje prepričanje, da je treba sedaj predvsem pravici zagotoviti mafijske voditelje, ki so na begu. Vsi se namreč zavedajo, da je položaj do skrajnosti nevaren in da bi polemike koristile samo mafiji.

Teh pa kot kaže ne manjka. Že Andreotti je izkoristil samomor karabinjerskega podčastnika Lombarda, da bi speljal vodo na svoj mlin. Sedaj pa so začeli pravo ofenzivo razni Berlusconijevi veljaki, med katerimi prednjači Vittorio Sgarbi, predstavniki Nacionalnega zavezništva pa so zahtevali celo prepoved Santorove televizijske oddaje, kot da bi bila ta oddaja in obtožbe palermskega župana Leoluca Orlanda krive za Lombardov samomor. O tem primeru sicilski preiskovalci molčijo, a vedno bolj se utrjuje prepričanje, da je šlo za »mafijski samomor«. Lombardo naj bi se ubil, ker se je bal, da bi se mafija znesla nad njegovimi, ker je prišel na sled kaki prehudi zadevi. V poslovilnem pismu namreč sploh ni omenil Orlandovega napada med Santorovo oddajo.

Bagarella obsojen na dosmrtno ječo

PALERMO - Mafijskega kolovodjo iz Corleoneja Leoluco Bagarello so včeraj obsodili na dosmrtno ječo zaradi umora šefa palermskega letečega oddelka policije Borisa Giuliana. Bagarella, ki je svak mafijskega šefa Riine, je na begu od leta 1991. Umor Borisa Giuliana 21. julija 1979 je pomenil začetek mafijske ofenzive proti vidnim predstavnikom varnostnih sil. Bagarella je vpleten tudi v druge umore, vključno v pokol pri Capaciju. Med preiskovalci prevladuje mnenje, da je po aretaciji svojega tasta Riine sedaj eden od najvplivnejših mafijskih šefov.

PODKUPNINE / RAČUNSKO SODIŠČE

Zaplenili premoženje Francesca De Lorenza

Država poskuša omejiti nastalo škodo

RIM - Računsko sodišče je odredilo zaplembo premičnin in nepremičnin nekdanjega ministra za zdravstvo Francesca De Lorenza **(na sliki AP)**, njegovega osebnega tajnika Giovannija Maroneja, bivšega generalnega direktorja farmacevtske službe pri ministrstvu za zdravstvo Duilia Poggiolinija, bivšega direktorja višjega zdravstvenega sveta Francesca Antonia Manzolija in nekdanjih članov medministrskega odbora za cene (CIP) Antonia Boccie, Antonia Brenne in Elia Guida Rondanellija. Kot je zapisano v zahtevi je računsko sodišče iz Lacija navedlo, da naj bi z zaplembo jamčili zneske zaškodo, ki jo je država utrpela zaradi podkupovalne afere v zvezi s cenami zdravil.

Prvotno so trdili, da je država utrpela za 15.117 milijard lir škode, kasneje pa so ugotovili, da je škoda znašala precej manj, ker se je omejila le na obdobje, ko je De Lorenzo iz podtajnika postal minister za zdravstvo (avgust 1989 - februar 1993). Računsko sodišče je torej osvojilo tezo nekdanjega predsednika italijanske farmacevtske industrije Cavazze, ki je trdil, da pred De Lorenzom politike ni zanimala farmacevtska industrija, morebitne nepravilnosti pa so bile omejene. Država naj bi torej utrpela »le« 1.900 milijard lir škode.

Bivšemu ministru De Lorenzu so zaplenili pet hiš v Anacapriju, nekaj zemljišč v istem kraju, prejemke, ki mu jih daje neapeljska univerza in odpravnino. Precej nepremičnin so zaplenili tudi Maroneju, bolj borna pa je bila bera pri ostalih.

Spet grožnje skrbstvenim ustanovam

RIM - Minister za delo Treu se je včeraj sestal s predstavniki 16 privatiziranih skrbstvenih ustanov in znova zanikal, da bi nasprotoval privatizaciji, ki jo predvideva zakon št. 509 iz lanskega leta. Takoj zatem pa je povedal, da bi se po njegovem mnenju tudi te ustanove morale podrediti splošnim določilom (še zlasti bi pri obračunavanju pokojnine morale upoštevati 2% letni donos, ki ga bo vzel v poštev Inps).

Vsedržavno tajništvo sindikata novinarjev je ostro obsodilo tako zadržanje in opozorilo, da te ustanove niso prvič pod udarom, za katerega pa ni nobene osnove. Zakon namreč jasno določa, da tisti, ki ne prejema državne podpore, ima pravico do privatizacije. Ne samo: skupaj z drugimi tudi skrbstvena ustanova novinarjev prispeva v solidarnostni sklad (samo lani 6 milijard) in sama krije prispevke za brezposelnost (nadaljnjih 10 milijard v lanskem letu).

O tem vprašanju bo govor na sestanku, ki bo prihodnji teden v Rimu in na katerega bo novinarski sindikat povabil predstavnike drugih 15 zainteresiranih ustanov.

POJASNILO

V ponedeljek, 6. t.m. je časnikarka PD (bip), ki se je udeležila nedeljskega zborovanja Nacionalnega gibanja v prostorih hotela Savoia-Excelsior, zapisala, med drugim, pod naslovom »Slovenija ne sme v EZ«, da se je v dvorano prerinil tudi Boris Gombač (SGPS). Časnikarko sem že isti dan zaprosil naj to izjavo prekliče, kajti mene na tistem srečanju ni bilo. Naslednji dan je PD objavil na drugi strani popravek z mojo izjavo s pripisom, da je avtorica napisala, dan prej, kako sem se prerinil v dvorano, ker je tako priseglo več prič. Ker se podpisani ni udeležil nedeljskega zborovanja, ker je bil čisto nekje drugje (imam priče), lahko samo sklepam, da je šlo za zamenjavo osebe.

Boris Gombač

TRST / SLOVENSKA GLASBENA ŠOLA BREZ SREDSTEV ZA IZPLAČILO OSEBNIH DOHODKOV

Kriza v Glasbeni matici: v petek opozorilna stavka

Upravni odbor se bo srečal z obema krovnima organizacijama

TRST - Stanje v Glasbeni matici se zaostruje. Odbor slovenske glasbene šole je v ponedeljek sporočil, da uslužbencem zaradi kritičnega finančnega stanja ne more izplačati osebnih dohodkov in da se bo v prihodnjih dneh sestal s predstavniki krovnih organizacij slovenske manjšine v Italiji z namenom, da poiščejo ustrezno rešitev; uslužbenci, ki že dva meseca ne prejemajo plače, pa so za petek napovedali opozorilno stavko.

Na seji upravnega odbora je predsednik Adrijan Semen uvodoma povedal, da je upravni odbor GM z izrednim premostitvenim prispevkom vlade Republike Slovenije lahko izplačal profesorjem in upravnemu osebju, nekaj več kot polovico januarskih prispevkov in pokril vse socialne in druge obveznosti tudi za februar. Za preostali del prejemkov za januar in za plače za februar pa upravni odbor nima več sredstev in v tem trenutku tudi ni od nikoder nobenega zagotovila, da bo imel potrebna finančna pokritja sredstev v kratkem času na razpolago. Čeprav je bilo ob raznih priložnostih rečeno, da bodo do obnovitve nakazil s strani italijanske države, premostitvena sredstva iz Slovenije prihajala tudi za naslednje mesece, se to doslej iz nerazumljivih vzrokov ni zgodilo. Tudi posredovanja obeh zamejskih krovnih organizacij SKGZ in SSO, v katerih je GM včlanjena, doslej ni zaleglo; prišlo je celo do zastoja, baje zaradi ponovnega dogovarjanja o kriterijih za interno porazdelitev teh premostitvenih, četudi nezadostnih sredstev med osrednje kulturne organizacije slovenske narodnostne skupnosti v Italiji.

Po drugi strani je predsednik Semen ugotovil, da je v zadnjem času prišlo v Rimu do nekaterih pozitivnih premikov kar zadeva financiranje slovenskih kulturnih ustanov v Italiji. V zunanjepolitični komisiji poslanske zbornice je bil sprejet amandma o obnovitvi državnega prispevka v višini 8 milijard lir (namesto 6 milijard v lanskem letu). O tem se bo morala izreči še proračunska komisija poslanske zbornice in nato avla, nakar bo predlog romal še v senat in bo zato formalni postopek še zelo dolg predno bo ustrezni zakon sprejet. Prav tako ni nobene gotovosti, da bo do tega prišlo v primeru predčasnih volitve, saj bi sedanjemu parlamentu oz. sedanji vladi zmanjkalo materialnega časa za izpeljavo postopka. Toda neglede na to pomeni sprejem amandmaja o zvišanju prispevkov za slovensko manjšino na 8 milijard lir, pozitiven korak in novo okoliščino, ki - po prepričanju upravnega odbora - odpira nove in realne možnosti za vsaj prehodna nakazila finančnih prispevkov iz Slovenije za kolikor toliko zagotovljeno delovanje naših osrednjih kulturnih ustanov, konkretno seveda Glasbene matice.

Upravni odbor je zato sklenil zahtevati od obeh osrednjih manjšinskih organizacij, kot v tem trenutku svojih neposrednih sogovornikov, takojšen sestanek za skupen nastop pri odgovornih dejavnikih v matični domovini, da se najde takojšnja zadovoljiva rešitev v smislu danih obljub in da dobi upravni odbor GM tudi konkreten odgovor kaj se namerava konkretnega storiti v zvezi z nakazovanjem prehodnih finančnih prispevkov. Upravni odbor je ugotovil, da bo, v nasprotnem primeru, vsa odgovornost za morebitne drastične korake, h katerim bi bil prisiljen, padla na odgovorne dejavnike v matični domovini.

Z ocenami in ugotovitvami upravnega odbora se je v glavnem strinjal tudi na seji prisotni predstavnik profesorskega zbora. Ko je izražal svoje osebno mnenje je dejal, da je bilo prehodno nakazilo prispevka iz Slovenije za januar čeprav nezadostno, dobrodošlo in da ga znamo tudi ceniti, da pa po drugi strani ni dopustno obravnavati manjšino v tej zvezi kot objekt in z njo tako tudi ravnati. To so za manjšino nesprejemljive igrice. Sicer pa je o celotni situaciji včeraj razpravljal tudi profesorski zbor na osnovi prejetega pisma upravnega odbora GM in zavzel stališče.

Končne sklepe upravnega odbora je povzel predsednik Semen takole: Zahtevati takojšen sestanek s predsednikoma obeh krovnih organizacij; predlagati skupen nastop v Ljubljani ali v podrejenem primeru samostojen nastop upravnega odbora; nasloviti ponovno prošnjo za anticipiranje mesečnih prispevkov tudi v luči novosti iz Rima; nasloviti pismo uslužbencem in s skrajno kritičnim položajem seznaniti javnost.

(jk)

Pismo upravnega odbora GM uslužbencem

»Upravni odbor Glasbene matice je na svoji redni seji 6.3.95 ugotovil, da je izčrpal vsa finančna sredstva na razpolago in da zato ni v stanju izplačati januarskega dopolnila plač in ne februarskih plač, medtem ko so bile izplačane socialne dajatve. Še tekom tega tedna naj bi prišlo do sestanka z obema krovnima organizacijama, kjer naj bi se konkretno dogovorili o anticipaciji sredstev. Upravni odbor pričakuje, da bodo uslužbenci redno nadaljevali z delom in da ne bodo tako oškodovali gojencev in staršev ter se obvezuje, da bo v teku 15 dni skušal dobiti vsaj kratkoročno rešitev.«

Za pismo nameščencem Glasbene matice se je upravni odbor odločil potem, ko je izčrpno in z veliko zaskrbljenostjo razpravljal o kritičnem finančnem položaju naše osrednje glasbene in kulturne ustanove.«

Odgovor uslužbencev Glasbene matice

»Učno in neučno osebje šole Glasbene matice »Marij Kogoj« je na sindikalnem sestanku dne 7. marca vzelo v pretres pismo upravnega odbora Glasbene matice. Uslužbenci menijo, da je po dvomesečnem zamujanju z izplačilom plač čas za bitje plati zvona. Doslej znane rešitve zdajšnje stiske so namreč bodisi premeglene ali predaleč na obzorju. Odgovornost in nemudno ukrepanje rimskih, deželnih ali ljubljanskih oblasti lahko zdrami le enoten nastop delavcev in porabnikov slovenskih kulturnih ustanov v Italiji. S tem streznitvenim in budilnim namenom sklicuje osebje glasbene matice v petek, 10. marca prvo celodnevno opozorilno stavko.«

ITALIJA - SLOVENIJA

Agnellijeva: Umik veta ne pomeni blanketne menice

RIM - Ne gre za blanketno menico, italijanska vlada bo stalno bdela nad spoštovanjem sporazumov. Italijanska zunanja ministrica Susanna Agnelli je včeraj po povratku iz Bruslja, kjer je Italija umaknila veto na začetek pogajanj za pridruženo članstvo Slovenije v Evropski zvezi, v zunanjepolitični komisiji poslanske zbornice odgovorila predvsem na kritike, ki so nanjo letele z desne. Ponovila je, da bo Italija lahko vedno spremenila stališče, recimo od trenutku podpisa sporazuma o pridruženem članstvu, »v primeru, da bi se s slovenske strani pokazala premajhna odprtost na bilateralni ravni.«

Po drugi strani pa je voditeljica italijanske diplomacije poudarila, kako je bila Sloveniji naložena velika odgovornost prav glede njenega bodočega zadržanja do Italije. Agnellijeva je v tej zvezi povedala, da je že pisala slovenskemu kolegu Zoranu Thalerju in mu predlagala, da bi se že v doglednem času sestala mešana dvostranska komisija.«

Susanna Agnelli je tudi opozorila na pisno obvezo slovenske vlade, da odpre svoja tržišča in se prilagodi standardom evropske zakonodaje še pred zaključkom sporazuma o pridruženem članstvu. Pa tudi sam evropski komisar za zunanje odnose EZ Hans van den Broeck je zagotovil, da bo osebno skrbel, kot je dejala Agnellijeva, da bo Ljubljana »dosledno nadaljevala v smeri sprejetih obvez. EZ pričakuje, je dodala, da bo Slovenija spoštovala svojo obvezo, da dovoli dostop na nepremičninski trg.

Med razpravo v zunanjepolitični komisiji zbornice je prišlo tudi do besednega spopada med Agnellijevo in tržaškim poslancem Nacionalnega zavezništva Robertom Menio, ki jo je obtožil, da se ji je mudilo omogočiti vstop Slovenije v EZ zaradi osebnih interesov oziroma zaradi interesov družine Agnelli na tem območju. Zunanja ministrica je izrazila ogorčenje nad takimi podtikanji, še posebno, ker jo je Menia opsoval s »služabnico«.

Sicer pa so bili Menia in njegovi strankarski kolegi dokaj osamljeni v protivladni polemiki. Pomisleki so sicer prišli tudi iz vrst Forza Italia (tržaška poslanka Marucci Vascon je izrazila »grenkobo in razočaranje«), medtem ko so italijansko gesto pozdravili predstavniki Severne lige, Ljudske stranke in progresistov.

Pomisleke o umiku italijanskega veta pa vsebuje tudi resolucija, ki jo je podpisalo kakih 80 pripadnikov strank Kartela svobošcin, prvi podpisnik pa je bivši podtajnik v zunanjem ministrstvu Livio Caputo. Dokument med drugim nalaga italijanski vladi, naj ne privoli v podpis sporazuma o pridruženem članstvu, če Slovenija ne bo v roku treh mesecev začela postopkov za vračanje nepremičnin istrskim beguncem.

SLOVENIJA V EVROPO / STALIŠČE DEŽELNEGA ODBORA FJK

»Vlada se je izkazala«

TRST - Deželna vlada Furlanije-Julijske krajine pozdravlja umik italijanskega veta nad pričetkom pogajanj za pridruževanje Slovenije k Evropski zvezi in istočasno zahteva od Ljubljane točna jamstva, predvsem glede vprašanja vračanja nepremičnin istrskim beguncem. To je na sinočnji seji deželnega sveta poudarila predsednica Dežele Alessandra Guerra. Njena stališča so v popolnem sozvočju s stališči zunanje ministrice Susanne Agnelli, ki jih v Trstu vehementno zagovarja tudi župan Riccardo Illy.

Dinijeva vlada je po mnenju Guerrove zavzela do Slovenije pametno in uravnovešeno stališče, ki bo lahko le koristilo obmejni deželi, kot je Furlanija-Julijska krajina. »Če Slovenija ne bo spoštovala sprejetih obvez glede beguncev in glede prilagajanja svoje lastninske zakonodaje evropskim standardom, lahko Rim v vsakem trenutku nastopi za takojšnjo prekinitev asociacijskih pogajanj«, je poudarila predsednica, ki upa in pričakuje, da bo Dežela sproti seznanjena s potekom, predvsem bilateralnih pogajanj.

Furlanija-Julijska krajina bo torej pozorno (in previdno) spremljala bližnje razgovore med Rimom in Ljubljano, a tudi med Brusljem in Ljubljano. Poleg nepremičninskega vprašanja, je Guerrova omenila odprta vprašanja obeh manjšin, celotno gospodarsko problematiko in tudi možnost spremembe morske meje v Tržaškem zalivu. To je najbrž omenila, da bi nekoliko utišala hrupne proteste tržaških nacionalistov. Glavna skrb deželne uprave je vsekakor ta, da bo Furlanija-Julijska krajina pripravljeno pričakala polnopravni vstop Slovenije v Evropsko zvezo. V Trstu in v Vidmu očitno nočejo, da bi se ponovile napake, s katerimi je predvsem severna Furlanija dočakala vstop Avstrije v EZ.

Deželna vlada zato že sedaj zahteva od Rima točna jamstva za ekonomske posledice vključevanja Slovenije v združeno Evropo. Predsednica je izrecno omenila cestne povezave z Vzhodom, tržaški finančni »off-shore« center in nujnost refinansiranja državnega zakona za razvoj obmejnih področij, ki je svojčas spodbudil ekonomske odnose z vzhodnimi sosedi. Izboljšanje odnosov med državama bo po njenem mnenju tudi prispevalo k reševanju vseh odprtih vprašanj slovenske manjšine v Italiji in italijanske v Sloveniji.

Predsednica deželne vlade je od Rima zahtevala večje pristojnosti na manjšinskem področju. Omejila se je predvsem na kulturno poslanstvo obeh manjšin ter na njuno vlogo mostu pri krepitvi medržavnih odnosov. Tudi pri tem hoče Furlanija-Julijska krajina - kot rečeno - imeti večjo vlogo, za katero pa je rimska vlada doslej pokazala res zelo malo posluha.

Deželna skupščina bo v petek ocenila poročilo predsednice Guerrove, medtem ko bodo jutri načelniki svetovalskih skupin prisluhnili mnenjem slovenske manjšine, Italijanov v Istri in ezulskih združenj. Desnica, ki se zbira v »Polu svobošcin«, je pozvala Deželo, naj pozorno spremlja bližnja pogajanja med Italijo in Slovenijo, njeni predstavniki - z razliko od tržaških somisljenikov - pa niso zahtevali odstopa zunanje ministrice Agnellijeve.

S.T.

OBISK PODMINISTRA ZA ZUNANJE ZADEVE

V Trstu kmalu hrvaški konzulat

Srečanji na županstvu in s predsednico deželnega odbora

TRST - Hrvaška bo v prihodnjih dneh odprla v Trstu svoj generalni konzulat. To je med včerajšnjim obiskom v Trstu uradno potrdil hrvaški podminister za zunanje zadeve Smiljan Šimac, ki se je srečal s predsednico deželne vlade Alessandro Guerro ter s predstavnikom mestne uprave. Uglednega gosta je spremljal šef oddelka za stike s sosednjimi državami pri zunanjem ministrstvu Dobroslav Silobrčič.

Šimac je povedal, da bo tržaški generalni konzulat imel pravne pristojnosti nad severovzhodno Italijo (Furlanija-Julijska krajina, Veneto in Tridentinska-Južna Tirolska) in da si Zagreb prizadeva za vsestransko krepitev odnosov z Italijo in seveda tudi s Furlanijo-Julijsko krajino. Predsednica Dežele je hrvaškega gosta med drugim opozorila na položaj italijanske narodnostne skupnosti v Istri.

O položaju Italijanov na Hrvaškem je tekla beseda tudi na srečanju na tržaškem županstvu. Glede znane in sporne razsodbe hrvaškega ustavnega sodišča je Šimac poudaril, da razsodba ne bo na noben način okrnila ustavnih pravic italijanske manjšine. Na županstvu so tudi poudarili nujnost boljših poslovnih odnosov med tržaško in koprsko luko.

Na sliki: hrvaški podminister Šimac s predsednico deželne vlade Alessandro Guerra med včerajšnjim srečanjem.

ŠKEDENJSKA ŽELEZARNA / SENATNA KOMISIJA NI (ŠE) SPREJELA POPRAVKA

Še odprto vprašanje elektriške centrale

Moretton in Del Piero v Rimu nista veliko dosegla

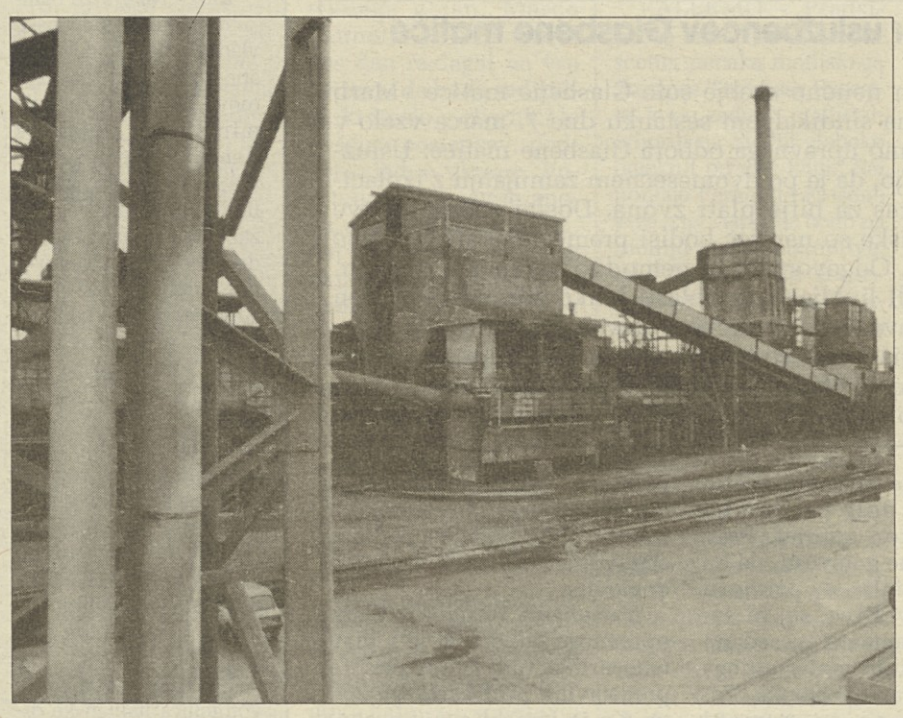

Še vedno ni videti nikake dokončne rešitve za vprašanje škedenjke železarne, ki se prav zaradi zavlačevanj že kar zaskrbljujoče zapleta. Včeraj je v Rimu zasedala senatna komisija, ki preučuje zakonski osnutek za privatizacijo elektriške družbe ENEL, a vsaj do poznih večernih ur ni zavzela nikakega dokončnega stališča do popravka, ki bi električni centrali škedenjske železarne omogočal, da bi družbi ENEL prodajala odvečno energijo.

Zadeva je resna, saj sta družbi Bolmat in še zlasti Lucchini postavili omenjeno zadevo kot pogoj za odkup škedenjske železarne. Prav zato so se za sprejem ustreznega popravka k zakonu za privatizacijo družbe ENEL poleg tržaških parlamentarcev posebno zavzeli deželna in tržaška občinska uprava, tako da sta šla včeraj v Rim deželni odbornik za industrijo Gianfranco Moretton in tržaški občinski odbornik za gospodarstvo Eugenio Del Piero prav z namenom, da bi od pristojne senatne komisije dosegla, da bi omenjeni popravek sprejela.

Kot rečeno, pa Moretton in Del Piero nista veliko opravila. Po Del Pierovi izjavi za tisk je predsednik komisije Umberto Carpi pokazal razumevanje za tržaške zahteve podobno kot nekateri komisarji. Minister za industrijo Alberto Clò pa je potrdil svoje pomisleke, češ da bi na tak način odprli vrata še številnim drugim, ki postavljajo podobne zahteve. Sicer pa je komisija zasedala pozno v noč tudi spričo dejstva, da bo senatna zbornica po vsej verjetnosti obravnavala zakon o privatizaciji družbe ENEL že danes ali najpozneje v četrtek. Seveda nič ne izključuje, da bi popravek sprejeli v zbornici, čeprav je verjetnost majhna.

Vesti iz Rima so takoj negativno odjeknile v Trstu. Vodsta sindikatov CGIL, CISL in UIL bodo skupno s predstavniki tovarniškega sveta danes stopili v stik z Del Pierom in Morettonom, da bi na osnovi najnovejših informacij preučili nastali položaj. Vse preveč je negativnih znakov, da ne bi bili zaskrbljeni. Prav gotovo bodo pomislili na nove možnosti protesta.

STALIŠČE

Deželne ACLI za Prodija in levosredinsko zavezništvo

Deželno vodstvo Krščanskih združenj italijanskih delavcev ACLI se je glede zadnjih dogajanj na italijanskem političnem prizorišču zelo jasno opredelilo: izredne gospodarske ukrepe Dinijeve vlade je ocenilo za sicer zelo težke a v bistvu pravične kar zadeva porazdelitev bremen, medtem ko je označilo za zelo škodljive pritiske na predsednika republike, da bi razpustil parlament, ki je bil izvoljen pred slabim letom dni. Država potrebuje v tem trenutku odobritev gospodarskega manevra ter zakona o reformi pokojninskega sistema in zgladitev političnega spopada.

Kar zadeva bližnje upravne volitve, je ACLI mnenja, da volilna reforma sicer ne uresničuje večinskega sistema, kljub temu pa daje možnosti oblikovanja programskih zavezništev. V tem okviru je kandidatura Romana Prodija pozitivna, zato se ACLI zavzemajo za oblikovanje močnega levosredinskega pola. Na koncu se je deželno vodstvo zavzelo tudi v obrambo Ustave, ki izhaja iz odporništva in ki bi jo nekateri radi izničili.

PEDAGOŠKI LICEJ / »INDEKS NEUSPEŠNOSTI«

»Nočemo dijakov ki nočejo študirati«

Mnenje dijakinje in profesorice

Ravnateljeve izjave v drugem članku o »indeksu neuspešnosti« na pedagoškem liceju Antona Martina Slomška so izzvale med profesorji šole v Ul. Caravaggio »veliko razočaranje.« Tako trdi profesorica naravoslovja Lili Čebulec. Profesorji so se hudovali predvsem nad mnenjem, ki ga je ravnatelj izrekel o »povprečnosti« učnega kadra. Izjava je bila v prejšnjih dneh predmet razprave in posvetov med profesorji. Dobro počutje med profesorji na šoli, o katerem je tudi govoril ravnatelj, je stopilo ob taki oceni v drugi plan.

Prof. Čebulčeva se je zaustavila tudi ob mnenju, da se vpisujejo na šolo šibkejši dijaki. »Večinoma je res takih, ki so zaključili obvezno šolo z zadostnim uspehom, na našo šolo pa prihajajo vsako leto tudi dobri in prav dobri dijaki, pa tudi eden ali dva odličnjaka. A to ni za nas nobeno presenečenje. Vajeni smo delati s takimi, šibkejšimi dijaki, z njimi imamo še dolgoletne izkušnje. Potrebno je mnogo truda, posebno delo, da bi nudili vsem enake možnosti. Le na ta način lahko nato dijaki razvijejo svoja zanimanja, prikrito nadarjenost in nagnjenja. Mnogokrat se dogodi, da se nekateri na šoli prav razživijo in postanejo uspešnejši. Obenem pa se v nekaterih primerih tudi izkaže, da dijak ni sposoben ali bolje nima volje, da bi nadaljeval študij. Taki pač odstopijo sami, ali pa so v prvem ali drugem razredu odklonjeni.«

Profesorica je opozorila tudi, da so dijaki ob vpisu na šolo še zelo mladi. Mnogi še ne vedo, kaj bi počeli, ne vedo, ali naj bi izbrali poklic ali pa nadaljevanje študija. Tako prihaja do prepisovanj iz ene šole na drugo.

Prof. Čebulčeva je zanikala, da bi bili profesorji manj strogi kot na drugih šolah, ker bi se bali, da bi z velikim številom odklonjenih upadlo zanimanje za šolo. »Profesorski zbor ni imel nikoli teh pomislekov. Glavna je kvaliteta,« je izjavila, in opremila trditev s primerom: letošnji četrti razred obiskuje 13 dijakov. V prvem letniku sta delovala dva prva razreda. Selekcija je bila v prvih dveh letih toliksna, da so v tretjem letniku prvotna dva razreda združili v enega. Seveda za boljšo kvaliteto pouka.

Profesorica, ki je tudi referentka za boljše počutje in za preventivo proti zasvojenosti, je spregovorila tudi o pridnosti dijakov. »Samostojno pripravljajo predstave, kulturne in zabavne prireditve. Prav naši dijaki so dali povod za lansko dijaško manifestacijo po mestnih ulicah. Pred kratkim so drugošolci pripravili pustovanje. To pomeni, da se tudi mlajši dijaki kmalu vpeljejo v šolsko življenje. Dijaki nastopajo v razredu, na prireditvah, s tem pridobivajo gotovost, samozavest, kar jim bo nato služilo v življenju,« je povedala profesorica naravoslovja Lili Čebulec.

Članka o »uspešnosti« pedagoškega liceja sta odmevala tudi med dijaki. »S člankoma nismo bile preveč vesele,« je priznala dijakinja 5. razreda, ki pa ni hotela, da bi objavili njenega imena. »Stevilke so stevilke, to pa še ne pomeni, da je šola slaba,« je nadaljevala. »Pomeni, da je šola selektivna, da se do 5. razreda prebijejo le tisti, ki pač to zmorejo. V prvem razredu nas je bilo 14, ostalo nas je osem,« je podkrepila svojo trditev.

Dijakinjo je predvsem skrbelo, da bi ljudje ne razumeli napačno tistega »indeksa neuspešnosti«. »Ob površnem branju bi si lahko bralci ustvarili napačno mnenje o šoli.« O domnevnem vpisu šibkejših dijakov na šolo je povedala, da je letos prav 5. razred sodeloval pri informativnem dnevu za nižješolce. »Ko so prispeli nižješolci na šolo, smo se z njimi porazgovorili na srečanju brez profesorjev. Predstavili smo jim delovanje šole, povedali pa smo jim tudi, da nočemo dijakov, ki bi ne imeli volje do študija, ker taki dijaki le zavirajo druge in zaradi takih dijakov program zastane. Mi smo to sami občutili, in vemo, koliko so nas taki dijaki ovirali pri študiju.«

Dijakinja je povedala tudi, da so se v ponedeljek zbrale nekatere dijakinje, pregledale in prediskutirale oba članka o pedagoškem liceju, ter napovedala da bodo napisale članek (ali pismo uredništvu) o vsej zadevi in predvsem o počutju dijakov na šoli. Prebrali bomo. (M.K.)

Primorski dnevnik

Lastnik: ZTT d.d. Založništvo tržaškega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - PR.A.E. d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Fotostavek: ZTT, Trst

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakciji: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Čedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, DFM, Slovenska 54, tel. 061-1313121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska služba
Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958
Ekonomska propaganda: Publiest SRL
tel. 040-7796611, fax 040-768697
Slovenija: ATELIER IM - Ljubljana
tel. 061-1262044, fax 061-224943

Cene oglasov
Italija: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 28 mm) 100.000 LIT, finančni in legalni 150.000 LIT, ob praznikih povišek 20%; mali oglasi 1000 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.500 LIT - 55 SIT
Naročnina za Italijo 430.000 LIT
Poštni t.r. PRAE DZP št. 11943347
za Slovenijo: mesečna 1.710 SIT, plačljiva preko DISTRIEST, Partizanska 75, Sežana, tel. 067-73373

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

VARČEVALNI UKREPI DINIJEVE VLADE

Tržaško vodstvo SKP spet na strani Fausta Bertinottija

Kritika parlamentarcem, ki kontestirajo tajnikovo linijo

Tržaško vodstvo Stranke komunistične prenove odločno podpira politično usmeritev vsedržavnega tajnika Fausta Betinottija in je zelo kritično do tistih parlamentarcev, ki so se javno ogradili od stališč strankinega tajništva. Gre za nekatere senatorje in poslance (med njimi je tudi bivši tajnik Sergio Garavini), ki so glede varčevalnih ukrepov Dinijeve vlade že nekajkrat napovedali, da ne bodo glasovali skupno s Finijem in Berlusconijem.

Pokrajinski aktiv SKP je, ob nasprotovanju enega člana, odobril uvodno poročilo in zaključne povzetke pokrajinskega tajnika Giorgia Cancianija. V sklepni resoluciji aktiv ugotavlja, da ni razlogov, zaradi katerih bi SKP spremenila dosedanjo odločno opozicijsko usmeritev do Dinijeve vlade ter zato poziva vse strankine parlamentarce, da složno in brez obotavljanj glasujejo proti vladnim gospodarskim in finančnim ukrepom. Senatorji in poslanci SKP se morajo istočasno tudi odločno zavzeti za čimširšo ljudsko mobilizacijo proti napovedanim pokojninskim ukrepom, o katerih bo v kratkem najbrž tekla beseda v parlamentu.

Tržaška SKP nadalje obsoja zadržanje tistih parlamentarcev, ki so že glasovali oziroma so že javno napovedali, da ne bodo spoštovali politične usmeritve, ki so jo z veliko večino glasov nekajkrat sprejela strankina vsedržavna telesa. S takim zadržanjem bi ti parlamentarci kršili strankin statut, ki je bil demokratično odobren na dveh kongresih, tudi s prispevkom parlamentarcev, ki se morajo torej dosledno zavzemati za njegovo izvajanje in spoštovanje.

Kljub hudim težavam in glasnim polemikam, ki se pojavljajo na levici, je treba po mnenju tržaške SKP utrditi levičarska zavezništva. In to predvsem v luči bližnjih upravnih volitev, za katere je treba snovati čim širše koalicije, ki se bodo lahko zoperstavile desnici, od »Forza Italia« do Finijevega Nacionalnega zavezništva. Aktiv tržaške Komunistične prenove se nadalje zavzema za uveljavitev vsestranske politične avtonomije SKP na razredni ravni in toplo poziva vse članice in člane stranke, da se aktivno mobilizirajo in s tem preprečijo, da bi prevratniška desnica znova prevzela vladno krmilo.

PUST / TEKMOVANJE

Med najmlajšimi prva »kraljica morja«

Rezultate je objavil koordinacijski odbor tržaškega pusta in pokala mestnih okrajev

Za zmagovalca med okraji smo izvedeli že prejšnji teden, ko se je na osrednjem mestnem trgu uveljavil bazovski voz Faraon Berluscon, včeraj pa je koordinacijski odbor tržaškega pusta in prehodnega mestnega pokala objavil tudi zmagovalce med posamezniki in skupinami.

Med najmlajšimi (otroci do 11. leta starosti) je najglobljo vtis zapustila 7-letna Alessandra (»kraljica morja«), ki je zbrala 126 točk. Sledita petinpolletni Piergiorgio (»beli pav« - 112 glasov), ter šele 17-mesečni Riccardo (»arabski princ« - 105 glasov). V kategoriji dvojic sta bila samo dva konkurenta (»cesar vzhajajočega sonca«), ki sta zbrala 132 glasov. V zadnji kategoriji, namenjeni skupinam, je prvo mesto zasedel občinski rikreatorij Melara (117 točk), drugi (111) je bil rikreatorij Lucchini (ki je nastopil skupaj z okrajem Sv. Alojzija), tretji je bil rikreatorij Toti (105).

Za otroke je žirija oddala samo eno oceno (od 7 do 10), za odrasle pa so prišli v poštev tako lepota kostimov kot simpatija oseb in originalnost teme. Med posamezniki je Duilio imel lahko nalogo, saj je bil edini konkurent (predstavljal je neke vrste »barko« z raznimi predmeti, ki so pripadali znanim osebam). Med dvojicami je bil prvi »andaluzijski sabor« (344 točk), ki je prehitel »Sneg« (329) in »Morovo poroko« (315). Vrstni red med skupinami je bil naslednji: 1. »Sladkosti pod ničlo« (365), 2. »Azija, skrivnost čutov»(356), 3. »Skupina mladih italijanskih raziskovalcev«.

Datum in kraj nagrajevanja bodo zmagovalcem sporočili telefonsko.

KRAJEVNE UPRAVE / MENIA ZAMAN ZAHTEVAL ODSTOP ŽUPANA RICCARDA ILLYJA

Nervozna ponedeljkova seja občinskega sveta v Trstu

Odobrili finančni načrt zaključnih del v gradnji stadiona Rocco

Ponedeljkova seja tržaškega občinskega sveta je potekala v dokaj nervoznem vzdušju, končala pa se je predčasno. Kot smo že poročali v včerajšnji številki našega dnevnika, je na začetku zasedanja svetovalec Nacionalnega zavezništva Roberto Menia, ki je sicer tudi državni poslanec, zahteval odstop župana Riccarda Illyja, češ da je glede pridruženega članstva Slovenije v EZ zavzemal preveč proslovenska stališča. Ker pa ni dosegel veliko posluha niti v vrstah Kartela svoboščin, je iz protesta dvignil pete in odšel.

Župan Riccardo Illy

Dokaj patetično je izpadel tudi bivši župan Giulio Staffieri, ki je predlagal enominutni molk v počastitev neznanih žrtev fojb, češ da je umaknitev italijanskega veta proti Sloveniji zanje žaljiv. Seja pa se je končala predčasno zaradi pomanjkanja legalnega števila. Svetovalec Giorgio Marchesich (Nord libero) je namreč zaradi obstrukcionizma zahteval, naj odbor prebere v celoti vse sklepe, preden jih da na glasovanje, zaradi česar so mnogi svetovalci zapustili dvorano. Tedaj pa je predstavnik opozicije Marini zahteval preverjanje števila prisotnih in izkazalo se je, da seja ni sklepčna.

Sicer pa so svetovalci pred tem klavrnim koncem v resnici že izčrpali glavne točke na dnevnem redu. Odobrili so finančni načrt za zaključna dela pri gradnji stadiona Nerea Rocca. Odobrili so tudi honorarje za člane komisije, ki je pregledovala nekatere načrte za hitro cesto Trst-Tržič, a to s krhko večino glasov in šele po dokaj razgreti razpravi. Nekateri svetovalci, med njimi predstavnik Zavezništva za Trst Alberto Russignan, so namreč bili mnenja, da bi komisarji ne smeli prejeti nikakih honorarjev, ker so izrazili povoljno mnenje o načrtu, ki ga je Dežela naposled zavrnila. Gre za načrt za izgradnjo odseka med Padričami in Katinaro, ki je še vedno predmet razprav. Kot rečeno, je večina svetovalcev na koncu odobrila sklep in s tem pritegnila županu Illyju, ki je dejal, da je treba komisarje plačati podobno kot je treba plačati odvetnike, tudi ko izgubijo pravdo.

Omenimo naj še, da so svetovalci večine vložili osnutek resolucije o potrebi po pripravi Trsta na približevanje Slovenije EZ, ki bo na dnevnem redu 16. marca na prihodnji seji občinskega sveta.

Novi zapleti okrog parkirišča pri bivši pivovarni Dreher

Urejanje pravnega in siceršnjega položaja pokritega parkirišča v kompleksu Il Giulia pri Sv. Ivanu v Trstu je doživelo nov zastoj. Komisija za javna dela tržaškega občinskega sveta je namreč de facto zavrnila predlog, ki ga je podala pristojna obornica Viviana de Grisogono, tako da bo zadeva predmet novega preverjanja.

Za kaj pravzaprav gre? Če bi zadevo, ki je hudo zamotana, skušali precej poenostaviti, bi morali najprej spomniti, da je Občina Trst postala lastnica parkirišča po stečaju družbe Finsepol oz. Fintour, ki je kompleks Il Giulia zgradila. Ob tem pa je tudi izgubila neko pravdo glede gradbenega dovoljenja z družbo Fintour, zaradi česar je morala odšteti kar 13,5 milijarde lir. Zdaj bi Občina želela eno tretjino parkirišča prodati zasebnikom, ostali dve tretjini pa dati v najem družbi Italimpa, vendar za javno uporabo. Tako je vsaj predlagala odbornica de Grisogono. Svetovalec Bran (LS) je izrazil prepričanje, da je višina najemnine prenizka, še zlasti če upoštevamo, da družba Italimpa, ki dejansko že dalj časa vodi parkirišče, doslej ni plačala nič.

Sicer pa obstaja še drug problem, ki prav gotovo vsaj posredno otežkoča nakazano rešitev. Proti koncesiji parkirišča družbi Italimpa je pred nekaj meseci vložila pritožbo na deželno upravno sodišče družba Segepark, in sicer zato, ker je družba Italimpa prevzela upravljanje parkirišča brez javnega natečaja.

Bivši občinski odbornik bo na razsodbo še dolgo čakal

Obravnava proti bivšemu občinskemu odborniku za javna dela Luciu Vattovaniju ter geometru Salvatoreju Paolinu, ki sta obtožena korupcije, se bo nadaljevala 5. maja, ko bo na vrsti tudi razprava. Včeraj je pričal bivši odbornik Roberto De Gioia, ki pa sodniku ni bil v veliko korist, saj ni bil član komisije, ki se je ukvarjala z vprašanjem služnostne pravice, zaradi katere sta se Vattovani in Paolino znašla na zatožni klopi. O tej komisiji (Cai - komisija za nakupe nepremičnin) se je že precej govorilo, a še vedno ni jasno, koliko članov jo je sestavljalo, kakšne so bile njene pristojnosti, kako je sklepala, če je šlo samo za posvetovalni organ itd. Prav zato se je predsednik sodišča Mario Trampus odločil, da je treba natančno ugotoviti, kako je komisija delovala.

Vattovani in Paolino naj bi bila Občino oškodovala za devet milijonov lir: šest naj bi bil vtaknil v žep Vattovani, tri pa naj bi bil prihranil Paolino. Slednji je leta 1988 kupil neki teren, a dostop nanj je bil mogoč le preko občinske lastnine in zato je vložil prošnjo, da bi mu dodelili služnostno pravico. Omenjena komisija je sklenila, da je služnostna pravica vredna deset milijonov lir. Zaradi te ocene so se začele težave, ker naj bi bili izvedenci menili, da je pravica vredna precej več, devetnajst milijonov lir. Med preiskavo so ugotovili, da je Paolino izdal Vattovaniju dva čeka, enega za štiri in enega za dva milijona lir: v zameno naj bi bil pospešil postopek za sprejem prošnje (bil je član komisije) ter dosegel, da je bila cena nižja. Vattovani pa je trdil, da je denar dobil za volilno kampanjo in da ga je tudi vpisal na obrazec 740.

NOVICE

Srečanje med luburisti in voditelji DSL

Na pobudo nove laburistične stranke, ki združuje del nekdanjih socialistov, je prišlo včeraj do srečanja med laburisti in krajevnimi voditelji Demokratične stranke levice. Sporazumeli so se, da bodo tudi na Tržaškem okrepili politične stike med vsemi komponentami, ki se sklicujejo na Socialistično Internacionalo ter na demokratično, laično in katoliško levico. Kot beremo iz skupnega tiskovnega sporočila, je na sestanku tekla beseda o nekaterih žgočih temah tržaškega vsakdana, od gospodarske krize vse do trenutnega položaja slovenske narodnostne skupnosti. Posebno pozornost so posvetili hudim težavam škedenjske železarne ter tudi odnosom med Italijo, Slovenijo in Hrvaško.

Nocoj v gledališču Miela italijanski film »Il toro«

Cappella Underground vabi drevi ob 20. uri v gledališče Miela na predvajanje filma »Il toro« režiserja Carla Mazzacuratija. Film, ki so ga predstavili na zadnjem beneškem filmskem festivalu, je italijanska publika toplo sprejela. Predvajanju filma bo sledilo srečanje z režiserjem Mazzacuratijem. Film »Il toro« je bridka zgodba dveh prijateljev, ki - obupana zaradi izgube dela - ukradeta bika Corinta in ga skušata na razne načine prodati na Madžarskem. Film so snemali pretežno na Hrvaškem in Madžarskem, nekatere posnetke pa tudi na italijansko-slovenski meji pri Gorici in na proseški železniški postaji. Glavno vlogo igrata Diego Abatantuono in Roberto Citran.

Fotografski natečaj o tržaškem pustu

V uradih Ustanove za turistično promocijo v Ul. San Nicolò 20 (3. nadst.) bodo začeli danes sprejemati fotografske in video posnetke za natečaj o tržaškem pustu, ki ga je razpisal Odbor tržaškega pusta pod pokroviteljstvom ustanove Trieste 2000 in ob sodelovanju Ustanove za turistično promocijo. Vsi, ki so se udeležili fotonatečaja, lahko izročijo svoja dela v omenjenih uradih, ki so odprti vse srede in petke od 10. do 14. ure. Zadnji dan za oddajo posnetkov bo v soboto, 18. marca, od 10. do 13. ure.

Delno zaprtje hitre ceste

V teh dneh bodo iz obrata Grandi motori prepeljali v pristanišče štiri velike motorje, zato bodo delno zaprli hitro cesto v smeri mesta, in sicer odsek od odcepa pri Boljuncu do odcepa v Ul. Errera. Motorje bodo prevažali danes, v petek in prihodnji torek, v primeru slabega vremena pa jutri, v soboto in prihodnjo sredo. V teh dneh bo cestni odsek zaprt med 7.30 in 16.30.

Tiskovna konferenca beguncev

Organizacije istrskih in dalmatinskih beguncev prireja danes ob 11.30 na sedežu na Trgu S. Antonio 2 tiskovno konferenco na temo » Slovenija danes in Hrvaška jutri v EZ: zahteve beguncev, Italijanov in Evropejcev. Novinarjem bodo odgovarjali Silvio Cattalini, Renzo de Vidovich in Renzo Codarin.

MERJENJE KRVNEGA PRITISKA

Poštno-zdravstveno sodelovanje

Na glavni pošti začela delovati brezplačna ambulanta

Kam se napoti nekdo, ki bi si rad brezplačno izmeril krvni pritisk, ali ugotovil koliko holesterola je v njegovi krvi? Na pošto vendar! Kot zveni čudno, se je centralni sedež tržaške pošte, in sicer prvo nadstropje poslopja, kjer je mogoče tudi v popoldanskih urah plačevati tekoče račune in dvigovati pošto, včeraj dejansko spremenil v nekakšno zdravniško ambulanto.

Ljudje, ki so prišli po poštnih opravkih, so izkoristili priložnost in opravili pregled. Akter te poštno-zdravstvene pobude je združenje Prijatelji srca, ki je sklenilo s poštno upravo sporazum v tem smislu. Ambulanta bo delovala do 17. marca, in sicer vsak dan v dopoldanskih urah od 9. do 12. ure, popoldne pa samo ob sredah, četrtkih in petkih od 15. do 17. ure.

Prispevki za porabo vode zaradi suše

Kot smo že objavili v nedeljski prilogi »Človek in zemlja«, je bil v uradnem listu Dežele FJK št. 7 z dne 16.3. t.l. objavljen zakon št. 8, ki v svojem 107. členu predvideva prispevke kmetom na Krasu, ki so bili v letu 1994 zaradi suše prisiljeni uporabljati vodo iz občinskih vodovodov, ker se niso mogli posluževati drugih vodnih virov. Zakon predvideva v ta namen sicer skromno vsoto 200 milijonov lir.

Prošnje na ustreznem obrazcu je treba dostaviti na pristojni, deželni urad do 17. t.m. Kmečka zveza vabi vse zainteresirane, da se v ta namen čimprej zglasijo v njenih uradih in prinesejo s seboj račun za vodarino (boletta) za vse leto 1994, ker se tudi prispevek nakazuje za vse leto v višini 80 % celotnega stroška.

PO MAMILO HODIL V PERU

Star »morski volk« na sodišču

Jutri proces - Kaže, da gre za velikega in simpatičnega veseljaka

Dionisio Titton, 50 let, Ul. del Bosco 34: o sebi pravi, da je star »morski volk«, a tokrat je zaplul v slabe vode, grozi mu nekaj let ječe (v najboljšem primeru od treh in pol do štirih), seveda če bo zaprosil za skrajšani postopek, ki predvideva precejšen »popust«. Če tega ne bo storil, ga lahko obsodijo celo na osem in več let zapora. Za svojo usodo bo izvedel že jutri, ko se bo znašel pred sodnikom, pred katerega bo prišla tudi trojica, ki so ji pred dnevi na Alturi zaplenili dober kilogram hašiša.

O Tittonu (ki je že dober teden v samici v koronejskem zaporu) pravijo, da je izredno odprt, simpatičen. Ko so ga obiskali karabinjerji, naj bi jim nič ne skrival in naj bi jim kar sam izročil mamilo, okrog 100 gramov kokaina, ki zadoščajo za okrog tisoč doz. Dejal je, da ga ima za lastno rabo, kupil ga je med enim od svojih zadnjih potovanj v Peruju za okrog 1500 dolarjev, ki naj bi mu jih posodila neka prijateljica. Preiskovalci so prepričani, da govori resnico in da ne sodi med preprodajalce, saj doslej o njem niso imeli nikakršnih podatkov. Poleg tega je povedal tudi nekatere podrobnosti, za katere ga ni nihče vprašal in ki njegovega položaja niso olajšale. Priznal je namreč, da to ni prvič, ko je v državo vnesel mamilo (pogoltnil ga je v kroglicah).

Titton živi sam, stanovanje ima v najemu, dejansko je velik veseljak. Ladjo je zapustil pred nekaj meseci, nakar je z letalom odšel v Južno Ameriko in se oskrbel s kokainom. Denar, ki ga je zaslužil med plovbo, očitno porabi za zabavo. Agentom je še odkril, da svojim obiskovalcem rad ponudi dozo, plačila ne zahteva. Obtožbe na njegov račun pa so hude: posest precejšnje količine mamila (vredno je okrog 100 milijonov lir, torej je težko trditi, da gre izključno za lastno uporabo, čeprav morda to v tem primeru drži), vnos v državo in tudi odstopanje drugim osebam.

Pred sodnikom se bodo jutri zjutraj znašli tudi trije mladeniči, ki so jih konec prejšnjega meseca prijeli v Ul. Montasio, potem ko so v bližini njihovega avtomobila našli več kot kilogram hašiša. Dva so takoj aretirali (24-letnega Walterja Scialina in prav toliko starega Davida Fegica), medtem ko jim je tretji (16-letni M.B.) zbežal, vendar daleč ni šel: ko so potrkali na njegova vrata, je bil že doma.

OB LETOŠNJEM OSMEM MARCU / POBUDE DRUŠTEV IN ORGANIZACIJ

Srečanja, kulturne prireditve in zabave

Pobude se bodo razvrstile do konca tedna

Priložnost za srečanje in ponoven razmislek o tem, kaj pomeni biti ženska danes. Tako Zveza žensk Italije (ZŽI-UDI) utemeljuje pomen letošnjega praznovanja mednarodnega dneva žensk. V tiskovnem sporočilu, ki so ga z deželnim koordinacijskim odborom ZŽI-UDI podpisali še pokrajinski krožek, služba »Rožnatega telefona« in tržaški krožek Mimoza, poudarjajo, da so si ženske v zadnjih letih izborile veliko pravic, vendar morajo opraviti še dolgo in verjetno naporno pot preden bodo lahko zatrdile, da so njihove zahteve in želje polnopravno upoštevane.

Nadalje v dokumentu opozarjajo, da so ženske bile in so še tarča raznih oblik nasilja. Prav nasilje v družinskem okolju je namreč med najbolj žgočimi aktualnimi problemi, ki prizadevajo ženske v tako imenovanih razvitih državah. Na ženski položaj pa vpliva negativno tudi sedanja splošna kriza, ki včasih že skoraj izničuje pravico do izbire, na primer na področju zaposlovanja, kajti število delovnim mest ne narašča, nasprotno. Ženskam pa ni naklonjena niti, pravijo še članice ZŽI-UDI, sedanje kulturno ozračje, ki ne priznava ženske »drugačnosti«. Leto 1995 pa je OZN proglasil za mednarodno leto žensk in septembra bo v Pekingu tudi mednarodna konferenca. Za ženske po celem svetu in pri nas pa je to izziv, zaključuje dokumnet, da ženske organizirano nastopijo.

Čestitke pa je ob dnevu žena »vsem zamejskim Slovenkam, vsem ženam, ki od Milj do Trbiža dan za dnem krojijo naš vsakdan« izrekla Slovenska skupnost, ki je v posebni noti zapisala: »Osmi marec je v naši zavesti zapisan kot dan žena, posvečen dekletu, ženi, materi, babici, delavki in ustvarjalki, predstavnicam mlajše in starejše generacije«. Svojo čestitko pa je stranka zaključila z željo, da »bi ženske še naprej stvarno gradile naš politični jutri in v prvi osebi prispevale k udejanjanju stremljenj in dobrobiti slovenske narodne skupnosti v Italiji«.

Na ženske, ki so žrtve raznih oblik nasilja, pa se je ob letošnjem mednarodnem dnevu žensk spomnila tržaška sekcija Amnesty International. Izrecno so se ob tej priložnosti spomnili mlade alžirske študentke, srbske ženske in budistične nune iz Tibeta. Gre za ženske iz različnih držav, ki jih je združila skupna usoda preganjank. Danes popoldne od 14.30 do 17.30 bodo predstavniki tržaške sekcije pred Trgom Unità razdeljevali informativno gradivo o organizaciji in pobirali podpise v znak solidarnosti preganjanih žensk.

Kot smo že včeraj poročali, bodo razne kulturne prireditve in družabnosti organizirala društva. Tokrat navajamo pobude, o katerih še nismo poročali s pripombo, da so razni krožki sindikata CGIL glede proslavljanja mednarodnega dneva žensk zelo aktivni in da vseh pobud ne moremo navesti posamič.

Drevi ob 20. uri bo na pobudo KD Lonjer-Katinara proslava v počastitev dneva žensk v društvenih prostorih v Lonjerju. Na Občinah pa so se odločili, da bodo praznovali dan žena v soboto. Na prireditvi, ki jo organizira SKD Tabor, bodo sodelovali narečni pesnik in humorist Atilij Kralj, pianist Martin Vremec, moški in ženski pevski zbor Tabor.

Zabave ob osmem marcu pa prirejajo letos številne diskoteke in druga zabavišča. Med njihovimi ponudbami so tudi moški striptizi, kar naj bi očitno po njihovem mnenju sodilo k pravemu praznovanju dneva žensk.

RABOJEZ / VČERAJ DOPOLDNE

Geste miru med ženskami

Srečanje je organiziral krožek »Kavarna žensk« ZŽI-UDI

Geste miru med italijanskimi, slovenskimi in hrvaškimi ženskami - pod tem geslom so se včeraj dopoldne srečale ženske treh narodnosti na mejnem prehodu pri Rabojezu (foto KROMA). Pobudnica srečanja je bil tržaški krožek ZŽI-UDI »Kavarna žensk«, ki je tudi tako želel proslaviti letošnji mednarodni dan žensk. Namen srečanja, na katerega so bile vabljene ženske, ki delujejo na povsem različnih področjih, je bil dvojen: po eni strani so pobudnice želele ponovno opozoriti na vojno, ki divja nedaleč proč, po drugi pa poudariti, da so ženske nosilke miru in da zavračajo vsakršno obliko nasilja.

Tudi na včerajšnjem srečanju so udeleženke naglasile, da lahko ženske različnih narodnosti v skupnem zavzemanju naredijo marsikaj konkretnega, da bi se med sosednimi narodi vzpostavljali prijateljski odnosi. Istočasno pa je bilo podčrtano, da se ženske lahko povezujejo tudi v imenu sličnih problemov, kajti izkazalo se je, da je ženski položaj v raznih državah precej sličen.

DSI / V PONEDELJEK V PETRLINOVI DVORANI

Pesniški večer z Anico Perpar

Pesnico in delo predstavil Denis Poniž

V ponedeljek, 6. t.m., se je v Društvu slovenskih izobražencev odvijala predstavitev pesniške zbirke Anice Perpar z naslovom »Limonovec«. Ime avtorice ni neznano, saj je bila lani nagrajena na tadicionalnem literarnem natečaju revije »Mladika«, »Limonovec« pa je njena prva (po njenem mnenju verjeno tudi zadnja) pesniška zbirka, ki je pred dobrim mesecem dni izšla pri celovški Mohorjevi družbi.

Anico Perpar in njen pesniški trud je pradstavil Denis Poniž, ki je dejal, da sodi zbirka po njegovem mnenju med najvažnejša pesniška dela v današnjem času. To je poezija, ki se ne zgleduje po modelih, ki so danes popularni. V knjigi so objavljeni štirje ciklusi pesmi: »Limonovec«, po katerem nosi knjiga ime in ki opisuje avtoričino otroštvo na Tolminskem, »Srečanja«, »Črna zrna bele ajde« in »Nočna srečanja«. V poeziji Anice Perpar, je še dejal Poniž, se prepletajo tri ravnine: izrazito in morda še do kraja neizrečeno hrepenenje, katerega govorica je razumljiva in hkrati nedoumljiva, pesniška obnova mladostnih spominov, v katero so všteti tudi nelepi in boleči dogodki ter izrazit, trden, premišljen in pesniško učinkovit odnos do lastne ustvarjalnosti.

Spregovorila je tudi avtorica sama, ki je povedala, da je zbirko posvetila svojim staršem, ki sta kljub težavam, ki jih je takrat njena družina doživljala, svojim otrokom posredovala veselje do življenja. Piše o preprostih rečeh, ker se ji lete zdijo lepe. Sicer je začela pisati že na učiteljišču, zatem je sledilo dolgo obdobje, v katerem ni napisala nič, v 39. letu starosti pa je zopet začela pisati pesmi, ki so jih objavile razne slovenske revije. »Limonovec« je prva njena pesniška zbirka, pred njo pa je izdala samo knjižico v samozaložbi. Na predstavitvi je bilo tudi prebranih nekaj pesmi iz zbirke, za katere sta poskrbeli kar avtoričini hčerki Mateja in Saša.

Med razpravo je pogovor potekal zlasti o položaju slovenske poezije danes. Kaže, da je le-ta z uresničitvijo tisočletnih slovenskih sanj - samostojnosti - izgubila smisel obstoja, saj ne more več črpati iz nekaterih tem, ki so bile prej zanjo pomembne. Verjetno bo treba počakati, da bo razvoj časa prinesel pogoje za ponovni razcvet slovenske poezije.

Ivan Žerjal

POŠTA / NENAVADNO ROMANJE NEKEGA PISMA

Od Rojana do Nabrežine preko Varšave

»Od Rojana do Nabrežine je ... Varšava vmes...«. Tako bi lahko zapeli, oponašajoč stari kraški napev »Od Slivnega do Križa...«. Stvar se seveda takoj zazdi pretirana. In vendar ni tako pretirana, še zlasti, če upoštevamo, da ima pri tem svoje prste vmes poštna uprava. Vajeni smo na njeno muhavost, tokrat pa je presegla samo sebe.

Kaj se je pravzaprav zgodilo? Državna srednja šola s slovenskim učnim jezikom »Fran Erjavec« iz Rojana je poslala 22. novembra lani pismo ravanateljstvu Državne srednje šole Iga Grudna v Nabrežino, ki pa je pismo prejelo šele 24. februarja letos. Iz Rojana v Nabrežino je torej pismo potovalo skoraj tri mesece. Kar precejšnje razdobje za tako kratko razdaljo, ki bi jo peš opravili v kakšni urici!

Sodobna tehnologija, ki nam omogoča, da takoj izvemo vse podrobnosti o nekem dogodku, pa četudi se je zgodil na Japonskem ali v Avstraliji, nas je očitno pošteno razvadila. Spričo neverjetnih tehnoloških pripomočkov kot so telefon, fax, satelitski oddajniki in ne vem še kaj, nas spravi v nejevoljo, če smo o nečem obveščeni z zamudo. Zato radi potožimo nad pošto, ki še vedno ohranja nekdanje polževe ritme in se za nameček rada zatakne. Toda, kar je preveč, je preveč!

Kje se je zataknilo v primeru »šolskega« dopisa? Glede na žige in pripise lahko sklepamo, da se je nekdo na tržaški pošti hudo začudil, ko je videl na ovojnici napisano Devin Nabrežina. Očitno mu še na misel ni prišlo, da je ta kraj še vedno na tržaškem ozemlju (ali pa ga je slovenski napis kraja užalil v njegovem italijanskem ponosu, kar tudi ne bi bil redek pojav v teh naših krajih?). Kakorkoli že, napis Devin Nabrežina je vključno s poštno številko 34011 prečrtal (zakaj so sploh uvedli poštne številke?), ter pripisal Jug (očitno ne vedoč, da Jugoslavije ni več). Kaj se je potem zgodilo, ni znano. Dejstvo je, da je dopis odpotoval daleč od naših logov in pristal celo v Varšavi, kot priča poštni žig. Verjetno pa so varšavski poštni funkcionarji bolje podkovani v zemljepisu kot njihovi tržaški kolegi, kajti dopis se je po trimesečnem potepanju po svetu vrnil na Tržaško in pristal na mizi nabrežinskega šolskega ravnateljstva. Poučno, kajne?

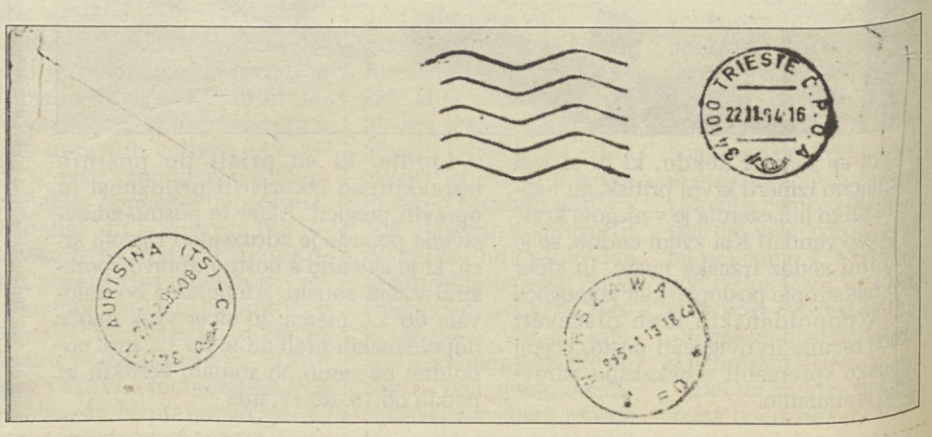

DANES V REVOLTELLI

Srečanje o umetniku Avgustu Černigoju

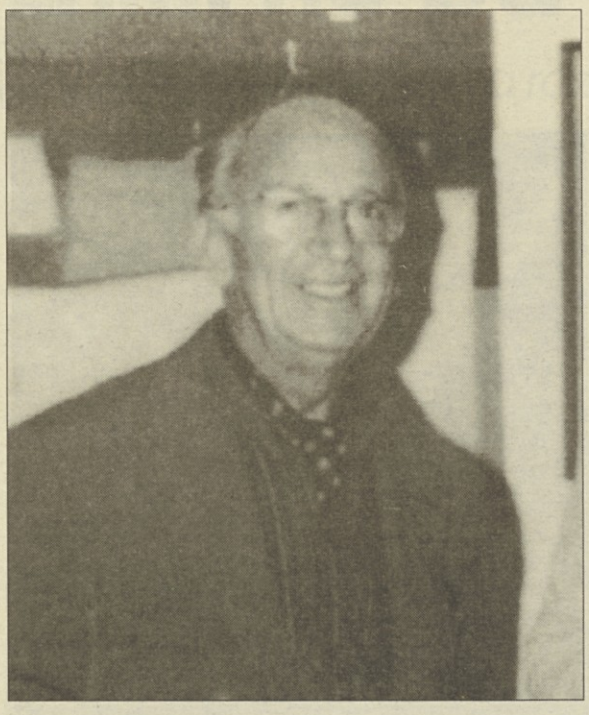

V okviru likovnega prikaza »Fantastična leta - Umetnost v Trstu med leti 1948 in 1972«, ki si ga lahko do 26. marca ogledamo v galeriji muzeja Revoltella, bo danes ob 17.30 posebno srečanje, ki je posvečeno velikemu, pred desetimi leti umrlemu slovenskemu umetniku Avgustu Černigoju. O njegovem delu ter neprecenljivem deležu pri razvoju tržaške likovne umetnosti bo govoril umetnostni kritik in ravnatelj ljubljanskega muzeja za arhitekturo dr. Peter Krečič. Govorili bodo tudi ravnateljica muzeja Revoltella Maria Masau Dan ter Cernigojeva učenca Franko Vecchiet in Emanuela Marassi. Za popolnejšo sliko o umetniku bodo predvajali tudi dokumentarec Aljoše Žerjala.

VČERAJ-DANES

Danes, SREDA, 8. marca 1995
DAN ŽENA

Sonce vzide ob 6.31 in zatone ob 18.00 - Dolžina dneva 11.29 - Luna vzide ob 10.00 in zatone ob 0.21.

Jutri, ČETRTEK, 9. marca 1995
FRANČISKA

VREME VČERAJ OB 12. URI: temperatura zraka 7,8 stopinje, zračni tlak 1009,3 mb narašča, veter severovzhodnik 7 km na uro, vlaga 63-odstotna, nebo oblačno, morje skoraj mirno, temperatura morja 9,1 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Leonardo Ferilli, Gaia Galvano, Manuel Marconcini, Greta Gareri.

UMRLI SO: 74-letna Ester Grandis, 62-letni Guido Basezzi, 77-letna Anna Corso, 63-letna Maria Luisa Vespasiano, 88-letna Domenica Vascotto, 75-letna Ida Chmet, 42-letna Loredana Marchiani, 82-letna Addolorata Balestrucci, 84-letna Teresa Puttigna, 75-letna Miranda Viti, 66-letni Vittorio Auletta.

LEKARNE

Od ponedeljka, 6, do nedelje, 12. marca 1995

Normalen urnik lekarn od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00

Trg Unità d'Italia 4 (tel. 365840), Ul. Mascagni 2 (tel. 820002), Milje - Lungomare Venezia 3 (tel. 274998).

OPČINE, Proseška ul. 3 (tel. 215170)- samo po telefonu za najnujnejše primere.

Lekarne odprte od 19.30 do 20.30

Trg Unità d'Italia 4, Ul. Mascagni 2, Trg Ospedale 8, Milje - Lungomare Venezia 3.

OPČINE, Proseška ul. 3 (tel. 215170)- samo po telefonu za najnujnejše primere.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Trg Ospedale 8 (tel. 767391).

Za dostavljanje zdravil na dom tel. 350505 -

TELEVITA

Urad za informacije KZE-USL - tel. 573012.

Urad za informacije KZE deluje od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure. - tel. 573012.

Zdravstvena dežurna služba

Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 118, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

Hitra pomoč tel. 118.

Telefonska centrala KZE-USL: 399-1111.

KINO

ARISTON - 16.00, 18.05, 20.10, 22.15 »Nell«, i. Jodie Foster.

EXCELSIOR - 17.45, 20.00, 22.15 »Frankenstein di Mary Shelley«, i. Robert De Niro.

EXCELSIOR AZZURRA - 17.40, 19.50, 22.00 »Vanya sulla 42. a strada«, r. Louis Malle.

AMBASCIATORI - 17.00, 18.40, 20.25, 22.15 »Uomini, uomini, uomini«, r.-i. Cristian De Sica, i. Massimo Ghini, Leo Gullotta.

NAZIONALE 1- 16.10, 18.10, 20.10, 22.15 »Nightmare - Nuovo incubo«, r. Wes Craven.

NAZIONALE 2 - 16.15, 18.15, 20.15, 22.15 »L'uomo ombra«, i. Alec Baldwin.

NAZIONALE 3 - 16.45, 19.15, 21.30 »Pulp Fiction«, i. John Travolta, Bruce Willis, prepovedan mladini pod 18. letom.

NAZIONALE 4 - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Pallottole su Broadway«, r. Woody Allen, i. John Cusack.

MIGNON - 16.00 - 22.00 »Trasgressioni di gruppo«, porn., prepovedan mladini pod 18. letom.

CAPITOL - 17.30, 19.50, 22.00 »Rivelazioni«, i. Michael Douglas, Demi Moore.

ALCIONE - 18.00, 20.00, 22.00 »Con gli occhi chiusi«, r. Francesca Archibugi, i. Sergio Castellito, Stefania Sandrelli, Marco Messeri, Deborah Caprioglio.

LUMIERE - 18.00, 20.00, 22.00 »Prima della pioggia«.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

Josip Jurčič - Andrej Inkret

DESETI BRAT

Režija DUŠAN MLAKAR

Predpremieri: danes, 8. marca, ob 20.30 - RED D
jutri, 9. marca, ob 20.30 - RED E
Premiera: v petek, 10. marca, ob 20.30 - RED A
Ponovitvi: v soboto, 11. marca, ob 20.30 - RED B
v nedeljo, 12. marca, ob 16.00 - RED C

DISKOTEKA
prireja
danes, 8. marca
AMANDA
PRAZNIK ŽENA
od 21. ure dalje ples z ansamblom STATUS SYMBOL
Moški striptiz

Danes, 8. t. m. bomo praznovali v
KD Rovte-Kolonkovec,
Ul. Monte Sernio 27 z začetkom ob 17.30
Dan žena
O pomenu praznika bo spregovorila Nerina Švab.
Domača kuhinja, pesem in glasba

PRIREDITVE

KD LONJER-KATINARA prireja danes, 8. t.m., ob 20. uri v društvenih prostorih v Lonjerju PROSLAVO V POČASTITEV DNEVA ŽENSK. Vabljene!

ALTERNATIVNO PRAZNOVANJE DNEVA ŽENA V LETU, KI JE ŽENI POSVEČENO. Prisrčno vabljeni na okroglo mizo »O vlogi žene v družini in družbi, v šoli in cerkvi«, ki bo danes, 8. t. m., ob 20. uri v dvorani prenovljene stare šole, zraven cerkve in srenjske hiše v Mačkoljah. Gostje večera bodo zdravnici dr. Irena Tavčar iz Devina in dr. Jadranka Vrh iz Kopra ter sestra redovnica Doroteja Rupnik.

CAPPELLA UNDERGROUND prireja danes, 8. t.m., ob 20. uri v gledališču Miela srečanje z režiserjem Carlom Mazzacuratijem. Sledilo bo predvajanje njegovega filma »Il toro».

ŠKD VIGRED vabi jutri, 9. t. m., ob 20.30 v društvene prostore v Šempolaju na PROSLAVO DNEVA ŽENA z Vanko in Tonco ter ženskim zborom I. Gruden.

10. MARCA, ob 20. uri bo v prostorih KD S. Skamperle, Vrdelska cesta 7, DRUŽABNOST OB DNEVU ŽENA. Prijetno vzdušje bo ustvarjala Nada Cergol s svojo harmoniko. Vabljeni!

ŽENE iz Trebč vabijo na KULTURNI VEČER ob 8. marcu, ki bo v petek, 10. t. m., ob 20.30 v Ljudskem domu v Trebčah. Sodelujejo otroci iz vrtca, MePZ Skala iz Gropade in Godba V. Parma iz Trebč.

SKD BARKOVLJE prireja v petek, 10. t. m. na sedežu TPK Sirena na barkovljanskem nasipu predavanje prof. Jožeta Pirjevca O ODNOSIH MED SLOVENIJO IN ITALIJO. Začetek ob 20. uri.

ŠKD TABOR - Opčine - Prosvetni dom. Vabimo na DAN ŽENA v soboto, 11 marca, ob 20. uri. Sodelujejo narečni pesnik in humorist Atilij Kralj, pianist Martin Vremec, MoPZ in ŽePZ Tabor. Sledi družabnost.

PRIMORSKA POJE '95: pod pokroviteljstvom Zveze slovenskih kulturnih društev in občine Dolina bo OTVORITVENI KONCERT v soboto, 11. t. m., ob 20.30 v občinskem gledališču F. Prešeren v Boljuncu. Prvo zborovsko srečanje na tej strani meje bodo oblikovali MoPZ Kras iz Opatjevega sela, MePZ društva upokojencev iz Izole, MoPZ St.Maver, MePZ Lojze Bratuž iz Gorice, DPZ Devin in MePZ Zdravko Munih z Mosta na Soči. Vabljeni!

GODBA NA PIHALA IZ RICMANJ vabi ob praznovanju vaškega zavetnika sv. Jožefa na KONCERT v nedeljo, 12. t. m., ob 17. uri v cerkvi v Ricmanjih. Poleg godbe sodeluje šolski pihalni orkester pod podstvom Marina Marsiča.

ŽUPNIJA SV. JERNEJA AP. - Opčine prireja v nedeljo, 12. t. m., ob 18. uri KONCERT, ki ga bosta oblikovala Marko Feri - kitara in Ettore Michelazzi - flavta. Ob vstopu v cerkev bo vsak dobil koncertni list. Koncert je dobrodelnega namena, prostovoljne prispevke bomo namenili kritju dolga ob prenovi domačih orgel. Toplo vabljeni!

PD MAČKOLJE vabi v nedeljo, 12. marca, na ogled igre"LE KANDIDIRAJ, LE KANDIDIRAJ..."v izvedbi dramske skupine PD Standrež. Pričetek ob 17. uri v srenjski hiši v Mačkoljah.

AMATERSKI ODER J. STOKA s Proseka - Kontovela vabi v nedeljo, 12. t. m., ob 17.30 na premiero otroške veseloigre SALON EKSPON. Avtor Jana Kolarič. Toplo vabljeni!

OBVESTILA

JAMARSKI ODSEK SPD Trst in Jamarski klub Boljunec priredita jutri 9. t. m., ob 19. uri v prostorih pizzerije »Amico« v Materiji večer z diapozitivi na temo »Vodne jame v Matarskem podolju«. Vstop prost.

TABORNIŠKA DRUŽINA Kraškega marmorja - Repen obvešča, da bo v soboto, 11. t. m., ob 15.30 srečanje vodstva s starši. Pogovorili se bomo o taborniški organizaciji in o načrtih za pomlad/poletje 1995.

JUBILEJNA 25. REVIJA otroških in mladinskih pevskih zborov »Pesem mladih« bo letos v nedeljo, 2. aprila, ob 16. uri v Kulturnem domu v Trstu.

SKLAD MITJA ČUK prireja v popoldanskem času krožek za angleščino na različnih stopnjah, individualne ali skupinske lekcije. Za informacije telefonirati v dopoldanskem času na št. 212289.

SRENJA BOLJUNEC - V ponedeljek, 13. t.m., ob 18.30 bo v mali dvorani gledališča F. Prešeren v Boljuncu govoril g. Rudi Simac, predsednik zveze »agrarnih skupnosti» (srenje) v Sloveniji, o nastanku in pomenu »srenj« ter o postopku vračanja podržavljenih zemljišč matičnim srenjam, odrezanih z državno mejo. Predstavniki srenj tržaškega Krasa bodo poročali o svojem delovanju in odnosih s tržaško občino.

IZLETI

KMEČKA ZVEZA in KMETIJSKA ZADRUGA obveščata, da bo odhod za izlet na kmetijski sejem v Verono naslednji: Boljunec (na Gorici) ob 6. uri, Opčine (Bar Centrale) ob 6.20 in Sesljan (na Trgu) ob 6.45.

KLUB PRIJATELJSTVA iz Trsta sporoča članom in prijateljem, da odloži izlet napovedan za jutri, 7. t. m. v Kromberk, Sežano in Lipico na torek, 14. t. m. Odhod s trga Oberdan ob 8.30.

MALI OGLASI

IZVOZNO-UVOZNO podjetje išče uradnico/ka z znanjem angleščine in slovenščine. Telefon 0481/32126.

IŠČEM delo kot hišna pomočnica. Tel. št. 228179.

DRUŠTVENA PRODAJALNA NA OPČINAH išče uslužbenca. Tel. na št. 213274 po 13. uri.

POPUSTI od 10% do 50% na knjigah in še marsičem do 31. marca v Tržaški knjigarni.

GOSPA - nemski materin jezik - nudi lekcije nemščine za vse stopnje znanja po zmernih cenah. Tel. 772155.

NA ZAHODNEM KRASU oddajamo v najem sončno 3-sobno opremljeno stanovanje za krajša obdobja. Pismene ponudbe na Publiest, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst pod šifro "Stanovanje na Krasu".

DAJEM v najem vinograde. Tel. na št. 231859.

V ANKARANU nad kopališčem Adria naprodaj vrstna hiša v prvi vrsti s pogledom na morje. Zainteresirani naj pokličejo na tel. št. 0038666/526852.

HIŠO z obsežnim vrtom na Proseku prodam. Tel. št. 225581 med 20. do 21. uro.

PRODAM zazidljivo zemljišče 1.100 kv. m z odobrenim načrtom na vzhodnem Krasu. Tel. ob uri obedov na št. 381707.

PRODAM fiat uno fire, letnik '86 v odličnem stanju. Tel. št. 200950.

PRODAM lancia prisma 1600, letnik november '85 v dobrem stanju. Tel. št. 208907 v večernih urah.

PRODAM prenosni telefon Nokia Cityman 300, možnost fakturiranja. Klicati v večernih urah na št. 040/228997.

OSMICO sta odprli Giana in Bojana Pahor v Medje vasi št. 8. Vabljeni vsi prijatelji pijače in jedače.

V ZGONIKU ima osmico Janko Kocman.

KMEČKI TURIZEM je odprl Just Škerlj, Salež št.44.

OSMICO ima odprto Dušan Guštin v Repnu št. 22. Vljudno vabljeni!

OSMICO je v Doberdobu (v Vrtni ulici) odprl Drejče. Ob domačem vinu še domač prigrizek. Odprta je vse dni, razen ob torkih.

PRISPEVKI

Družina Žagar daruje 40.000 lir za Skupnost Družina Občine.

Namesto cvetja na grob Albina Orla in Andreja Čoka daruje družina Kobal 100.000 lir za gradnjo Kulturnega doma v Lonjerju.

V počastitev spomina Albina Orla daruje Minka Pahor 50.000 lir za osnovno šolo na Katinari in 50.000 lir za gradnjo Kulturnega doma v Lonjerju.

V spomin na drago prijateljico Vlasto Cibic daruje Polda Gruden z družino 100.000 lir za Sklad Stadion 1. maj.

Namesto cvetja na grob Albina Orla darujeta Slavica in Pepi Nadlišek 50.000 lir za KD Lonjer-Katinara.

Ob 9. obletnici smrti sina Fabia darujejo mama Marija in družina Mozenič 50.000 lir za Sklad Mitja Čuk.

V spomin na dragega prijatelja Borisa Zidarića darujeta Aljoša in Lori 50.000 lir za Zadružni center za socialno dejavnost.

V počastitev spomina Albina Orla daruje dr. Sonja Mašera 50.000 lir za TPPZ Pinko Tomažič.

V spomin na Marijo Briščik darujeta Ada in Sonja 20.000 lir za proseško cerkev.

V spomin na dragega Borisa Zidarića darujejo Nada, Uča in mama 100.000 lir za Sklad Stadion 1. maj.

V spomin na dragega Andreja Čoka darujejo svakinje in nečaki (Voucni) 260.000 lir za Kulturni dom Lonjer-Katinara.

Namesto cvetja na grob Milana Grgiča daruje Pepi Grgič z družino 50.000 lir za KD Skala.

Anica in Aldo Antoni darujeta 50.000 lir za Godbo Viktor Parma.

V spomin na Miceta Malalana daruje Nadja s Kontovela 10.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Trebčah.

V spomin na Miceta Malalana darujeta Roža in Emil Čuk 10.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Trebčah in 10.000 lir za TPPZ Pinko Tomažič.

Namesto cvetja na grob Marije Gerbek vd. Milkovič daruje osebje otroškega vrtca v Trebčah 30.000 lir za Sklad Mitja Čuk.

8.3.1965 8.3.1995

Ob 30. obletnici tragične smrti

Davida Pescatorija

se ga z ljubeznijo spominjajo

Žena Marica, sin Roberto, snaha Klara ter mala vnuka David in Erik

Najlepša hvala vsem tovarišem, ki mu še vedno krasijo grob s cvetjem ob vsaki obletnici smrti.

Svojci

Trst, 8.3.1995

Prispevajte za Sklad Albina Bubniča

OBČINA TRST
7. SEKTOR - CESTE IN GREZNICE

Prot. št. 7" 275/35-94

PREDMET: Varianta št. 65 Splošnega reguacijskega načrta (z. 1/78, 1. člen) - o.o.s. o sprejemu št. 140 z dne 21. 10. 1994. Pešpot med trgom Rotonda del Boschetto ter Podlonjerjem ob potoku Stari breg.

OBVESTILO O DEPONIRANJU
po 32. čl., 2. odst. d. z. 52/91

Upoštevajoč, da je s sklepom občinskega sveta št. 140 z dne 21. 10. 1994, katerega neoporečnost je ugotovil Deželni teritorialni nadzorni odbor na seji dne 27. 10. 1994, pod št. 922 ter 4956 bil med drugim, po 1. čl., 3. odst., zakona št. 1 z dne 3. 1. 1978, odobren izvedbeni načrt za uresničitev pešpoti med trgom Rotonda del Boschetto ter Podlonjerjem ob potoku Stari breg skupaj s sanacijo in krajinsko ureditvijo za severni dostop v mestni park Bošket;

da odobritev zgornjega izvedbenega načrta po omenjenih zakonskih predpisih predstavlja varianto Splošnega regulacijskega načrta s tekočo številko 65;

da je bilo obvestilo o tej varianti objavljeno v Uradnem vestniku dežele Furlanije-Julijske krajine št. 49 z dne 7. 12. 1994.

na podlagi d. z. št. 52 z dne 19. 11. 1991

OBVEŠČAM

-da je načrt variante Splošnega občinskega regulacijskega načrta št. 65 deponiran v Glavnem tajništvu (oglasna deska), ulica Malcanton 3. za 30 (trideset) dni zaporedoma;

-da si ga lahko v omenjnem roku vsak zainteresirani ogleda in secer ob delavnikih od 8. do 14. ure ter ob praznikih od 9. do 12. ure;

-da lahko v omenjenem roku vsakdo predloži občini »pripombe«, lastniki s S.O.R.N. vezanih nepremičnin pa »ugovore«;

-da morajo biti »pripombe« in »ugovori«, v izvirniku sestavljeni na ustreznem kolkovnem papirju, predloženi v treh izvodih.

GLAVNI TAJNIK FABBRO — RAVNATELJ POCECCO

OBVESTILO BRALCEM

DAROVE in PRISPEVKE za objavo v časopisu sprejemajo v tajništvu Uredništva PD (tel. 7796600) in preko poverjenikov posameznih društev in ustanov.

Prispevke sprejema tudi urad KRUT - Trst - Ul. Cicerone 8 (pritličje) tel. 360072, s sledečim urnikom: 9.00-12.00 in 14.00-17.00 od ponedeljka do petka.

19. MARCA v Primorskem dnevniku barvna priloga: OBČINA REPENTABOR
Izkoristite priložnost za vaš oglas: pokličite Publiest tel. 7796688

VOZNI RED VLAKOV

Železniška postaja v TRSTU

Proga TRST-BENETKE

ODHODI

URA	VRSTA	SMER
4.12	(R)	Tržič (4.35), Mestre (6.20), **Benetke (6.32).**
5.36	(D)	Tržič (5.59), Mestre (7.36), **Benetke (7.47).**
6.10	**(IC)**	**TERGESTE - Tržič (6.34), Portogruaro (7.19), Mestre (8.02), Padova (8.36), Vicenza (8.57), Verona (9.31), Milano (10.55), Torino (12.55).**
6.16	(R)	Tržič (6.42), **Portogruaro (7.41).** Op.: ukinjen ob praznikih.
6.48	**(IC)**	**MIRAMARE - Tržič (7.12), Mestre (8.40), Padova (9.14), Bologna (10.35), Firenze (11.44), Rim Termini (13.45).**
7.12	**(E)**	**VENEZIA EXPRESS - Tržič (7.35), Mestre (9.07), Benetke (9.18).**
7.35	(D)*	Tržič (7.58), Gorica (8.19), Videm (8.48), Pordenone (9.28), Treviso (10.19), **Benetke (11.06).** Op.: ukinjen ob praznikih iz Trsta do Vidma.
8.12	(IR)	Tržič (8.35), Mestre (10.07), **Benetke (10.18).**
9.25	(R)	Tržič (9.53), **Portogruaro (10.54).** Op.: samo ob praznikih.
10.12	(IR)	Tržič (10.35), Mestre (12.02), **Benetke (12.18).**
12.12	(IR)	Tržič (12.35), Mestre (14.07), **Benetke (14.18).**
13.12	(IR)	Tržič (13.35), Mestre (15.07), **Benetke (15.18).**
13.47	(R)	Tržič (14.15), **Portogruaro (15.17).** Op.: ukinjen ob praznikih.
14.12	(IR)	Tržič (14.35), Mestre (16.07), **Benetke (16.18).**
14.20	(IR)*	Tržič (14.43), Gorica (15.05), Videm (15.30), Pordenone (16.01), Treviso (16.39), Mestre (16.57), **Benetke (17.08).** Op.: ukinjen ob praznikih od Trsta do Vidma.
15.12	(IR)	Tržič (13.35), Mestre (17.07), **Benetke (17.18).**
16.10	**(IC)**	**SVEVO - Tržič (16.34), Portogruaro (17.19), Mestre (18.02), Padova (18.36), Milano (20.55), Genova (22.55).**
17.12	(E)	Tržič (17.35), Mestre (19.07), **Benetke (19.18).**
17.18	(R)	Tržič (17.45), Portogruaro (18.45), Mestre (19.48), **Benetke (19.59).** Op.: se ne ustavi v Grljanu in Križu.
18.12	**(E)**	**Tržič (18.35), Portogruaro (19.23), Mestre (20.07), Benetke (20.18), Bologna (23.10), Lecce (9.34).**
19.12	(IR)	Tržič (19.35), Mestre (21.07), **Benetke (21.18).**
19.45	(R)	Tržič (20.14), **Portorguaro (21.16).** Op.: ukinjen na predpraznični dan.
20.28	**(E)**	**SIMPLON EXPRESS - Tržič (20.52), Mestre (22.15), Padova (23.04), Verona (0.02), Milan (1.34), Domodossola (3.05), Ženeva (6.49).**
21.12	(IR)	Tržič (21.35), Mestre (23.07), **Benetke (23.18).**
21.18	**(E)***	**Tržič (21.41), Gorica (22.02), Videm (22.30), Benetke (0.21), Padova (1.10), Verona (2.14), Milan (4.05), Turin (6.37).**
22.10	**(E)**	**Tržič (22.33), Portogruaro (23.21), Mestre (0.04), Bologna (3.00), Firenze (4.35), Rim Termini (8.25).**

PRIHODI

URA	VRSTA	SMER
0.47	(IR)	**Benetke (22.40)**, Mestre (22.51), Tržič (0.23)
2.32	(D)	**Benetke (0.14)**, Mestre (0.25), Tržič (2.08).
6.34	(R)	**Portogruaro (5.05)**, Tržič (6.08). Op.: ukinjen ob praznikih.
7.10	(D)	**Portogruaro (5.56)**, Tržič (6.47).
7.45	(D)	**Portogruaro (6.30)**, Tržič (7.17), Sesljan (7.24), Nabrežina (7.30). Op.: ukinjen ob praznikih.
8.01	**(E)**	**Rim Termini (22.15), Firence (1.38), Bologna (3.55), Mestre (5.50), Tržič (7.37).**
8.55	**(E)**	**SIMPLON EXPRESS - Ženeva (22.52), Milan (3.42), Verona (5.16), Padova (6.16), Mestre (6.40), Tržič (8.32).**
9.10	**(E)***	**Turin (22.50), Milan (0.40), Verona (3.31), Benetke (5.08), Treviso (6.15), Pordenon (7.05), Videm (7.46), Gorica (8.25), Tržič (8.46).**
9.31	(R)	**Portogruaro (8.00)**, Tržič (9.03).
9.53	(D)*	**Benetke (6.34)**, Treviso (7.06), Pordenon (8.01), Videm (8.40), Gorica (9.09), Tržič (9.30).
10.07	**(E)**	**Lecce (18.14), Bologna (4.37), Benetke (7.10), Mestre (8.12), Tržič (9.43).**
10.47	(IR)	**Benetke (8.40)**, Mestre (8.51), Portogruaro (9.35), Tržič (10.23).
11.03	(R)*	**Benetke (7.08)**, Treviso (7.42), Pordenone (8.54), Videm (9.34), Gorica (10.14), Tržič (10.36). Op.: ukinjen ob praznikih.
11.47	(E)	**Benetke (9.40)**, Mestre (9.51), , Tržič (11.23)
14.09	**(IC)**	**SVEVO - Sestri Levante (6.15), Genova (7.13), Milan (8.50), Verona (10.27), Benetke (11.54), Mestre (12.21), Tržič (13.45).**
14.35	(D)*	**Benetke (11.10)**, Pordenone (12.24), Videm (13.05), Gorica (13.48), Tržič (14.12). Op.: ukinjen ob praznikih.
14.47	(IR)	**Benetke (12.40)**, Mestre (12.51), Tržič (14.23).
15.05	(R)	**Portogruaro (13.45)**, Tržič (14.41). Op.: ukinjen ob praznikih.
15.47	(IR)	**Benetke (13.40)**, Mestre (13.51), Portogruaro (14.35), Tržič (15.22).
16.27	(D)	**Benetke (14.17)**, Mestre (14.28), Portogruaro (15.15), Tržič (16.03).
17.47	(IR)	**Benetke (15.40)**, Mestre (15.51), Portogruaro (16.35), Tržič (17.23).
18.57	(D)	**Benetke (16.40)**, Mestre (16.51), Portogruaro (17.35), Tržič (18.23).
20.10	(R)	**Benetke (17.34)**, Mestre (17.46), Portogruaro (18.45), Tržič (19.43).
20.47	(IR)	**Benetke (18.40)**, Mestre (18.51), Tržič (20.23)
20.54	(IR)*	Benetke (17.58), Treviso (18.28), Pordenon (19.07), Videm (19.38), Gorica (20.10), Tržič (20.31). Op.: ukinjen ob praznikih iz Vidma v Trst.
21.45	**(IC)**	**TERGESTE - Turin (15.08), Milano (17.05), Padova (19.22), Mestre (19.40), Tržič (21.21).**
22.47	(R)	**Benetke (20.28)**, Mestre (20.39), Portogruaro (21.35), Tržič (22.23)). Op.: se ne ustavi v Sesljanu, Nabrežini, Grljanu in Miramaru.
23.12	**(IC)**	**MIRAMARE - Rim Termini (16.15), Firence (18.17), Bologna (19.27), Padova (20.46), Mestre (21.04), Tržič (22.48).**
23.27	(E)	VENEZIA EXPRESS - **Benetke (21.22)**, Mestre (21.34), Tržič (23.04).

* Proga Trst-Videm-Benetke

Proga TRST-VIDEM

ODHODI

URA	VRSTA	SMER
5.25	(R)	Tržič (5.48), Gorica (6.09), **Videm (6.43).** Op.: ukinjen ob praznikih.
6.29	(D)	Tržič (6.52), Gorica (7.18), **Videm (7.43).** Op.: ukinjen ob praznikih.
6.54	(R)	Tržič (7.20), Gorica (7.45), **Videm (8.10).** Op.: se ne ustavi v Miramaru, Grljanu, Križu.
7.52	(D)	Tržič (8.15), Gorica (8.36), **Videm (9.01).** Op.: vozi samo ob praznikih.
8.42	(R)	Tržič (9.09), Gorica (9.34), **Videm (10.10).** Op.: ukinjen ob praznikih.
9.35	(R)	Tržič (10.00), Gorica (10.25), **Videm (11.01).** Op.: vozi samo ob praznikih; ne ustavi v Miramaru, Grljanu, Križu, Nabrežini.
10.46	(R)	Nabrežina (11.00), Sesljan (11.04), Tržič (11.13), Gorica (11.37), **Videm (12.09).** Op.: ne ustavi v Miramaru, Grljanu Križu.
12.24	(D)	Tržič (12.47), Gorica (13.08), Videm (13.36), **Pordenone (14.18).**
13.20	(R)	Tržič (13.47), Gorica (14.12), **Videm (14.48).** Op.: ukinjen ob praznikih.
14.40	(R)	Tržič (15.08), Gorica (15.31), **Videm (16.06).** Op.: ne ustavi v Grljanu in Križu.
16.16	(D)	Tržič (16.39), Gorica (17.00), **Videm (17.25).**
17.04	(R)	Tržič (17.27), Gorica (17.48), **Videm (18.23).** Op.: ukinjen ob praznikih.
17.28	(R)	Tržič (17.52), Gorica (18.17), **Videm (18.55).** Op.: ne ustavi v Grljanu, Križu, Nabrežini, Sesljanu.
17.45	(D)	Tržič (18.08), Palmanova (18.32), **Videm (18.49).** Op.: ukinjen ob praznikih.
18.05	(D)	Sesljan (18.21), Tržič (18.30), Gorica (18.52), **Videm (19.10).** Op.: ukinjen ob praznikih.
18.30	(R)	Tržič (18.57), Gorica (19.20), **Videm (19.54).** Op.: ne ustavi v Grljanu, Križu.
19.25	(D)	Tržič (19.48), Gorica (20.09), **Videm (20.34).**
20.00	(R)	Tržič (20.25), Gorica (20.48), **Videm (21.15).** Op.: ukinjen ob praznikih.

PRIHODI

URA	VRSTA	SMER
6.50	(R)	**Videm (5.28)**, Gorica (5.59), Tržič (6.22). Op.: ukinjen ob praznikih.
7.28	(R)	**Videm (6.10)**, Gorica (6.33), Tržič (7.00). Op.: ukinjen ob praznikih.
7.54	(R)	**Videm (6.25)**, Gorica (7.01), Tržič (7.25). Op.: samo ob praznikih)
7.54	(D)	**Sacile (5.46)**, Pordenone (6.00), Videm (6.41), Gorica (7.11), Tržič (7.31). Op.: ukinjen ob praznikih.
8.41	(R)	**Videm (7.08)**, Gorica (7.46), Tržič (8.11). Op.: ukinjen ob praznikih.
8.47	(D)	**Videm (7.43)**, Palmanova (7.59), Cervignano (8.11), Tržič (8.24). Op.: ukinjen ob praznikih.
12.30	(R)	**Videm (11.02)**, Gorica (11.38), Tržič (12.02) . Op.: samo ob praznikih.
13.56	(R)	**Videm (12.37)**, Gorica (13.08), Tržič (13.29) .
14.57	(R)	**Videm (13.30)**, Gorica (14.06), Tržič (14.30). Op.: ukinjen ob praznikih.
15.39	(D)	**Videm (14.30)**, Gorica (14.55), Tržič (15.16). Op.: ukinjen ob praznikih.
15.39	(R)	**Videm (14.10)**, Gorica (14.46), Tržič (15.11). Op.: samo ob praznikih.
16.43	(D)	**Pordenon (14.50)**, Videm (15.30), Gorica (15.59), Tržič (16.20). Op.: ukinjen ob praznikih.
18.00	(R)	**Videm (16.32)**, Gorica (17.08), Tržič (17.32). Op.: samo ob praznikih.
18.21	(R)	**Videm (17.01)**, Gorica (17.32), Tržič (17.54). Op.: ukinjen ob praznikih.
19.07	(R)	**Videm (17.40)**, Gorica (18.16), Tržič (18.40).
19.29	(D)	**Videm (18.18)**, Gorica (18.44), Tržič (19.05) . Op.: ukinjen ob praznikih.
19.58	(D)	**Camia (18.01)**, Videm (18.30), Gorica (19.14), Tržič (19.35).
20.39	(R)	**Videm (19.13)**, Gorica (19.48), Tržič (20.11). Op.: ukinjen ob praznikih.
21.28	(R)	**Videm (20.00)**, Gorica (20.36), Tržič (21.00). Op.: samo ob praznikih.
21.56	(D)	**Videm (20.47)**, Gorica (21.12), Tržič (21.33).

Proga TRST-OPČINE

ODHODI

URA	VRSTA	SMER
9.16	(E)	SIMPLON EXPRESS - Opčine (9.45), Sežana (10.14), Ljubljana (12.15), Zagreb (14.50).
12.04	(E)	DRAVA - Opčine (12.38), Ljubljana (15.00), Čakovec (18.05), Budimpešta (22.58).
17.58	(IC)	KRAS - Opčine (18.25), Sežana (18.49), Ljubljana (20.43), Zagreb (22.55).
23.43	(E)	VENEZIA EXPRESS - Opčine (0.11), Sežana (0.40), Ljubljana (2.40), Zagreb (5.00), Budimpešta (12.30).

PRIHODI

URA	VRSTA	SMER
6.28	(E)	VENEZIA EXPRESS - Budimpešta (17.30), Zagreb (0.20), Ljubljana (3.20), Sežana (5.31), Opčine (5.40).
10.57	(IC)	KRAS - Zagreb (5.40), Ljubljana (8.10), Sežana (10.05), Opčine (10.14).
16.50	(E)	DRAVA - Budimpešta (6.00), Čakovec (10.44), Ljubljana (13.55), Opčine (15.55).
19.49	(E)	SIMPLON EXPRESS - Zagreb (14.10), Ljubljana (16.45), Sežana (18.45), Opčine (18.54).

IC - Intercity E - ekspresni vlak IR - Meddeželni vlak D - Brzovlak R Deželni vlak

GORICA / V KATOLIŠKEM DOMU

Srečanje ob jubileju Kazimirja Humarja

Srečanje z nekdanjim dolgoletnim urednikom je pripravil Katoliški glas

Uredništvo Katoliškega glasa je prejšnji četrtek priredilo prijetno srečanje ob visokem življenjskem jubileju dr. Kazimirja Humarja **(na sliki - Fotostudio Reportage)**, dolgoletnega urednika časopisa, duhovnika in šolnika, rojenekga 28. 2. 1915 v Vrtojbi. Jubilantu je čestital in se zahvalil za dolgoletno delo g. Dušan Jakomin. V imenu goriških duhovnikov je spregovoril dekan Anton Lazar, v imenu tržaških pa msgr. Franc Vončina. Čestitke in dobre želje so izrekli še dr. Damjan Paulin, prof. Andrej Bratuž in Julijan Caudek ter predstavnik tednika Voce Isontina. Srečanje so s pesmijo zaokrožile članice dekliškega zbora Alenka iz Steverjana.

KINO

GORICA

VITTORIA 18.00-20.00-22.00 »Nightmare, nuovo incubo«. Ozvočenje Dolby stereo.

CORSO 17.30-19.45-22.00 »Nell«. Igrata Jodie Foster in Liam Neeson.

TRŽIČ

COMUNALE Ni predstave.

GLEDALIŠČE

OBČINSKO GLEDALIŠČE V TRŽIČU: nocoj in jutri ob 20.30 gostovanje Teatra bellini (Stalno gledališče iz Neaplja) z igro Williama Shakespearja "Sogno di una notte di mezza estate". Rež. Tato Russo.

PRIREDITVE

DRUŠTVO SLOVENSKIH UPOKOJENCEV v sodelovanju s KRUT-om iz Trsta prireja 15. marca ob 19. uri v domu Andreja Budala v Štandrežu predavanje fizioterapevtke dr. Danice Radulovič iz Strunjana o bolečinah hrbta in vretenc.

RAJONSKI SVET ZA PEVMO, ŠTMAVER in OSLAVJE vabi v četrtek, 9. marca, ob 20.30 v Kulturni dom v Gorici na gostovanje dramske skupine PD Štandrež z veseloigro Kandidiraj, le kandidiraj!, avtorja Janeza Povšeta, v režiji Emila Aberška.

DRUŠTVO ŠPORTNIH RIBIČEV VIPAVA priredi v petek, 10. t.m., ob 20. uri v gostilni pri Marinotu tekmovanje v briškoli. Prijavijo se lahko vsi. Društvo nadalje obvešča, da bo 19. marca tekmovanje v ulovu postrvi v jezercu Furlan pri Romansu. Prijave do 16. marca v gostilni pri Brunotu v Rubijah.

SPD GORICA obvešča, da bo redni letni občni zbor društva v četrtek, 16. marca 1995, v Kulturnem domu v Sovodnjah. Prvo sklicanje bo ob 20. uri, drugo pa ob 20.30.

OBVESTILA

SLOVENSKO GOSPODARSKO ZDRUŽENJE GORICA obvešča člane obrtne sekcije, da bo ustanova ESA predstavila Projekt kvalitete (finansiranje postopka za atestiranje proizvodov in proizvodnih procesov), na Trgovinski zbornici v Gorici danes, 8. marca, ob 18. uri. Vabljeni na izredno važno predstavitev vsi člani obrtne sekcije.

DRUŽBA se dobi danes, 8. marca, ob 19.30 na Placuti.

VZPI/ANPI sekcija Vrh sklicuje sejo v petek, 10. marca, ob 20. uri v Kulturnem in športnem centru Danica.

KULTURNO DRUŠTVO SOVODNJE prireja krajši kuharski tečaj za pripravo ribjih jedi, ki ga bo vodil poklicni kuhar Matej Tomažič. Predvidena so štiri srečanja (ob četrtkih). Informacije in vpisovanja do 15. t.m. pri Zlatki (tel. 882032) in Sonji (tel. 882180).

OBČINA DOBERDOB sporoča, da so občinski uradi za stranke odprti po sledečem urniku: občinsko tajništvo in matični urad od ponedeljka do petka 7.00-10.00, v ponedeljek tudi 15.00-18.00; knjižnica od ponedeljka do četrtka 15.00-17.00, petek 10.00-12.00; tehnični urad torek, četrtek, petek 7.45-9.00, ponedeljek 17.00-18.00; računovodstvo od ponedeljka do petka 8.00-10.00, ponedeljek 15.00-18.00; urad občinskega redarja od ponedeljka do petka 8.30-9.30.

KULTURNO DRUŠTVO SOVODNJE obvešča, da je zbornik Tabor "Sovodnje 93" na razpolago pri odbornikih društva.

ŠKD KREMENJAK IZ JAMELJ obvešča, da vpisujejo v začetniški in izpopolnjevalni tečaj igranja na diatonično harmoniko. Informacije pri odbornikih društva ali po tel. (0481) 419952 ali 42024 ali 81113.

RAZSTAVE

V GALERIJI KULTURNEGA DOMA v Gorici je postavljena razstava Idrijske čipke, ki jo prirejajo v sodelovanju z Občino Idrija in tamkajšnjim Mestnim muzejem. Ogled do ponedeljka, 20. marca, ob delavnikih med 9.30 in 13. uro in med prireditvami.

V KROŽKU MITTELART razstavlja do 18. marca akvarelist iz Veneta Gianni Mutton. Ogled: delavniki 17.30-19.30, nedelje 10.00-12.30 in 16.00-20.00 (v ponedeljek zaprto.)

KONCERTI

V FOGARJEVI DVORANI v Gorici bo v petek, 10. t.m., ob 20.30 v okviru glasbene sezone društva Lipizer koncert, na katerem bosta nastopila klarinetist Jean-Philippe Vivier in pianist Andrea Rucli. Predprodaja vstopnic v agenciji IOT.

IZLETI

ODBOR UPOKOJENCEV IZ DOBERDOBA prireja 7-dnevni izlet na Sardinijo, Sicilijo in v Kalabrijo od 15. do 21. maja 95. Informacije in prijave v trgovini pri Mili (tel. 78072) do 10. aprila.

DRUŠTVO SLOVENSKIH UPOKOJENCEV ZA GORIŠKO sporoča urnik avtobusov za današnji izlet v Caorle: 1. avtobus ob 8. uri s Travnika v Štandrež; 2. ob 8. uri iz Sovodenj v Štandrež; 3. ob 7.30 z Bukovja do gostilne Primožič v Podgoro in Štandrež.

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

PROVVIDENTI, Travnik 34, tel. 531972

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

RISMONDO, Ul. E. Toti 52, tel. 410701

SEVERNA LIGA / NEODLOČEN REZULTAT SOOČANJA

Nesoglasja so uspeli zamrzniti, ne pa rešiti

Tajnik Stein: potrebujemo čas za razmišljanje

Ponedeljkovo soočanje med pokrajinskimi svetovalci, predsednico Pokrajine in pokrajinskim tajnikom Severne lige Steinom in člani vodstva ni odpravilo nesoglasij, ki so izbruhnila ob koncu prejšnjega tedna, glede možnosti vstopa DSL v upravljanje Pokrajine. Razčiščevanje bo trajalo še nekaj dni, vendar pa se bo odvijalo predvsem znotraj stranke, daje razumeti pokrajinski tajnik Martin Stein, ki za prihodnje dni napoveduje tudi sporočilo za javnost. »Zdaj potrebujemo nekaj časa za razmišljanje in oceno številnih vprašanj s katerimi se soočamo«, nam je vljudno, a vendar dokaj odločno povedal. Nesporazum so znotraj gibanja uspeli zamrzniti, ne pa odpraviti, če smo pravilno razumeli izjave nekaterih vidnih predstavnikov gibanja. Razreševanje zapleta bo torej trajalo še nekaj časa, še zlasti če v kratkem ne bo prišlo do novih pospeškov, odvisnih od drugih, predvsem zunanjih dejavnikov.

Palača Pokrajine - kriza institucije ali kriza Severne lige? (foto Studio Reportage)

Pokrajinski tajnik SL Stein je pokrajinskim svetovalcem (nekaj je bilo tudi odsotnih, pravijo da povsem upravičeno) pojasnil stališče tajništva, ki zagovarja izrecno sredinsko pozicijo in torej nasprotuje kakršnikoli povezavi z DSL. Po drugi strani pa je načelnik svetovalske skupine Pacor objasnil potek in vsebino petkovega pogovora na pokrajini, ki je zajel tudi oceno (ne) sodelovanja raznih strank v pokrajinskem svetu, pri čemer so ugotovili določeno odprtost in pripravljenost DSL na razreševanje konkretnih vprašanj.

Ponedeljkovega srečanja na sedežu Lige se je udeležila tudi Monica Marcolini in potrdila že znano stališče. Na izrecno vprašanje glede izida soočanja, nas je za odgovor napotila na pokrajinskega tajnika Steina, ki pa je bil kar se da redkobeseden. Menda so med drugim na petkovem srečanju sprejeli tudi odločitev, da bodo spor skušali razreševati za domačimi zidovi in da je zdaj potreben predvsem molk.

Koliko časa bo trajalo razčiščevanje? Najbrž ne dolgo, saj bodo opozicijske stranke skušale seveda izkoristiti stanje za vrsto koncentričnih napadov. Predsednica pa bo morala že kmalu (rok je sicer 45 dni) poskrbeti za imenovanje podpredsednika in odbornika na mesti, ki sta ju do ponedeljka zasedala Tirelli in Jacumin. Slednja sta, kakor smo že poročali, nepreklicno odstopila. Sicer pa ne bosta ostala brez dela oziroma funkcij. Prvi je načelnik svetovalske skupine v Gradežu, drugi pa v občinskem svetu v Tržiču.

Kako so na krizo na Pokrajini in v Ligi reagirali predstavniki drugih strank? Pri DSL zanikajo obstoj kakršnegakoli sporazuma z Ligo in ugotavljajo, da vprašanje pač zadeva samo Ligo. Pokrajinski tajnik DSL Alessandro Maran ocenjuje da je do takega razvoja pravzaprav moralo priti, če upoštevamo, kako je gibanje, ki mu prav gotovo primanjkuje homogenosti, nastalo. Težave na Goriški pokrajini niso osamljen primer, v Pordenonu imajo še težje opravilo.

Ob tolikih nerešenih vprašanjih (»O vsem se še moramo dogovoriti«, nam je po telefonu dejal Stein), ostaja še zmeraj nerazumljiva odločitev Tirellija in Jacumina za odstop. Odstop sta sicer utemljila kot dokaz doslednosti s stališči stranke na pokrajinskem in državnem nivoju, vendar pa je slišati tudi namige, da sta bila že nekaj mesecev na piki in izbrana za odstrel in da sta tokrat hitro izkoristila priložnost za "časten" umik. Nekaj bo že res, če naj bi Marcolinijeva izjavila, da njuna nadomestitev ne bo problem. Sta bila mar res tako nesposobna in neprimerna za funkciji, ki sta ju opravljala po odločbi predsednice?

Namigi gredo tudi v drugo smer: odstopivša naj bi predstavljala nekakšno podaljšano roko videmskih veljakov SL, mnogim pa je videmsko skrbništvo odveč.

Praznik žensk posvečen razpravi o nasilju

Poročilo o stanju v naši pokrajini

Sindikalistke pri zvezah CGIL, CISL in UIL in policistke včlanjene v sindikalno zvezo SIULP bodo danes skupaj proslavile 8. marec, mednarodni praznik žensk. Odločile so se za delovno srečanje, na katerem si bodo izmenjale mnenja o žal še vedno aktualnih problemih nasilja nad ženskami. Sindikalistke in policistke se bodo srečale danes ob 9. uri v policijski kasarni zraven mejnega prehode pri Rdeči hiši. Na srečanju bo sodelovala tudi vsedržavna predstavnica Siulp iz Bologne. Delovnemu sestanku bo sledila družabnost, ob 12. uri pa sklicujejo skupno tiskovno konferenco na Pokrajini, kjer bodo med drugim predstavile podatke z raziskave o problemih emarginacije, nelagodja in nasilja, ki jih doživljajo ženske v naši pokrajini.

Zanimivo srečanje ob 8. marcu prirejajo danes tudi na županstvu v Medeji na pobudo občinske uprave. Vabljene so občinske svetovalke, predstavnice združenj in organizacij in vse občanke. Srečanja se bo udeležila tudi delegacija krajank iz pobratene Vrtojbe. Uvodnemu pozdravu župana Stacula bo sledila razprava o vlogi in problemih ženske v današnji družbi.

NOVICE

Na skupščini FENACOM potrdili dosedanje vodstvo

Pred kratkim je bila skupščina članov združenja "50 e più - FENACOM". V njem so včlanjeni starejši podjetniki s področja terciarnih dejavnosti. Združenje ima na Goriškem okrog 1800 članov. Na skupščini so potrdili dosedanje vodstvo - predsednik je Giordano Da Monte, podpredsednik Pietro Crozzoli, člani in članice odbora pa Lionella Taucer Princi, Sergio Rizzi, Edo Apollonio, Mario Bressan, Walter Calligaris, Luigi Felcaro in Giusto Marchioni. Združenje je lani obeležilo dvajsetletnico delovanja.

Predstavili bodo knjigo duhovnika Sergia Katunaricha

V centru Stella Matutina bodo v petek, 10. t.m., ob 18. uri, v navzočnosti avtorja, predstavili knjigo Sergia Katunaricha "Frammenti di una vita fiumana" (Utrinki iz življenja na Reki). Knjigo bo predstavil prof. Bruno Maier, odlomke iz knjige bo bral Ubaldo Agati. Predstavitev in srečanje z avtorjem prireja Institut za mittelevropska kulturna srečanja.

Mešani pevski zbor Podgora nastopil na reviji Koroška poje

V nedeljo je bil v Domu glasbe v Celovcu koncert Koroška poje, ki je bil letos posvečen avtorjem iz zdomstva in zamejstva. V prvem delu so bili na sporedu samospevi ob spremljavi klavirja, ki so jih izvajali solisti Marko Bajuk, Veronika Fink in Marko Fink, vsi rojeni v Argentini in v svetu uveljavljeni poustvarjalci. V drugem delu pa so na oder stopili MoPZ Žitara vas, ŽePZ iz Škocijana, MePZ Sele, MoPZ Bilka iz Bilčovsa, MePZ Gallus iz Celovca ter MePZ Podgora iz Gorice. Vsi solisti in zbori so izvajali skladbe, ki so nastale med Slovenci v tujini in ki so jih napisali avtorji živeči izven matične domovine. Kot zadnjo so združeni mešani zbori Sele, Gallus in Podgora zapeli Ciganovo Pozdrav Koroški, pod vodstvom Jožeta Repriza. Koncert Koroška poje bodo ponovili v nedeljo, 12. marca, na Trbižu s pričetkom ob 14.30.

Politično nastpanje katoličanov

V konferenčni dvorani centra Stella Matutina (v ul. Nizza) bo v četrtek, 9. t.m., srečanje na temo Aktualnost političnega udejstvovanja demokratičnih katoličanov. Uvodni poseg bo imel poslanec Corrado Belci. Srečanje prirejajo kulturni krožek "Ricerca e presenza", Študijski center "Lazzati" iz Tržiča in kulturni krožek "Faidutti" iz Krmina.

Navodila glede sestave novih potrdil o izvoru blaga

Goriška trgovinska zbornica obvešča, da so na razpolago navodila glede sestavljanja potrdil o izvoru blaga v smislu pravilnika EGS 2454/93 z dne 2. julija 1993. Predpisi zadevajo predvsem trgovske operaterje, ki trgujejo z državami, ki niso članice Evropske zveze. Navodila so sestavili v sodelovanju med Ministstvom za industrijo, trgovino in obrt ter združenjem Unioncamere ter evropskim združenjem trgovinskih zbornic. Navodila so na razpolago pri Uradu za zunanjo trgovino.

PLEŠIVO / V NEDELJO PRI GRADNIKOVIH

Kmečko tradicijo bodo obudili na sejmu starin

Pozorni do izročila tudi v vinogradništvu

Po zgledu številnih sejmov starin in rabljenih predmetov, ki v zadnjem času uspevajo vsepovsod (v Gorici se je v dobrem letu uspešno zasidral mesečni sejem, ki ga prireja rajonski svet za severno mestno četrt na Placuti, podobne prireditve pa lahko zasledimo v San Danieleju, v Villi Manin, v Martignaccu in drugod po deželi), so si tudi na krminskem zamislili podobno prireditev, ki naj bi bila še izraziteje kot druge povezana s kmečkim svetom in kulturo. Pobudo je dala znana vinogradnica Wanda Gradnik. Sejem starin iz domačih podstrešij in kleti bo v nedeljo, 12. marca, od 8. do 18. ure v Gradnikovi kleti na Plešivem in, če bo vreme naklonjeno, tudi v bližnjih vinogradih. Prireditev utegne biti kar zanimiva, saj je udeležbo napovedalo že več kot 30 zbirateljev starin.

Sejem pri Gradnikovih, razlaga njegova pobudnica Wanda, sodi v sklop širših prizadevanj po ovrednotenju tradicij, ki se izražajo tudi v ponovnem odkrivanju in vrednotenju nekdanjih predmetov. Marsikje v Treh Benečijah so tako nastali muzeji kmečke kulture (tak je na primer pri nas muzej v Fari), kjer so obiskovalcem na ogled predmeti in zanimivosti iz starih časov.

Pri Gradnikovih na Plešivem pa so se tradicije lotili še posebej v proizvodni dejavnosti, s tem da so s povratkom k gojenju tradicionalnih sort trt zaustavili širjenje ti. univerzalnih sort. Zakaj bi pri nas nadaljevali s širjenjem francoskih sort kot so chardonnay, sauvignon, pinot, ko pa imamo odlične domače sorte? V tem prizadevanju za povratek h koreninam je enologinja Wanda Gradnik na slovenski strani meje v Goriških Brdih ponovno "odkrila" nekatere domače briške sorte kot so polšakica, tržarka, cenkukna, pika, iz Benečije pa je prinesla še tamkašnje sorte corvino, cividino, cilja. Skupaj z najboljšo zlato rebulo od Rutarjev je nasadila te trte v eksperimentalnem vinogradu na pobočju Krminske gore.

KRONIKA / POLICIJA PRIJELA MOŽA, KI JE BEŽAL PROTI MEJI

Pri Sovodnjah prekinili beg morilca iz Verone

Agenti letečega oddelka goriške kvesture in prometne policije iz Trsta so včeraj nekaj po 14. uri na avtocestnem odcepu med Vilešem in Gorico aretirali morilca iz Verone, ki je bežal proti italijansko-slovenski meji. Njegov beg se je predčasno končal med Sovodnjami in Štandrežem, torej le kak kilometer pred mejnim prehodom pri Vrtojbi, kamor je bil očitno namenjen.

Aretirani se imenuje Nicola Todesco, star je 29 let in je doma iz kraja San Bonifacio pri Veroni. Včeraj zjutraj je v San Bonifaciu z nožem zabodel 30-letnega trgovca z usnjem Paola Beltrameja iz Arzignana v pokrajini Vicenza. Moža sta se srečala v neki garaži v San Bonifaciu. Tam se je med njima vnel prepir zaradi denarja, med katerim je Todesco zabodel Beltrameja. Slednji se je, čeprav težko ranjen, privlekel do svojega porscheja in se je z njim odpeljal proti karabinjerski postaji. Tam so mu priskočili na pomoč, toda nesrečnik je zaradi globokega vboda in izdatnega krvavenja izdihnil malo kasneje, takoj po sprejemu v bolnišnico v San Bonifaciu.

Pred tem pa je očitno lahko povedal ime napadalca, zaradi česar je nemudoma stekla akcija preiskovalcev, ki se je uspešno končala zgodaj popoldne pri Sovodnjah. Beli renault clio, na katerem se je peljal Todesco, sta ob 13.55 na avtocesti blizu Palmanove opazila izbrana agenta tržaške prometne policije, ki sta na nasprotnem voznem pasu spremljala posebni prevoz. Takoj sta spremenila smer vožnje in se podala v zasledovanje, hkrati pa sta obvestila krajevne policijske postaje.

Reanult je malo zatem izvozil z avtoceste pri Vilešu in se namenil proti Gorici oziroma meji s Slovenijo. Goriška policija je tačas že zastražila izhode z avtocestnega odcepa. Ko se je patrulji tržaške policije v zasledovanju pridružil še avto goriškega letečega oddelka, so sklenili, da ustavijo bežečega. Todesca so kot rečeno ustavili pri Sovodnjah. Ni se upiral, pač pa je policistom takoj priznal, da je on človek, ki ga iščejo. Pri sebi ni imel več noža, s katerim je zagrešil umor. Povedal je, da ga je odvrgel med vožnjo.

Todesca so po aretaciji pospremili na kvesturo, odkoder so ga kasneje prepeljali v Verono, kjer je na razpolago sodnim organom.

ORLA/01
DREVESNICA
ORLANDO
mimose in tudi drugo cvetje
Sovodnje (GO) Ul. Case sparse 71/A Tel. 0481/20075

NOVICE

Praznik žensk v Špetru

ŠPETER - Kot je že v tradiciji, bo tudi ob letošnjem 8. marcu Zveza beneških žen pripravila kulturno srečanje, ki se bo začelo danes zvečer ob 19. uri v špetrki Beneški galeriji, kjer bodo odprli razstavo fotografij Laure Battich-Isoni in Marine Bergnach.
Zvečer ob 20. uri pa se bo v špetrski sejni dvorani predstavilo Beneško gledališče s kmedijo »Žensko ročno delo«, ki ga je režiral Marjan Bevk, za sceno pa je poskrbela Donatella Ruttar. Nastopajo Anna Iussa, Carla Loszach in Lidia Zabrieszach. (r.p.)

Koroška poje na Trbižu

TRBIŽ - V kulturnem centru na Trbižu bo v nedeljo ob 14.30 zborovska revija Koroška poje, ki jo organizirata slovensko društvo Planika in Glasbena šola v Kanalski dolini v sodelovanju s Krščansko zvezo iz Celovca. Nastopilo bo šest zborov, in sicer mešani pevski zbor pevskega društva Sele, mešani pevski zbor iz Podgore, moški pevski zbor Trta iz Žitare vasi, moški pevski zbor Bilka iz Bilčovša, dekliški zbor kulturnega društva Škocijan in ženski Višarski kvintent iz Ukev. (r.p.)

Avtoprevozniki po TV

TRST - V nocojšnji oddaji TV Slovenija Slovenci v zamejstvu se bodo predstavili slovenski avtoprevozniki s terminala na Fernetičih: Danilo Cunja in Valter Košuta bosta govorila o svojem in delu članov Konzorcija Adriatrans, Ivo Sirca o sodelovanju čez mejo in morebitnih spremembah z vstopom Slovenije v EZ, medtem ko bo celovito podobo slovenskega zamejskega gospodarstva prispeval ravnatelj SDGZ Vojko Kocjančič. Z gosti se bo pogovarjala novinarka Mirjam Muženič, oddaja pa bo na drugem TV programu nocoj, ponovitev pa na prvem programu v popoldanskih urah čez teden dni.

NOVA SVETOVALSKA SKUPINA

Kartel svoboščin od včeraj tudi v deželnem svetu

TRST - Deželna skupščina je včeraj dobila novo svetovalsko skupino in sicer »Kartel svoboščin«, ki se odkrito sklicuje na Berlusconija. Nova skupina šteje trenutno pet svetovalcev, v kratkem pa se bodo njene vrste še okrepile. »Pol svoboščin« sestavljajo za sedaj Gianfranco Gambassini (Lista za Trst), Carmelo Calandruccio (Krščansko-demokratski center), Roberto Antonione (Forza Italia), Aldo Ariis (bivši liberalec) ter nekdanji ligaš Roberto Tanfani.

Gre, kot vidimo, za pisano politično druščino, ki se zavzema, da bi tudi v naši deželni stvarnosti prišlo do oblikovanja desnosredinskega političnega in volilnega zavezništva. Govori se, da bodo v kratkem v to skupino pristopili še Mauro Larise in Anna Sdraulig (oba bivša ligaša) ter nekdanji demokristjan Angelo Compagnon.

Novo svetovalsko skupino so uradno predstavili na včerajšnji tiskovni konferenci, na kateri pa niso pojasnili, kakšno stališče bo »Kartel svoboščin« zavzel do deželnega odbora predsednice Alessandre Guerre. Očitno niso hoteli spraviti v zadrego Antonioneja, pristaša Berlusconijeve stranke, ki je podpredsednik deželne vlade.

Tanfani je po odstopu z mesta tržaškega tajnika Severne lige pristopil v gibanje LIF (Italijanska federalistična zveza), ki se v Trstu naslanja na nacionalističnega poslanca Gualberta Niccolinija. LIF podpira tudi bivšega notranjega ministra Roberta Maronija, ki pa je zavrnil vsakršno sodelovanje z »oporečniki« Severne lige.

PISMO UREDNIŠTVU

Pedagoški licej - selektivna in kvalitetna šola

Ko sem te dni prebrala v Primorskem dnevniku članka, ki ju je o pedagoškem liceju sestavil gospod časnikar Marjan Kemperle, me je ob branju prvega članka zagrabila jeza, ob branju drugega pa sta se pojavili poleg jeze še grenkoba in užaljenost.

V prvem članku me je razjezila netočna in nepremišljena uporaba besed. Gospod časnikar je zelo površno napisal, da je pedagoški licej najslabša šola na Tržaškem. Kaj to pomeni? Kako bodo to izjavo, ki se je celo pojavila na prvi strani dnevnika, interpretirali številni bralci, ki običajno prebirajo le naslove? Časnikar je nato v članku utemeljil svojo ugotovitev, čes da na pedagoški licej prihajajo manj uspešni dijaki, kar pa ne pomeni, da je zato šola slaba.

Glede tega bi rada dodala, da prihajajo k nam dijaki, ki so uspešno ali manj uspešno dokončali nižjo srednjo šolo. Pri nas pa uspejo samo tisti dijaki, ki pokažejo zanimanje do učenja, pripravljenost in sposobnost. Predvsem v bieniju je zelo stroga selekcija in je zato indeks neuspešnosti zelo visok. Moram pa še dostaviti, da se je pri nas marsikateri dijak, ki je bil na nižji srednji šoli šibak, popolnoma spremenil. Profesorji so mu pomagali, da je premostil začetne težave, si pridobil samozavest in vzljubil učenje ter šolo. To velja tudi za tiste dijake, ki so se iz drugih šol prepisali k nam. Nekateri od teh niso kljub temu uspeli, večini dijakov pa smo pomagali.

Da je pedagoški licej kvalitetna šola, dokazuje tudi izid lanske mature. Dijaki so se dobro odrezali na zrelostnem izpitu, ena dijakinja je celo izdelala s šestdesetico. Naša šola nudi dijakom široko kulturo in predvsem poklicno izobrazbo, odpira pa jim tudi vrata na katerokoli fakulteto.

Drugi članek pa je prizadel celoten profesorski zbor pedagoškega liceja, predvsem pa tiste profesorje, ki več let poučujejo na tej šoli. Gospod ravnatelj Samo Pahor, ki je bil pred leti naš kolega, je izjavil, da je profesorski kader na pedagoškem liceju »v povprečju povprečen«. Svoje mnenje je še podkrepil z neprimerno anekdoto. Če bi bil pravi pedagog, kar bi moral biti vsak ravnatelj, bi dotičnega profesorja opozoril na lapsus in ne bi o tem pripovedoval radovednemu in brezobzirnemu časnikarju.

Spadam v tisto skupino profesorjev, ki so pred leti pripravili eksperimentalni načrt za pedagoški licej. Naša šola se je bistveno spremenila. Spremenili smo programe in tudi način poučevanja. Organizirali smo izpopolnjevalne tečaje o programiranju in metodah poučevanja, približali smo se dijakom, s tem da smo se z njimi na številnih srečanjih pogovarjali. Pripravljeni smo bili poslušati in upoštevati njihove kritike in mnenja. Dosegli smo, da se naši dijaki dobro počutijo na šoli in da je pedagoški licej njihova šola, na katero so ponosni. Mi profesorji pa se vedno trudimo, da bi našim dijakom nudili čimveč, da bi v nas videli prijatelja, sogovornika, človeka, ki jim je vedno pripravljen pomagati. Da je to tega prišlo, je le zasluga resnega, požrtvovalnega in odprtega profesorskega zbora, ki pa ni vreden le povprečnega mnenja gospoda ravnatelja.

Prof. Mariza Škerk Kosmina

Op. ur.: Bralci, ki običajno prebirajo le naslove, so v petek, 3. marca, na 1. strani dnevnika prebrali naslov: »Uspešnost« ped. lic. A.M.Slomška, na 6. strani pa »Indeks neuspešnosti« pedagoškega liceja. V podnaslovu je bilo zabeleženo: Skrbništvo: šola A. M. Slomška najbolj »neuspešna«. Nikjer ni bilo v naslovu »zelo površno« napisano, da je pedagoški licej najslabša šola na Tržaškem.

Profesorica Škerkova je zapisala, da sem radoveden in brezobziren. Novinarji smo radovedni, sicer bi bilo bolje, da si poiščemo drugo zaposlitev. Glede obzira pa Slovar slovenskega knjižnega jezika pravi sledeče (III. zvezek, str. 243): »obzir, ravnanje, vedenje, ki kaže prizanesljiv, dobrohoten odnos;«. Med navedenimi primeri je tudi sledeči: »brez vsakega obzira mu je povedal vso resnico.« (M.K.)

TRST / DEMOKRATIČNI FORUM SLOVENCEV O BLIŽNJIH VOLITVAH

Čimprej predstaviti osnutek zaščitnega zakona

Podpora kandidaturi dolinskega župana Pečenika

TRST - V Dolini se je sestalo deželno vodstvo Demokratskega foruma Slovencev, da bi ocenilo priprave na bližnje upravne volitve. Uvodoma so člani foruma pozdravili odločitev Italije, ki je končno prižgala zeleno luč za pridruženo članstvo Slovenije v EZ. Potrebno je, da se na tej poti sodelovanja in vzajemnega spoštovanja tudi nadaljuje in da se med sosednjima državama čimprej rešijo odprta vprašanja, med katerimi sodi tudi problematika slovenske narodnostne skupnosti v Italiji.

S tem v zvezi pa so bili na seji DFS mnenja, da je treba tudi znotraj naše skupnosti poiskati večjo učinkovitost in da je treba še v večji meri "vzpodbuditi" italijanske pristojne organe, da se zavzemajo za pravične zahteve manjšine. Izredne važnosti je tudi, da se ne zamudi nadaljnega časa za predstavitev zakonskega osnutka o zaščiti za manjšine, ki je sad dela skupnega zastopstva.

V zvezi z bližnjo volilno preizkušnjo so na seji v Dolini ocenili položaj v treh pokrajinah. Vodstvo foruma je ocenilo, da so župani, odborniki in svetovalci, ki se prepoznavajo v tem gibanju, dobro delovali v slovenskih upravah, tako v Reziji, Nadiških dolinah, na Goriškem in Tržaškem.

Na seji so dolinski predstavniki DFS obrazložili zdajšnje razgovore znotraj večinske koalicije v pripravo na občinske volitve. S tem v zvezi je deželno vodstvo potrdilo izbire krajevnih predstavnikov foruma, ki bodo tudi za naslednjo volilno preizkušnjo za županskega kandidata predlagali Marina Pečenika.

Ob koncu je predsednik foruma Rudi Pavšič obvestil vodtvo o seriji sestankov in srečanj, ki jih je imel tako s predstavniki italijanskih strank, ki se trudijo, da bi ustvarili pogoje za uveljavitev levo-sredinskega kartela, kakor tudi z zastopniki nekaterih slovenskih strank oziroma slovenskih komisij. S tem v zvezi so bili na srečanju v Dolini mnenja, da je treba tudi znotraj naše skupnosti ustvariti pogoje, da se utrdi, podobno kot na vsedržavnem merilu, levo-sredinska naveza in da se med raznimi komponentami politične in civilne družbe odpravijo nepotrebna nesoglasja.

Bogdan Berdon

Pravno stanje jezikovnih pravic Slovencev v Italiji

81

»Škedenj je bila svoj čas znana slovenska trdnjava. Kljuboval je laškim napadom na celi črti in bil za zgled drugi okolici. Ljudstvo je bilo jako zavedno.
Ta narodna zavednost se je posebno zrcalila v šoli. Ko sem prišel v Škedenj, sem prevzel poleg dušnopastirskih dolžnosti tudi katehetsko mesto na slovenski mestni šoli v Škednju. Moji najboljši spomini veljajo tej šoli. Šola je bila močna. Leta 1922/23 je bilo na njej vpisanih čez 900 otrok. Učiteljski zbor je z ravnateljem (blagim Alojzijem Krischanom) in katehetom štel 28 učnih moči. In kakšne učne moči so bile na tej šoli. Lahko bi imenovali to učiteljstvo cvet slov. učiteljstva, nekake slovenske Atene! Poleg ravnatelja, ki je znan slikar in leposlovec, so bile v učiteljskem zboru zastopane vse umetnosti. Oba brata Široka z leposlovjem, gdč. Avrelija Sancin, Iv. Grbec, gdč. Bortolotti in Šček z glasbo; Ferdo Kleinmayer - izvrsten pedagog. Poleg teh še izborni učitelji: Franc in Cezar Sancin, pok. gospa Godina Ivanka itd..
V Škednju je bila ta čas tudi privatna glasbena šola prof. Kumarja Srečka, ki jo je obiskovalo veliko učencev. V najlepšem spominu so mi umetniški večeri v prijazni sprejemnici prof. Kumarja. Tam so se shajali glasbeniki: Grbec, gdč. Kosovel in Bortolotti. Pahor Karel; literati; oba brata Široka, pok. Kosovel, Ribičič in še več drugih. To so lepi spomini...
V Škednju je takrat še obstajala "Velesila", svoj čas eno prvih in najboljših pevskih zborov, sedaj seveda - razpuščena. Škedenjci so imeli dober Dramatski krožek, ki je v veliki in lepi dvorani kmetijskega društva prirejal igre, ki so bile precej na višku.«
Ni dvoma, da Škedenj uresničuje vse pogoje za pravni položaj »narodnostno mešanega območja«. Toda njegov zunanji videz je popolnoma italijanski. Isto velja za ostale predele.

Bazoviška gmajna

A vprašanje javnih napisov v slovenščini poleg italijanščine je bistvenega pomena. Tega se zavedajo tudi naši narodni nasprotniki, ki budno pazijo na zunanjo podobo celo bazoviške gmajne. Il Piccolo z dne 28. februarja 1995 prinaša svetovalsko vprašanje listarskega občinskega svetnika Camberja, ki ga posredujemo v prevodu in izvirniku.
»Dvojezični steber v Bazovici: vprašanje Camberja (Lista za Trst): vprašanje Piera Camberja (Lista za Trst) o dvojezičnem napisu na kamnitem stebru, postavljenem znotraj pogozdovalnega področja v Bazovici za nacionalnim spomenikom fojbe, Camber hoče vedeti, ali je poimenovanje uradno dvojezično in če je zanj izdano gradbeno dovoljenje poleg morebitnih dovoljenj drugih pristojnih uradov.«
»Cippo bilingue a Basovizza«: interrogazione di Camber (LpT)
Interrogazione di Pietro Camber (Lista per Trieste) sulla scritta bilingue in un cippo di pietra collocato all'interno della zona di »rimboschimento« a Basovizza nell'area retrostante il monumento nazionale delle foibe. Camber vuole sapere dal sindaco se la denominazione sia ufficialmente bilingue e sé il cippo sia munito di autorizzazione edilizia, oltre a quelle eventuali di altri enti competenti.«
Prebivalci Bazovice ne vedo za kamen z dvojezičnim napisom, ki ga je odkril Piero Camber. Stebriček je potemtakem skrit nekje v gozdu, vsekakor na neopaznem mestu. Toda občinski svetnik iz vrst razvpite Liste za Trst je vseeno posegel, da bi ga odstranili, da ne bi več kvaril zunanjega videza »italijanskega« Krasa.
Navidezno malenkostni dogodek odkriva bolestno miselnost, ki ima svoje korenine v rasistični protislovenski ideologiji. Camberjev protislovenski izpad močno spominja na preganjanje slovenske besede v dobi fašizma, ko so škvadristi sežigali slovenske knjige, ki so jih naši ljudje skrivali doma.
Ista nestrpnost do naše besede preveva Camberjevo svetovalsko vprašanje o nevidnem kamnitem dvojezičnem napisu v bazoviškem gozdu. Ta dogodek je zadostni in zgovorni dokaz o zelo nizki kulturni stopnji naših sovražnikov.

(Se nadaljuje)

PATRONAT INAC SVETUJE

Visoka plača zagotavlja nižji donos pokojnine

Vpr.: *»Čeprav bom konec letošnjega leta imel 35 let dela, pa se ne nameravam še upokojiti in bi rad "potegnil" do 40 let. Kot vodilni delavec imam sorazmerno visoko plačo in imam možnost, da zahtevam še višjo, če bom imel od tega korist. Mi lahko pojasnite, kako INPS računa pokojnino? S.B.«*

Do pred nekaj leti je obstajala zgornja meja plače - takoimenovana »pokojninska streha« - ki je veljala za izračunavanje pokojninske osnove. Morebitni višji prejemki sploh niso prišli v poštev, medtem ko imajo sedaj (sicer omejen) vpliv na višino mesečnine. Za leto 1955 se za povprečje plače do 57.578.000 izračunava pokojnina v višini dveh odstotkov za vsako leto zavarovanja. Za višjo plačo do 76.578.740 lir je donos za 25 % nižji (1,5 % na leto), za plačo do 95.579.480 lir se donos zreducira na 1,25 %, če pa plača presega 95.579.480 lir, se za ta dohodkovni pas donos razpolovi (1% na leto). Pri tem naj pojasnimo, da INPS sešteje vse letne bruto dohodke v zadnjih petih ali več letih, nato pa aplicira dohodkovne pasove na skupno povprečno vrednost prejemkov.

Na osnovi »Amatove« reforme se izvaja dvojni kriterij izračunavanja pokojnine: za zavarovalno dobo, ki je dozorela do konca leta 1992, pride v poštev povprečje plače zadnjih petih let pred upokojitvijo; zavarovalna doba od 1. januarja 1993 dalje pa daje pravico do deleža pokojnine, ki se računa na vse večje povprečje plače (vsaki dve leti se poveča za eno leto in sedaj torej znaša 6 let in 1 mesec). (B)

ZADRUŽNA BANKA OPČINE
in
ZADRUŽNA BANKA NABREŽINA

sedaj
ZADRUŽNA KRAŠKA BANKA
Ul. del Ricreatorio, 2
OPČINE - TRST
TEL. 040/21491
FAX 040/211879

PRETRESI NA TRGIH / LIRA PO RAHLEM IZBOLJŠANJU SPET NAVZDOL

Lira še naprej brez obrambe, dolar pa v popolni depresiji

Marka zvečer dosegla 1.195 lir, negativni izidi tudi na milanski borzi

RIM - Marka se naprej kraljuje na denarnih trgih. Čeprav je bilo do srede včerajšnjega popoldneva videti, da si je lira nekoliko opomogla (po tečaju Banke Italije je veljala 1.184, dve liri manj kot v ponedeljek), se je kmalu izkazalo, da je bil napredek le začasen. Pred zaključkom menjalnega dne se je nemški bankovec spet povzpel na 1.195 lir. Se neprimerno slabše se je godilo dolarju, ki je med navpičnim padanjem prehitel tudi liro in ji omogočil, da je po tečaju Banke Italije glede na ponedeljek pridobila 14 lir.

Včerašnji potek na finančnih in denarnih trgih v Italiji opazovalci pripisujejo poleg šibkosti dolarja tudi notranjim razlogom. Zelo jasno je bilo namreč opaziti, kako se je začetni dvig krivulje za liro in borzo pozno popoldne odločno prevesil navzdol, in sicer takoj nato, ko je Berlusconijev kartel ponovil svoje dokončno odklonilno stališče do Dinijevega korektivnega manevra. Res je sicer, da je borza doživela nemiren dan tudi zaradi depresije dolarja, ki je sicer spravila v težave tudi ostale evropske finančne trge. Zadnji Mibtel je nazadoval za 0, 77 odstotka, MIB pa je izgubil 1, 11 odstotka. Vrednost menjav se je ustavila pri komaj 472 milijardah lir, saj je bilo le malo tistih, ki so se včeraj odločili za tveganje, pa čeprav je bil matematični izid glasovanja v senatu zajamčen. Tisto, kar operaterje bolj skrbi, pa je depresija dolarja, ki je v menjavi z jenom že presegel zgodovinski minimum in ki je zasenčil celo burna notranja dogajanja. V ospredju zanimanja pa je bil včeraj na »Piazzi Affari« Stet, še posebno potem, ko je IRI potrdil ponudbo za odkup večine delniškega paketa tega javnega telekomunikacijskega holdinga.

Močno znižanje je včeraj doživel trg evropskih futures, ki ga je dolar dobesedno potlačil in močno dvignil nervozo operaterjev. V takih razmerah je pogodba future na italijanske BTP žal dosegla enega najslabših rezultatov in ob zaključku pogajanj izgubila eno liro glede na ponedeljek in kar dve liri glede na najvišji dnevni tečaj.

Dolar zdrknil na predvojno raven

Toda poglejmo, kaj se dogaja z dolarjem. Tako nizko vrednost, na katero je strmoglavil včeraj (v Evropi je veljal 91, 87 jena in 1, 3870 marke), zeleni bankovec ni poznal že od predvojnih časov. Japonska centralna banka, ki je v preteklih dneh porabila ogromne vsote, da bi mu (brez uspeha) pomagala, se je predala edinemu upanju, ki ji je še preostalo, da bi vzela špekulatorjem voljo - »psihološki vojni«. Skupaj z evropskimi guvernerji, ki so se včeraj sestali v Frankfurtu, je namreč napovedala neke ne ravno natačno opredeljene »akcije« za boj proti prodajalcem dolarjev in za vrnitev reda na trge.

Skupaj z dolarjem tako še naprej trpijo britanski funt, francoski frank, švedska krona, že razvrednotena pezeta in skudo, ki nista imela niti časa za premor, in seveda lira. Razvrednotenje dolarja, ki ga je mogoče izmeriti tudi v Italiji, je povzročilo tudi nov negativni rekord s tretjo močno valuto trenutka, švicarskim frankom, povrhu pa je poglobilo motnje, ki pretresajo trge.

»Krak« zelenega bankovca in novi rekordi »supermarke« so seveda poostrili tudi napetosti znotraj evropskega denarnega sistema, ali vsaj tistega, kar od njega ostaja. Francoske monetarne oblasti so v pripravljenosti, premier Balladur pa je bil prisiljen zajamčiti, da bo storil vse, kar je v njegovi moči, za zaščito stabilnosti bankovca. Španska banka je posegla na trg za zaščito pezete, portugalski eskudo pa je požgal že dve tretjini nihalnega prostora, ki ga dovoljuje evropski monetarni sistem.

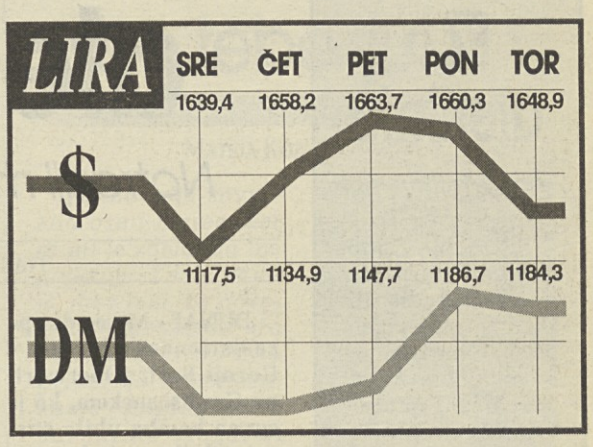

Sporazum za BNL in ponudba za Stet

RIM - Medtem ko je vsa pozornost usmerjena na denarne trge, potekajo veliki manevri na privatizacijskem in bančnem področju skoraj v zatišju. Včeraj smo napovedali bližnjo privatizacijo mogočne turinske banke San Paolo, pozno dopoldne pa so v Rimu potrdili, da je bil dosežen sporazum, po katerem bo v njeno grupo stopila tudi »železniška« banka BNC (Banca Nazionale delle Comunicazioni). Sporazum so podpisali predstavniki Državnih železnic, San Paola in Fundacije BNC (ki je bila doslej lastnica banke). Do vstopa BNC v turinsko grupo bo prišlo pred koncem poletja, Državne železnice pa bodo z operacijo prišle do pomembnega deleža glavnice turinskega bančnega holdinga. Naj spomnimo, da je bil prvi dokument o namenih med tremi partnerji podpisan že v začetku marca lani, prihod Berlusconijeve vlade in še posebno Finijevih ministrov pa je zadevo za lep čas zamrznil.

Druga včerajšnja pomembna novost zadeva privatizacijo telekomunikacijske grupe Stet. Zavod IRI je namreč potrdil, da je prejel skupno ponudbo bančnih zavodov Mediobanca, Comit, Credit in Banca di Roma, da prevzamejo ves delež Steta, ki je v rokah državnega koncerna (64,2% rednih in 0, 93% varčevalnih delnic, ki na borzi veljajo skupaj 11.200 milijard lir). Preostale delnice naj bi ponudili na trgu, vlada pa bo zdaj morala čimprej poskrbeti za ustanovitev ustrezne oblasti, ki bo nadzorovala doslej javni sektor telekomunikacij.

Gradbeni odpust do 31. marca

RIM - Senat je včeraj odobril podaljšanje roka za gradbeni odpust na 31. marec. Do tega datuma bo mogoče izvesti plačila in vložiti zahtevano dokumentacijo. Drugi pomemben odlok, ki ga je odobrila zbornica (in ga mora še senat), pa zadeva avtoprevoznike: za lansko leto lahko računajo na davčne olajšave v višini 570 milijard lir. Med drugim odlok namenja tudi 15 milijard lir za prevoznike iz držav EU, ki bodo prispevke prejeli glede na količino goriva, porabljenega za prevoze po italijanskem ozemlju.

ADRIA
ADRIA AIRWAYS
ADR/05
SLOVENSKI LETALSKI PREVOZNIK
IZ LJUBLJANE V
FRANKFURT LONDON MÜNCHEN
ISTANBUL MOSKVO KOPENHAGEN
PARIZ RIM SKOPJE SPLIT
TIRANO DUNAJ ZÜRICH
Rezervacije in informacije:
ADRIA AIRWAYS, Koper, Pristaniška 45, tel. 066/38-458, 38-512
ADRIA AIRWAYS, Maribor, Cankarjeva 3, tel. 062/27-038, 26-155
ADRIA AIRWAYS, Ljubljana, Kuzmičeva 7, tel. 061/131-81-55
Ljubljana, Gosposvetska 6, tel. 061/313-312

IZOBRAŽEVANJE / SDZPI, SDGZ IN SGZ

Konec meseca bosta stekla tečaja za izpopolnjevanje v zunanji trgovini

TRST - Področje zunanje trgovine je zelo pomembna, a tudi zahtevna sestavina gospodarskega potenciala slovenske manjšine. Na nedavnem posvetu v Šempolaju so operaterji ob predstavitvi ankete jasno izrazili potrebo po kadrovanju in dviganju strokovnosti, pa tudi po formiranju takih profilov, ki se bodo znašli pri sklepanju in upravljanju poslov v mednarodnem prostoru.

Slovenski deželni zavod za poklicno izobraževanje ponuja v sodelovanju s Slovenskim deželnim gospodarskim združenjem in s Slovenskim gospodarskim združenjem Gorica kar dva izpopolnjevalna tečaja, ki se bosta začela proti koncu marca in sta namenjena zunanjetrgovinskim operaterjem. Eden je namenjen vmesnemu in že izkušenemu uradniškemu osebju, drugi pa vodilnim kadrom. Zunanjetrgovinskea sekcija SDGZ se je ob tem odločila, da bo omogočila brezplačno obiskovanje tečaja enemu izmed dijakov slovenskih višjih šol, v prvi vrsti seveda kateremu izmed dijakov zadnjih razredov trgovskega zavoda. O razpisu tovrstne štipendije bomo zainteresirane dijake pravočasno obvestili.

Na splošnem tečaju o zunanji trgovini, ki bo trajal 40 ur, bodo poglobili osnovne zakonske predpise in praktične plati uvozno-izvoznega poslovanja. Beseda bo o prometu in mednarodnih prevozih, o špediciji in distribuciji, o certifikaciji kakovosti, o bančnem poslovanju in raznih oblikah finansiranja, o sklepanju pogodb, o zavarovanju in o marketingu v mednarodni trgovini, o carinjenju in o poslovanju mešanih družb po slovenski in tudi hrvaški zakonodaji.

Vodilnim kadrom (tudi članom SGZ iz Gorice) pa je namenjen 30-urni tečaj, na katerem bo že znan predavatelj dr. Musmeci iz Bologne razkril skrivnosti podjetniške kulture in strategije. Tečajnikom bo postregel z informacijami in inštrumenti, s pomočjo katerih se bodo lahko uspešno prilagajali spremenljivim razmeram na trgu in se takoj odzivali na sleherno inovacijo. Med obravnavanimi temami bo projiciranje tržnih razmer leta 2000, odzivnost na nove trende in notranja organizacija človeškega potenciala v obratih. Podrobno bodo poleg tržne strategije in vprašanja konkurenčnosti preučili tudi načrtovanje razvoja v podjetju, razvijanje prodajne mreže in marketinga ter finančni vidik poslovanja.

Za podrobnejša pojasnila se lahko interesenti obrnejo neposredno na SDZPI ali pa na SDGZ v Trstu in SGZ v Gorici. (B)

CTZZ/01

NOV INSTRUMENT ZA VAŠE VARČEVANJE

CTZ

CERTIFICATI DEL TESORO ZERO-COUPON
Z DVELETNO ZAPADLOSTJO

■ Zakladne vrednotnice CTZ se koristijo od 28. februarja 1995 in zapadejo 28. februarja 1997, datum ko bodo vrednotnice izplačane.

■ Nove zakladne vrednotnice so "Zero-coupon", to pomeni, brez kuponov za izplačilo obresti. Ob podpisu varčevalci položijo, kakor pri BOT, nižjo vsoto kot je nominalna vrednost vrednotnice; ob zapadlosti, po dveh letih, prejmejo nominalno vrednost vrednotnice neto po davčnih odbitkih.

■ Vrednotnice so dodeljene z dražbo , ki je rezervirana bankam in drugim pooblaščenim operaterjem brez osnovne cene.

■ CTZ se lahko rezervirajo pri bančnih okencih do 13.30 dne **9. marca**. Banca d'Italia ne sprejema rezervacij. Za rezervacije in podpise ni predvidena nikakršna provizija. Najmanjši znesek za rezervacijo znaša 5 milijonov lir.

■ Cena, ki bo iznešena na dražbi in donos bosta objavljena v časopisju.

■ Vplačila vrednotnic, po ceni iznešeni na dražbi, je treba poravnati **15. marca**.

■ Vrednotnice materialno ne krožijo; posojilo je izdano z enojnim globalnim potrdilom, ki ga ima v depotizu Banca d'Italia. Ob podpisu niso prikazane vrednosti zadolžnic; to omogoča varnejše kroženje vrednotnic brez omejitve prenosljivosti.

■ CTZ se uradno kotirajo.

■ Podrobnejše informacije nudi vaša banka.

BRUSELJ

Zunanji ministri EZ o atentatu

Zaskrbljenost

BRUSELJ - Zahrbten umor štirih Romov na Gradiščanskem so na svojem ponedeljkovem zasedanju obravnavali tudi zunanji ministri Evropske zveze.

Predstavniki petnajsterice so ugotovili, da gre za prvi primer zločina po drugi svetovni vojni, naperjen proti etnični skupnosti, ki je bila preganjana v času nacizma in fašizma.

Ministri so neodvisno komisijo EZ proti rasizmu in sovraštvu do tujcev zadolžili, da do zasedanja v Cannesu izdela poročilo o položaju manjšin v Evropi.

BOMBNI ATENTAT / TISKOVNA KONFERENCA NOTRANJEGA MINISTRA

Policija pri izsledovanju atentatorjev v slepi ulici

Notranji minister zvišal nagrado s treh na deset milijonov šilingov

IVAN LUKAN

DUNAJ - Mesec dni po rasističnem zločinu v Gornji Borti (Oberwart) na Gradiščanskem, ko je cevna bomba ubila štiri pripadnike narodnostne skupnosti Romov, za storilci še vedno ni nobene »vroče sledi«. To je včeraj moral priznati notranji minister Franz Löschnak.

Na tiskovni konferenci na Dunaju je minister sporočil, da je bilo izsledovanje storilcev doslej neuspešno, hkrati pa dejal, da je notranje ministrstvo pred tremi tedni razpisano nagrado za aretacijo storilcev zvišalo s treh na deset milijonov šilingov.

Notranji minister Löschnak in direktor urada za javno varnost Michael Sika sta na tiskovni konferenci sporočila, da so psihologi, jezikoslovci in kriminalisti na osnovi analiz pisem o priznanju ter načina izdelave peklenskih strojev ugotovili, da ne gre za zločine enega storilca, temveč so pri atentatih s cevnimi in pisemskimi bombami sodelovale najmanj tri osebe: oseba, ki je atentate načrtovala, izdelovalec bomb in oseba, ki je peklenski stroj podtaknila.

Načrtovalec atentata naj bi bil star najmanj 60 let, zelo izobražen in inteligenten, izdelovalec bombe naj bi bil star med 50 in 55 leti in tehnično nadpovprečno nadarjen, oseba, ki je podtaknila bombo in o kateri so izdelali fotorobot, pa naj bi bila stara od 20 do 40 let.

Strokovnjaki domnevajo, da vse tri osebe ne pripadajo militantnim desnim skrajnežem, vendar so usmerjene »skrajno nemškonacionalistično«.

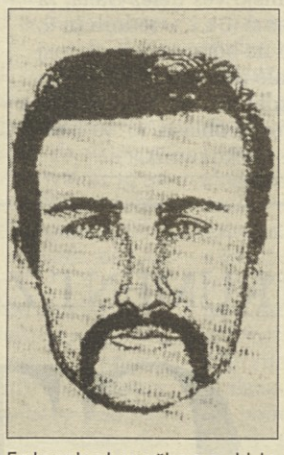

Fotorobot moškega, ki je podtaknil bombo

Mesec dni po zahrbtnem umoru štirih Romov za storilci še vedno ni sledu

Razlog, da jih policija doslej ni mogla odkriti, pa je najbrž ta, da gre verjetno za osebe, ki v vsakdanjem življenju ne vbujajo pozornosti, sta še dodala Löschnak in Sika.

Široko zasnovana akcija policije na območju Humberka je včeraj še potrdila domnevo, da varnostni organi ne izključujejo vpletenosti koroških nacionalistov v atentate.

Varnostni organi so v jutranjih urah na ljubeljski cesti ustavili več sto avtomobilistov, preverili njihove osebne podatke in preiskali avtomobile.

Ali so v akciji kaj odkrili, niso sporočili. Policija še vedno išče voznika osebnega avtomobila rdeče barve s šentviško registracijo, ki so jo prebivalci romskega naselja opazili pred atentatom v Gornji Borti in po njem.

AVSTRIJA

Vlada sprejela sporne ukrepe

Manjši deficit

DUNAJ - Tako rekoč v zadnji minuti je koalicijska vlada socialdemokratov in ljudske stranke odobrila zaradi socialne neuravnovešenosti kritizirani varčevalni paket, ki v prihodnjih štirih letih predvideva znižanje državnih izdatkov za približno 15 milijard šilingov letno.

Neto deficit letošnjega državnega proračuna znaša 102 milijardi šilingov.

Proračun mora potrditi še parlament. Opozicija je napovedala, da proračuna ne bo podprla, napovedane pa so tudi protestne akcije.

NOVICE

Odpovedali mednarodno slovesnost ob 50-letnici 2. republike

DUNAJ - Avstrijski predsednik Thomas Klestil je včeraj uradno odpovedal načtovano mednarodno slovesnost ob 50-letnici ustanovitve druge avstrijske republike 27. aprila na Dunaju. Predstavnik urada zveznega predsednika je sporočil, da »ideja o srečanju državnih predsednikov in zunanjih ministrov držav podpisnic Avstrijske državne pogodbe ni več aktualna«. Kot je znano, je ruski predsednik Boris Jelcin konec prejšnjega tedna sporočil, da se proslave zaradi drugih nujnih obveznosti ne bo udeležil. Dejanski razlog za Jelcinovo odpoved so bila nesoglasja med državama zaradi ruske zahteve, da morata biti državna pogodba in avstrijska nevtralnost omenjeni v skupni deklaraciji, ki jo naj bi na proslavi podpisala oba predsednika.

Obisk finskega predsednika

DUNAJ - Finski predsednik Ahtisaari se je med svojim uradnim obiskom v Avstriji sešel s predsednikom Klestilom, kanclerjem Vranitzkym in zunanjim ministrom Mockom. Glavne teme pogovorov so bile evropska integracija, širitev Evropske zveze in zveze Nato proti vzhodu ter nevtralnost.

AVSTRIJA / PO ATENTATIH

Odločnejše ukrepanje proti rasizmu in nasilju

DUNAJ - Državna sekretarka za evropska vprašanja v uradu zveznega kanclerja Brigitte Ederer je napovedala odločen boj proti rasizmu in nasilju.

Na tiskovni konferenci na Dunaju je predstavila paket konkretnih ukrepov za dosego tega cilja.

Edererjeva med drugim zahteva boljšo integracijo zdomcev v občinah, v katerih delajo in začasno živijo. Denarna sredstva Evropske zveze naj bi uporabili tudi za izdajo slovarja romskega jezika (doslej se je ustno prenašal iz roda v rod), odpravili pa naj bi tudi vse zakone, ki diskriminirajo homoseksualce.

Socialdemokratska državna sekretarka je tudi napovedala, da bo - vsaj v svoji stranki - poskrbela za jasno razmejitev od »rjavih«. Edererjeva je dejala, da si bo prizadevala za to, da bi odpravili tudi vsa krajevna in cestna imena s fašističnim ozadjem.

Teh je v Avstriji še veliko, je poudarila Edererjeva. **(I. L.)**

GOSPODARSTVO

Konsum v hudih težavah

DUNAJ - Sodelovanje avstrijskega živilskega velekoncerna Konsuma s švicarskim partnerjem Migrosom je očitno propadlo. Direktor Konsuma Gerharter je včeraj sporočil, da bo nadzornemu odboru predlagal razrešitev komaj leta 1993 sklenjenih pogodb.

Konsum je že dalj časa v hudih likvidnostnih težavah, v zadnjih dneh pa se je govorilo, da potrebuje najmanj 1,3 milijarde šilingov za poravnavo dolgov.

Večinski lastnik Konsuma je BAWAG, hišna banka sindikalne zveze.

MADŽARSKA

Pomemben sporazum s sosednjo Slovaško

Madžarski odposlanci v Bratislavi

BUDIMPEŠTA (Reuter) - Madžarska vlada je sporočila, da si vztrajno prizadeva rešiti sporna vprašanja s Slovaško, in sicer s sklenitvijo sporazuma, s katerim naj bi obe državi dokončno odpravili zgodovinske spore v zvezi z madžarsko manjšino na Slovaškem. S sporazumom naj bi Madžarska dokončno priznala mejo s Slovaško, Slovaška pa naj bi zagotovila narodnostne pravice madžarske manjšine.

Sporazum naj bi državi podpisali na Srednjeevropski konferenci o stabilnosti, ki bo konec tega meseca, čeprav v diplomatskih krogih opozarjajo, da je za to čedalje manj možnosti. "Kljub temu ne trdimo, da so pogovori s Slovaško zašli v slepo ulico, čeprav ni velikega napredka,« je izjavil predstavnik madžarskega zunanjega ministrstva Gabor Szetivanyi.

Madžarska je včeraj v Bratislavo poslala dva vladna predstavnika, ki naj bi pospešila pogajanja in odpravila zastoj pri pogovorih med obema delegacijama. Pomagala naj bi razčistiti in doreči podrobnosti v tako imenovanem temeljnem sporazumu. Madžarska želi uveljaviti za svojo manjšino na Slovaškem evropske standarde pravic, Slovaška pa ima veliko zadržkov glede upoštevanja nekaterih mednarodnih konvencij in resolucij o manjšinskih pravicah, za katere si Budimpešta prizadeva, da bi bile sestavni del temeljnega sporazuma, je še dejal Szentivanyi. Če bi bile te konvencije in resolucija sestavni del načelnega sporazuma, ne bi ostale zgolj na ravni priporočil, saj bi bila njihova teža večja, kot je zdaj.

»Naši sogovorniki bi morali pokazati večjo pripravljenost za čimprejšnjo sklenitev teh sporazumov. Načelne deklaracije in zagotovila niso dovolj,« je še dejal. Z razpadom avstroogrskega cesarstva po prvi svetovni vojni se je del Madžarov v skladu s trianonskim sporazumom iz leta 1920 znašel v Romuniji, del pa v takratni Češkoslovaški. Tako je ostalo na Slovaškem, zunaj matične domovine, 600 tisoč Madžarov in 1, 6 milijona v Romuniji, s katero namerava Madžarska prav tako skleniti temeljni sporazum. Skrajni nacionalisti na Slovaškem pogosto obtožujejo madžarsko manjšino domnevnih iredentističnih teženj, da bi se madžarska manjšina znebila »tuje vladavine«.

Boj proti sivi ekonomiji

BUDIMPEŠTA (AFP) - Madžarska vlada hoče uveljaviti vrsto strogih ukrepov v boju proti sivi ekonomiji, ki po uradnih ocenah zajema že 30 odstotkov bruto domačega proizvoda, je konec prejšnjega tedna sporočil tiskovni predstavnik madžarske vlade Elemer Csak pred sestankom, ki ga je vodil premier Gyula Horn. Sestanka so se udeležili notranji minister, minister za industrijo in trgovino ter predstavniki policije, carine in davčne uprave, ki nameravajo predložiti več amandmajev na zakone, da bi čim bolj zajezili upad gospodarstva. Po nekaterih ocenah siva ekonomija iz madžarskega proračuna odnaša med 200 in 300 milijard forintov (1,8 do 2,7 milijarde ameriških dolarjev), medtem ko je proračunski primanjkljaj znaša že 280 milijard forintov. Del madžarske ekonomske stroke zato podpira ostre ukrepe, ki pa po njihovem mnenju ne bodo zadoščali, saj se s pomočjo sive ekonomije preživlja deset tisoč Madžarov. Ugotavljajo, da na tem trgu deluje vsaj četrtina uradno brezposelnih, ki jih je na Madžarskem šeststo tisoč.

Unicum spet osvaja svet

BUDIMPEŠTA - Madžarsko podjetje Zwack proizvaja liker Unicum po receptu, ki ga danes poznajo le še trije ljudje. Upajo, da bodo svojo alkoholno pijačo prodrli tudi na druge trge v Vzhodni Evropi. Unicum varijo iz 40 različnih zelišč in koreninic. Služi kot aperitiv, digestiv, pogosto pa ga uživajo tudi s pivom. Med leti 1947 in 1989 ga na Madžarskem sploh niso proizvajali po pravem receptu, saj so Zwackove destilarne komunistične oblasti podržavile.

Skoraj cela družina Zwack je pobegnila iz Madžarske takoj po prihodu komunistov na oblast. Policiji je uspelo prijeti le enega strica, ki pa ni izdal pravega recepta, tistega, ki ga je sestavil dr. Zwack za habsburškega cesarja Jožefa II. leta 1790, marveč si je izmisli drugačno zmes.

»Največje napore trenutno vlagamo v povečanje izvoza,« pojasnjuje Peter Zwack, izvršni direktor podjetja. Poleg njega izvirni recept poznata še njegova žena in madžarski kardinal Laszlo Paskal. »Ko sem recept leta 1989 zaupal kardinalu, sem se počutil veliko varneje, kot če bi ga zaupal banki,« pravi Zwack.

Podjetje načrtuje prodor na tržišča sosednjih držav pa tudi Rusije, kjer že obstaja Zwckov poseben urad. »V tem trenutku izvozimo največ sedem odstotkov naše celotne proizvodnje. Tudi to je kar dvakrat več kot v letu 1989,« nadaljuje Zwack, eden prvih madžarskih podjetnikov, ki se je vrnil v domovino po propadu komunističnega sistema. Skupaj s svojim dolgoletnim prijateljem Emilom Underbergom in podržavljenim madžarskim podjetjem Buliv je ustanovil mešano družbo za proizvodnjo Unicuma. Čez dve leti je začelo skupno podjetje proizvajati dve verziji tega likerja: »socialistično« in izvirno, ki jo je Zwack varil po letu 1949 v Italiji.

Leta 1990 se je novo skupno podjetje znašlo pred visoko oviro. Britansko podjetje Guiness Pic's United Destillers je želelo kupiti celotno podjetje Buliv, skupaj z Unicumom. Tudi madžarska vlada je želela prodati podjetje kot celoto. Začela se je vojna ponudb, v kateri sta Zwack in Underberg zmagala. Dobila sta 50 odstotkov in eno delnico podjetja, ki se zdaj imenuje Zwack Unicum Budimpešta.

»Nasledili smo tipično socialistično pošast,« razlaga Zwack in nadaljuje: »Trinajst destilarn, 1300 delavcev in 200 različnih alkoholnih pijač. Takoj smo zamenjali ključne menedžerje, zmanjšali število delavcev na 800 in število različnih pijač na 80.«

Dohodki pred obdavčitvijo so leta 1994 narasli na 7,55 miijonov dolarjev, kar je za 30 odstotkov več kot pred združitvijo. Visoki davki bodo dobiček precej zmanjšali. Obenem bo rast dohodka le malo presegla visoko letošnjo inflacijo.

Pijača, ki jo je menda krstil sam cesar Jožef II., nadaljuje svoj osvajalni pohod. Kljub krčenju tržišča luksuznih izdelkov, se je prodaja Unicoma povečala za dobrih 5 odstotkov.

Mitya New / Reuter

ENAKOPRAVNOST LE NA PAPIRJU?

Otroci ali kariera - dilema vse večjega števila žensk

Vodstva številnih podjetij gledajo na politiko zaposlovanja skozi profit in raje zaposlujejo »rodilno nesposobne« moške

LJUBLJANA - Po podatkih zavoda za zaposlovanje mlade ženske čedalje teže dobijo prvo zaposlitev. In zakaj? Žal moramo ob 8. marcu, prazniku, ki ga je proglasila socialistična internacionala in naj bi pripomogel k enakopravnosti obeh spolov, zapisati, da mlade ženske dobijo delo čedalje teže zaradi svojih bioloških sposobnosti - imeti otroke. Čeprav ustava zagotavlja enakopravnost in tudi pravico do svobodne izbire otroka, pa se v teh časih divjega kapitalizma čedalje pogosteje dogaja, da je pri vsem najpomembnejši denar.

Delodajalci tako menijo, da ženske zaradi porodniškega in bolniškega dopusta zaradi nege bolnih otrok v primerjavi z moškimi predstavljajo večji strošek in zato raje zaposlijo moške. Ti, sodeč po izkušnjah, pač ne bodo vzeli porodniškega dopusta.

Odkar pa v slovenskem gospodarstvu vladajo tržne razmere in je težko najti zaposlitev, pa se ponekod delodajalci do ženske obnašajo, kot da je zasebno življenje ženske delodajalčeva zasebna lastnina. Tako od ženske zahtevajo, da naj ob nastopu službe podpiše pogodbo, s katero se zaveže, da v prihodnjih letih ne bo imela otrok. Pri tem jih seveda ne zanima, kaj bo taka odločitev pomenila za žensko in njenega moškega, ko ne bosta mogla uresničiti neke, za mnoge temeljne potrebe - imeti otroke in družino. To so sicer nezakonite pogodbe, toda kot je dejala Danica Simšič, poslanka demokratov v državnem zboru, na katero se mnoge obračajo, se ženske tega dostikrat sploh ne zavedajo. Toda ko nimajo možnosti dobiti druge službe, so v strahu za preživetje raje izpostavljene takšnemu psihičnemu nasilju in se pač ne odločijo za otroka. Simšičeva pravi, da se ženske tudi bojijo, da jih bodo - če bodo glasno govorile o takšnih šikaniranjih - imeli za težavne in ne bodo tudi v prihodnje nikjer dobile zaposlitve.

V začetku so delodajalci z delavkami sklenil ustni dogovor, s katerim se je ženska zavezala, da v določenem obdobju ne bo imela otrok. Kasneje so ustno zaprisego spremenili v pisno izjavo. Ker so tovrstne izjave seveda nične, saj jih v nobenem primeru delodajalec ne bi mogel iztožiti na sodišču, so postale čedalje bolj monožične tako imenovane »bianco« sporazumne odpovedi delovnega razmerja, ki jih v primeru, da delavka zanosi, delodajalec samo še opremi z datumom.

V podjetjih, ki v večini zaposlujejo ženske, pa tudi v manjših zasebnih podjetjih, se dogaja tudi to, da se morajo ženske predčasno vrniti z enoletnega porodniškega dopusta. Kot je dejala Nada Kirn Špolar, se v zadnjem času čedalje pogosteje dogaja, da si pri Sezamu, ki vam v Ljubljani priskrbi varstvo malčkov, mamice iščejo varstvo za šestmesečne dojenčke. Finančno gledano sicer porodniški dopust za delodajalca ni velika obremenitev, kajti celotno nadomestilo osebnega dohodka med porodniškim dopustom materi izplačuje država. A na nekaterih delovnih mestih nastane problem pri plačevanju stroškov za uvajanje novega delavca ali delavke, ki nadomešča mater. To pa je za ubobožano podjetje lahko (pre) velik strošek. Tako se na primer v podjetju Tom z Mirne na Dolenjskem, ki je v lasti Sklada za razvoj, mamice vrnejo na delo že nekaj mesecev po porodu. A niti sindikalna zaupnica nam ni mogla povedati, na kakšen način so delavke prepričali, da so to storile.

Materinstvo pa za nekatere ženske pomeni tudi degradacijo na delovnem mestu. Čeprav zakon o delovnih razmerjih določa, da se mora ženska po preteku porodniške vrniti na svoje prejšnje delovno mesto, pa to ni vedno tako. V skrajnem primeru se vam lahko zgodi to, kar se je zgodilo neki diplomirani ekonomistki, ki je po vrnitvi v službo toliko časa dvigovala telefone in pisala na kuverte naslove, da je potem sama dala odpoved.

In kdo bi lahko ženskam pomagal? Pomočnica glavnega inšpektorja za delo Jana Uran je po pregledu zadnjih letnih poročil dejala, da so imeli do zdaj v zvezi z materinstvom vsega pet primerov v družbenih podjetjih in tri primere pri obrtnikih. Pa še v teh primerih je šlo zgolj za kršitve pri izplačilu nadomestil, ki so jih v zadnjih dveh letih še plačevala podjetja. Čeprav številke kažejo drugače, se na inšpektoratu za delo zavedajo problema šikaniranja in diskriminacije žensk v zvezi s porodniškim dopustom. Uranova je še dejala, da nameravajo temu problemu v prihodnosti posvetiti več pozornosti. Tako je žal predlog Slovenskih krščanskih demokratov o podaljšanju porodniškega dopusta na tri leta za mnoge ženske neuresničljiva želja ali če hočete - metanje peska v oči. One si namreč ne upajo niti zanositi ali pa se morajo že nekaj mesecev po porodu vrniti na delo. Če tega ne bi storile, bi pač izgubile službo. **Mateja Bertoncelj**

Kaj menijo ...

Zgodbe o tem, kako od žensk v nekaterih podjetjih zahtevajo obljube, da ne bodo rodile, so v javnosti dvignile kar nekaj prahu. Kaj pa o tem mislijo naključne sogovornice?

Brigita Černe, upokojenka: Ne, takih primerov ne poznam. Ko sem sama rodila, je bilo bistveno drugače. Vsekakor pa menim, da to ni prav. Zakaj bi morale nekatere podpisati izjavo, da nekaj časa ne bodo zanosile, druge pa koristijo ne samo leto, ampak tri leta porodniškega dopusta. Obsojam tudi to, da nekatere ženske že med nosečnostjo temeljito koristijo dopust, sploh če imajo poznanstva.

Marjeta Kovač, upokojena profesorica: Znan mi je primer, ko je morala prosilka ustno obljubiti delodajalcu, da nekaj časa ne bo imela otroka. Sama pa sem doživela, da sem se morala predčasno vrniti na delo. Včasih je delovno mesto tako, da je zelo težko najti zamenjavo, vendar bi se z veliko razumevanja tak problem dalo rešiti. Naša družba je še vse premalo pripravljena prisluhniti ženskam, najbolj pa ob tem trpi otrok. Nedopustno je, da otoci vedo za težave odraslih.

Maruša Oblak, igralka: Nekaj takih primerov poznam, vendar pravim, da ima vsak zvon dve plati. Mnoge ženske nočejo na porodniški dopust zaradi lastne ambicioznosti. Na splošno o takih primerih ne morem soditi, dokler ne poznam konkretne situacije.

(M. J., foto: D. S./BOBO)

Osmi marec: Moški, kdo bo tebe ljubil

MATEJA KOŽUH NOVAK

Vedno sem sovražila osmi marec, ker se mi je zdelo, da me ponižuje. Zdelo se mi je, da s tem, ko dovolimo moškim, da nam enkrat na leto prinesejo nageljček, same poglabljamo suženjsko vlogo, ki nam jo je namenila družba v preteklih stoletjih, da pristajamo na vlogo mučenic, služkinj in skrbnic, za dobro počutje Gospodarja. Sovražila sem nageljček kot prispodobo gospodarjeve roke, po kateri hrepeni toliko zlorabljenih žensk, ki jim vsakodnevno pehanje brez upa izboljšanja onemogoča, da bi se usedle in razmislile o tem, da imajo tudi same potrebe po priznanju, po nežnosti, po prijateljstvu, pa jim njihovi moški, podprti z okoljem, v katerem so zrasli, ne znajo in nočejo prisluhniti. Ko v suženjstvu, ki jim ga nalaga okolje, prve vstajajo, poskrbijo, da gredo otroci in njihov moški urejeni in nahranjeni od doma, ko po osemurnem garanju v enoličnosti rutine pritečejo domov in dokončajo za nestrpne moške dan prej začeto kosilo, ko se brezupno borijo z umazanijo in neredom medtem ko njihovi moški počivajo, berejo časopis ali pa vodijo »pomembne« razprave za šankom v soseščini, ko priganjajo otroke k učenju, zaradi večne časovne stiske in utrujenosti onesposobljene prisluhniti stiskam in vrvenju vprašanj, idej in hrepenenj odraščajoče mladosti, ko z odporom razmišljajo, da bo treba spet iz njihovih moških iztisniti nekaj denarja, ker je njihova plača že pošla, in ob tem poslušati krivične, površne komentarje, kam neki dajejo denar, ko ob načrtovanju zadovoljevanja potreb njihovih moških in otrok za jutrišnji dan v njihovih utrujenih možganih in telesih tiho, vsiljivo raste misel na še eno noč, še eno farso v zakonskem življenju, ko bo spolni odnos bolj podoben posilstvu kot čemurkoli drugemu, ko bo telo hrepenelo po počitku, v njih pa se bo ob le na pol zadovoljenih moških poglabljal občutek krivde, ker je njihova želja po enoličnih moževih nežnostih ugasnila, jim zmanjka moči, da bi razmislile o svojem položaju, zbrale ostanek energije in skušale s spremembo svojega položaja v družini izboljšati kvaliteto življenja v njej ne le sebi, ampak tudi otrokom in zlasti svojim moškim.

Zato sem bila vesela, ko je v zadnjih letih ta praznik praktično izginil, ko se je nehalo enodnevno samozadovoljno pomirjevanje slabe vesti moških in dodato poniževanje vsak dan poniževanih žensk.

Tudi mene so zaslepile sanje o demokraciji, ki sem jo enačila z enakopravnostjo, z večjim medsebojnim spoštovanjem, s prevlado pameti nad enoumjem kakršnekoli vrste, z zmago svobode nad suženjstvi različnih oblik in stopenj. V stroki sem prej dojela, kaj se dogaja, kot v dogajanjih v družbi: v vrvenju novih idej, hlastanju po spremembah in napredku, delamo napake, ki jih s pridom izkoriščajo tisti, ki gradijo svojo moč na utrjevanju patriarhalnih, sužnjeposestniških poti izkoriščanja šibkih, manj samozavestnih, manj spretnih, ki s pridom izkoriščajo slabosti povprečnega človeka, ki se počuti izgubljen v idejah nove dobe in mu dokazujejo, kako bo moč preživeti le s poslušnostjo in vračanjem k starim, ustaljenim navadam in suženjstvom. Dojela sem, da moramo ženske za dobro naših otrok in naših moških strniti svoje vrste, se vsaj en dan v letu odtrgati od poneumljajoče rutine vsakdanjosti, sesti skupaj in skupaj razmisliti, kaj bomo storile, da se upremo starim, okostenelim klišejem izkoriščanja povprečnika, ki zastrupljajo naš vsakdan, jemljejo pogum našim moškim, otrokom pa maličijo podobno realne vsakdanjosti s tem, da jih bodisi slepijo z bliščem denarja kot edinega zagotovila za kvalitetno življenje, na drugi strani pa z absolutno poslušnostjo bogu, gledališču senčnih lutk, ki ga vodijo roke tistih, ki skušajo manipulirati z našimi življenji. Zato pozdravljam osmi marec v upanju, da se bo tu in tam zbrala skupina žensk in zastavila drugačno pot, kot nam jo ponujajo naši moški, pot humanizacije med spoloma, razumevanja različnosti, občutenja človeških stisk in slabosti in njihovega strpnega reševanja.

»VOJNA« ZAKONA / MATIČNI ODBOR

Razširitev kroga veteranov

Natančnejše kriterije za status vojnih invalidov

LJUBLJANA (STA) - Odbor DZ za zdravstvo, delo, družino in socialno politiko se je na včerajšnji seji opredelil do dveh »vojnih« zakonov ter predlogov o vojnih invalidih in o vojnih veteranih, ki ju bodo marca poslanci dobili v drugo branje. Od več kot 50 predlaganih amandmajev k obema zakonskima predlogoma jih je odbor podprl nekaj čez polovico.

K zakonu o vojnih invalidih je odbor podprl natančnejšo opredelitev vojaških vojnih invalidov: to naj bi bili vsi, ki so najmanj 20-odstotno okvaro zdravja dobili v vojni ali bojih za obrambo slovenske severne meje (1918 in 1919), kot slovenski vojni dobrovoljci (1912-1919), kot uslužbenci v NOV Slovenije (1941-1945), ob vojaški agresiji na Slovenijo (1991), v vojni ali vojaški agresiji ter pri opravljanju vojaških dolžnosti za obrambo ali varnost Slovenije. Po novem naj bi na predlog Danice Simšič (DS) zakon tudi bolje poskrbel za otroke in posvojence vojnih invalidov. Odbor ni podprl vladnega amandmaja, ki naj bi na novo opredelil dodatke za pomoč in postrežbo. Podprl pa je znižanje odstotkov za funkcionalne oblike pomoči in invalidnine. Podprli so tudi dopolnila, s katerimi naj bi zakon dodatno opredelil zahteve in postopke za podeljevanje statusa, vojnim invalidom pa zagotovil tudi polno vrednost storitev iz obveznega zdravstvenega zavarovanja. Zakon naj bi stopil v veljavo 1. junija letos. K zakonu o vojnih veteranih sta podporo dobila dva amandmaja, ki bosta precej razširila krog vojnih veteranov, če ju bo sprejel DZ. Tako naj bi bili vojni veterani pripadniki narodne zaščite, TO, policije, VIS, enot za zveze republike in občin, civilne zaščite ter posamezniki, ki so neposredno sodelovali pri obrambi Slovenije v času od leta 1990 do 1991, ter pripadniki organizacije TIGR in drugih protifašističnih organizacij Primorskih Slovencev.

Kaj lahko parlament stori zoper nasilje nad otroki?

LJUBLJANA - Tudi zaradi tragične smrti štiriletnega Arnesa, ki ga je po ugotovitvah kriminalistov v Velenju do smrti pretepel njegov očim, sta včeraj poslanca Ciril Ribičič in Danica Simšič v parlamentu sklicala posvet na temo, kaj državni zbor lahko stori za preprečitev nasilja nad mladimi. Državni zbor se je sicer na sejah delovnih teles že soočil z reševanjem nekaterih segmentov te problematike, toda niso je še obravnavali celovito, je povedal Ribičič. Posveta so se včeraj poleg nekaterih poslancev udeležili tudi predstavniki pravosodja, ministrstva za delo, družino in socialne zadeve, inštituta za kriminologijo in urada za žensko politiko. Menili so, da bi država v bodoče morala prispevati več sredstev za preventivne programe preprečitve nasilja in za zatočišča ter za izobraževanja socialnih delavcev, ki imajo pravico vstopiti v domove in če tako presodijo, tudi staršem odvzeti otroka. Menili so tudi, da bi k zmanjšanju nasilja prispevalo tudi izboljšanje socialnih razmer.

(M. B., foto: Bojan Velikonja/BOBO)

POSTOJNA / STAVKA JE BILA NEZAKONITA

Upravni odbor je za povišanje plač

Dogovorili so se, da bo izhodiščni bruto osebni dohodek znašal 41.200 tolarjev

Spontana stavka dela zaposlenih v podjetju Mercator-Nanos, ki se je zaradi nezadovoljstva z osebnimi dohodki začela v petek, je včeraj dobila delni epilog. Upravni odbor podjetja je pozno popoldne sprejel sklepe, med katerimi je na prvem mestu ta, da se delavcem od februarja dalje izplačajo stoodstotne plače po kolektivni pogodbi trgovske panoge.

To pomeni, da bo izhodiščna bruto plača v podjetju odslej znašala 41.200 tolarjev, medtem ko je doslej po isti pogodbi znašala 37 tisoč tolarjev. Upravni odbor je tudi sklenil, naj Svobodni in Neodvisni sindikat skupaj s strokovnimi službami podjetja čim prej pripravita nove diferencirane spremembe med tarifnimi razredi, tako da bi februarske plače že lahko izplačali po novem predlogu. Tretji sklep upravnega odbora pa se nanaša na vodilne delavce, ki imajo sklenjene individualne pogodbe in se jim osebni dohodki izplačujejo na osnovi koeficientov. Število teh delavcev se bo s sedanjih petnajst zmanjšalo na devet. Po seznanitvi stavkajočih z omenjenimi sklepi je vodstvo podjetja predlagalo, naj delo v skladiščih že popoldne znova steče, delavci pa so obljubili, da bodo to tudi storili. Sicer pa so člani upravnega odbora ugotovili, da stavka, v kateri je sodelovalo približno 120 zaposlenih, ni bila zakonito organizirana. Sindikati stavke niso najavili v skladu z zakonom, prav tako pa niso oblikovali stavkovnega odbora. Člani Neodvisnega sindikata, ki so stavko začeli, so se s to ugotovitvijo sicer strinjali, ob tem pa poudarili, da so delavci spontano prekinili delo preprosto zato, ker jim je prekipelo. Predstavniki obeh sindikatov so se včeraj dogovorili, da skupaj oblikujejo stavkovni odbor, ki bo vodstvu uradno predstavil zahteve, o katerih se bosta sindikata še medsebojno uskladila. Vsaj v grobem pa se te zahteve že precej ujemajo s sklepi, ki jih je včeraj na sestanku sprejel upravni odbor. Po besedah predsednika Svobodnega sindikata Dušana Đorđeviča bo sindikat v prihodnje zahteval zmanjšanje števila vodilnih delavcev, prav tako pa bo vztrajal pri spremembah na kadrovskem področju. Po besedah direktorja podjetja Antona Cerneta je vsak dan stavke podjetje, ki je v sanaciji, stal približno štiri milijone tolarjev.

Mateja Godejša

Zemeljski plaz na cesti med Ajdovščino in Colom je začel drseti

AJDOVŠČINA - Vozniki na cesti med Ajdovščino in Colom so bili v nedeljo zjutraj presenečeni, saj je bila cesta zamaknjena, na prelomih pa dvignjena.

Delavci ajdovske enote novogoriškega Cestnega podjetja so zasuli največje razpoke na delu ceste, znanem po imenu Na plazu, postavili opozorilne table in omogočili promet. Hitrost drsenja je v nedeljo popoldne znašala dva centimetra v slabe pol ure, kot smo se lahko prepričali. Razpoke je mogoče opaziti približno 150 metrov daleč v pobočju nad cesto, prav toliko pa tudi pod cesto. Očitno je pred petnajstimi leti sanirani zemeljski plaz zaradi velike količine padavin začel znova drseti v dolino in odnašati cesto. Plaz se še ni ustavil, po besedah vodje ajdovske enote Cestnega podjetja Radovana Velikonje, pa drsi s hitrostjo do šest centimetrov na uro. Stalna ekipa na cesti spremlja plaz in skrbi za prevoznost ceste, promet za tovornjake in priklopnike pa je prepovedan. Ekipa bo omogočala prevoznost ceste za osebne avtomobile in avtobuse, dokler bo to mogoče. Sanacijo bo mogoče začeti, ko se bo plaz ustavil.

Tekst in foto: Artur Lipovž

JESENICE

Slovenske fotografinje se bodo predstavile

Nocoj bodo v Kosovi graščini na Jesenicah odprli razstavo z naslovom Slovenske fotografinje se predstavljajo. Razstavo organizirata Muzej Jesenice in Fotoklub Andrej Prešeren. Posvečena je 70. letnici organizirane fotografske dejavnosti v jeseniški občini in 8. marcu - dnevu žena.

Na razstavi bodo na ogled fotografije natečaja, ki so ga razpisali Fotografska zveza Slovenije, revija Jana in Foto klub Andrej Prešeren Jesenice. Na natečaj je prispelo 127 črnobelih fotografij 25 avtoric, od tega so jih sprejeli 39, in 215 barvnih fotografij 38 avtoric, sprejeli pa so jih 66. V strokovni žiriji so bili predsednik FZS dr. Rafael Podobnik, novinarka Jane Renata Ažman in umetnostni zgodovinar prof. Boštjan Soklič. Ob tem je Rafael Podobnik zapisal, da se avtorice zaradi svoje izpovedne moči v fotografiji lahko pomerijo na katerikoli fotografski razstavi, predlagal pa je tudi, da naj bi fotografske razstave na Jesenicah v prihodnje zajele tudi fotografinje iz sosednjih držav. Boštjan Soklič meni, da »ženska« fotografija človeka nikoli ne pusti ravnodušnega.

Na otvoritvi razstave bodo podelili tudi nagrade in diplome. V črnobeli fotografiji si je prvo nagrado prislužila Polona Malenšek z Jesenic, ena od petih diplom pa gre v roke Mojstrančanki Ursi Kotnik. Pri barvnih fotografijah je drugo nagrado dobila Jeseničanka Nada Jensterle, diplomo za barvno fotografijo pa je prejela Radovljičanka Justi Finkova.

Mateja Faletič

NOVA GORICA / PARKIRIŠČA

Velike prometne zagate mladega mesta

Po oceni strokovnjakov v središču Nove Gorice primanjkuje več kot sto parkirnih mest

Nova Gorica je mlado mesto, vendar ima problemov zaradi prostorske utesnjenosti več kot preveč. Največji problem predstavlja parkiranje zlasti v središču mesta. Prebivalci stanovanjskih blokov se zaman protožujejo, prebivalci nebotičnika pa so se obrnili kar na novega župana. Ta je napisal njihove pritožbe in svoje razmisljanje, kako bi jim bilo mogoče vsaj deloma pomagati, in jih posredoval mestnemu odboru, ki se bo sešel jutri.

Župan Črtomir Spacapan v svojem pismu navaja, da v središču mesta kronično primanjkuje parkirnih mest. Ob izgradnji stavbe SKB so zgradili tudi podzemno garažo, tako da je s parkiriščem za novo stavbo in pod njim 91 parkirnih mest, kar je za vse potrebe veliko premalo. Če bi upoštevali samo stanovanja v nebotičniku, bi jih potrebovali (po načelu eno stanovanje - eno parkirno mesto) še trinajst. Nihče pa ni pomislil na to, kje naj puščajo svoje jeklene konjičke delavci tamkajšnjih podjetij (PTT, Telekoma in drugih), ali pa na potrebe poslovne hiše SKB, v kateri je že zdaj 27 lokalov. Če bi vsi stanovalci čez dan »svoje« parkirne prostore prepustili delavcem omenjenih lokalov, bi jih morda bilo dovolj. Ker pa ni tako, prihaja zlasti dopoldne do velike gneče ne le na parkirišču, ampak tudi v njegovi okolici. Za zdaj so avtomobilisti zasedli okoliške pločnike.

In kaj predlaga? Dolgoročna rešitev parkirnih mest bi bila izgradnja dvoetažne podzemne garažne hiše na travniku pred občino. Ideja zanjo ni nova, le denarja nikoli ni bilo dovolj, pa volje nemara tudi ne. Prej ali slej bo mesto moralo zgraditi tudi ta objekt. Z njim bi pridobilo približno 370 novih parkirnih mest ter se rešilo zadrege in pritožb občanov. Za začasno rešitev pa predlaga ureditev parkirnih mest ob ulici Tolminskih puntarjev od središča proti križišču na Grčni in ob Gregorčičevi ulici, ki bi jo morali preurediti za enosmerni promet. Tako bi pridobili 70 do 75 novih parkirnih mest. Za urejanje dodatnega števila parkirnih mest ob robu cest, pa tudi o možnostih uvedbe enosmernega prometa v Gregorčičevi ulici morajo svoje mnenje dodati tudi prometni in drugi strokovnjaki.

Vojko Cuder

DOBROVO / PRIREDITVE

Koncert ansambla Hortus Musicus ob 30-letnem prijateljevanju

V petek bo v znamenje 30-letnega prijateljstva med Novo Gorico in Celovcem na gradu Dobrovo nastopil vokalni in instrumentalni ansambel Hortus Musicus iz Celovca. Koncert - začel se bo ob 20. uri - sodi v abonmajski ciklus Poklon umetnosti, ki ga v okviru Hitovih muz na gradu Dobrovo pripravlja novogoriški Kulturni dom.

Ansambel Horticus Musicus je ob svoji ustanovitvi leta 1972 deloval kot zborovsko-instrumentalna skupina. V prvih letih so celovški glasbeniki izvajali predvsem srednjeveško in zgodnjerenesančno glasbo italijanskih avtorjev, po letu 1978 pa tudi madrigalne komedije. V svoj program so uvrstili obsežni opus Monteverdijevih madrigalov in skladbe drugih renesančnih mojstrov. Od leta 1990 naprej deluje kot komorni ansambel, ki ga sestavljajo vokalni solisti in instrumentalni sestav. Ta je zelo pisan, saj izvajalci igrajo tudi na baročno violino, lutnjo, čembalo in podobno. Na petkovem koncertu v gradu Dobrovo bodo poslušalci lahko slišali madrigale italijanskega zgodnjebaročnega skladatelja Claudia Monteverdija. **(V. C.)**

KOPER / PRIREDITVE

Turizmu pomaga lastna glava

Na področnem tekmovanju bodo sodelovali šolski turistični krožki

V koprskem gledališču bo v četrtek v organizaciji Turističnega društva Koper potekalo regijsko tekmovanje turističnega festivala za Primorsko. Člani turističnih krožkov z osnovnih šol bodo letos že devetič sodelovali na festivalu Turizmu pomaga lastna glava. Tema letošnjega tekmovanja je Naš najboljši turistični jutri.

Na področnem tekmovanju naj bi se zbrali turistični krožki s severne Primorske in z Obale. Žal pa je na Primorskem le malo turističnih krožkov, ki so se pripravljeni pomeriti v tako zahtevni nalogi, tako bo sodelovalo samo pet osnovnih šol. OŠ Dobravlje se bo predstavila z nalogo, v kateri mladi odkrivajo stvari, ki si zaslužijo, da ne bi zašle v pozabo, v njej pa opozarjajo na stare običaje in objekte. Na OŠ Otlica so pripravili nalogo, v kateri so opisali način nabiranja, sušenja in shranjevanja zdravilnih rastlin in način, kako ta domača zdravila ponuditi turistom. Na OŠ Milojke Štrukelj v Novi Gorici so si izbrali geslo Ponujamo vam zdravilo za telo in dušo ter dali poudarek naravni in kulturni dediščini v zdravem okolju in z zdravo prehrano. Člani krožka OŠ Škofije v nalogi ugotavljajo, kakšne so možnosti za obmejni nakupovalni turizem, učenci iz Marezig pa so se potrudili predstaviti oživitev marežganske »kanave« in pripravili turistični prospekt Marezig. Dva najboljša krožka s področnega tekmovanja se bosta udeležila turističnega festivala Turizmu pomaga lastna glava, ki bo 21. aprila v Rogaški Slatini.

Silva Mozetič

OTOČE / ISKRA

Odplačali so še zadnji obrok posojila

Pomoč Gorenjske banke in občine Radovljica

Pred dobrimi tremi leti je bil obstoj podjetja Iskra Otoče zelo vprašljiv, danes pa je to eno uspešnejših podjetij na Gorenjskem. Podjetje je tik pred propadom prevzelo novo vodstvo, ki ga vodi še danes. Veliko vlogo pri reševanju iz krize so po mnenju direktorja Franca Šifkoviča odigrali Gorenjska banka in njen direktor Zlatko Kavčič ter občina Radovljica, ki je pomagala z obveznicami.

Stanje je bilo kritično. Izgubili so skoraj polovico trgov, v podjetju pa so začeli tudi nekaj neučinkovitih projektov, bilo je preveč zaposlenih, predvsem pa veliko režijskih delavcev - še pred tremi leti jih je bilo v podjetju zaposlenih 465, danes pa 255. Poleg tega so bili obremenjeni tudi z mednarodnim posojilom IFC v višini 3, 7 milijona mark.

Zadnji obrok posojila so odplačali na začetku leta, tako da so po besedah direktorja Šifkoviča zdaj brez dolga. Prebili so se na nove trge in postali popolnoma samostojno podjetje. Njihov izvoz v 60 držav po celem svetu trenutno znaša 88 odstotkov proizvodnje, vendar menijo, da se bo še povečeval. Nekaj pa imajo tudi posrednega izvoza, kar pomeni, da njihove izdelke - pretežno vgradne instrumente, pretvornike in multimetre - kupujejo slovenska podjetja in jih potem izvažajo. Lani so imeli s kupcem iz Južne Afrike za podrug milijon poslov.

Boljši položaj podjetja se kaže tudi pri plačah, ki so se od leta 1992 do danes precej zvišale, kljub temu pa še ne dosegajo sto odstotkov plač po kolektivni pogodbi. To je po besedah direktorja Šifkoviča tudi eden od ciljev, ki jih nameravajo doseči letos. Radi bi pridobili tudi potrdilo o uspešnosti ISO ter znak CE - evropski standard za elektromagnetna valovanja, ki bo od 1. januarja prihodnjega leta za njihovo dejavnost obvezen. Želijo zaključiti proces lastninjenja, postali bodo delniška družba. Prvi elaborat so oddali pred novim letom, revizija pa bo trajala tri mesece. Veliko pričakujejo tudi od dveh novih izdelkov: 240-stopinjskega merilnega inštrumenta in analizatorja energetskih moči.

Mateja Faletič

NOVA GORICA / TURIZEM

Nov prospekt in turistična karta

Šeststranski prospekt predstavlja območje nekdanje občine

Včeraj je Občinska turistična zveza v Novi Gorici predstavila nov prospekt Nova Gorica in okolica ter turistično karto Nova Gorica med Alpami in morjem. Obe publikaciji je založila in izdala OTZ Nova Gorica.

Šeststranski prospekt z bogatim slikovnim gradivom in spremljajočim besedilom predstavlja območje prejšnje novogoriške občine. Izdelan je po idejni zasnovi in besedilu Dejane Baša, Ljube Kacafura in Blanke Gaber, z 38 fotografijami Rafaela Podobnika, Bruna Bizjaka, Mirka Bjukiča, Rajka Gorjana, Janka Lipuščka, Dušana Miške, Mojmirja Maraža, Rajka Zorna, Aleksandra Paderinija in Marjana Humarja. Prospekt je izšel v slovenščini, italijanščini, nemščini in angleščini v nakladi petnajst tisoč izvodov. Njegov izid je omogočil Hit, natisnila pa ga je Grafika Soča Nova Gorica.

Turistična karta Nova Gorica med Alpami in morjem je temeljito oblikovno in vsebinsko dopolnjen zemljevid Nove Gorice in okolice. Kartografsko obdelavo je opravil Inštitut za geodezijo in fotogrametrijo FAGG pod vodstvom prof. dr. Branka Rojca, besedilo pa je napisal mag. Daniel Rojšek. Tudi turistična karta je izšla v štirih jezikih. Kupiti jo bo mogoče v vseh kioskih, turističnih agencijah v občini in v pisarni zveze. Predstavitve so se poleg predstavnikov zveze in društev, območne gospodarske zbornice, obrtne zbornice, agencij in številnih turističnih delavcev udeležili tudi vsi štirje župani in predsednik Turistične zveze Slovenije dr. Marjan Rožič. **(V. C.)**

KNJIŽEVNOST

Vznemirljiva privlačnost svežih, neposrednih in iskateljskih zgodnjih novel Alojza Rebule

MATEJKA GRGIČ

Goriška Mohorjeva družba se je ob izteku prejšnjega leta odločila za ponatis knjige Vinograd rimske cesarice, v kateri so zbrane novele iz prvega, najzgodnejšega ustvarjalnega obdobja tržaškega pisatelja Alojza Rebule, ki je letos za svoje življenjsko delo prejel Prešernovo nagrado. »Rebulovih zgodnjih novel, zbranih v knjigi Vinograd rimske cesarice, ni na slovenskem knjižnem trgu že skoraj štirideset let, izšle so namreč leta 1956 in niso bile zaradi znane zadržanosti režima v Sloveniji do katoliško usmerjenega pisatelja nikoli ponatisnjene,« pravi urednik knjige. Ponoven izid dela naj bi torej zapolnil vrzel v bibliografiji velikega zamejskega pisatelja, ki jo imamo danes na razpolago. Pomanjkanje knjižnega gradiva iz prvih let Rebulovega ustvarjanja še posebno občutijo dijaki in profesorji.

Dela, zbrana v Vinogradu rimske cesarice, spremljata uvodni pregled novel, ki ga je pripravila Diomira Fabjan Bajc, in kratek, a pomenljiv napis Ob vstopu v stari vinograd, ki ga je avtor novel želel dodati k drugi izdaji svojega dela. V njem omenja Alojz Rebula nelagodje, ki ga občuti danes, ko sedemdesetletnik in Prešernov nagrajenec stopa v vinograd, kjer rasejo morda še kisli sadovi njegovega mladostniškega sloga in miselnosti. Svetovnonazorski in jezikovni razvoj je pisatelja očitno popeljal na drugačna pota in do morda višjih livad; a svežine, neposrednosti in iskateljstva, ki prevevajo te zgodnje novele, ni lahko likvidirati z zamahom roke kot nezanimivo, skoraj še otroško igračkanje nedoraslega pisuna. Te mladostne spise je na primer literarni kritik Mitja Meljak, ki ga omenja urednik Mohorjeve družbe v svojem predgovoru, ocenil za primere odličnega sloga nedvomno talentiranega pisca.

Urednik in tudi pisatelj sam omenjata v predgovorih v delo didaktično nujo, ki je spodbudila ponatis novel. Ob tej trditvi sem se spomnila na svoja dijaška leta (spomini so še vedno zelo sveži), ko je bilo branje Rebulovih del skorajda »prisilno delo«, kateremu smo se skušali vsi izogniti, saj so bile njegove knjige v dijaškem žargonu pravi »matoni«. V svojih najstniških letih sem prebrala dva Rebulova romana in eno samo novelo: ravno tisti Vinograd rimske cesarice, po katerem nosi knjiga, ki jo imam v tem trenutku pred sabo, ime. Šolska potreba je narekovala, da smo morali literarna dela seveda secirati in nato analizirati, tako da je od kakega umetniškega zanosa ali sporočevalne moči teksta ostalo bolj malo.

Danes obžalujem, da si že tedaj nisem prebrala vseh mladostnih novel Alojza Rebule. V njih bi odkrila tisto, kar sem zaman iskala v romanih, ki so mi jih svetovali (da ne rečem vsilili) profesorji. V letih, ko je bila trmoglavost osnovna gonilna sila mojih dejanj, ko sem zavračala vsako resnico (človeško in božjo), ko sem v pisanju velikih hlastala po svoji govorici, bi mi morda John in Gizela ali Adam in Eva pomenila več kot Nemezian. Danes, ko sicer najstnica nisem več, pa me niti mladostna preganjavica še ni docela minila, sem z užitkom, ki se je od prvega stika z mladim Alojzem (naj mi profesor oprosti domačnost) nenehno stopnjevalo, prebirala sočne novele.

Slog je v knjigi sicer že dovolj dograjen in izpiljen, da ga je skoraj težko imeti za začetniškega, kljub temu pa povsem priročen, domač. Tudi vsebina se zdi - morda tudi ta zaradi jezika, morda pa celo zaradi nje same - tako dostopna, da se je kar treba znajti znotraj nje in ne izven dogajanja kot čisto navaden bralec. Kaj šele, da bi se ob tem branju počutila bralec na prisilo!

Med najlepšimi, najbolj ganljivimi, pa ne samo čustveno (ali sploh ne čustveno), ampak idejno in slogovno ganljivimi novelami, je Skrivnost severne stene, naslovljena »manom planinca dr. Klementa Juga, ki se je ponesrečil na triglavski Severni steni dne 11. avgusta 1924«. Lirski elementi, filozofsko poglabljanje v ozračje, ki ga spretno izdelana metaforika dela za nerealno in neobstojno, dejansko prekinjata vezno nit geografskega okolja in narodnostne problematike, značilnih za večino drugih novel. Eksistencialnega vprašanja se loteva Rebula v noveli Odčarani vrt, v kateri »avtor zanika izvirni greh,« kot pravi v predgovoru Diomira Fabjan Bajc, ki označuje (vedno v uvodnem orisi zbirke) noveli Ura poklica in Lovorov grm za literarno-zgodovinska portreta.

Nova plošča ob 30-letnici irske skupine Chieftains

Irska se je v zadnjih letih precej uveljavila na glasbenem področju. Mali zeleni, včasih krvavi otok ni le domovina rock skupine U2 in Van Morrisona. Irci ljubijo glasbo, naj si bo tradicionalen folk ali pa rock, poje se v vseh pubih, igra in poje se po cesti in seveda v številnih klubih, ki so tudi v manjših mestih.

Lahko bi rekli, da je tudi stvar mode, a morda ni prav tako. Z Irske prihajajo Bob Geldof, Sinead O'Connor in skupina Cranberries, irska ljudska glasba se je v zadnjem obdoju uveljavila tudi po zaslugi tujih avtorjev, kot so Kanadčanka Lorena McKennit ali pa Italijani Ivano Fossati, Fiorella Mannoia in mlada skupina Modena City Ramblers. Vsega tega pa morda brez nenehnega truda Paddyja Moloneya in skupine The Chieftains sploh ne bi bilo.

Chieftains so za Irsko in njeno glasbo prava institucija. Lani so praznovali tridesetletnico delovanja, v teh tednih so ta jubilej proslavili z novo ploščo, The Long Black Veil, na kateri z irskimi trubadurji sodelujejo nekatere vidne zvezde rock scene. V prvih dvajsetih letih kariere so Paddy Moloney, Derek Bell, Matt Molloy, Martin Fay, Sean Keane in Kenvin Conneff v glavnem igrali priredbe tradicionalnih irskih balad in plesov. Bili so poznani doma, med ljubitelji folk glasbe in med kritiki, širša svetovna publika pa ni bila o njih seznanjena. Sodelovanje s slavnejšimi avtorji, predvsem z Van Morissonom, pa jim je prinesla zasluženo slavo in dalo novega zagona. Podlaga je vedno ostalo irsko ljudsko izročilo, le glasbeno so je prirejali sodelujočim avtorjem in izbranim temam. S takim delovanjem so si zaslužili kar tri Grammyje, za albume Another Country (v katerem se irska glasba sreča z ameriško country glasbo in njenimi vidnejšimi predstavniki, kot so Willie Nelson, Chet Atkins, Emmy Lou Harris in drugi), An Irish Evening (z rockom Rogerja Deltreya iz skupine The Who) in The Celtic Harp (album skladb tega prelepega glasbila, ki je obenem poklon največjemu irskemu igralcu tega inštrumenta, Edwardu Buntingu). Z Van Morrisonom so posneli album An Irish Heartbeat (morda najboljša plošča te skupine), z Jackson Brownom, Elvisom Costellom, Marianne Faithfullovo in drugimi so sodelovali pri pripravi plošče The Bells of Dublin. Novi album, The Black Veil, pa lahko označimo kot sintezo vseh teh sodelovanj. Ploščo otvarja zborovska balada Ma ghile mear (Naš junak), v kateri se Sting izkaže za izredno dobrega vokalista. V naslednjem The long black veil (znana ameriška country pesem) z irsko skupino sodeluje Mick Jagger. Ta album je pregled izredno dobrih pevcev, s katerimi se note tradicionalnih glasbil Chieftanov odlično spajajo v zelo lepo melodijo. Njihov najboljši prijatelj, Van Morrison, poje skladbo Have I told you lately that I love you?, polemična irska pevka Sinead O'Connor pa da vse od sebe v skladbah The foggy dew in He moved through the fair. V obeh skladbah igra tudi kitarist Ry Cooder, ki med drugim tudi poje v skladbi Coast of Malabar (- med najboljšimi na tej plošči) in igra v hitu Dunmore lassies. Marianne Faithfull sodeluje v skladbi Love is teasin', Tom Jones v country hitu Tennesse waltz, Mark Knopfler pa v angleški baladi Lily of the west. Plošča vsebuje tudi dve skladbi brez gostov, in sicer Changing your demeanour in Ferny Hill, album The long black veil pa zaključuje hit The rocky road to Dublin, poskočna balada v kateri so irskim trubadurjem priskočili na pomoč Rolling Stonesi.

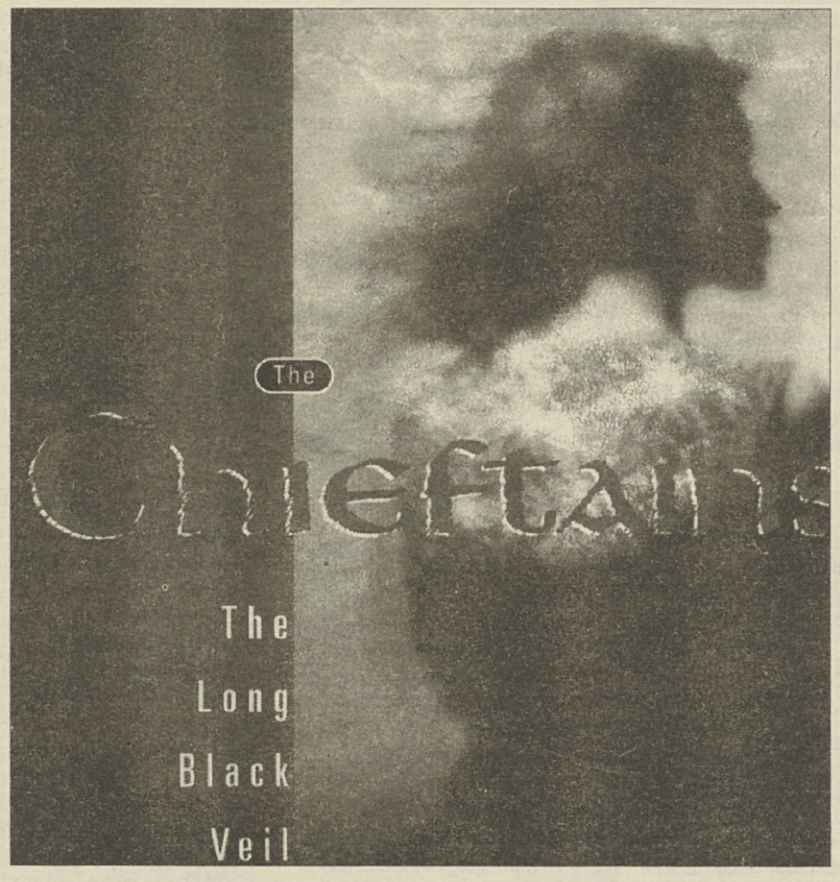

Zadnja plošča Chieftainov je torej dokaz tega, kako lahko domače popevke postanejo svetovni hiti, seveda v izvedbi mojstrov tradicionalne irske glasbe in najslavnejših rock zvezd.

Aleš Waltritsch

Avantgardni jazz z Johnom Zornom

Toku pripuščeni splavi iz niza, ki ga v tržaškem gledališču Miela prirejata zadruga Bonawentura in združenje More Music, so tokrat zapluli v manj spokojne vode kot na prejšnjih koncertih, čeprav je treba priznati, da se je med na videz nepristopnimi raskavimi čermi na obali nove glasbene celine še vedno skrival igrivi in hudomušni škrat.

Ameriški saksofonist John Zorn (na sliki) je namreč z nastopom v ponedeljek zvečer potrdil svoj sloves nepredvidljivega, zmitizirajočega enfat terrible sodobnega avantgardnega jazza. Po študiju je John Zorn naslednik ameriških skladateljev Charlesa Ivesa, Johna Cagea in Harryja Partcha. Sicer pa velja za enega voditeljev newyorške avantgardne glasbe. Sam pravi, da je njegova glasba nervozna, telegrafska in poskakujoča kot glasba iz oroških risank, in tudi, da je to čudna in hitra, hrupna in zaripla glasba, nabita z visoko energijo govoric iz vsega sveta, etnično izzivalna in pikra kot življenje na newyorških ulicah.

Vse te prvine so bile prisotne tudi na ponedeljkovem koncertu. Sicer marsikdo označuje nastope Johna Zorna kot povzetek sodobne zahodne glasbe v uri igranja na saksofon. Vsekakor je koncert privabil veliko množico navdušenih poznavalcev, ki so prišli od blizu in daleč, da so v živo sledili Zornovim raziskovanjem zlasti nekonvencionalnih možnosti saksofona. V drugem delu je saksofonist nastopil skupaj z Yamatsukom Eyem, s katerim pogostoma sodelujeta. Dialog-dvoboj med rezkimi zvoki saksofona in kriki, vzkliki, vzdihi ter drugimi zvoki, ki jih lahko ustvari človeški glas, je v namigih na zvočno kuliso iz risank marsikomu izvabil nasmeh.

(vat)

NA KRATKO

Karantanija izdala Dostojevskega

LJUBLJANA - V zbirki Ocean založbe Karantanija, ki je namenjena izdajanju novih prevodov avtorjev svetovne književnosti, je izšlo delo F. M. Dostojevskega Zapiski iz podtalja. Gre za delo, ki je bilo pri nas že prevedeno v šestdesetih letih pod naslovom Zapiski iz podpodja. Delo je prevedel Janko Moder, spremno besedo pa je napisal Aleksander Skaza. **(A. P.)**

Beneški bienale arhitekture prestavljen?

BENETKE (AFP) - Zaradi nesoglasij z organizatorjem beneškega bienala arhitekture (poleg bienal likovne umetnosti, gledališča in glasbe četrta svetovno znana umetniška prireditev v Benetkah) Avstrijcem Hansom Holleinom naj bi bienalno razstavo arhitekture organizirali prihodnje leto in ne letos med 11. junijem in 15. oktobrom, kot je bilo načrtovano. Hollein naj bi skupni direkciji vseh bienal zagrozil z odstopom v primeru, da arhitekturi ne bo odmerjeno več razstavnega prostora. Ker imajo organizatorji beneških razstav omejena finančna sredstva, se bodo verjetno odločili za prestavitev arhitekturnega bienala na prihodnje leto, ker bi le tako lahko izpolnili vse Holleinove zahteve.

Francoski festival azijskega filma

MONTPELLIER (AFP) - Nagrajenec 11. festivala azijskega filma, ki ga prirejajo Francozi, je 38-letni tajvanski režiser Tsai Minh Liang, katerega drugi film Živela ljubezen je bil nagrajen tudi na beneškem festivalu. V Montpellieru je dobil Zlato pando za film Upornik neonskega boga; posebno nagrado žirije je dobila režiserka Clara Law iz Hong Konga, in sicer za leta 1992 posnet film Jesenska luna.

Nagrajenci festivala afriškega filma

OUAGADOUGOU (Reuter) - Žirija na festivalu afriškega filma FESPACO v Burkini Fasso je glavno nagrado dodelila filmu Guimba, ki ga je posnel malijski režiser Cheick Oumar Sissok. Film, ki prikazuje padec diktatorskega režima v Maliju, je dobil tudi več drugih nagrad, na primer za scenografijo in kostumografijo. V kategoriji mladih režiserjev je zmagal film Keita, od ust do uŝes Danija Kouyate iz Burkine Faso.

NOVO V KINU

Razkritje

Disclosure, psihološki triler, scenarij Paul Attanasio po romanu Michaela Crichtona, režija Barry Levinson, glasba Ennio Morricone, distribucija Ljubljanski kinematografi, premiera jutri v Ljubljani (Union in Šiška), Domžalah, Kranju, Mariboru (Partizan) in Novem mestu, in prav tako na rednem sporedu.

Osrednji lik Razkritja je Tom Sanders (Michael Douglas), uspešen vodja razvojnega oddelka seattleskega računalniškega podjetja DigiCom, družinski oče in mož, ki se mu obeta napredovanje na mesto podpredsednika družbe. Toda načrte mu prekriža odločitev ustanovitelja podjetja Boba Gavina (Donald Sutherland), ki na obljubljeno mesto postavi ambiciozno in privlačno Meredith Johnson (Demi Moore), ki je povrhu vsega še nekdanja ljubica Toma. Meredith si ponovno zaželi slastnih strasti in pod izgovorom poslovnega srečanja Toma povabi na nočni sestanek v svojo pisarno, ki se sprevrže v nekaj povsem drugega. Ko se razširijo govorice, da jo je na sestanku spolno nadlegoval, se Tom odloči in vloži tožbo zoper njo. Kdo jo bo dobil pa si oglejte v filmu. **(V. R.)**

Ženska (Demi Moore) spolno nadleguje moškega (Michael Douglas) - Razkritje

April prihaja - film o štirih ženskah in moškem (A. Molina), ki jih spremeni okolje

April prihaja

Enchanted April, drama, scenarij Peter Barnes po romanu Elizabeth von Arnim, režija Mike Newell, distribucija Carnium, na sporedu v Trbovlju (Delavski dom).

Režiser Štirih porok in pogreba Mike Newell se je v filmu April prihaja, ki je nastal pred omenjeno uspešnico, lotil prav tako odnosov med spoloma. V filmu, posnetem po romanu "Jane Austen svojega časa" Elizabeth von Arnim iz leta 1922 spremljamo štiri različne ženske, ki se na oglas v časopisu The Times odločijo za idilične počitnice v majhnem srednjeveškem gradu na italijanski obali. Štiri ženske so Lotti (Josie Lawrence), zdolgočasena Angležinja, ki nagovori sosedo Rose (Miranda Richardson), da se ji pridruži, sijoča lepotica iz ene bogatejših angleških družin Lady Caroline (Polly Walker) in stara vplivna dama Mrs. Fisher (Joan Plowright). Po začetnih prepirih in razprtijah začne nanje skoraj čudežno delovati čarobnost okolja in odnosi se začnejo spreminjati. Kljub nasprotovanju svojih novih prijateljic se pod vplivom okolja Lotti odloči, da bo na grad povabila tudi moža Mellersha (Alfred Molina), ki se mu prav tako začnejo odpirati novi svetovi. **(V. R.)**

NOVO NA VIDEU

Tenka linija smrti

Flatliners, psihološki triler, distribucija Aries/Continental film, scenarist in koproducent Peter Filardi, režija Joel Schumacher, 1990, 111 minut.

Ali po smrti obstaja življenje ali je le prazen nič je vprašanje s katerim se človeštvo ukvarja od začetka obstoja. Odgovori so različni, po ogledu filma Tenka linija smrti pa odgovoru ne boste nič bližje. Kajti skupina študentov medicine, ki se odpravi na "drugo" stran s pomočjo medicinske tehnologije ne odkrije nič kar bi spominjalo na religiozne ali newagovske podobe posmrtnega, temveč se sooči s svojimi lastnimi grehi iz preteklosti (večinoma otroštva). V tradiciji krščanske etike je poduk filma le ta, da so naša dejanja pomembna, pa ne zaradi posmrtnega plačila grehov temveč moralnosti življenja. Religija, filozofija, pa tudi znanost nimajo odgovorov. V glavnih vlogah blestijo Kiefer Sutherland, Julia Roberts, Kevin Bacon in William Baldwin.

(V. R.)

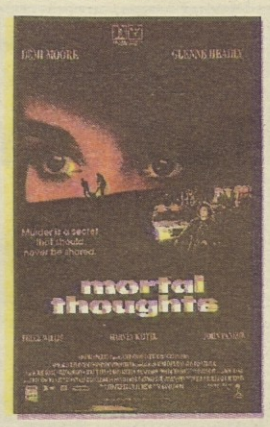

Smrtne misli

Mortal Thoughts, psihološki triler, distribucija Aries/Continental film, scenarij William Reilly in Claude Kerven, glavna vloga in koproducentka Demi Moore, režija Alan Rudolph, 1991, 99 minut.

Kdo je umoril Bruca Willisa alias Jamesa Urbanskega je osrednje vprašanje trilerja, v katerem vlogi konspirativnih morilcev prevzameta dve ženski - najboljši prijateljici, ki ju igrata Demi Moore (Cynthia Kellogg) in Glenne Headly (Joyce Urbanski). Spremljamo retrospektivno pripoved Cynthie detektivu Woodsu (Harvey Keitel) med katero se razpleta klopčič. Ali je umor posledica dogovora ali slučaja, je bil naklepen ali obramben, vse do konca ni pravega odgovora. Kot že nakaže naslov se film ukvarja z vprašanjem interpretacije in resnice, videza in dejanskosti. Inteligentna kombinacija dobrega scenarija, režije in igralcev, ki drži v napetosti do konca.

(V. R.)

Prvih deset filmov v preteklem tednu

(od 27. 2. do 5. 3. 95)

Maska že tretji teden suvereno zaseda vrh ljubljanske lestvice, ne glede na njen končni rezultat pa je že sedaj jasno, da bo eden najbolj gledanih filmov v letošnjem letu in da bo z njim distributer Fun-Mladina film krepko presegel številko, ki jo je dosegel s svojo lanskoletno uspešnico Štiri poroke in pogreb. Premierno so začeli predvajati Richiejevo fantastično potovanje, kombinacijo risanke in igranega filma, ki pa se tokrat še ni uvrstilo na našo lestvico (496 gledalcev in 248.000 SIT na 12 predstavah) in Frankensteina, prav tako je - po otvoritvi v Domžalah - na ljubljanska platna prišel danski Nočni čuvaj, vznemirljiv thriller z elementi črne komedije. Levji kralj je ta teden skoraj podvojil število gledalcev, ki jih je imel zadnjič (tudi po zaslugi šolskih počitnic) in se bliža številki 50.000. Skupaj je bilo 34.981 gledalcev, 2.952 ali 9, 22 odstotka več kot zadnjič.

Legenda: Prva številka pomeni število predstav, druga št. gledalcev in tretja bruto izkupiček v preteklem tednu. Stevilke v oklepajih predstavljajo dosedanji skupni seštevek predstav, gledalcev in izkupička.

1. Maska / Fun - Mladina film		
40 (127)	12.780 (40.542)	6.157.000 (19.747.950)
2. Rojena morilca / Lj. kinematografi		
23 (43)	5.457 (8.884)	2.601.600 (4.315.100)
3. Frankenstein / Continental		
20 (21)	3.085 (3.297)	1.542.500 (1.666.700)
4. Samo ti / Continental		
21 (55)	2.911 (8.994)	1.393.500 (4.381.200)
5. Kviz / Cenex		
17 (58)	2.767 (10.124)	1.307.200 (4.907.700)
6. Pred dežjem / Continental		
25 (81)	1.696 (9.805)	817.500 (4.749.100)
7. Levji kralj / Cenex		
10 (272)	1.602 (48.601)	560.700 (21.782.300)
8. Intervju z vampirjem / Lj. kinematografi		
21 (160)	940 (24.183)	454.300 (11.824.200)
9. Jakec iz džungle / Lj. kinematografi		
13 (23)	921 (1.338)	346.600 (555.100)
10. Nočni čuvaj / Lj. kinematografi		
10 (18)	796 (1.068)	387.300 (523.300)

V tednu med 13. in 19. februarjem na mednarodni lestvici (V. Britanija, Francija, Nemčija, Italija, Nizozemska, Spanija, Avstralija in Japonska) ni prišlo do večjih sprememb: še vedno je na vrhu najnovejši film iz serije Star Trek, Razkritje in Stargate sta zamenjala mesti med seboj, Intervju z vampirjem se je zaenkrat umaknil z lestvice, nanjo pa se je spet uvrstila Elisa. Navajamo izkupiček v milijonih USD.

1. Star Trek: Generations	6, 74 (13, 97)
2. Stargate	4, 19 (35, 18)
3. Razkritje	4, 15 (34, 55)
4. Gazon Maudit	3, 16 (5, 85)
5. Elisa	1, 78 (6, 67)

Igor Kernel

KULTURA ŽIVLJENJA / PREDAVANJA VESELE ZNANOSTI

Enake možnosti žensk in moških

LJUBLJANA - Nocoj ob 20.00 uri bo v KUD F. Prešeren predavanje z naslovom Enake možnosti žensk in moških, ki ga bosta imela Urad za žensko politiko Vlade RS in Komisija za žensko politiko pri Državnem zboru RS. Predavanje sovpada slučajno tudi z nekdanjim praznikom žensk oziroma mater, sicer pa je to že četrto predavanje v okviru spomladanskega cikla Vesele znanosti, ki se imenuje Ženski blok in bo potekal do konca maja letos. Predavanja bodo izšla jeseni tudi v zborniku v zbirki Minora Studia Humanitatis, ki ga izdajata ZI FF in SKUC.

Urednica vesele znanosti Alenka Bogovič je zadovoljna in presenečena nad velikim odzivom, ki so ga dosedanja predavanja Ženskega bloka imela. Povedala nam je, da moški niso bili redki primerki med občinstvom. Namen pričujočega cikla je ustvariti prostor, kjer bodo predstavljene različne smeri ženskih študij, ki so se razmahnile pri nas v devetdesetih letih. Seveda pa korenine teh študij segajo v osemdeseta leta in se navezujejo na feministično gibanje, ki je bilo del slovenske subkulturne scene novih družbenih gibanj. Leta 1985 je sociološko društvo vzpodbudilo nastanek ženske sekcije Lilit in tako so prve ženske študije pri nas začele nastajati na polju sociologije. To pa je bil tudi odraz dogajanja v Ameriki in zahodni Evropi, kjer je feministično gibanje - ki se je začelo že v šestdesetih in sedemdesetih letih - žensko vprašanje postopoma profesionaliziralo in institucionaliziralo. V humanističnih vedah je prišlo do epistemoloških premikov in spoznanja, da ženska in moška perspektiva ne obstajata le v vsakdanjem življenju, pač pa tudi v znanstvenem raziskovanju.

V Sloveniji so si ženske študije že zagotovile svoj prostor na univerzi (Sociologija kulture na FF in ISH), v raziskovalni sferi in z Uradom za žensko politiko ter komisijo Državnega zbora navsezadnje tudi v politiki. Delni vpogled v dejansko stanje ukvarjanja z ženskim vprašanjem pri nas nudi ženski blok v KUD F. Prešeren. Prvo predavanje o zgodovini menstruacije ali zgodovini moškega čudenja je imela Sabina Ž. Znidarsič. S historične perspektive je menstruacija moška domena oziroma del zgodovine moške fascinacije nad ženskami. Zgodovina menstruacije in z njenim časom povezani higienski predpisi in prepovedi je zgodovina ideologij in vedenj o ženskem telesu, o ženskem bistvu in značaju. Projekt z naslovom Mnenja in predstave o menstruaciji pri izbrani populaciji na območju Slovenije so na drugem predavanju skupinsko predstavili Iztok Saksida, Liza Debevec, Maja Ogrizek in druge. Svoje delovanje je na tretjem predavanju predstavilo Društvo Modra - skupina za raziskovanje psihosocialnih potreb žensk, Ženska posvetovalnica in Združenje proti spolnim zlorabam. Prihodnjo sredo bo Marcela de Batistič predavala o vzgoji in varstvu predšolskih otrok, pri čemer se bo posvetila dvema aktualnima temama: zasnovi vzgoje in izobraževanja in šolske zakonodaje ter predlogu za triletni porodniski dopust.

Andreja Paljevec

Seznam predavanj

22.3. Tanja Rener: Ženske študije, ženskih študij, ženskim študijam...

29.3. Krizni telefoni (SOS telefon, Zaupni telefon, Otroški telefon)

5.4. Milica Antić: Od sufražetk do ministric

12.4. Majda Černič Istenič in Sabina Ž. Znidarsič: Ženske so lahko (samo) številke

13.4. Igor Ž. Žagar: Kaj je seksistično: jezik ali njegova raba

19.4. Dunja Obersnel: Kontracepcijsko vedenje v različnih kulturah

10.5. Zoja Skušek: Mleko ni voda

17.5. Eva Bahovec: Žensko telo in oblast

24.5. Darja Zavirsek: Ženski prostori: od totalnih institucij do varnih prostorov

MARIJA VOJSKOVIČ

Ženski zaliv

Okoli šestih popoldne sva se z Diko vračali s plaže. Ob tej uri je stal frizer Mehmed pri vratih svoje delavnice in ni odvrnil oči od naju, ko sva prihajali po klancu navzgor.

»Ne privoščite mu pogleda,« je s pridušenim glasom govorila Dika. »Muslimani so nevarni. Ti ga pogledaš, on pa že misli vrag si ga vedi kaj...«

Ko sva stopili v najino sobo v prvem nadstropju, je urno zagrnila okno. »Tako. Zdaj mu je odklenkalo,« je rekla. »Moja prejšnja sostanovalka ni dovolila zagrinjati okna. Zabavalo jo je pogledovati Mehmeda, ki ni nehal zijati sem gor.«

Dika je slekla obleko in perilo in oboje pazljivo položila na stol. Hodila je po sobi in pospravljala svoje stvari. »Ne trpim nereda,« je rekla. Potem je obstala pred velikim stenskim ogledalom. »Danes sem lepo porjavela.« Zagledala se je v svoje golo telo. »Torej pravite, da ne kažem svojih let?«

»Ne,« sem rekla, kot včeraj in predvčerajšnjim.

Pozorno se je ogledovala. »Vrat je v redu,« je začela. »Nikoli ga nisem nehala negovati. To se obrestuje.« Pogled ji je drsel naprej. »Prsi bi mi zavidala marsikatera mladenka, pravi Milan.« Smehljaje se je ozrla po svojih nogah. »Te so bile zmeraj moja moč...« Nazadnje si je šla z roko čez pas in zlovoljno zamrmrala: »Od kod se jemlje to salo?«

Sedla je in si začela krtačiti lase. Lahno so prasketali. »Moj drugi mož me je rad gledal, ko sem se česala,« se je nasmehnila. »Moj tretji mož me je nosil na rokah. Ti si moja kraljica, je govoril. Oba sta me strastno ljubila. In oba sta me varala. Zapustila sem ju. Nekatere žene znajo odpuščati. Jaz ne. Hočem biti prva in edina. Moj prvi mož je na srečo umrl, preden me je prevaral.«

»Rodila? Samo enkrat. Dvojčka. Umrla sta.«

Sklonjena k ogledalu si je od blizu ogledovala obraz. »Nobene gube!« Potegnila je z glavnikom skozi lase. »Sivijo mi. Pravijo, da mi to pristaja, ker imam svež obraz.«

Še nekajkrat se je zazrla v svoje obličje v ogledalu. »Ah,« je vzdihnila naposled, »pravzaprav je naporno imeti mladega ljubimca. Nenehno se gnati, da ostaneš privlačna in da ti ga ne prevzame kakšna mlajša... Sedemnajst let je precejšnja razlika, ne? Pa kaj si morem? Ne trpim starejših moških!« Ozrla se je. »Se vam zdim smešna?«

»Ne,« sem ji zagotovila.

»Mislila sem, da ste zabavni,« je potožila. »Videla sem, kako ste se smejali na plaži.«

Ležale smo kot na dnu kotla. Vročina je lila z neba in razbeljenih pečin, ki so nas obdajale s treh strani. Spodaj je bil majhen zaliv. Onkraj je bilo odprto morje. Trepetavo srebrno razkošje je segalo do obzorja.

Majhna plaža je bila vsa pokrita z ženskimi telesi. Nekatere bi morale zmeraj hoditi gole. Ko so se oblekle, so ostale brez izraza. Drugim je šele obleka dala podobo. Nikoli ni bilo mogoče uganiti, h katerim sodi ženska, ki prihaja po ozkem prehodu med skalami.

Mlada novinka je obstala ob robu. Sezula je natikače in se kradoma ozrla naokrog. Ženske so ležale kot odmrle. Naglo, s skopimi gibi je začela odlagati obleko. Izza napol odprtih vek jo je tu in tam ošvrknil pogled. Zaznala ga je, ne da bi ga videla. Pogled, ki te golo razgalja. Moški te ne gleda tako. Naposled je legla v pesek. Izraz olajšanja ji je spreletel obraz.

»Ne vem, kaj bi tu s sramežljivostjo?« je tiho butnilo iz Beograjčanke. »Katera od nas se še ni slekla pred moškim?«

Bosanka je dvignila glavo. »To ni isto,« je rekla.

Pravzaprav se nismo marale. Nekakšen odpor, gnus je postavljal med nas pregraje. Kdaj pa kdaj nas je zbližal pogovor, potem smo se spet zaprle vase.

Dušanka se je na ozki brisači prevalila na bok.

»Kot bi slišala hrešćanje kosti,« je šepnila debelušna Marika iz Bitolja. »Koliko si stara?« je vprašala.

»Dvaintrideset jih bom jeseni,« je rekla Dušanka. Spet je legla na hrbet. Rebra so ji izstopila. Lahko si jih preštel. Na koncu tenkega, pretegnjenega vratu je bila glava otroka. Tudi pogled sinjih oči je bil otroški.

»Okostnjaki so čednejši,« je šepnila Dika.

»Kot da si prišla iz taborišča, sestra,« je rekla Bosanka.

»Enajstkrat sem rodila,« je rekla Dušanka.

»K vragu s takim možem!« je vrgla Dika.

»Moj mož ni slab, le neizkušena sva bila,« je rekla Dušanka.

»Dolgo sta potrebovala,« je zagodrnjala Kaja.

Ženske so planile v smeh.

»Eh, kaj hočete, bila je tudi revščina,« se je čez čas oglasila Dušanka. »Vzeli so me v hišo, ko mi je bilo trinajst let, da bi pomagala pri delu. Ko mi je bilo sedemnajst let, so naju poročili. Naskrivaj. Zdaj je bolje. Mož dela v tovarni.«

»Od kod si?« je vprašala Bosanka.

»Iz Prokuplja.«

»Lahko bi si bila pomagala, zakonito,« je rekla Kaja.

»Saj sem si, zadnjič.«

»In?«

»Eh, žalostno je to,« je tiho zinila Dušanka, nagnila glavo na stran in zaprla oči.

Ženske so spet polegle po vročem kamenju. Onstran, nekje v osrčju skalovja, je pel temen ženski glas. Hrepeneče se je dvigal... In zamrl.

Okrog enajste dopoldne je prišla na plažo starejša Črnogorka. Vsa v črnem, obuta v črne bombažne nogavice in črne čevlje z vezalkami.

»Zakaj nisi oblekla še kožuha?« je zaklicala Kaja, ki je ležala na široki ploščati skali.

»Bom,« je spokojno odgovorila Črnogorka. »Jutri, če bo bolj vroče.«

Ko se je spuščala po ozkem prehodu med skalami, je zaprla črn moški dežnik, ki jo je branil pred soncem.

»Dež kličeš, stara, s tistim strašilom!« se je spet oglasila Kaja. »Me smo plačale za sonce!«

»Ej, ne bo ga, ne dežja, mile moje,« je zamrmrala stara. »Dober dan, ženske!« je zaklicala, ko se je ustavila. Nekaj glav se je dvignilo in odmrmralo pozdrav.

»Ena, dve, tri, štiri, pet...« je štela Črnogorka. »Rekla bi, da vas je danes približno dvajset.«

»Cujte, čujte, stara zna šteti!« je zaklicala Kaja.

Črnogorka se je spravila na svoj prostor in začela odlagati obleko. Ko je končala, je sedla, odprla nad seboj dežnik in se ozrla naokoli.

»Poglejte, ženske, mar ni stara kot kos sira pod dežnikom?« je rekla Kaja.

»Do letos me sonce še ni videlo,« je rekla Crnogorka.

»Kaj pa luna?« je dvignila glavo Beograjčanka.

»Ej, tega ne bi mogla reči...«

Smeh se dolgo ni polegel. Stara je gledala naokrog, s postrani nagnjeno glavo, v črnih očeh ji je nekaj poigravalo. »Ima katera čik?« je vprašala.

»Vzemi in ne govori,« je rekla Kaja in ji vrgla škatlico cigaret.

»Dobro, dobro,« je rekla stara, izvlekla cigareto, si jo prižgala in z užitkom vdihnila dim. »Samo to sem vam hotela povedati...« je začela.

»Ah, že spet hočeš kvantati!« je zaklicala Marika.

»Ne, bogami!« se je branila Crnogorka. »Samo resnico, kako je bilo...«

»Molči in razmišljaj o svoji usodi,« je rekla Kaja.

»Moja usoda je tvoja usoda,« je zamrmrala Crnogorka in puhnila dim skozi nosnice. »Ženska usoda.«

Okoli poldneva sta se na gornjem robu pečin prikazali dve osiveli ženski glavi. Nekaj trenutkov sta ostali negibni in gledali navzdol, nato sta se približali druga drugi kot v tesnem šepetu in se spet ločili. Potem sta glavi dobili telesi. Ženski sta se previdno spuščali skozi prehod med skalami.

»Novi gosti,« je rekla Dika.

»Zdaj nas je že preveč,« je zagodrnjala Danka iz Pančeva. »Sprva nas je prihajalo sem le kakšnih pet...«

Prišlekinji, očitno sestri, sta obstali na koncu prehoda in se v zadregi ozirali, kam bi se dali. »Tamle za ono skalo je nekaj prostora,« je rekla tista, ki je nosila torbo. »Pojdiva tja, Milka!« Nekaj glav, ki so se bile dvignile, je spet leglo nazaj.

Dika je vstala.

»Spet v vodo?« se je zgrozila Crnogorka.

»Vsako uro,« je preudarno odvrnila Dika. »Pa ti?«

»Meni to ni potrebno,« je rekla Crnogorka. »Jaz se vsak dan okopam v lastnem znoju.«

»Zdi se, da je danes še bolj vroče kot včeraj,« je vzdihnila ženska s kitami in sedla.

»To pride od tega, ker si se od včeraj opečena,« je rekla Rajka.

»Nikoli se še nisem sončila,« je smehljaje se rekla ženska s kitami.

»Kako da ne?«

»Muslimanka sem.«

Spet so se glave radovedno dvigale, nekaj žensk je prisedlo k njej. Njen nasmeh okoli ust ni ugasnil.

»Povej nam, kako je bilo prej?«

»Kaj bi vam pravila,« je rekla ženska s kitami. »Minilo je, zdaj je bolje.«

Okoli ledij ovita z brisačo je stopila izza skale ena od obeh sester in odšepala k vodi.

»Pred kom pa se skrivata?« je vprašala Kaja.

»Midve nisva vajeni...« je ta sitno odgovorila. »Milka, greš?«

»Grem, grem,« se je odzvala sestra.

»Letos sem si oddahnila. Omožila sem hčer,« je rekla žena prevoznika iz Zemuna in prevalila svoje obilno telo na bok.

»Pa ostane doma?« je vprašala kmetica iz Slavonije.

»Ja, kajpak, naša hiša je velika.«

Slavonka se je nasmehnila: »No, ko se vam oženi še sin...«

»Ne, snahe ne maram v hišo,« je odrezala Zemunka. »Zeta ja, snahe ne!«

»Menda ne mislite reči, da bi bili nanjo ljubosumni?«

»Da, bogami, bila bi,« je pritrdila prevoznikova žena. »Tudi vam se enako piše,« je ošvrknila s pogledom Slavonko. »Ko se bo vaš sin oženil, bo ljubil svojo ženo, ne vas!«

Ona jo je pogledala s krotkimi očmi: »Ampak jaz ga bom zmeraj ljubila.«

»Jaz pa nisem taka,« se je otresla Zemunka. »Sin je moj. In čemu bi se ženil. Dobro mu je doma pri meni.«

Danka se je dvignila. »V vodo grem. Zdravnik mi je zaradi ekcema priporočil sicer več sonca kot vode. Toda kako naj zdržim?«

»Pozor, ženske!« je zaklicala Kaja. »Poplava bo, tank gre v vodo!«

Morje v majhnem zalivu je bilo hladno in čisto. Dika je stopala iz vode, kot da nosi lastno telo na zlatem pladnju. Razprostrla je brisačo in se zlagoma zleknila nanjo. »Torej pravite, da moškega s takim priimkom ne poznate?« je vprašala.

»Ljubljana ni tako majhna,« sem rekla.

Sonce je viselo nad zalivom kot vroč pokrov. Telo se je privajalo na vročino. Misli so lezle iz skrivališč kot črvi.

»Rada bi vedela, kaj je z njim,« je rekla Dika. »Ljubil me je, pa se nisem mogla ogreti zanj. Zdaj se ga dostikrat spomnim. Morda bi mi bil zvest...«

»Ah, glejte, ženske, morje je uplahnilo!« je zaklicala Kaja, ko je Danka stopila iz vode. S telesom, ki se je zdelo zgrajeno iz masivnih blokov, se je spustila na brisačo in si zadovoljno oddahnila. »Nemara se vam bo zdelo smešno,« je rekla in pogledala po ženskah, »toda mojemu možu ne bi bilo po volji, da se sončim gola.«

»Zakaj pa ne?« se je začudila Rajka.

»Ne vem,« je rekla Danka. »To je neke vrste sramežljivost.«

»Vraga!« je butnilo iz Kaje. »To je nazadnjaštvo! Rada bi vedela, ali je tudi glede sebe tako občutljiv?«

»Moj mož je občutljiv človek, to vsi vedo,« je rekla Danka.

Kaja jo je pogledala, kot da ji nastavlja past. »Pa ste prepričani, da vam je zvest?«

Danka je obstala kot kokoš, ki jo je zadel kamenček. »Nikoli ne razmišljam o tem,« je rekla. Potem je skomignila: »In če mi ni - kaj morem? Toda jaz sem žena. Ona druga - če je - je na slabšem!«

»Saj! Na zahodu je mnogoženstvo brez obveznosti!«

»Se to bi manjkalo, da bi imeli obveznosti do nesramnic!« je ogorčeno zavpila Danka.

»Eh, vse je odvisno od tega, na kateri strani si,« je zamahnila Kaja.

»Kako to mislite?«

»Tako,« je rekla Kaja in sedla. Bujni plavi lasje so se ji vsuli po hrbtu. »Odšla sem od moža, ko sem odkrila, da ima ljubico.«

»In?«

»Zdaj sem jaz ljubica poročenega moškega. Prej sem bila na strani zakonskih žena, zdaj sem na strani ljubic.«

Ženske glave so se skoraj hkrati dvignile in se zastrmele v Kajo. »In to si upa povedati na glas...« je šepnila ena od obeh sester za skalo. »Sodoma in Gomora,« je rekla druga z globokim altom. »Jutri ne pridem več sem!«

»Da bi jaz zaradi kakšne ničvrednice zapustila moža...? Zdaj, ko nisem več mlada?« je glasno razmišljala Danka. »Nikoli!«

»To je strahopetnost!« ji je vrgla Dika.

»Bolje strahopetna kot ničvredna!« ji je odbrusila Danka.

»Lahko me kamenjate,« se je posmehnila Kaja. »Toda - boste pravo?«

Z morske strani je brlizgnil žvižg.

»Moški!« je pridušeno kriknila Marika.

Onkraj ožine med skalami, kamor se je odpiral zaliv, se je v srebrni poplavi svetlobe zibal senčni obris čolna.

»Stran, ničvredneži!« je zavpila Marika.

S čolna se je zaslišalo razposajeno vpitje.

»Zasujmo jih s kamenjem!« se je razjarjeno utrgalo iz Bosanke.

»Bodi no pametna,« jo je mirila Dika. »Saj ne morejo videti sem. Skale nas zakrivajo.«

»Izginite!« je zakričala Marika. Kamen je sfrčal prek zaliva. »Ni jih več,« je rekla čez čas.

V noči na nedeljo se je vreme obrnilo. Dež in veter sta pregnala vročino. Sklenila sem odpotovati naslednje jutro. Dika bo ostala, je rekla. Hodili sva po mestu, pili bozo, v slaščičarni sva jedli neznosno sladke turške sladice. Na vrtu pravoslavne cerkve sva srečali starejši sestri s plaže. Veter je razpihal oblake. Skozi krošnje tisočerih oljk se je cedila jasnina. Na zahodu se je žareča sončeva obla začela potapljati v morje in ogenj se je razlil po vodovju. »Ah, to imam rada!« je vzkliknila mlajša od obeh sester. Temne oči so se ji topile. »Čedno, ne?« je rekla njena sestra in otresla pepel s cigarete. »Medve greva zdaj v mošejo. Gresta z nama?« je vprašala. »Ne,« je odrezala Dika.

Zvečer je kot ponavadi odložila vse, kar je imela na sebi, pospravila svoje stvari, si zlikala obleko za naslednji dan in se oprhala.

»Dosti imam opraviti sama s sabo,« je rekla z nasmeškom. Stala je sredi sobe, ovita v belo frotirko, ki je poudarjala zagorelost njenih ramen. »Ne vem, ali naj pišem Milanu ali ne,« je rekla. »Zdi se, da se ohlaja. Zadnjič ga ni bilo na sestanek. V hotelski avli sem ga čakala celo uro.«

Prižgala si je cigareto in zamišljeno potegnila. Potem je vzela iz torbe pisano mapo in pero.

Spravljala sem svoje stvari v kovček. Misli so se že ločevale od te sobe, tega kraja... Z Diko sva ostali kot prve dni. Nobena ožja vez se ni spletla med nama. Niti zamera. Lahko se nama bo posloviti.

Iz Ulcinja je ladja odplula ob sedmih zjutraj. Ko sem odhajala, je v hiši še vse spalo. Na stolu je dremala bela gospodinjina mačka. Ko sem šla mimo, je dvignila glavo in zamežikala. Potem jo je spet zarila v žametno blazino.

Urad za žensko politiko Republike Slovenije in časopis Republika

VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE URAD ZA ŽENSKO POLITIKO

Republika

v želji, da bi vzpodbudila literarno ustvarjalnost in povečala prisotnost ženske občutljivosti v slovenski javnosti,

razpisujeta natečaj za kratko zgodbo

ŽENSKI ZALIV.

Zaliv je pristan in varnost naročja pred valovi, srečanje razlik med kopnim in morjem, začetek poti k daljnim svetovom, plima in osušen breg. *Ženski zaliv* pa je knjiga zgodb pisateljice Marije Vojskovič, ki govorijo o pestrih razsežnostih človeških razmerij, o človeških stiskah, a tudi o upanjih in ljubezni do preprostih vsakdanjosti, ki polnijo naša življenja.

Največ 8 tipkanih strani (do 240 vrstic) dolge zgodbe pošljite na naslov časopisa Republika, Slovenska 54/9, 61000 Ljubljana do vključno 21. junija 1995. Razpisane so tri nagrade, in sicer:

1. nagrada - 100.000 SIT
2. nagrada - 80.000 SIT
3. nagrada - 60.000 SIT

Žirija bo v vsakem primeru podelila tri nagrade, pridržuje pa si pravico do podelitve dveh ali treh enakovrednih nagrad in da prve, druge ali tretje nagrade ne podeli.

Žirija, ki jo sestavljajo Radojka Vrančič in Nataša Hrastnik v imenu Urada RS za žensko politiko ter Lela B. Njatin v imenu časopisa Republika, bo izbirala le med tistimi zgodbami, ki:

- še niso bile objavljene;
- so napisane v slovenskem jeziku;
- bodo upoštevale razpisano temo;
- bodo prispele v treh enakih izvodih;
- ne bodo presegle razpisane dolžine;
- bodo podpisane s šifro;
- jim bo priložena zaprta kuverta, na kateri bo zapisana šifra, s katero je podpisana zgodba, in v kateri bodo: polno ime avtorice, naslov njenega stalnega bivališča in telefonska številka, na katero je avtorica dosegljiva.

Poleg nagrajenih bo žirija izbrala še največ deset zgodb, ki bodo skupaj z nagrajenimi najprej objavljene v časopisu Republika (od oktobra 1995 dalje), nato pa v knjigi, ki jo bo izdal Urad RS za žensko politiko (v decembru 1995).

Imena nagrajenk in avtoric, katerih zgodbe bodo izbrane za objavo, bodo objavljene 21. septembra 1995 v časopisu Republika.

HRVAŠKA

Na Tuđmana pritiskajo z vseh strani

ZAGREB - Sekretar ameriškega zunanjega ministrstva Holbrooke, ki je predvčerajšnjim prišel v Zagreb, da bi predstavil stališča svoje vlade o umiku Unproforja iz Hrvaške, je tukajšnjim sogovornikom nedvomno povedal marsikaj, česar po njegovem srečanju s Tuđmanom mediji niso posredovali javnosti. Holbrookov obisk je bil namreč napovedan kot izraz ostre ameriške kritike in odločnega nasprotovanja hrvaški odločitvi, da ob koncu tega meseca odreče gostoljubje mirovnim silam ZN.

Istega dne je bilo v Zagrebu oblikovano skupno vojaško poveljstvo hrvaške in bosanske vojske, na čelu s hrvaškim generalom Bobetkom in njegovima »bosanskima« namestnikoma - Muslimanom Delićem in Hrvatom Blaškićem.

Ustanovitev skupnega poveljniškega štaba v trenutku, ko na Zagreb dežujejo ameriške kritike, naj bi med drugim predstavljala hrvaško opozorilo Washingtonu, da je Zagreb sicer pripravljen uresničevati del ameriških načrtov na Balkanu (vztrajati pri zavezništvu s Sarajevom), ne namerava pa popustiti na vseh področjih.

To v konkretnem primeru pomeni, da hrvaški vrh noče odstopiti od zahteve, da je treba prekiniti status quo na zasedenih ozemljih in na novo določiti vlogo mednarodne skupnosti pri tem vprašanju.

Živahna zakulisna diplomacija priča o tem, da so v resnici vse vpletene strani pripravljene popuščati in znova pretehtati svoje odločitve - Hrvati o dokončnem »izgonu« mirovnih sil, ZN pa o morebitnih prisilnih ukrepih ali izolaciji Hrvaške.

Po nekaterih predvidevanjih utegne Zagreb privoliti v rešitev, ki bi zagotavljala nadzor nad hrvaškimi mejami. Kompromis naj bi dosegli z dogovorom o namestitvi enot ZN tako na mednarodno priznane meje Hrvaške kot na razmejitveno črto, ki ločuje svobodno hrvaško ozemlje od okupiranega. Unprofor naj bi nadzoroval tudi glavne prometnice v sami Krajini, pri vsem tem pa zmanjšal število svojih vojakov.

Medtem ko se kriza, povezana z usodo modrih čelad, s precejšnjo naglico bliža vrhuncu, pa je razburljivo tudi na hrvaški notranjepolitični sceni. Začelo se je z odstopom pravosodnega ministra Crnića, ki je kot razlog za svojo potezo navedel slabe odnose v sodstvu, vendar pa premier Valentić odstopa ni sprejel.

Za Crnićev odhod naj bi menda »poskrbeli« ljudje iz sodnega sveta, ki ga je oblikoval sam Tuđman, zato se v nekaterih krogih sprašujejo, ali ni na obzorju nov spor med premierom in predsednikom republike. Valentić je namreč - po neuradnih informacijah - že nekajkrat ponudil Tuđmanu svoj odstop, ki pa ga slednji ni hotel sprejeti, tako da je navsezadnje prišlo do obojestranskega popuščanja in pobota.

Nastali položaj skuša izrabiti opozicija, denimo HSLS, ki želijo na prihodnjem zasedanju sabora zahtevati »sprožitev postopka za ugotavljanje odgovornosti predsednika države Franja Tuđmana«. Obtožbo je v imenu stranke izrekel glavni tajnik HSLS Božo Kovačević, ki je dejal, da »se pripravlja teren za vzpostavitev diktature predsednika Tuđmana in nedemokratične struje v vladajoči HDZ«.

Tuđmanu v tem trenutku prav gotovo ni lahko. Soočati se mora s posledicami svoje odločitve o odpovedi Unproforjevega mandata in s tem povezanimi pritiski mednarodne skupnosti, še zlasti zaveznikov (ZDA in Nemčije), obenem pa je tarča napadov na domačem političnem prizorišču, saj sodstvo predstavlja enega od stebrov demokracije. Hrvaška opozicija se je namreč trdno odločila, da zgrabi priložnost in zamaje »hadezejevsko ladjo«, s katere želi vreči predvsem samega Tuđmana. Prav zato imajo verjetno prav tisti, ki trdijo, da utegne biti predsednik v teh dneh pripravljen na sklepanje kompromisov, o katerih pa seveda javnost nič ne ve. Vprašanje je celo, ali so povsem »na tekočem« v predsedniški palači.

Darko Pavičić

General Gobillard opazuje srbske položaje v okolici Sarajeva (Telefoto: AP)

ČEŠKA REPUBLIKA

Sudetski Nemci bi radi nazaj svoje imetje

PRAGA - Primer Rudolfa Dreithalerja, o katerem bo ta teden odločalo češko ustavno sodišče, utegne ponovno obuditi duhove druge svetovne vojne. Leta 1945 je namreč tedanji predsednik Edvard Beneš izdal dekret 108, po katerem so razlastili večino čeških Nemcev. Ti zdaj od oblasti zahtevajo, naj sporni dekret prekliče. Č bo ustavno sodišče odločilo v Dreithalerjevo korist, bo to posteno razburilo češko javnost in poslabšalo odnose z Nemčijo.

Češki predsednik Havel je pred kratkim zanikal možnost preklica Benešovega dekreta, ki ga je takrat sprejel tudi češki parlament. »Niti najmanjšega namena nimamo spreminjati zgodovine. Ne bomo preklicevali zakonov, ki jih je pred leti sprejel češki parlament, saj na teh zakonih temelji naš današnji sistem,« je dejal. »Ne bomo dovolili, da bi novi viharji povzročili zmedo v lastninskih odnosih in odprli vrata zlobnim duhovom preteklosti.«

Nemška manjšina je na ozemlju današnje Češke republike živela v sožitju s Čehi vse do prihoda Hitlerja. Takrat je pronacistična Sudetska nemška stranka omogočila zasedbo Češke. Zaradi kolaboracionizma je predsednik Beneš izdal vrsto dekretov, s katerimi so razlastili in izgnali okoli 2, 5 milijona Nemcev.

Dreithaler se že nekaj let prebija skozi češki zakonski sistem. Zahteva, da mu vrnejo dom, ki so mu ga odvzeli z dekretom 108. Njegovo zahtevo je prvostopenjsko sodišče zavrnilo, zato se je obrnil na ustavno sodišče. Trdi, da bi dekret 108 morali preklicati, ker krši ustavne pravice.

Pravni izvedenci menijo, da bo njegova zahteva ponovno zavrnjena. Profesor ustavnega prava Vaclav Pavliček opozarja, da je ustavno sodišče zelo podoben primer obravnavalo že lani. Tudi tisto zahtevo je zavrnilo. Pavliček je za Reuter še povedal, da sodišče ne sme preklicati spornega dekreta, saj bi s tem kršilo prepoved razveljavljanja sodb, sprejetih v preteklosti, ki je zagotovljena z Evropsko konvencijo o človekovih pravicah.

David Stamp / Reuter

ZDRUŽENE DRŽAVE AMERIKE

Christopher spet na Bližnjem vzhodu

Ameriški državni sekretar bo ves teden skušal pomirjati nasprotne strani

WASHINGTON - Ameriški državni sekretar Warren Christopher danes začenja novo turnejo po Bližnjem vzhodu. Ker razmere ne dopuščajo novih izraelsko-palestinskih in izraelsko-sirskih pogajanj, bo Christopher med svojim obiskom skušal izboljšati precej napete odnose med Izraelom in Egiptom, hkrati pa bo jordanskim voditeljem zagotovil, da bodo vsi jordanski dolgovi ZDA črtani.

Ameriški državni sekretar bo skušal dobiti tudi zagotovilo voditeljev zalivskih držav, da bodo vztrajali pri sankcijah proti Iraku, ki veljajo že od konca zalivske vojne. ZDA nasprotujejo omilitvi sankcij proti Iraku, za kar se sicer zavzemata Rusija in Francija.

»Skušali bomo zgladiti nekatera nesoglasja, do katerih je prišlo med Egiptom in Izraelom,« je poudaril pomemben ameriški politik, ki je želel ostati neimenovan, v mislih pa je imel polemiko zaradi podaljšanja Sporazuma o neširjenju jedrskega orožja (NPT).

Kairo zavrača podpis sporazuma, če ga ne podpiše tudi židovska država, ki naj bi po oceni vojaških strokovnjakov imela 200 jedrskih konic.

Izrael noče podpisati sporazuma, dokler ne bo na Bližnjem vzhodu dosežen mir. ZDA vedno znova poudarjajo, da si prizadevajo za brezpogojen podpis časovno neomejenega sporazuma, ker bi sicer lahko ostale arabske države sledile egiptovskemu zgledu.

Pogajanja o obnovitvi Sporazuma o neširjenju jedrskega orožja naj bi se začela prihodnji mesec. Washington ocenjuje, da bi »boljši odnosi« med Jeruzalemom in Kairom pozitivno vplivali na razmere na celotnem območju. Egipt je bila prva arabska država, ki je leta 1979 z Izraelom podpisala mirovni sporazum, Egipt pa je posredoval med sprtimi stranmi - Izraelci in Palestinci ter Izraelci in Sirci.

Christopher bo skušal omiliti grožnje, ki bi utegnile ogroziti bližnjevzhodni mirovni proces: republikanci, ki imajo zdaj večino v kongresu, se namreč ne strinjajo z odločitvijo demokratov, po kateri naj bo izbrisan jordanski 700 milijonski dolg ZDA. Ameriški predsednik Bill Clinton je namreč kralju Husseinu kot nagrado za podpis mirovnega sporazuma z Izraelom obljubil odpis dolga v treh delih. Tako naj bi višina letošnjega odpisanega dolga znašala 275 miliojonov dolarjev, predstavniški dom pa zahteva odpis 50 milijonov dolarjev.

Ko se bo Christopher 13. marca sestal z jordanskim suverenom, mu bo vendarle sporočil, da je Washington«pripravljen izpolniti svojo obljubo». Christopher bo skušal narediti vse, da bo o nujnosti odločitve prepričal tudi senat in kongres. Ta zadeva naj bi nekoliko zameglila najpomembnejši del njegovega obiska: izhod iz slepe ulice, v katero so zašla pogajanja o širitvi palestinske avtonomije na Jordanijo in pogajanja o izraelskem umiku z Golanske planote, ki naj bi pripeljal do normalizacije izraelsko-sirskih odnosov.

Izrael je zasedel Golan leta 1967 in ga leta 1981 anektiral. Nek ameriški diplomat je poudaril, da bo potrebno še veliko truda za zagotovitev varnosti, ki jo v zameno za umik zahteva Izrael. Lahko se zgodi, da Christopher državama ne bo »predlagal konkretnih rešitev«.

André Viollaz / AFP

CHRISTOPHERJA ČAKA NA BLIŽNJEM VZHODU TEŽKA NALOGA

Ameriški državni sekretar Warren Christopher bo ta teden obiskal Sirijo, Izrael, Savdsko Arabijo, Jordanijo in Gazo.

Glavni cilj njegovega obiska na Bližnjem vzhodu je posredovanje v izraelsko-sirskih mirovnih pogajanjih, skušal pa bo pospešiti tudi umik izraelske vojske z Zahodnega brega.

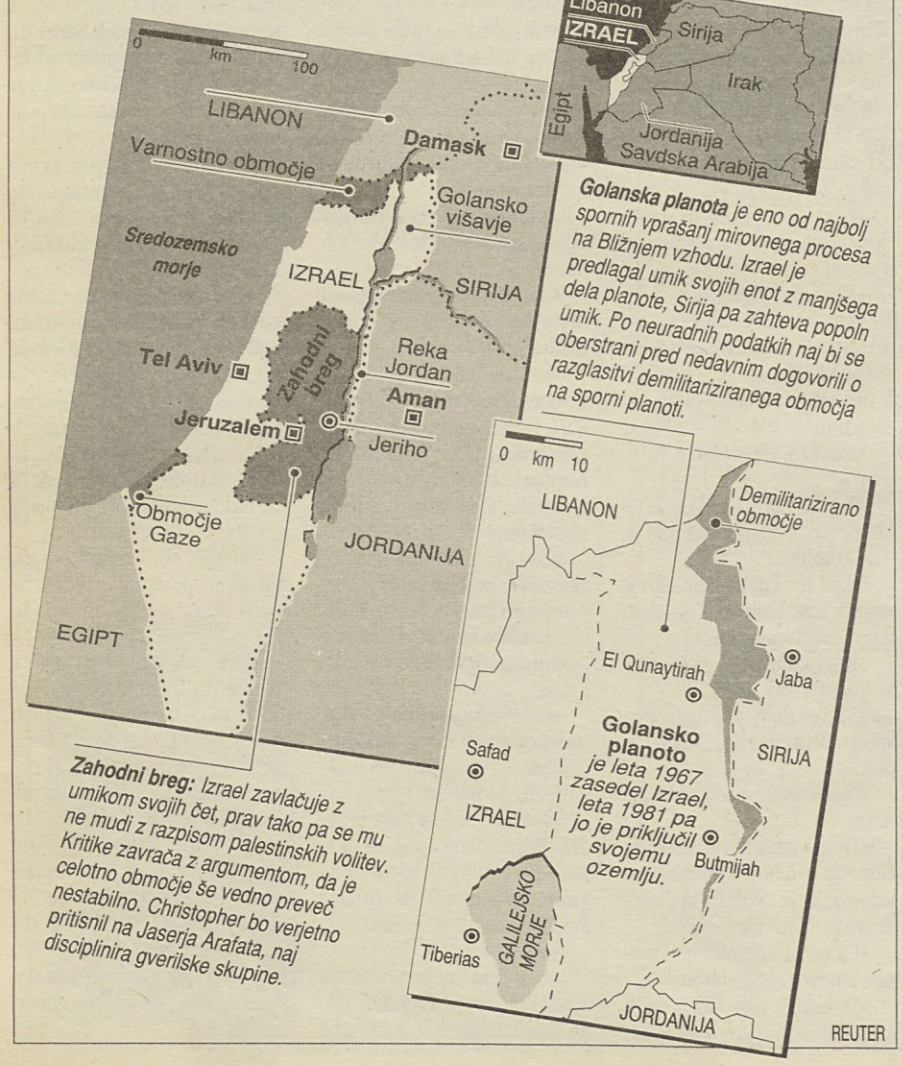

Golanska planota *je eno od najbolj spornih vprašanj mirovnega procesa na Bližnjem vzhodu. Izrael je predlagal umik svojih enot z manjšega dela planote, Sirija pa zahteva popoln umik. Po neuradnih podatkih naj bi se oberstrani pred nedavnim dogovorili o razglasitvi demilitariziranega območja na sporni planoti.*

Zahodni breg: *Izrael zavlačuje z umikom svojih čet, prav tako pa se mu ne mudi z razpisom palestinskih volitev. Kritike zavrača z argumentom, da je celotno območje še vedno preveč nestabilno. Christopher bo verjetno pritisnil na Jaserja Arafata, naj disciplinira gverilske skupine.*

MAKEDONIJA / SPOR Z ALBANIJO

Berisha grozi Skopju

SKOPJE - Zaradi sporov glede položaja makedonske manjšine v Albaniji in albanske v Makedoniji je prišlo do zaostritve odnosov med Skopjem in Tirano. Albanski predsednik Sali Berisha je namreč prejšnji teden postavil pod vprašaj obstoj makedonske manjšine v Albaniji, kar je povzročilo ostre reakcije v makedonski prestolnici: časopisi, ki odražajo vladna stališča, so ga brž obdolžili, da vzpodbuja »albanske ambicije« v tej nekdanji jugoslovanski republiki.

Berisha je prejšnjo sredo izjavil, da je vprašanje makedonske manjšine v Albaniji sporno, saj ni »jasno, ali gre za makedonsko ali bolgarsko manjšino«. Vladno usmerjen časopis Nova Makedonija je bil nad izjavo albanskega predsednika ogorčen, saj si je »predsednik dovolil tisto, čemur se je izogibal celo režim Enverja Hoxhe: zanikati obstoj makedonske manjšine v Albaniji«. Svetovni makedonski kongres je nedavno objavil podatek, po katerem živi v Albaniji 700 tisoč Makedoncev, čeprav uradni albanski statistični viri navajajo, da šteje makedonska manjšina le 4000 ljudi. Sekretar društva Bratstvo, organizacije makedonske manjšine v Albaniji, Alim Sajtoski je izjavil, da društvo zbira podpise albanskih Makedoncev.

Zbrani podatki naj bi pokazali pravo število pripadnikov makedonske manjšine v Albaniji. Odnosi med Skopjem in Tirano so se ohladili po incidentu v Tetovu 17. februarja, do katerih je prišlo ob odprtju prepovedane albanske univerze. V nemirih je bil ubit pripadnik albanske manjšine v Makedoniji, več kot dvajset ljudi pa je bilo ranjenih. Štiri dni po incidentu je Tirana napovedala, da bo »pretehtala« svojo politiko do Makedonije, v kateri naj bi po uradnih makedonskih virih živelo nekaj več kot 2 milijona Albancev; njihovi predstavniki sicer poudarjajo, da jih je precej več in da naj bi predstavljali kar 40 odstotkov vseh prebivalcev v Makedoniji.

Predsednik makedonske vlade Branko Crvenkovski je izjavil, da Skopje »ne bo dovolilo albanskega vmešavanja v notranje makedonske zadeve«. Makedonska vlada meni, da se je Berisha odločil za »spremembo« svoje politike do Makedonije prav v času, ko bi lahko po oceni zahodnih analitov prišlo do izbruha sovražnosti v tej nekdanji jugoslovanski republiki in ko naj bi mirovne sile ZN zapustile Balkan. Makedonski mediji so namenili veliko pozornosti tudi »zaupnemu poročilu«, ki naj bi ga po navedbah neke grške televizijske postaje sestavila Cia; po njem naj bi Albanija namenoma »izzvala nerede v Makedoniji«. Skopje tudi nezaupljivo gleda na zbliževanje med Atenami in Tirano, ki jo bo 13. marca obiskal šef grške diplomacije Carolos Papulias.

Po oceni krogov blizu makedonske vlade naj bi to »novo prijateljstvo« spodbujal predvsem Beograd, ker bi bila Makedonija, proti kateri je Grčija že pred več kot letom dni uvedla embargo, še bolj osamljena in nemočna ter bi se bila prisiljena navezati na Srbijo.

Jasmina Mironski/AFP

V København se tudi prepirajo

KØBENHAVN (Reuter) - Danska, gostiteljica udeležencev Svetovne konference Združenih narodov za socialni razvoj, je včeraj sporočila, da je šestim državam iz Južne Amerike in Afrike odpustila dolg v višini milijarde kron.

Danski minister za razvoj Poul Nielson je novinarjem povedal: »Naša poteza sicer ne bo rešila držav tretjega sveta njihovih dolgov, zagotovo pa bo za vzgled drugim bogatim državam, ki jim revnejše države dolgujejo kar 1, 4 bilijona dolarjev.«

Na konferenci je včeraj spregovorila tudi prva dama Amerike Hillary Clinton, ki je predstavnikom več kot 120 držav povedala, da je že skrajni čas, da bi vlade po svetu spremenile svojo socialno politiko. »Bolj bi morali spoštovati temeljne človekove pravice, predvsem pravice žensk in delavcev, ki bi jih bilo treba zaščititi pred izkoriščanjem in zlorabljanjem. Vsemu svetovnemu prebivalstvu bi bilo treba zagotoviti osnovne pogoje za dostojno življenje,« je povedala žena ameriškega predsednika.

Sicer pa so predstavniki držav poročali o socialnih politikah, ki jih vodijo njihove države. Na posebnem zasedanju so se zbrali tudi predstavniki Evropske zveze, Afrike in industrijsko najrazvitejših držav G7. Izdelali so osnutek deklaracije, ki bo sprejemljiva za vse države udeleženke konference. Deklaracijo, ki so jo sestavili, bodo predstavniki držav podpisali - kot je že v navadi - ob koncu srečanja.

Kljub temu, da so vodilni možje Združenih narodov zagotavljali, da bodo skušali na konferenci čimbolj enakopravno obravnavati vse države - torej ne glede na njihovo »premoženjsko stanje« - so se včeraj začeli »bogati« vmešavati v zadeve »revnih«, kar je med predstavniki posameznih držav menda povzročilo nekaj hude krvi, do izmenjavanja protestirajočih govornikov za govorniškim pultom pa ni prišlo. Verjetno zato, ker se nihče od tistih, ki so jih uvrstili med revne, ni hotel preveč izpostavljati. Zadolžene države bi namreč rade, da bi jim upniki dolgove povsem odpisali in københavnska konferenca je idealno mesto za lansiranje takšnih pobud, še posebno zdaj, ko je Danska odpisala šestim državam dolžnicam za okroglih 180 milijonov dolarjev dolgov.

SREDNJA AMERIKA

Kostarika cvete, ker nima vojske

SAN JOSE - Pol stoletja trajajoča demilitarizacija Kostarike je eden poglavitnih dejavnikov, zaradi katerih je ta državica Srednje Amerike dosegla višjo raven razvoja kot njene sosede, čeprav se še ni uspela izviti iz objema nerazvitih držav. Ukinitev vseh vojaških ustanov leta 1948, ki je sledila kratki državljanski vojni, ni bila nikoli vprašljiva. Še več, postala je celo temelj demokratičnega konsenza v Kostariki in ji zagotovila izjemno politično stabilnost na celotnem območju Južne Amerike.

Državica, ki šteje 3,2 milijona prebivalcev, se danes lahko pohvali s tem, da ima v primerjavi z 10 tisoč policisti kar 30 tisoč učiteljev. Z začetkom v petdesetih letih si je Kostarika v okviru državnega sistema uspela izoblikovati vzgojni in zdravstveni sistem, ki se ne more primerjati s preostalimi državami Srednje Amerike, ki so se v 70-ih in 80-ih letih vse pogreznile v krvave notranje spopade.

Kostarika je svoja vlaganja usmerila predvsem v zagotavljanje socialnega standarda, medtem ko sta, denimo, Nikaragva in Salvador v obdobju vojne namenjala 30 do 60 odstotkov svojih državnih proračunskih sredstev za obrambo. Leta 1995, ko sredstva, namenjena vojski, na tem območju upadajo, Kostarika namenja svoji obrambi le 2, 5 odstotka proračuna, Gvatemala 7 odstotkov, Salvador pa, kljub miru, ki traja že tri leta - 16,5 odstotka.

»Ukinitev vojske je bila nujen pogoj za zagotovitev razvoja v Kostariki, čeprav ne tudi zadosten,« meni kostariški politolog in veleposlanik za Srednjo Ameriko Luis Guillermo Solis. Po njegovem je odprava vojske omogočila vzpon srednjega razreda, ki je zagotovil politično in socialno stabilnost v državi. Prav zato se je ta lahko izognila pojavu nastanka vojaške kaste, ki v marsičem določa usodo drugih srednjeameriških držav. Toda vojske ne bi bilo mogoče ukiniti brez zagotovil ZDA, ki Kostariki jamčijo za celovitost njenega ozemlja. Poleg tega je država prejela tudi precejšnjo pomoč, zlasti od ZDA (saj je ta v letih 1984 in 1985 znašala vsak dan skoraj milijon dolarjev), hkrati pa se je močno zadolžila, da je lahko pridobila sredstva za svoj razvejani sistem socialnega varstva.

Čeprav je kostariški »model« danes izgubil nekaj svojega zanosa (spričo rekordnega proračunskega primanjkljaja, ki je skrčil tudi nekatere socialne javne storitve), je še zmeraj mogoče govoriti o razvoju. Leta 1994 je Kostarika na svetovni lestvici kazalca razvoja, ki ga objavljajo ZN, zasedla 42. mesto ter 9. mesto na ameriškem kontinentu, daleč pred Nikaragvo (ki je 106. na svetovni in 29. na kontinentalni lestvici) ali Hondurasom (ki se je uvrstil na 115. mesto na svetu - je predzadnja država na tej lestvici, pred Haitijem). Prebivalci Kostarike zdaj že lahko upajo, da bodo v povprečju doživeli 76 let, kar je 10 let več, kot denimo, v Salvadorju ali Hondurasu, med vsemi prebivalci pa je le 6 odstotkov nepismenih (medtem ko je takšnih v Gvatemali kar 44 odstotkov). Med tisoč novorojenčki jih umre v povprečju 20, medtem ko je umrljivost otrok v Hondurasu trikrat tolikšna.

S Kostariko se v tem smislu lahko primerja samo še Panama, ki je lani prav tako ukinila svojo vojsko.

Francis Kohn / AFP

Kostarika se že od petdesetih let posveča gospodarstvu in sociali (Foto: Tone Hočevar)

ČILE / ORGANIZIRAN KRIMINAL

Mamila so povsem preplavila vso državo

SANTIAGO - Obsojenega trgovca z mamili so predčasno izpustili iz ječe, dva njegova sodelovca pa sta pozneje pobegnila. Policija zasega vse večje količine kokaina, ljudi pa prebujajo oboroženi spopadi med tolpami preprodajalcev in oblastmi. Sliši se kot Kolumbija, vendar pa se je vse to zgodilo v Čilu.

Prebivalci so zaradi naraščajočih težav z mamili vznemirjeni, saj doslej v tej državi ni bilo tovrstnega nasilja. Z mamili povezani zločini in korupcija v Čilu tudi približno niso podobni tistim v sosednjih državah: Kolumbiji, Peruju, Mehiki ali nekaterih mestih v Združenih državah. Vendar pa vse kaže, da gre tudi Čile po podobni poti.

»Izredno pomembno je, da vsi Čilenci razumemo, kakšna nevarnost nam preti kot družbi,« meni Carlos Figueroa, minister za notranje zadeve. Preprodajalci mamil, s katerimi se danes sooča policija, niso več lokalne barabe. »Srečujemo se z oboroženimi trgovci z mamili,« je novinarjem dejal Figueroa.

S štiri tisoč kilometrov dolgo obalo je Čile postal eden od glavnih kanalov, po katerem tovorijo kokain iz sosednje Bolivije, ki nima morja. Čile je država, ki se izredno hitro razvija, zato so tudi socialne bolezni bolj podobne tistim v Severni Ameriki in Evropi. Med mladimi poraba mamil izredno narašča, kar je prebivalce in celo nekatere visoke vladne uradnike pred kratkim neprijetno presenetilo. Najnovejši rezultati raziskav namreč kažejo, da je poraba mamil med mladimi v Santiagu povsem primerljiva s tisto v Združenih državah. Deset odstotkov dijakov zadnjega letnika srednje šole je priznalo, da je najmanj enkrat poskusilo crack. Prečiščen kokain jih je že uživalo osem odstotkov, kar tretjina teh dijakov pa je kadila marihuano.Kajenje mamil je postal povsem običajen prizor na zabavah v bogatejših sosekah Santiaga, na rockovskih koncertih in v diskotekah.

Strah pred nasiljem zaradi mamil se v Čilu vse bolj širi. Nedavno je v Santiagu izbruhnil oborožen spopad, v katerem sta bila težje ranjena dva policista, ranjeni pa so bili tudi trije preprodajalci. V celotni akciji je policija prijela sedem ljudi. Med njimi je bil tudi slepi zločinec, ki je kar na pamet streljal med policiste in svoje kolege ter jih kar nekaj ranil.

Figueroa je še dejal, da kongres pravkar sprejema zakon, ki bo policiji dovolil raziskovati množične primere pranja denarja. Vendar je vlada kljub temu pod hudim pritiskom javnosti. Predsednik Eduardo Frei je namreč izdal odlok, po katerem so lahko izpustili Angela Varagasa Pargo, ki so ga leta 1989 prijeli pri največji zaplembi mamil v čilski zgodovini. Javnost z odlokom sploh ni bila seznanjena, dokler iz zapora nista pobegnila dva Vargasova pajdaša. Vlada trdi, da se je Vargas v zaporu izjemno lepo vedel. Tudi njegova vpletenost v zločin je bila manjša od kriyde drugih dveh pajdašev. Poleg tega ima tudi družino in službo, kar mu bo pomagalo pri vnovični vključitvi v družbo.

Cela afera je izbruhnila v zelo neprimernem trenutku. Javnost je zgrožena zaradi 104 kilogramov kokainske paste, ki jo je policija zasegla, vlada pa je začela posebni program proti mamilom. V tem trenutku prebivalci vladi ne zaupajo, poraba mamil hitro narašča, skozi Čile pa se valijo ogromne količine kokaina.

Margaret Orgill / Reuter

VENEZUELA / KAKO SI PRIDOBITI SLOVES AVTORITATIVNE OBLASTI

Calderova vlada z vojsko rešuje spore s civilisti

KARAKAS - Sedanji venezuelski vladi se bliža neizbežen konec, menijo poznavalci političnih razmer v tej južnoameriški državi, saj je njena avtoriteta že tako upadla, da mora državni vrh klicati na pomoč vojaške enote tudi pri reševanju namanjših sporov z državljani. Uradni komentar je sicer precej drugačen - vlada predsednika Rafaela Caldere si hoče pred volitvami pridobiti sloves avtoritativne oblasti - dejstva pa ostajajo taka, kot jih navajajo kritiki oblasti.

Vlada je namreč poslala vojaške enote v zapore, kjer menda divja nasilje, ki ga zaporniški pazniki sami več ne morejo nadzorovati, v četrti, kjer kraljujejo različni lokalni klani, in celo v državni instituciji, v katerih naj bi bili menda zaposleni preveč podkupljivi uradniki. Prejšnji teden so vojaki vkorakali tudi na vsa letališča. Nadzorniki kontrole letenja so namreč zagrozili s stavko, vlada pa ni zaupala svojim pogajalskim sposobnostim in si je premoč pri pogajanjih raje zagotovila z vojaško silo.

»Odločili smo se, da bomo vojake uporabili povsod, kjer bodo skušali civilisti nasprotovati državnemu režimu. V državi se je namreč že tako preveč razpasel kriminal in zato grozi, da bo prišlo do popolne anarhije,« je povedal notranji minister Ramon Escovar Salom, ki že nekaj časa opozarja: »Naša država potrebuje trdo roko!«

Del prebivalstva podpira novo taktiko, ki jo je ubrala Calderova administracija, kritiki pa ji očitajo, da bi morala cvilna oblast reševati težave tako, kot to počno v demokratičnih državah, ne pa z vojsko, saj v Venezueli ne vlada več vojaška hunta.

»Državni birokrati prepogosto ugotovijo, da niso kos kateremu od notranjih zapletov - še posebno če gre za vprašanje ohranjanja javnega reda in miru - in takrat vedno stisnejo rep med noge ter pokličejo na pomoč vojake,« je zapisal venezuelski komentator Alfredo Pena v časopisu El Nacional.

Venezuelska »militarizacija«, kot so nekateri poimenovali povečevanje vloge vojakov pri reševanju notranjih problermov države, narašča sorazmerno z večanjem nezadovoljstva javnosti. Za državno gospodarstvo je namreč recesija že stara znanka, brezupne bitke z inflacijo pa popolnoma rutinska stvar. Revščina je vedno hujša, zaradi ogromnega proračunskega primanjkljaja, ki je lansko leto dosegel okroglih sedem milijonov dolarjev, pa vlada ne more več zagotoviti dovolj sredstev za financiranje socialnih programov. Le kdo ne bi v takih življenskih razmerah negodoval?

Decembra bodo v Venezueli volitve, na katerih bodo volilci izvolili guvernerje in okrožne župane ter svetnike, zato lahko pričakujemo, da bo vlada predsdnika Caldera do takrat storila vse, da bi pridobila čim več volilcev na svojo stran.

Zadnje raziskave javnega mnenja so pokazale, da se možem, ki vodijo državo danes, zaenkrat ne piše prav dobro, saj je anketa, ki so jo opravili med 550 prebivalci Karakasa, pokazala, da kar dve tretjini vprašanih meni, da bi lahko vlada v boju z revščino ukrepala odločneje.

Eden od najuglednejših venezuelskih sociologov Simon Saez Medida meni, da skuša Calderova vlada s trdo roko zastrašiti prebivalstvo zato, da ne bi prišlo do splošnih nemirov - takih kot so iz razmeri, identičnih današnjim, izbruhnili leta 1989, ko je v spopadih med »varuhi javnega reda« in protestniki padlo najmanj tisoč ljudi.

Predsednik Caldera je v boju proti naraščajočemu kriminalu junija lani suspendiral več ustavnih človekovih pravic, med njimi tudi prepoved osebne preiskave ali priprtja brez sodnega naloga. Zaradi tega ukrepa so takrat prostestirale skoraj vse mednarodne organizacije za varstvo človekovih pravic, venezuelskemu vladnemu vrhu pa se je iz neprijetnega položaja uspelo rešiti z izgovorm, da gre le za začasen ukrep, ki je potreben za zajezitev naraščanja organiziranega kriminala in proizvodnje ter prodaje mamil, zagotovili pa so tudi, da bodo suspendiranim pravicam kar najhitreje spet povrnili nekdanjo ustavno veljavo. Kljub obljubam in zagotovilom najbolj uglednih in vplivnih mož v venezuelskem političnem in pravosodnem vrhu pa omenjene pravice še naprej ostajajo le črke na papirju.

Gary Regenstreif / Reuter

Žrtve argentinske diktature zahtevajo odškodnino

BUENOS AIRES - Sorodniki tisočev Argentincev, ki so jih ugrabili in umorili v času vojaške diktature v 70-ih, oblegajo vlado s prošnjami za denarno nadomestilo. Največja organizacija za človekove pravice »Matere z Majskega trga« je ta denar sicer označila za »krvav«. Kljub temu je kar 1200 družin vložilo takšne prošnje. Njihovo število pa se vsak dan še poveča.

V času bojev med vladnimi silami in levičarsko gverilo so oblasti ubile približno 4 tisoč Argentincev, več kot 10 tisoč pa jih je izginilo brez sledu. Vojska je kaznovala vsakogar, ki ga je osumila simpatiziranja z gverilci. Pri tem ni izbirala niti med pripadniki sindikata niti med šolarji, ki so zahtevali cenejši prevoz v šolo. Mnoge so med zaporno kaznijo mučili, med njimi tudi sedanjega predsednika Carlosa Menema. Ta je - za mnoge nerazumljivo - pozval Argentince naj »se ne ozirajo nazaj«. Omogočil je tudi napredovanje v službi uradnikom, ki so mučenje dovoljevali.

Prejšnji mesec je argentinski parlament sprejel dva zakona, ki zagotavljata preživelim sorodnikom nadomestilo, ki ga bodo izračunavali glede na plače v družbenem sektorju in izplačevali v državnih obveznicah. Pred izplačilom skoraj 100 tisoč dolarjev morajo svojci dokazati, da so njihovi sorodniki v resnici izginili v času diktature. Zakon je v začetku predvideval 6-mesečni rok za oddajo prošenj, verjetno pa ga bodo podaljšali na 5 let.

Vladna predstavnica za človekove pravice Alicia Pierini poziva svojce, naj bodo potrpežljivi, saj je proces ugotavljanja upravičenosti dolgotrajen. Perinijeva meni, da so ta kompenzacijska plačila vrsta narodne sprave. »Prosilcem povemo, naj ne prosijo ničesar, kar v resnici ne bi bilo njihovo.« Dodaja še, da razen največje, »Matere z Majskega trga«, skoraj vse organizacije za človekove pravice podpirajo takšno ravnanje. Ta organizacija trdovratno zahteva pravico za žrtve in zavrača amnestijo za pripadnike bivšega režima, ki jo je podpisal Menem.

Po argentinski tradiciji pa sta tudi v tej organizaciji dve struji. Prva, ki zagovarja uradno stališče, in druga, ki ne vidi nič slabega v jemanju povračil. Hebe Bonafini, voditeljica »Mater«, zatrjuje: »Spominov se ne da kupiti. Vlada je s kompenzacijami sicer kupila veliko organizacij za človekove pravice. »Matere« pa vztrajamo pri tem, da se trpljenju, bolečinam, mučenju in izginotjem ne da postaviti cene. Kri naših otrok se ne more kupovati in prodajati.« Druga mati dodaja: »Če ljudje ocenjujejo življenje svojih otrok na 100 tisoč dolarjev, je to njihov problem. Jaz ne bom vzela niti penija!«

Peronistična vlada zagovarja svoje stališče s tem, da so prav peronisti najbolj trpeli v času vojaške hunte, ki je zrušila režim Isabel Peron leta 1976. »Svojcem poskušamo razložiti, da smo na istem. Z denarnim povračilom hočemo pokazati, da se zavedamo krivic, ki jih je zagrešila prejšnja oblast,« pravi Pierinijeva. »Bolečina, ki jo občuti mati ob smrti svojega otroka je neizmerna. Ker pa se mrtvih ne da obuditi v življenje, je to edini način za državo, da prizna svojo krivdo in plača za zločin.«

Stephen Brown / Reuter

MEDNARODNI VALUTNI PRETRESI

»Zakol« dolarja grozi z neznanim

Nihče ne ve, kako se bo strmoglavljenje končalo

LONDON - Jutranji borzni napad na dolar je včeraj poslal ameriško valuto v nove rekordne nižave po drugi svetovni vojni in jo spremenil v ranjeno valuto z le malo prijatelji. Mednarodni kapital si je poiskal mogočno zatočišče na drugi strani Atlantskega oceana v nemski marki, ki je pri tem brez milosti spodmaknila tla pod nogami nekaterih šibkejših evropskih valut.

Navidezno je na najhujšem udaru ameriška valuta, ki ji japonske banke že tri dni panično poskušajo reševati vrednost z nakupom velikanskih količin dolarjev. Doslej so se japonski izvozniki, ki se jim skupaj z dolarjem pred očmi topijo tudi dobički, in njihove banke trudili brez uspeha. Dopoldne je dolar dosegel zgodovinsko nizko vrednost 92 jenov. To je Jasufumija Nakatanija, pomočnika direktorja v londonski podružnici banke Fuji spodbudilo k izjavi: »Temu lahko rečete šibki dolar, toda videti je bolj kot premočna marka in jen.«

Japonska vlada se že brani, da ni kriva za najnovejše pretrese na mednarodnih valutnih borzah: »Gibanje jena je prav gotovo pretirano in so ga povzročili špekulanti,« se je Reuterju pritožil neki višji vladni uradnik. Nemška in japonska valuta pa na svoji poti navzgor, ki resno grozi konkurenčnosti podjetij v tujini, mendrata šibkejše valute. Iberski valuti pezeta in eskudo sta strmoglavili v nižave in osrednji banki obeh držav sta morali valuti devalvirati. Bežanje kapitala v nemško marko pa je prizadelo tudi italijansko liro, britanski funt in francoski frank.

Analitiki vročično iščejo razloge najnovejših valutnih pretresov. Nekateri menijo, da je prosti padec dolarja zakrivila nepredvidna izjava direktorja ameriške Uprave za zvezne rezerve Alana Greenspana, ki je pred dnevi nekaj namigoval o inflaciji, poleg tega pa naj bi investitorji dvomili v sposobnost ameriškega posredovanja na mednarodnih borzah, potem ko je predsednik Clinton dvajset milijard dolarjev že namenil za gašenje mehiškega finančnega požarja. Toda tisti strokovnjaki, ki razmišljajo bolj dolgoročno, ne pričakujejo bistvene okrepitve dolarja vse dotlej, dokler ne bodo odločno ukrepali Japonci.

Dokler se to ne bo zgodilo, pa se bodo mednarodni finančniki še naprej tresli pred neznanim. Če bo večina evropskih valut še naprej padala, bodo morale osrednje banke zvišati obresti, da bi privabile kapital, s tem pa bi povzročili hude gospodarske in politične spremembe doma.

Helena Pozniak / Reuter

Marka potiska dolar navzdol

Ameriški dolar pada na evropskih trgih pod pritiskom nemške marke.

O čem pišejo drugje po svetu

O konferenci OZN o socialnem razvoju

»Kako v svetu napredovati, sploh ni več nobena velika skrivnost. Za to je potrebno več kot le moraliziranje in pomoč nerazvitim, ki se tako ali drugače nenehno zmanjšuje. Izobraženo prebivalstvo je izrednega pomena. Razumni zakoni in spoštovanje človekovih pravic sta sili, ki pomagata državam na poti v veliko svetovno skupnost ... Gospodarski sistemi, v katerih ima energija svobodnega gospodarstva prosto pot in ki privlačijo zasebni in javni kapital ter ustvarjajo nova delovna mesta in gospodarski razvoj - so osnovni pogoj za to. Tisti, ki so se zdaj zbrali v København, si ne morejo privoščiti, da bi to prezrli.« **(Washington Post, Washington)**

O krizi dolarja

»Ključ za rešitev krize dolarja leži predvsem v samih ZDA. Vodilna industrijska država sveta bi morala končno prevzeti odgovornost za valuto, ki je največjega mednarodnega pomena. Če se bo Amerika še naprej izogibala svoji odgovornosti, se bo beg od dolarja tudi v prihodnje nadaljeval. S tem daje mednarodna finančna skupnost vedeti, da ni več pripravljena mirno spremljati, kako Američani na račun drugih živijo nad svojimi možnostmi.« **(Basler Zeitung, Basel)**

»Položaj ameriškega dolarja se zaostruje. Seveda se zdi še bolj kočljiv, če pomislimo, da so ZDA edina država, kjer ni nobenih pravil glede tega, kako se odzvati na padec domače valute. Zato lahko Američani po mili volji nadaljujejo svojo politiko. Kaj malo jih skrbi, da s tem ogrožajo valute, delniške trge in gospodarstva svojih partnerjev. Kako se je mogoče vrniti k civiliziranim praksam? Lahko bi spet vzpostavili celovit in pravičen mednarodni monetarni sistem, toda Washington to zavrača. Vendar bo brez tega mogoče doseči le malo. Zato nam bo tudi od konference o sociali v København v spominu ostalo le glasno govoričenje.« **(Le Figaro, Pariz)**

O kriminalu v Rusiji

»Negotovi ruski državljani čedalje bolj verjamejo obljubam tistih političnih mrhovinarjev, ki jim v najkrajšem času obljubljajo pravičnost in red, če jih le pustijo na oblasti. O naslednjem dejstvu ni dvoma: nevarnost, ki izhaja iz ruskega oraniziranega kriminala, je zelo velika. Toda nič manj ni nevarno, če bo država reagirala pretirano. Ni treba iti tako daleč kot neki moskovski časopis, ki je potegnil vzporednice med umorom televizijca Listijeva in umorom leningrajskega partijskega šefa Kirova leta 1934, ki je pomenil uvod v Stalinove čistke. Nagnjenost ruskega vodstva k temu, da z ostrimi ukrepi dokaže, da spet obvlada položaj, je več kot očitna.« **(Die Presse, Dunaj)**

O ruski zunanji politiki

»Ruska zunanja politika se znova podaja na pot ustrahovanja in grožnj. Ruski veleposlanik v Helsinkih je Finsko, ki si želi vstopiti v Nato, jasno posvaril pred tem korakom. Zaradi tega lahko pride še do 'problemov'. Finska je svojo 'pogodbo o prijateljstvu's Sovjetsko zvezo z njenim propadom leta 1991 označila za zastarelo. To pa ne odvrača ruske države od velikega vmešavanja v finsko suverenost. Rusija skuša torej s svojimi trdnimi stališči v zvezi s finskimi prizadevanji za vstop v Nato posvariti svoje nekdanje vzhodnoevropske satelite.« **(Kurier, Dunaj)**

O Poljski

»Notranjepolitična kriza je torej mimo. Toda to je le videz, neke vrste krhko premirje. Predsednik Lech Walensa bo tudi v prihodnje prisiljen nadaljevati svojo taktiko izzivanja kriz. Predvsem zato, ker je s svojimi dosedanjimi manevri dosegel prav nasprotno od tistega, kar je hotel doseči: od zamenjave predsednika vlade Pawlaka se je namreč priljubljenost obeh levičarskih strank - sicer le neznatno - povečala.« **(Magyar Hirlap, Budimpešta)**

NEMČIJA

Delodajalci so pristali na povišanje plač

MÜNCHEN (dpa) - Enajstdnevna stavka delavcev kovinske in elektroindustrije na Bavarskem, združenih v enem največjih in najmočnejših evropskih sindikatov IG Metall, se bliža koncu. Delodajalci so namreč pristali na zahteve delavcev za zvišanje plač in skrajšani delovni teden.

Pogajanja med vodstvom sindikata in predstavniki združenja delodajalcev so bila naporna, saj so trajala več kot 19 ur.Kot je dejal predsednik sindikata Klaus Zwickel, so delodajalci najprej ponudili zvišanje plač za 2, 3 odstotka, kolikor je znašala inflacija v zadnjih dveh mesecih. Na koncu pa so vendarle popustili in pristali na postopno štiriodstotno povišanje plač do konca leta in na krajši, 35-urni delovni teden, ki bo začel veljati oktobra, o čemer so se delodajalci in sindikat dogovorili že pred stavko.

Klaus Zwickel je z izidi pogajanj zelo zadovoljen: »Če delavci ne bi začeli stavkati, nikoli ne bi dobili višjih plač.« Uspeh sindikata je še bolj razveseljujoč, ker bo višjo plačo dobilo vseh 3, 5 milijona zahodnonemških kovinarjev. Stavka na Bavarskem je bila namreč le »priprava« na splošno stavko po vsej Nemčiji, če bavarskim delavcem ne bi uspelo.

Zdaj mora rezultate pogajanj potrditi še približno 21 tisoč stavkajočih članov sindikata. Če bodo pristali na kompromis, ki ga je na pogajanjih z delodajalci doseglo vodstvo sindikata, se bo stavka kmalu končala.

POLJSKA

Walensi zaprisegla nova vlada

Zunanji minister Bartoszewski se je zavzel za dobre sosedske odnose

VARŠAVA (dpa, Reuter, AFP) - Poljski predsednik Lech Walensa je v ponedeljek zvečer zaprisegel novo vlado premiera Jozefa Oleksyja, ki je takoj prevzel posle dosedanjega predsednika vlade Waldemarja Pawlaka. Walensa je najavil, da bo podpisal proračun, ki ga je parlament sprejel že konec lanskega leta, in umaknil svoje zahteve, ki jih je naslovil na ustavno sodišče. Oleksy je to odločitev predsednika države označil za potezo dobre volje ter podobo sodelovanja med predsednikom in vlado.

Ob slovesni zaprisegi je predsednik Walensa novega premiera in nekdanjega komunista Oleksyja spomnil na njegovo obljubo, da na Poljskem ne bo »druge ljudske republike«, ki bi nasledila prvo iz časov komunistične vladavine. Oleksy, tako ga je opominjal Walensa, prav tako ne sme pozabiti, da je napovedal pospešeno privatizacijo, in si mora prizadevati za poljsko članstvo v Evropski zvezi in zvezi Nato.

Prisegli so še ministri za notranje in zunanje zadeve ter pravosodje Andrzej Milchzanowski, Wladyslaw Bartoszewski in Wojciech Okonski. Vse tri je predlagal predsednik Walensa, Oleksy pa je predloge sprejel, saj je le tako lahko dosegel predsednikovo soglasje. Walensa je jasno pokazal, da novi premier politično ni po njegovem okusu, ne nazadnje tudi zato, ker je bil Oleksy minister v komunistični vladi, ki je leta 1989 zlomila Walensovo gibanje Solidarnost.

Minister za zunanje zadeve Bartoszewski se je včeraj zavzel za dobre odnose z vsemi sosednjimi državami. Na tiskovni konferenci je kot pomemben cilj poljske zunanje politike navedel članstvo v Evropski zvezi in zvezi Nato, posebej nujno pa je po njegovem mnenju najti odgovor na vprašanje, na kakšen način naj Poljaki obeležijo 50. obletnico konca druge svetovne vojne. Paradoksalno bi bilo, če Poljaki »50 let po koncu vojne, ki se je začela s Hitlerjevim vdorom na Poljsko« ne bi bili navzoči - predvsem zdaj, ko lahko v Evropi »končno« korakamo drug ob drugem.

Poleg Nemčije je najpomembnejša soseda Poljske Rusija, je menil prepričani borec za človekove pravice in protikomunist Bartoszewski. Zato se velja otresti obojestranskih občutljivosti in predsodkov.

NOVICE

Šestdeset otrok poškodovanih v požaru v Belgiji

CHARLEROI - V šoli v belgijskem mestu Charleroi je včeraj iz neznanih vzrokov izbruhnil požar, zaradi katerega so morali približno šestdeset otrok odpeljati v najbližjo bolnišnico, tisoč učencev pa evakuirati. Čeprav so otroci vdihnili preveč strupenega dima, po sporočilih zdravnikov ni nihče v življenjski nevarnosti ali težje poškodovan. Gasilcem je uspelo ogenj pogasiti šele po dveh urah. **(Reuter)**

Ogrožen obisk Borisa Jelcina v Ukrajini

KIJEV - Najnovejši spor med Rusijo in Ukrajino v zvezi s črnomorskim ladjevjem močno ogroža marčevski obisk ruskega predsednika Borisa Jelcina v Kijevu. Kot poroča tiskovna agencija Interfax, je Rusija zavrnila skoraj doseženi sporazum o črnomorskem ladjevju in ponovila zahtevo, po kateri naj bi imela v črnomorskem pristanišču Sevastopol poveljstvo samo ruska mornarica, kar je Ukrajince zelo razjezilo. Predsednik ukrajinskega parlamenta Dimitrij Tabatšnik je včeraj izjavil, da upa v skorajšnji podpis sporazuma o prijateljskih odnosih med državama, obenem pa obtožil »določene politične sile v Rusiji, da želijo Ukrajino prisiliti v podrejeni položaj«. Ukrajinski predsednik Leonid Kučma pa je dejal, da »mora sporazume o prijateljstvu in črnomorskem ladjevju podpisati le Jelcin, saj nihče ne ve, kaj bo prišlo za njim«. **(dpa)**

EVROPSKA ZVEZA

Francija ponudila nov predlog za pomoč nerazvitim

BRUSELJ (Reuter, AFP) - Po zgodovinskem ponedeljku, ko je Evropska zveza podpisala sporazum o carinski uniji s Turčijo in je Evropska komisija dobila dovoljenje, da se začne s Slovenijo pogajati o pridruženem članstvu, so zunanji ministri Evropske zveze v torek v Bruslju nadaljevali svoje delo. Na dnevnem redu je bila pomoč nerazvitim državam afriško-karibsko-pacifiškega območja oziroma državam AKP. Prav to vprašanje je pred tremi tedni poglobilo nesoglasja med severom in jugom Evropske zveze. Francija, ki še do konca junija predseduje Evropski zvezi in je za pomoč najbolj zainteresirana, saj so številne od teh držav njene nekdanje kolonije, je včeraj prišla na dan z novim kompromisnim predlogom.

Velika Britanija, Nemčija, Nizozemska in Italija, ki v Evropski razvojni sklad (ERS) prispevajo približno 60 odstotkov, so sredi februarja preprečile, da bi se ta pomoč revnim državam, nekdanjim evropskim kolonijam, povečala. Francija je zdaj znižala svojo »ciljno vsoto«: Pariz je včeraj v tajnem dokumentu zunanjim ministrom EZ predlagal, naj bi se v Evropski razvojni sklad steklo 13, 34 milijarde ekujev in ne 14, 6 milijarde, kolikor je Francija zahtevala doslej.

Zunanji ministri bodo o francoskem predlogu razpravljali sredi marca, ko se bodo v francoskem mestu Carcassone sestali na neformalnem srečanju. Iz diplomatskih krogov pa se je izvedelo, da francoski predlog že upošteva inflacijo, ne pa prispevka novih članic - Švedske, Finske in Avstrije. Francija je odslej pripravljena prispevati v ERS kar za šestnajst odstotkov več. S tem bi se postavila ob bok Nemčiji, ki prispeva največ in naj bi odslej plačevala devet odstotkov več. Velika Britanija, tretji največji vlagatelj, pa naj bi prispevala šest odstotkov več, kar predstavlja skoraj dve milijardi ekujev.

FRANCIJA / PREDSEDNIŠKE VOLITVE

»Trdi socializem« Lionela Jospina

Kot zadnji kandidat večjih strank se je predstavil socialistični prvak

PARIZ (dpa, Reuter, AFP) - Svoj volilni program je v torek v Parizu predstavil kandidat socialistične stranke Lionel Jospin. Jedro programa, sestavljenega iz petih točk, je politika zaposlovanja. Do leta 1997 bi Jospin skrajšal tudi delovni teden, in sicer s sedanjih 39 na 37 ur.

»V prihodnjem stoletju bomo delali približno trideset ur,« je menil Jospin. Poleg tega bi predsedniški mandat skrajšal s sedmih na pet let, med prednostnimi nalogami pa je naštel tudi boj proti korupciji in špekulaciji, reformo mednarodnega valutnega sistema, poostritev zakonov o varstvu okolja, spodbujanje malih in srednjih podjetij ter možnost izobraževanja za mlade.

Jospin je včeraj posebej poudaril, da je treba vzpostaviti »boljše ravnovesje med plačami in dobičkom«. V programu, ki so ga nekateri označili kot »trdo linijo socializma«, se je zavzel za uvedbo tako imenovanega Tobinovega davka, s katerim naj bi obdavčili špekulativni kapital. Jospin je predvidel, da bi davek na gibljivi kapital znašal eno tisočinko, s tem pa naj »ne bi kaznovali naložb za deset let, temveč naložbe za deset dni«.

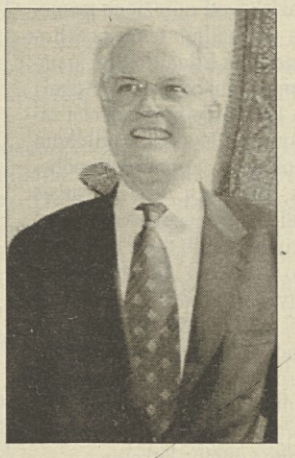

Lionel Jospin (Telefoto: AP)

Medtem ko si Jospin prizadeva, da bi združil francosko levico, pa so vse oči uprte v nekdanjega predsednika Valéryja Giscarda d'Estainga, ki še ni pojasnil, ali namerava kandidirati. Na desnici, kamor bi dodal svoje ime, sta že dva konservativna kandidata, premier Edouard Balladur in pariški župan Jacques Chirac.

Čeprav Giscarda ne štejejo med resnejše tekmece prvega ministra, bi njegova »nekandidatura« Balladurju prinesla kar precej glasov. Predvolilno razpoloženje v Franciji je trenutno namreč bolj naklonjeno Chiracu, ali natančneje: nastrojeno proti Balladurju.

Kako iz dveh mest sestaviti eno?

Obnova prestolnice bo nemške davkoplačevalce stala najmanj 70 milijard mark

BERLIN JE NAJVEČJE GRADBIŠČE V EVROPI

Od padca zidu pred dobrimi petimi leti se Berlin spopada z vprašanjem, kako iz dveh mest z dvema središčema, s povsem različnima urbanističnima zasnovama, z različno arhitekturo, prometnim omrežjem in množico drugih ostrih nasprotij znova sestaviti celoto, hkrati pa štirimilijonsko mravljišče usposobiti za vlogo glavnega mesta Nemčije. Obdobje velikih načrtov je v glavnem mimo, zdaj je nastopil čas za njihovo izvedbo. Ta naj bi stala več kot 70 milijard mark, zato lahko mirno rečemo, da je Berlin trenutno največje gradbišče v Evropi.

Val obnove in gradnje obsega tri velika območja: tako imenovani Spreebogen (lok, ki ga objema reka Spree s severovzhodnim delom Tiergartna in Reichstagom), kjer bodo zgradili parlamentarna in vladna poslopja; nekdanji pas zidu (Potsdamer Platz, Checkpoint Charlie, Pariser Platz) in središče nekdanjega Vzhodnega Berlina Mitte (Friedrichstraße, Unter den Linden).

Simbolika nove povezanosti

Selitev vlade in parlamenta iz Bonna v Berlin naj bi bila do leta 2000 zaključena. Mnenja o njeni izvedbi so se kresala do junija lani, ko je skupni odbor berlinskega senata določil nov koncept selitve, omejil skupne stroške na 20 milijard mark in zmanjšal število načrtovanih novogradenj na najmanjšo možno mero. Večina ministrstev se bo selila v že obstoječa in obnovljena poslopja.

Prenova Reichstaga že poteka, glavno težavo pa predstavlja odstranjevanje materialov s kancerogenim azbestom, ki so ga pri prezidavi leta 1967 širokopotezno uporabljali. Po novem bo Reichstag krasila jekleno-steklena kupola na strehi, ki jo bodo začeli graditi konec leta. Kancelerjev urad, zunanje ministrstvo ter nekaj drugih državnih in stanovanjskih poslopij bodo postavili v ravni liniji v smeri zahod-vzhod, in sicer severno od Reichstaga. Linija, ki bo na obeh straneh presegala lok reke Spree, naj bi vizualno in simbolično povezovala vzhodni in zahodni del mesta.

Nujni del projekta Spreebogen - parlamentarna četrt so prometne povezave. Po eni strani parlament in vlada zahtevata, naj v njuni neposredni bližini ne bo večjih prometnic, po drugi pa je treba omogočiti neoviran dostop do vladnih poslopij in dovolj parkirnih prostorov. Razen tega je treba urediti tekočo cestno povezavo vzhod-zahod, ki je za zdaj dokaj okorno speljana okrog Brandenburških vrat (ta so zaprta za promet), ter sever-jug, ki je sploh ni. To naj bi rešil podzemni železniški in cestni tunel, dolg približno 4 kilometre in širok 100 metrov, ki bo potekal pod parlamentarnimi poslopji in Tiergartnom. Ta projekt že od začetka pomeni precejšen izziv s tehnološkega in ekološkega vidika. Prvi izračuni so pokazali, da bo treba izpod Tiegartna izčrpati za celo jezero podtalnice, zaradi česar bi se utegnil velik del berlinskega mestnega parka posušiti. Razburjeno javnost so nekoliko pomirili nadaljnji izračuni, iz katerih izhaja, da podtalnice vendarle ne bo treba izčrpati, da za gradnjo tunela ne bo treba žrtvovati več kot okrog 500 dreves in da bo tunel dolgoročno mestnemu parku celo koristil, saj ga bo razbremenil prometa, ki zdaj teče skozenj, ter ga vrnil sprehajalcem in ljubiteljem narave. Z gradnjo naj bi začeli že letos.

Sony, Daimler Benz, ABB in Hertie

Naslednji pomembni sklop novogradenj obsega Potsdamer Platz in sosednji Leipziger Platz, nekoč živahni prizorišči mestnega življenja z železniško postajo in prvim semaforjem v Berlinu, zadnjih nekaj desetletij pa turoben in prazen travnik ob meji, kjer se je od časa do časa naselil le kakšen cirkus. Po padcu zidu se je zemljišče znašlo v geografskem središču združenega Berlina in je bilo po hitrem postopku prodano zasebnim vlagateljem. Potsdamer Platz so si razdelili štirje lastniki: Sony, Daimler Benz, ABB in Hertie. Na natečaju 1991 za najboljši načrt pozidave so zmagali arhitekti Helmut Jahn za parceli Sony in Hertie, Renzo Piano s sodelavci za parcelo Daimler Benz in Giorgio Grassi s sodelavci za ABB. Hkrati je postalo jasno, da se bo morala arhitektura tu podrediti poslovnim interesom vlagateljev in ne nasprotno. Začetek realizacije načrtov je odložila zahteva berlinskega senata, naj se poveča delež stanovanjskih površin in s tem prepreči, da bi bil ta del mesta zvečer povsem mrtev, ker tam nihče ne bi stanoval. Delež stanovanj so zvečali, kar ne spremeni dejstva, da koncept pozidave Potsdamer Platza ne prinaša ne z arhitekturnega ne z urbanističnega vidika nič posebej novega. Gre za poslovno-trgovsko središče z dvema visokima, ostrokotnima stolpnicama ob »vhodu«, ki sta po obliki in višini sicer podobni, pročelja pa bosta imeli povsem nasprotni - prva bo vsa v steklu in zrcalih in se bo kot nož zarezovala v nebo, druga bo imela opečnato pročelje in lesene okenske okvirje, postavljena pa bo na granitni podstavek. Za njima se bo razprostirala mreža nekoliko nižjih poslovnih in stanovanjskih blokov, v sredini bo nakupovalna ulica, na koncu katere bodo stali hotel, gledališče in casino. Na parceli Sony bo zrasel poslovno-trgovsko-kulturni kompleks s stekleno streho, ki naj bi prevzel funkcijo prizorišča Berlinskega filmskega festivala.

Brandenburška vrata (Foto: Srđan Živulović)

Višina zgradb je omejena

Podobo bo spremenil tudi Pariser Platz, doslej zračen in odprt trg na vzhodni strani Brandenburških vrat in hkrati ena od ključnih točk na kardinalni horizontali, ki poteka po Cesti 17. junija mimo Stebra zmage z angelom do Brandenburških vrat in se nadaljuje v glavno avenijo Vzhodnega Berlina Unter den Linden. Odbor senata za gradnjo z dr. Hansom Stimmannom na čelu je odločil, da je treba Pariser Platz pozidati in se pri tem opirati na njegovo nekdanjo (predvojno) podobo. Tako bodo vnovič zgradili hotel Adlon, ob njem bo stal britanski konzulat in še nekaj drugih stavb, katerih višina je omejena na 23 metrov (ta višina je bila nekoč predpisana, ker so najdaljše gasilske lestve merile 23 metrov), barva pa je lahko poljubna, le da je med peščeno rjavo in sivo.

Podobne smernice veljajo za številne novogradnje na Friedrichstraße. Gre za tako imenovano kritično rekonstrukcijo (utemeljitelj dr. Stimmann); prenovo mestnih predelov in ulic, ki se opira na nekdanje stanje in na tako imenovano berlinsko arhitekturo. Vzorec je tipična berlinska hiša, visoka približno 23 metrov, pritlična etaža je nekoliko višja in vizualno ločena od drugih nadstropij bodisi s črto ali barvo pročelja, ker so v njej trgovine in lokali. Sledijo še tri ali štiri nadstropja stanovanj. Pročelje mora biti enakomerno rastrirano z okni, uporaba hladnih in svetlečih se materialov (steklo, kovina) za pročelja ni priporočljiva. Na vrhu sta možni še eno ali dve nadstropji, a morata biti umaknjeni proti notranjemu dvorišču, z ulice naj ne bosta vidni. Vse drugo je prepuščeno arhitektu.

Na Friedrichstraße je nekaj takšnih hiš v zadnjih dveh letih že zraslo, druge so v gradnji. Vse nelogične presledke in luknje v pozidavi je treba zapolniti in Friedrichstraße naj bi vnovič postala ena glavnih berlinskih nakupovalnih ulic.

Nakupovalni center

Tudi na Checkpoint Charlieju gradijo nakupovalni in poslovni center. Od nekdanjega mejnega prehoda je ostal le še štirikotni stražni stolp. Novim načrtom je pravzaprav v napoto, a so se Američani zavzeli za njegovo ohranitev, tako da bodo zdaj nova poslopja zgradili okoli njega, stolp pa bo kot spomenik opozarjal na minule čase.

Nemška metropola torej spreminja svoj obraz, čeprav se zdi, da z valom sprememb in smerjo, kamor se vse skupaj odvija, nihče ni povsem zadovoljen. Helmut Jahn, eden vodilnih berlinskih arhitektov, pripisuje zaskrbljujoči položaj pomanjkanju poguma: »V Berlinu skorajda ni dobre arhitekture. Vse poteka v vzdušju negotovosti in nestrpnosti. Manjka nam poguma pri odločanju - tu se mora vsaka stvar podvreči demokratičnemu procesu.« Obstaja bojazen, da se bo mesto, katerega temačna in depresivna atmosfera kontrastov je v sedemdesetih in osemdesetih letih producirala različne kreativne impulze, v valu zglajevanja razlik potopilo v hladno brezosebnost, ki je že tako značilna za preveč nemških mest.

Spela Vintar

Berlin je eno samo gradbišče. Na vsakem koraku je videti zidarske odre, dvigala, zaščitne ograje (Foto: Srđan Živulović)

MENJALNIŠKI TEČAJI

7. marca 1995

menjalnica	Nemška marka (tečaj za 1 DEM)		Avstrijski šiling (tečaj za 1 ATS)		Italijanska lira (tečaj za 100 ITL)	
	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni
A banka Ljubljana	-	-	-	-	-	-
A banka Koper	-	-	-	-	-	-
A banka Nova Gorica	-	-	-	-	-	-
Banka Celje d.d., t: 063/431-459	-	-	-	-	-	-
Banka Noricum* d.d., t: 133-40-55	80,00	80,60	11,30	11,50	6,95	7,50
Banka Vipa NG, t: 065/ 28-511	-	-	-	-	-	-
Bund Ljubljana, t: 18-51-318	-	-	-	-	-	-
Come 2 us* *Tel: 061/ 15-92-635, od 8-15, sob od 9-12*	80,30	80,65	11,35	11,44	6,70	7,05
Creditanstalt d. d.	-	-	-	-	-	-
Eros Ljubljana*, t: 13-17-197	-	-	-	-	-	-
Hida, *od 7-19, sob od 7-14*	-	-	-	-	-	-
Ilirika Ljubljana, t: 12-51-095	80,42	80,45	11,40	11,42	6,90	6,95
Kompas Hertz Celje* *Tel: 063/ 26-515, od 7-19, sob od 7-15*	80,20	80,60	11,29	11,42	6,65	7,00
Kompas Hertz Velenje *Tel: 063/ 855-552, od 7-15, sob od 7-13*	80,20	80,60	11,29	11,42	6,65	7,00
Kompas Hertz Idrija* *Tel: 065/ 71-700, od 7-15, sob od 7-15*	80,20	80,60	11,29	11,42	6,65	7,00
Kompas Hertz Tolmin* *Tel: 065/ 81-707, od 7-15, sob od 7-15*	80,20	80,60	11,29	11,42	6,65	7,00
Kompas Hertz Bled* *Tel: 064/ 741-519, od 8-12, 17-19, sob od 7-16*	80,20	80,60	11,29	11,42	6,65	7,00
Kompas Hertz Nova Gorica* *Tel: 065/ 28-711, od 7-19, sob od 7-19*	80,20	80,60	11,29	11,42	6,65	7,00
Kompas Hertz Maribor* *Tel: 062/ 225-252, od 7-19, sob od 7-13*	80,20	80,60	11,29	11,42	6,65	7,00
Nova kreditna banka Maribor d.d.*	-	-	-	-	-	-
Lemo Šempeter*,t: 065/ 32-250	-	-	-	-	-	-
Ljudska banka d.d. LJ, t: 13-11-009	-	-	-	-	-	-
Poštna banka Slovenije*	-	--	-	-	-	-
Publikum Ljubljana, t: 312-570	80,42	80,48	11,42	11,43	6,99	7,00
Publikum Piran, t: 066/ 73-269	80,17	80,45	11,32	11,40	6,85	6,98
Publikum Celje, t: 063/ 441-405	80,25	80,55	11,36	11,44	6,70	7,26
Publikum Maribor, t: 062/ 222-675	80,15	80,39	11,35	11,39	6,85	7,30
Publikum Šentilj, t: 062/ 651-355	79,20	80,80	11,15	11,48	6,65	7,30
Publikum Tolmin, t: 065/ 82-180	80,22	80,48	11,30	11,40	6,70	6,97
Publikum NM, t: 068/ 322-490	80,26	80,65	11,34	11,45	6,75	7,25
Publikum Žalec, t: 063/ 715-114	80,10	80,60	11,20	11,42	6,60	7,45
Publikum Šentjur/CE, t: 063/ 743-174	80,20	80,60	11,36	11,45	6,60	7,38
Publikum Kamnik, t: 061/832-914	80,28	80,65	11,35	11,48	6,70	7,04
Publikum Trebnje, t: 068/ 45-670	-	-	-	-	-	-
Publikum Sevnica, t: 0608/ 82-822	80,35	80,70	11,23	11,42	6,40	7,04
Publikum Mozirje, t: 063/ 831-842	80,00	80,78	11,26	11,45	6,90	7,60
SKB d.d.,***	79,55	80,65	10,90	11,65	6,40	7,20
SHP Kranj, t: 064/331-741	-	-	-	-	-	-
SZKB d.d. Ljubljana	-	-	-	-	-	-
UBK Ljubljana, t:061/444-358	-	-	-	-	-	-
Upimo Ljubljana, t: 212-073	-	-	-	-	-	-

Tečaj velja danes: * Zaračunavajo provizijo: * *
Tečaji po poslovnih enotah SKB banke d.d. so lahko različni:***

BANKA SLOVENIJE

Tečajna lista št. 045 z dne 7. 3. 1995 - Tečaji veljajo od 8. 3. 1995 od 00.00 ure dalje

				ZA DEVIZE		
država	šifra	valuta	enota	nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	036	avstr. dolar	1	83,9720	84,2247	84,4774
Avstrija	**040**	**šiling**	**100**	**1159,1743**	**1162,6623**	**1166,1503**
Belgija	056	frank	100	394,4832	395,6702	396,8572
Kanada	**124**	**dolar**	**1**	**80,3736**	**80,6154**	**80,8572**
Danska	208	krona	100	2014,2346	2020,2955	2026,3564
Finska	**246**	**marka**	**100**	**2623,3601**	**2631,2539**	**2639,1477**
Francija	250	frank	100	2295,5829	2302,4904	2309,3979
Nemčija	**280**	**marka**	**100**	**8159,7515**	**8184,3044**	**8208,8573**
Grčija	300	grd	100	—	50,2926	50,4435
Irska	**372**	**funt**	**1**	**—**	**185,3745**	**185,9306**
Italija	380	lira	100	6,9292	6,9501	6,9710
Rep. Hrvaška	**385**	**hrv. kuna**	**100**	**—**	**2200,0000**	**—**
Japonska	392	jen	100	124,0853	124,4587	124,8321
Nizozemska	**528**	**gulden**	**100**	**7272,9497**	**7294,8342**	**7316,7187**
Norveška	578	krona	100	1827,8659	1833,3660	1838,8661
Portugalska	**620**	**escudo**	**100**	**77,0118**	**77,2435**	**77,4752**
Švedska	752	krona	100	1576,0560	1580,7984	1585,5408
Švica	**756**	**frank**	**100**	**9746,8231**	**9776,1516**	**9805,4801**
Velika Britanija	826	funt šterling	1	185,0224	185,5791	186,1358
ZDA	**840**	**dolar**	**1**	**114,0570**	**114,4002**	**114,7434**
Evropska unija	955	ECU	1	149,5560	150,0060	150,4560
Španija	**995**	**peseta**	**100**	**88,8189**	**89,0862**	**89,3535**

Opomba: Tečaj HRK se uporablja za izkazovanje rezultatov iz poslovanja z Republiko Hrvaško, kjer je omenjena valuta plačilno sredstvo.

Cena za vpis v odstotkih in tekoča nominalna vrednost dvodelnih blagajniških zapisov Banke Slovenije na dan 8. 3. 1995

št. dni do zapadlosti	veljavni srednji tečaj BS za 1 DEM	cena za vpis v % od nominalne vrednosti (tečaj)			tekoča nominalna vrednost za APOEN (v SIT)			
		(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj	APOEN	(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj
1) BLAGAJNIŠKI ZAPISI, IZPLAČLJIVI 12. 5. 1995:					1,500,000	816,474	811,007	1,627,481
65		108.8632%	108.1342%	108.4987%	150,000	81,647	81,101	162,748

LJUBLJANSKA BORZA — Tečajnica borznega trga

LJUBLJANA STOCK EXCHANGE INC.

št.: 43 **Datum: 7. 3. 1995**

Vrednost. papir	obr. m.div.	ex kupon št.dat.(3)	enotni tečaj	% sprem	datum	povpraš	ponudba	Max.	Min.	pro. v 1000 SIT
BORZNA KOTACIJA A - Redne delnice										
LEKC	796	(4.5.93)	11.500		6. 3.	11.350	12.300			
PRB	1.000	(6.6.94)	13.339		6. 3.	13.200	13.400			
SAL	500	(7)(29.8.94)	19.658		6. 3.	19.000	19.500			
SKBR	458	(16.5.94.)	33.450	,47-	7. 3.			33.500	33.400	669
BORZNA KOTACIJA A - Obveznice										
RSO1	8,0	4.(31.12.94)	97,4		6. 3.		97,5			
RSO2	9,5	8.(1.10.94)	102,0	,01-	7. 3.			102,0	101,9	5.737
RSO8	5,0	3.(30.11.94)	83,3		17. 2.		91,5			
RS11	7,0	4.(15.1.95)	90,0		2. 3.					
RSL1D	8,0	4.(31.12.94)	96,7		6. 3.	96,7				
RSL2D	9,5	8.(1.10.94)	102,2		20. 2.					
SKB1	10,0	4.(1.11.94)	97,4		6. 3.		99,4			
BORZNA KOTACIJA B - Redne delnice										
BTBR			12.450		2. 3.		12.900			
DAD	10.000	(1.6.94.)	108.437	1,74-	7. 3.	109.000	110.000	110.000	107.000	7.699
FMD		(8)	13.133		6. 3.					
GPGR			16.000		6. 2.					
HMER			14.933		27. 2.					
MKZ	218	(30.3.93.)	9.043		6. 3.					
NIKR	4.000	(8)(10.6.94.)	3.860	3,91-	7. 3.			4.950	3.850	1.629
TCTR		(5)	700,0	1,95	7. 3.			700,0	700,0	525
BORZNA KOTACIJA B - Prednostne delnice										
KBTP	4000	(23.5.94)	33.650		6. 3.					
PFNP			35.000	5,74	7. 3.			35.000	35.000	105
RGSP		(6)	1.893*	9,98-	7. 3.			1.893	1.893	19
UBKP			10.286*	4,51-	7. 3.			10.500	9.700	306
VIPP			41.230		3. 3.					
BORZNA KOTACIJA B - Obveznice										
LEK2	12,0	4.(1.11.94)	97,5		6. 3.					
OZG	11,0	4.(1.1.95)	88,1		6. 3.		95,0			
PCE	12,0	6.(1.12.94)	98,0		6. 3.	97,5				
PLJ	12,0	7.(1.1.95)	98,0		6. 3.	97,7				
PGO	10,0	1.(1.6.94)	95,2		6. 3.	95,0				
RSGS1	10,0	4.(1.6.94)	93,5		2. 3.					

Tečajnica izvenborznega trga

ŠT. 43/95 - 7. 3. 1995

Vrednost. papir	obr. m.div.	ex kupon st.dat.(3)	enotni tečaj	% sprem	datum	povpraš	ponudba	Max.	Min.	pro. v 1000 SIT
ODPRTI TRG C - Redne delnice										
GEAR			2.100		1. 3.	1.500	4.500			
GRDO	119	(8.3.94.)	1.000		2. 2.	590,0				
HBRO			3.150		3. 3.	2.020	3.300			
INTR			3.615		6. 3.	3.415	3.700			
RDRO			12.092		2. 3.	10.100	17.800			
RGSR			499,9	,02-	7. 3.	500,0	520,0	520,0	470,0	209
ODPRTI TRG C - Prednostne delnice										
HBPO			3.190A		7. 3.	3.090	3.200	3.190	3.190	41
KBPI										
KBPP			48.090		1. 3.	30.000	37.500			
UBKC			3.300		3. 3.	1.200	4.400			
ODPRTI TRG C - Obveznice										
GORO	10,0	9.(15.1.95)	97,5A		7. 3.	97,0		97,5	97,5	94
LOK		(1.10.94)	83,8		3. 3.	84,1	94,9			
MLJO		(1.4.94)	94,5A		7. 3.	88,1	94,5	94,5	94,5	182
OSMO		(1.10.94)	83,1		7. 3.	83,1		83,1	83,1	72
OLSO		81.9.94)	84,3		1. 3.	77,5	85,5			
ONM		(1.8.94)	86,6	,51-	7. 3.	86,0	89,5	88,0	86,5	315
OPO		6.(1.2.95)	86,5A		7. 3.	86,0	95,0	86,3	86,5	62
UBKK		(15.10.94)				25,0				
VPIO		(1.10.94)	98,5		30. 1.	92,0	99,5			
KRATKOROČNI VREDNOSTNI PAPIRJI Blagajniški BS v DEM										
60 dnevni (vSIT)										
90 dnevni (v SIT)										
120 dnevni (v SIT)										
Tolarski zapisi z nakupnim bonom										
BNB2 brez nak. bona	(1. 6. 95)	(1.6.95)	95,8	,13	7. 3.	95,7	96,5	95,9	95,7	10.055
del nak. bona (v SIT) NBS1			49.803		23. 2.	48.000	54.000			
del nak. bona (v SIT) NBS2			19.476	1,42	7. 3.	18.850	19.100	20.600	18.700	331.508
Dvodelni blagajniški zapisi BS										
150.000 SITskupaj maj										
tolarski del maj			108,6		2.3.					
devizni del maj										
150.000 SITskupaj maj										
tolarski del maj										
devizni del maj										

SBI	7.3.95	prejšnji	d T	d%
	1.154,96	1.161,77	-6,81	-0,59

Vse pravice pridržane .Opombe: Obveznice, komercialni zapisi in blagajniški zapisi kotirajo v odstotkih (osnova je najnižja nominacija), delnice kotirajo v tolarjih; obveznice kotirajo brez pripisanih obresti; enotni tečaj je izračunan na podlagi tehtane aritmetične sredine; (0) - izkoriščena davčna olajšava; A - aplikacijski tečaj: borzni posrednik je hkrati kupil in prodal isti papir za različni stranki; S - suspendirano trgovanje; Z - zadržano trgovanje; * - dosežena 10-odstotna dnevna sprememba tečaja; ** - dosežena 30-odstotna omejitev - trgovanje je zadržano.
Obveznice z anuitetnim odplačilom glavnice: RS01, RS08, RSL1, SKB1, OZG, PCE, PGO, PLJ, RGS1; ex kupon - stevilka kupona in datum zapadlosti le-tega; (3) - obveznice kotirajo brez kupona vključno 4 delovne dni pred zapadlostjo le-tega; (4) - dospele obresti od vključno kupona, ki je zapadel 1.3. 93 dalje niso bile izplačane; (5) - od 12.4.94 delnica kotira brez kupona za l.93; (6) - od 26.5.94 delnica kotira brez kupona za l.93 in 92; (7)-izplačilo akontacije dividende za l.94; obr. m. - obrestna mera (obveznice); div. - dividenta (delnice) v SIT, če ni navedeno drugače; max. - najvišji tečaj določenega vrednostnega papirja; min. - najnižji tečaj določenega vrednostnega papirja.

MEDPODJETNIŠKI TRG

Tečajna lista Nove Ljubljanske banke d.d. za obračun deviznih prilivov in odlivov podjetij
Tečaji veljajo od 8. marca 1995 od 00.00 ure dalje

			ZA DEVIZE	
država	valuta	enota	nakupni	prodajni
Avstrija	šiling	100	1158.4993	1161,3405
Francija	frank	100	2294,2462	2299,8728
Nemčija	marka	100	8155,0000	8175,0000
Italija	lira	100	6,9252	6,9422
V.Britanija	funt	1	184,9146	185,3681
ZDA	dolar	1	113,9906	114,2702

Opomba: Tečaji so okvirni. Pri konkretnih poslih je možno odstopanje glede na trenutne tečaje na trgu deviz oz. poseben dogovor.

banka	valuta	nakupni	prodajni
Probanka Maribor	DEM	81,35	81,70
SKB Banka d.d.	DEM	81,55	81,75

Tečaji so okvirni. Pri konkretnih poslih je možno odstopanje.

Tečajna lista za odkup in prodajo deviz podjetij
Tečaj velja dne 8. marca 1995 od 00.00 do 24. ure

banka	valuta	nakupni	prodajni
Bank Austria	DEM	81,40	81,80
Banka Creditanstalt d. d.	DEM	81,50	81,65
Banka Noricum	DEM	81,40	81,70
SZKB	DEM	-	-
UBK banka	DEM	-	-

Devizni tečaji za USD, ATS, LIT in CHF so določeni na podlagi srednjih tečajev po trenutno veljavni tečajnici Banke Slovenije, pri drugih valutah pa je razmerje Banke Slovenije povečano oziroma zmanjšano za 0,25-odstotne točke. Tečaji veljajo za odkup prilivov in prodajo deviz do ECU = 30.000 na dan. Pri večjih prilivih in nakupih se tečaj določi v sporazumu.
* Banke, ki objavljamo tečaje, se zavezujemo kupovati in prodajati tujo valuto po objavljenem tečaju in v skladu s tekstom, ki dopolnjuje pogoje nakupa ali prodaje.

MILANSKI DEVIZNI TRG

7. MAREC 1995	v LIRAH		
valuta	nakupni	srednji	prodajni
ameriški dolar	—	1648,950	—
ECU	—	2168,370	—
nemška marka	—	1184,250	—
francoski frank	—	332,890	—
funt šterling	—	2680,370	—
holandski gulden	—	1055,600	—
belgijski frank	—	57,240	—
španska pezeta	—	12,875	—
danska krona	—	292,240	—
irski funt	—	2679,540	—
grška drahma	—	7,301	—
portugalski escudo	—	11,185	—
kanadski dolar	—	1161,230	—
japonski jen	—	17,982	—
švicarski frank	—	1416,020	—
avstrijski šiling	—	168,230	—
norveška krona	—	264,700	—
švedska krona	—	228,170	—
finska marka	—	380,380	—
avstralski dolar	—	1214,780	—

BCTKB BANCA DI CREDITO DI TRIESTE TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

Sedež: tel. +39/40/67001 - Agencija Stara mitnica: tel. +39/40/636311 Agencija Rojan: tel. +39/40/411611 Agencija Domjo: tel. +39/40/831131

7. MAREC 1995	v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1615,00	1680,00
nemška marka	1155,00	1200,00
francoski frank	325,00	339,00
holandski gulden	1030,00	1073,00
belgijski frank	56,00	58,25
funt šterling	2627,00	2735,00
irski šterling	2617,00	2725,00
danska krona	286,00	298,00
grška drahma	6,90	7,60
kanadski dolar	1142,00	1190,00
japonski jen	17,50	18,20
švicarski frank	1383,00	1439,00
avstrijski šiling	164,00	170,75
norveška krona	259,00	279,00
švedska krona	224,00	232,75
portugalski escudo	10,90	11,40
španska pezeta	12,60	13,20
avstralski dolar	1197,00	1247,00
madžarski florint	11,00	15,00
slovenski tolar	13,70	14,90
hrvaški dinar-kuna	260,00	280,00

TEČAJ TOLARJA V TUJINI

6. MAREC 1995

država	banka	nakupni	prodajni
Avstrija	Posojilnica Pliberk	8,30	8,90
Avstrija	Posojilnica Železna Kapla	8,70	9,30
Avstrija	Posojilnica Borovlje	8,50	8,90
Avstrija	Posojilnica Šentjakob	8,60	9,40
Avstrija	Posojilnica Ločilo	8,50	9,10
Italija	Kmečka banka Gorica	13,80	14,50
Italija	Tržaška kreditna banka	13,70	14,90

FRANKFURTSKI DEVIZNI TRG

27. FEBRUAR 1995	v DEM		
valuta	nakupni	srednji	prodajni
ameriški dolar	-	1.4561	-
francoski frank	-	28.3180	-
nizozemski gulden	-	89.1500	-
belgijski frank	-	4.8503	-
španska peseta	-	1.1310	-
danska krona	-	25.1320	-
kanadski dolar	-	1.0420	-
japonski jen	-	1.5060	-
švicarski frank	-	117.8400	-
avstrijski šiling	-	14.2090	-
italijanska lira	-	0.8735	-
švedska krona	-	19.8400	-

KMEČKA BANKA - GORICA

7. MAREC 1995	v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1618,00	1663,00
nemška marka	1159,00	1194,00
francoski frank	325,00	340,00
holandski gulden	1027,00	1055,00
belgijski frank	55,80	57,00
funt šterling	2630,00	2720,00
irski šterling	2625,00	2715,00
danska krona	285,00	293,00
grška drahma	7,10	7,70
kanadski dolar	1143,00	1188,00
švicarski frank	1384,00	1414,00
avstrijski šiling	163,80	168,80
slovenski tolar	13,80	14,50

ABANKA D.D. LJUBLJANA

Tečajna lista za obračun deviznih prilivov in odlivov podjetij veljavna dne 8. 3. 95

Valuta	Enota	Nakupni	Prodajni
ATS	100	1.157,7890	1.161,3405
DEM	100	8.150,0000	8.175,0000
USD	1	113,9207	114,2701

Tečaji so okvirni, pri konkretnih poslih so možna odstopanja.

ZVEZA BANK CELOVEC

6. MAREC 1995	v ŠILINGIH	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	9,6500	10,1500
kanadski dolar	6,8500	7,2500
funt šterling	16,0000	16,8000
švicarski frank	821,0000	853,0000
belgijski frank	33,5500	34,8500
francoski frank	196,0000	204,0000
holandski gulden	615,0000	639,0000
nemška marka	690,8500	716,8500
italijanska lira	0,5830	0,6170
danska krona	170,0000	178,0000
norveška krona	154,0000	161,0000
švedska krona	132,2000	138,8000
finska marka	222,0000	232,0000
portugalski escudo	6,5800	6,9200
španska peseta	7,7300	8,1700
japonski jen	10,3000	10,8000
slovenski tolar	-	-
hrvaška kuna	-	-

Tečaj velja za 100 enot, pri prvih treh pa za 1 enoto valute.

MENJALNICA HIDA 061/ 1-333-333

GLEDALIŠČA

SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM, tel.: 061/ 222-815
V petek, 10., in v soboto, 11. marca, ob 20. uri: gledališče VR - GERTRUDA STEIN (LD).

SNG DRAMA, tel.: 061/ 221-511
V soboto, 11. marca, ob 19. uri: W. Shakespeare - HAMLET, za izven.

MALA DRAMA, tel.: 061/ 221-511
Danes, 8. marca, ob 20. uri: G. Tabori - WEISMAN IN RDEČE LICE, za izven. Predstava bo še v soboto, 11. marca, ob isti uri, za izven. V petek, 10. marca, ob 20. uri: V. Möderndorfer - HAMLET IN OFELIJA, za izven.

SNG OPERA, tel.: 061/ 331-950
V četrtek, 9. marca, ob 19. uri: BALETNI VEČER - PIROVI PLESI II, HIMERA, ORFEJ, za red četrtek I in izven. Predstava bo še v torek, 14. marca, ob isti uri, za red torek II in izven. V soboto, 11. marca, ob 19. uri: G. Verdi - NABUCCO, za izven in konto.

MGL, tel.: 061/210-852
Danes, 8. marca, ob 19.30: F. Wedekind - POMLADNO PREBUJENJE, za abonma sreda. Predstava bo še v četrtek, 9. marca, ob isti uri, za abonma red B. V petek, 10. marca, ob 19.30: J. Godber - NA SMUČIŠČU, za izven in konto. V soboto, 11. marca, ob 19.30: M. Camoletti - PRIDI GOLA NA VEČERJO, za izven. V nedeljo, 12. marca, ob 19.30: A. Miller - SMRT TRGOVSKEGA POTNIKA, za izven.

LGL, tel.: 061/ 314-789
Danes, 8. marca, ob 20. uri: plesni projekt TRIO. Predstava bo še v četrtek, 9. marca, ob isti uri.

TUNEL
Danes, 8. marca, ob 21. uri: P. Quignard - IME NA KONCU JEZIKA.

VELIKI ODER
V soboto, 11. marca, ob 11. in 17. uri: M. Loboda - PEPELKA, za izven. Predstava bo še v nedeljo, 12. marca, ob 11. uri, za izven.

KULTURNICA, Židovska steza 1
V četrtek, 9. marca, ob 17. uri: S. Makarovič - SAPRAMIŠKA, za izven.

ŠENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE, tel.: 061/ 312-860
V petek, 10. marca, ob 17. uri: J. Graham - TEŽAVE S HRBTENICO, za izven. Predstava bo še v soboto, 11. marca, ob 19.30, za izven. V nedeljo, 12. marca, ob 16. uri: D. Muck - KDO JE UBIL ZMAJA, za izven. V sredo, 15. marca, ob 19.30: L. Kraigher - ŠKOLJKA, za abonma red E in izven.

KRIŽANKE, tel.: 061/ 226-544
V četrtek, 9. marca, Viteška dvorana ob 20. uri: M. Kmecl - ANDREJ SMOLE - ZNAMENITI SLOVENEC

KUD FRANCE PREŠEREN, tel.: 061/ 332-288
V petek, 10. marca, ob 20. uri: Zijah A. Sokolović - GLUMAC... JE GLUMAC... JE GLUMAC.

KAMNIK

RAZSTAVIŠČE VERONIKA
V nedeljo, 12. marca, ob 19. uri: M. Vastl - JOHANOVA POTEŠITEV v izvedbi gledališke skupine Avgijev Hlev iz Škofje Loke.

KOPER

GLEDALIŠČE KOPER, tel.: 066/ 21-027
Danes, 8. marca, ob 20. uri: A. Nikolaj - NI BILA PETA, BILA JE DEVETA, za abonma in izven. V soboto, 11. marca, ob 10. uri: S. Makarović - MEDENA PRAVLJICA, za lutkovni abonma in izven.

KRANJ

PGK, tel.: 064/ 222-681

25. TEDEN SLOVENSKE DRAME

Danes, 8. marca, ob 19.30: D. Zajc - GRMAČE, za izven (SNG Drama Ljubljana)
V četrtek, 9. marca, ob 19.30: D. Jovanović - UGANKA KORAJŽE (SNG Drama), za izven.

MARIBOR

DRAMA, tel.: 062/ 221-206
Danes, 8. marca, stara dvorana ob 19.30, E. Albee - KDO SE BOJI VIRGINIJE WOOLF? za abonente in izven. V četrtek, 9. marca, Minoritska cerkev ob 20. uri: R. Serling - D. Lukič - OBMOČJE SOMRAKA, za abonente in izven. V soboto, 11. marca, Velika dvorana ob 18. uri: N. Prokić - RUSKA MISIJA, za red upokojenci, nedelja in izven.

LGM, tel.: 062/ 26-748
V nedeljo, 12. marca, ob 11. uri: J. Malik - ŽOGICA MAROGICA.

NOVA GORICA

PDG, tel.: 065/ 25-326
V petek, 10. marca, ob 17. uri: H. Barker - LJUBEZEN DOBREGA MOŽA, za abonma petek A in izven. Predstava bo še v soboto, 11. marca, ob isti uri, za abonma sobota A in izven.

ŠENTJAKOB
V četrtek, 9. marca, farni dom ob 20. uri: A. Burgess - PEKLENSKA POMARANČA v izvedbi Teatra Trotamora. Predstava bo še v soboto, 11. marca, ob 20. uri in v nedeljo, 12. marca, ob 17. uri.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Kulturni dom
Danes, 8. t. m. (red D) in jutri, 9. t. m. (red E) ob 20.30 predpremieri J. Jurčič-A. Inkret »Deseti brat«. Režija Dušan Mlakar.
Premiera v petek, 10. t. m., ob 20.30 (red A).
Ponovitve: 11.3. - 20.30 (red B); 12.3. - 16.00 (red C); 14.3. - 10.00 (izven) in 16.00 (red H); 15.3. - 16.00 (red G).

Gledališče Rossetti
Danes, 8. t. m., ob 16. uri (red sreda popoldan) gostuje stalno gledališče iz Bocna z Goldonijevo komedijo »La locandiera«. Režija M. Bernardi. Predstava v abonmaju 8A (modro), za abonente popust.
Urnik blagajne gledališča: 8.30-14.30 in 16.00-19.00 ob delavnikih (tel. 54331) in pri blagajni v Pasaži Protti (tel. 630063): 8.30-12.30 in 16.00-19.00.

Gledališče Cristallo - La Contrada
V petek, 10. t. m., 20.30 gostovanje Drame z Reke z Molierovo komedijo »Namišljeni bolnik«. Režija Francesco Randazo. Predstava izven abonmaja. Za abonente posebna cena 20.000 lir.

TRŽIČ: Občinsko gledališče
Danes, 8. in jutri, 9. t. m., ob 20.30 gostovanje stalnega gledališča iz Neaplja s Shakespearovo dramo »Sen kresne noči«. Režija Tato Russo.

VIDEM: Gledališče Contatto
Do 4. junija »Orfejev labirint« Pietra Faielle v izvedbi Me' o Matt.
Contatto comico (Kino Cristallo): v ponedeljek, 10. t. m., ob 21. uri »Sesso con Luttazzi«.

KOROŠKA

CELOVEC

Mestno gledališče: danes, 8. t. m., ob 19.30 zadnja ponovitev »Das Vetter aus Dingsda«.
Tischlerjeva dvorana: danes, 8. t. m., ob 19. uri občni zbor društva »Glasbena šola«.

ŽELEZNA KAPLA

Hotel Obir: danes, 8. t. m., ob 14.00 - Praznovanje Mednarodnega dneva žena. Govor bo imela Katarina Lavš.

TINJE

Pri Kapucinih - Dom v Tinjah: danes, 8. t. m., ob 17. uri tečaj »Slovenščina za napredujoče«.
V Domu: danes, 8. t. m., ob 19.30 »Slovenija kot država - Slovenci kot narod«.

RAZNE PRIREDITVE

SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM, tel.: 061/ 222-815
Danes, 8. marca, ob 17. uri: PRESLIŠANI GLASOVI - ljubljanske ustvarjalke v kulturi namesto vsočilnice za 8. marec ponujajo druženje. Vabljene vse, ki ste se navelicale poslušati, ki hočete in imate kaj povedati (SD).
V četrtek, 9., in v petek, 10. marca, ob 19. uri: DELAVNICA MARKA POGAČNIKA - Vitalno-energijski sistemi krajine in človeka (SD).

IC - MODERNE GALERIJE
V četrtek, 9. marca, ob 19. uri: predstavitev najnovejših slik ANDRAŽA ŠALAMUNA iz cikla Mah in srebro.

KUD FRANCE PREŠEREN, tel.: 061/ 332-288
Danes, 8. marca, ob 20. uri: predavanje VERE KOZMIK in DANICE SIMČIČ - Enake možnosti žensk in moskih.
V četrtek, 9. marca, ob 20. uri: literani večer UROŠA ZUPANA (predstavitev knjige ODPIRANJE DELTE).

ISH, Beethovnova 2/III
Do petka, 10. marca, od 18. do 20. ure: predavanja dr. WOLFGANGA U. DRESSLERJA z naslovom Uvod v izbrane probleme besediloslovja.

MARIBOR

NOVINARSKI KLUB
V četrtek, 9. marca, ob 21. uri: predstavitev monografije o reki Muri avtorja STEFANA SMEJA.

MALI ODER SNG DRAMA, tel.: 062/ 224-421
V četrtek, 9. marca, ob 17. uri: kabiten prof. Sedmaka. Gosta: KSENIJA MIŠIČ in BRANE ŠTURBEJ.

NOVA GORICA

HOTEL CASINO PERLA
Danes, 8. marca, ob 22. uri: modna revija kreatorke VESNE ŠKODNIK GABROVEC.

VELENJE

DOM KULTURE VELENJE
V četrtek, 9. marca, ob 19. uri: kulturni večer - s prvo damo slovenske televizije MIŠO MOLK se bo pogovarjal Marjan Marinšek. Gostja večera bo DARJA ŠVAJGER.

KC IVANA NAPOTNIKA, Titov trg 5
V četrtek, 9. marca, ob 18. uri: likovnoteoretsko predavanje Zastrte vizije barvnega avtorja VOJKA POGAČARJA.

ZAGORJE

DELAVSKI DOM
V četrtek, 9. marca, ob 19. uri: javna radijska oddaja PRIZMA OPTIMIZMA.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRŽIČ

Občinsko gledališče: Od 14. t. m. do 6. junija bo na sporedu mednarodni festival »Ecco mormorar l'onde«.

ŠPETER

Občinska dvorana: danes, 8. t. m., ob 20. uri »Dan žena«. Nastopa Beneško gledališče z igro »Žensko ročno dielo/Ženski hobby«.

Primorska poje
Otvoritveni koncert bo v soboto, 11. t. m., ob 20. uri v Kulturnem domu v Podnanosu.

Osmi marec v Benečiji

Zveza beneških žen je tudi ob letošnjem mednarodnem dnevu žensk pripravila zanimiv kulturni, žensko obarvan program. Ob 19. uri bodo v Beneški galeriji v Špetru odprli fotografsko razstavo Laure Battich in Marine Bergnach (na sliki ena njenih fotografij), *ob 20. uri pa bo v špetrski Občinski dvorani nastopilo Beneško gledališče z igro Žensko ročno dielo- Ženski hobby.*

RAZSTAVE

SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM, Prešernova 10
V Sprejemni dvorani je do 26. marca na ogled mednarodna razstava ilustracij za otroke PODOBE DOMIŠLJIJE. Razstava skulptur in risb DRAGA TRŠARJA je na ogled do 20. marca.

MESTNA GALERIJA, Mestni trg 5
Razstava Zimski salon, na kateri se predstavljata umetnici ALMIRA SADAR in MARIJA STARIČ JENKO je na ogled do 26. marca.

MODERNA GALERIJA, Slovenska 35
Pregledna razstava ZDENKA HUZJANA je na ogled do 9. aprila.
V spodnjih prostorih Moderne galerije je do 12. marca na ogled razstava WILLIAMA HENRYJA FOX TALBOTA.

BEŽIGRAJSKA GALERIJA, Dunajska 31
Razstava skulptur JIRIJA BEZLAJA je na ogled do 26. marca.

GALERIJA ILIRIJA, Tržaška 40
Razstava risb METKE KRAŠOVEC je na ogled do 23. marca.

JAKOPIČEVA GALERIJA, Slovenska 9
Razstava slik TONETA LAPAJNE je na ogled do 26. marca.

GALERIJA KRKA, Dunajska 65
Razstava grafik, risb in slik BOŽIDARJA JAKCA je na ogled do 5. aprila.

GALERIJA CZP KMEČKI GLAS, Železna 14
Razstava olj PETERNELJ - MAUSER je na ogled do 17. marca.

GALERIJA PIC LEK, Verovškova 57
Razstava slik BERNARDE ŠMID je na ogled do 5. aprila.

GALERIJA TIVOLI, Pod turnom 3
Razstava grafičnih listov BOGDANA BORČIĆA je na ogled do 19. marca.

INSTITUT JOŽEF STEFAN, Jamova 39
Razstava del LUCIJANA BRATUŠA je na ogled do 17. marca.

GALERIJA ŠKUC, Stari trg 21
V petek, 10. marca, bo ob 20. uri otvoritev razstave FRAGMENTI... NAMIŠLJENIH BENETK. Razstava bo na ogled do 31. marca.

GALERIJA VODNIKOVA DOMAČIJA, Vodnikova 65
Razstava grafik BOJANA KLANČARJA je na ogled do 4. aprila.

GALERIJA ZDSLU, Komenskega 8
Razstava ANTONA HERMANA - Objekti je na ogled do 14. aprila.

KUD FRANCE PREŠEREN, Karunova 14
Razstava oblikovalke ALENKE GLOBOČNIK je na ogled do 21. marca.

NARODNI MUZEJ, Muzejska 1
V atriju muzeja je do 31. marca na ogled razstava IZGINJAJOČE KRAJINE (Arheologija in irske pokrajine - pogled iz zraka).

CELJE

GALERIJA SODOBNE UMETNOSTI CELJE, Trg Celjskih knezov 11
Pregledna razstava slik AVGUSTA LAVRENČIČA je na ogled do 31. marca.

KAMNIK

RAZSTAVIŠČE VERONIKA
V petek, 10. marca, bo ob 19. uri otvoritev razstave del VINKA ŽELEZNIKARJA. Razstava bo na ogled do 22. marca.

KRANJ

GALERIJA PREŠERNOVA HIŠA
V četrtek, 9. marca, bo ob 18. uri otvoritev retrospektivne razstave FRANA KRAŠOVCA.

GALERIJA MESTNE HIŠE
V četrtek, 9. marca, bo ob 18.30 otvoritev razstave sedemnajstih slovenskih fotografov 1+16, ki je pripravljena v počastitev osemdesetletnice JANEZA MARENČIČA.

NOVO MESTO

DOLENJSKI MUZEJ
V sredo, 15. marca, bo ob 18. uri otvoritev razstave ANDREASA BERLAKOVICHA.

PIRAN

MESTNA GALERIJA PIRAN
Razstava GENERACIJA 1982 je na ogled do 3. aprila.

PTUJ

MIHELIČEVA GALERIJA
Razstava MITOLOGIJA ŽOHARJEVEGA KURENTA je na ogled do 28. maja.

SEŽANA

KC SREČKA KOSOVELA
Razstava del DAMJANA ŠVARE je na ogled do 15. marca.

VELENJE

KC IVAN NAPOTNIK
Razstava del VOJKA POGAČARJA je na ogled do 22. marca.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Muzej judovske skupnosti »Carlo in Vera Wagner« (Ul. Monte 5): do 17.4. »Sveta dežela v antični topografiji«. Urnik: torek, sreda 16-20, četrtek, petek 10-13, ob nedeljah pa dopoldne in popoldne.
Galerija Rettori Tribbio: razstavlja slikar Ottavio Bomben.
Studio Bassanese: do 11.3. razstavlja Enrico Castellani - »Carte 1994«.
Galerija Torbandena: na ogled je skupinska razstava »Maestri del novecento«.
Galerija Le Caveau (Ul. Sv. Frančiska 51/A): do 11.3. je na ogled razstava Livia Rosignana.
Art Light Hall: v soboto, 11. t. m., ob 18. uri otvoritev razstave skulptur Giorgia Schumanna.

OPČINE

Prosvetni dom: na ogled je razstava slik Štefana Turka.

GORICA

Galerija Kulturnega doma: do 20. t. m. bo na ogled razstava »Idrijske čipke«, ki jo prirejajo Kulturni dom Gorica,občina Idrija in Mestni muzej - Idrija.

ŠPETER

Beneška galerija: danes, 8. t. m., ob 19. uri otvoritev fotografske razstave Laure Battich in Marine Bergnach.

KOROŠKA

CELOVEC

Deželna galerija: do 30. aprila razstavlja Marie Lassnig.

TINJE

Dom: na ogled je razstava fotografij Ivana Klarića »Hrepenenja«.

ROŽEK

Galerija Sikoronja: Na ogled je razstava »Tihožitja iz narave» Wernerja Neuwirtha.

ŠMIHEL NAD PLIBERKOM

Tovarna Knecht: na ogled je razstava Helmuta Klažeja.

GLASBA

SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM, tel.: 061/ 222-815
Danes, 8. marca, ob 19.30: AMSTERDAMSKI BAROČNI ORKESTER. Program: G. F. Händel, Bach, Biber, Vejvanovski, Händel.
V četrtek, 9., in v petek, 10. marca, ob 19.30: koncert ORKESTRA SLOVENSKE FILHARMONIJE, za oranžni abonma I in II. Program: Škerl, Schumann, Sibelius.

KLUB CD, tel.: 061/ 176 72 28
V četrtek, 9., in v petek, 10. marca, ob 20. uri: TEMATSKI GLASBENI VEČER.
V soboto, 11. marca, ob 21. uri: PAUL F. COWLAN (kantavtor in pesnik)

NARODNA GALERIJA
Danes, 8. marca, ob 20. uri: koncert TARTINI QUARTETA.

KRIŽANKE, tel.: 061/ 226-544
Danes, 8. marca, Viteška dvorana ob 19.30: koncert GREGORJA MARINKA - violončelo in MOJCE PUCELJ - klavir.

GRAND HOTEL UNION
V nedeljo, 12. marca, ob 18. uri: koncert pianista BOJANA GORIŠKA.

KLUB B-51, Gerbičeva 51
Danes, 8. marca, ob 23. uri: koncert skupine SUB WAY DOGS.

K4, Kersnikova 4
V ponedeljek, 13. marca, ob 21. uri: koncert skupine AFTERHOURS.

GORNJA RADGONA
V soboto, 11. marca, ob 18. uri: koncert ŽENSKEGA PEVSKEGA ZBORA MANKO GOLAR in MOŠKEGA PEVSKEGA ZBORA PROVOX.

ILIRSKA BISTRICA

MKNŽ
V petek, 10. marca, ob 22.30: koncert skupin PORCICOMODI in CARDINALS.

KAMNIK

RAZSTAVIŠČE VERONIKA
Danes, 8. marca, ob 19. uri: koncert MICHAELA GRUBEJA (violina) in IGORJA DEKLEVE (klavir).

MARIBOR

OPERA, tel.: 062/ 221-206
V petek, 10. marca, Unionska dvorana ob 19.30: koncert MARIBORSKE FILHARMONIJE, za abonente in izven.

VRHNIKA

CANKARJEV DOM, tel.: 061/ 753-648
V petek, 10. marca, ob 20. uri: koncert NEW SWING KVARTETA.

FJK

TRST

Glasbena matica - Koncertna abonmajska sezona 1994/95
V četrtek, 23. t. m., ob 20.30 koncert CAMERATA LIBACENSIS. Dirigent Stojan Kuret.

Gledališče Verdi - Dvorana Tripcovich

Operna in baletna sezona 1994-95
Jutri, 9 t. m., ob 20.30 (red A) premierska predstava »El amor brujo« (L'amore stregone) Manuela De Falle. Glavni interpreti: M. Gimenes, A. Noya, I. Yerba, T. Rojo in V. Ullate Ballet. Dirigent A. Gil Ordonez.
Prodaja vstopnic in rezervacije pri blagajni dvorane Tripcovich (urnik: 9-12/16-19 - zaprto ob ponedeljkih).

Gledališče Rossetti
V torek, 14. t. m., ob 21. uri koncert Enrica Ruggierija. Predstava izven abonmaja. Prodaja vstopnic pri blagajni gledališča Rossetti in v Pasaži Protti.
Tržaško koncertno društvo: v ponedeljek, 13. t. m., ob 20.30 nastop kvarteta iz Tokija.

Sportna palača pri Carboli
V ponedeljek, 13. t. m. ob 21. uri koncert ansambla Litfiba. Predprodaja vstopnic pri UTAT v Pasaži Protti.

GORICA

SCGV E. Komel

Koncertna sezona 1994-95
V nedeljo, 12. t. m., ob 17. uri bo v stolni cerkvi koncert sakralne glasbe 20. stoletja. Izvajajo Ljubljanski madrigalisti pod vodstvom Matjaža Šceka.

Kulturni dom
V sredo, 22. t. m., bo na sporedu KONCERT CAMERATE LABACENSIS.

SLOVENIJA 1

10.00 Zimska tekmovanja, pon. 21/26 dela francoske risane serije
10.25 Azijska magistrala, pon. 4/5 dela japonske dokum. nadaljevanke
11.15 Iz življenja za življenje, ponovitev
11.40 Ščepec širnega sveta: Piment, ponovitev
12.05 Na štirih kolesih, am. dok. nad., pon. 8/12 dela
12.30 Alpe - Donava - Jadran, ponovitev
13.00 Poročila
13.05 Video strani
15.55 Doktor Finlay, pon. 3/6 dela škotske nadaljevanke
16.45 Podarim - dobim, ponovitev
17.00 TV dnevnik 1
17.10 Pod klobukom, za otroke
18.00 RPL - Studio Luwigana
18.45 Pari, tv igrica
19.13 Risanka
19.30 TV dnevnik 2, vreme, šport
20.05 Forum
20.25 Film tedna: **Belle Van Zuylen**, nizozemski film
22.20 TV dnevnik 3, vreme, šport
22.40 Žarišče
23.05 **Sova:** Eno leto v Provansi, 8/12 del angleške nanizanke Avgust: Praznovanje po francosko
23.35 Umor, je napisala, 17/21 del ameriške nanizanke

SLOVENIJA 2

15.10 Zgodbe iz školjke
15.40 Most, 7/8 del, ponovitev
16.25 Videošpon, ponovitev **Sova, ponovitev**
17.10 Naravnost fantastično, 1 del angl. nanizanke
17.45 Umor, je napisala, 16. del
18.35 Arhiv zemlje, 5/14 del ameriške plz serije
19.10 Podarim - dobim
19.15 V vrtincu Športna sreda
20.05 Hrpelje : Rokomet (M): Primorske Novice - Rudar Trbovlje, prenos
21.30 SP v umetnostnem drsanju: Tekmovalni pari, iz Birminghama
22.30 Slovenci v zamejstvu
23.00 Omizje
01.00 SP v umetnostnem drsanju, posnetek

KANAL A

10.15 Luč svetlobe, ponovitev
11.05 Fresno, ponovitev 2. dela
12.05 A - shop, Spot tedna, CMT
16.00 Spot tedna, A - shop
16.15 Male živali, ponovitev
16.35 Upravljanje, ponovitev
17.05 Živeti danes, ponovitev
17.55 Album show
18.45 A - shop
19.00 Poročila
19.05 Risanka
19.10 Luč svetlobe, 378. del
20.00 Tropska vročica, 18. del
21.00 Poročila
21.05 Zadeto- prostiticija
22.00 Dance session
22.30 Epikurejske zgodbe
22.15 Album show, ponovitev
23.35 Spot tedna, A shop,CMT

MMTV (62. kanal)

17.15 Živa scena, ponovitev
19.00 Kuhajmo skupaj
19.30 MMTV Shop
20.00 Aktualno, zanimivo
20.30 Med prijatelji, nz glasba
21.30 **Dobra misel slovenskih paraplegikov**, v živo
22.15 Manipulator, angl. film s Stephenom Boydom in Sylvio Koschino
00.15 Video strani

Koper

16.00 Euronews - TV novice
16.15 Aktualnosti, tedenska rubrika
16.45 Rhythm & News, vodi Andrea F.
17.45 Tierras de Espana: Rioja
18.00 Slovenski program Bližnja srečanja, mladinska oddaja
18.45 Primorska kronika
19.00 TV dnevnik
19.30 Tečaj angleškega jezika, »Parting Friends«
20.00 Euronews
20.30 »Bersaglio«-v studiu Maurizio Bekar
21.30 Leteči zdravniki, tv nanizanka
22.15 Vsedanes
22.30 **Asphyx**, angleški znanstvenofantastični film, 1972 Igrajo: Robert Powell, Robert Stevens; režija: Peter Newbrook

Avstrija 1

13.00 Otroški program
13.35 Vesoljska ladja Enterprise
16.25 Knight Rider
17.10 Strašno prijazna družina Zakaj si ustrelil mojega psa?
17.35 Naš hrupni dom
18.05 Dobri prijatelji Dvojnik
19.00 Naš hrupni dom
19.00 Pri Huxtablovih
19.30 Čas v sliki, kultura
20.00 Pogledi od strani
20.15 Zgodba Cathy Mahone, ameriški film, 1991 Igrajo: Andrew Masser, Mariel Hemingway Lindsay Hauen in drugi
21.50 Mesto zločina
23.30 Cas v sliki
23.35 **Edinstvena Coco**, britansko-francoski film, 1981 Igrajo: Rutger Hauer, Timothy Dalton, Marie France Pisier in drugi Režija: Karen Arthur
01.00 Strašno prijazna družina
01.45 Vsak dan s Schiejokom
02.45 Dobrodošli v Avstriji
04.35 Človek, ki je imel moč nad ženskami, britanski film

Avstrija 2

11.55 Ozrite se po deželi
13.00 Čas v sliki
13.10 Jaguarjeva sled, pon.
14.25 Moč strasti Callin poraz
15.10 Umor, je napisala Z glavo v zanki
16.00 Vsak dan s Schiejokom
17.00 Čas v sliki
17.05 Dobrodošli v Avstriji
19.00 Avstrija danes
19.30 Čas v sliki, kultura
20.00 Šport
20.15 Državljanski forum
22.00 Čas v sliki 2
22.05 Šport: SP v nordijskih discipolinah, iz Thunderbaya, Kanada EP v umetnostnem drsanju: Pari, iz Birminghama
00.00 Monthy Python Flying Circus
00.25 Videonoč

Hrvaška 1

08.00 Dobro jutro
10.00 Poročila Šolski program:
10.05 Dober dan, učenci
10.10 Literarno vprašanje: Francesco Petrarca
10.30 Antologija sodobne hrvaške književnosti: Slobodan Novak
11.00 Likovni ustvarjalci: Voje Radoičić
11.30 Mesečev Skakač, 9/14 del serije
12.00 Poročila
12.05 Cesarica, 115/211 del nadaljevanke
12.50 **Časovni lopovi**, ameriški film, 1981
14.40 Literarno vprašanje, pon.
14.50 Antologija sodobne hrvaške književnosti, pon.
15.30 Kako je kaj nastalo Ko vprašam odrasle Andersenove bajke Nekaj važnega
16.05 Prvič, 10/10 del nanizanke za otroke
16.30 Poročila
16.40 Učimo se o Hrvaški: Hrvaško gledališče, 8. del
17.10 Pazi, steklo!
17.45 Hrvaška danes
18.00 Kolo sreče
18.35 Santa Barbara, 949. del ameriške nadaljevanke
19.30 Dnevnik 1, vreme
20.02 Šport
20.10 Iz strankarskega življenje
20.55 Windsorski, 2/4 del angleške nadaljevanke
21.45 Poslovni klub
22.30 Slika na sliko
23.10 Jazz
00.00 Poročila
00.05 Sanje brez meja

Hrvaška 2

17.45 TV-koledar
17.55 Dotik smrti, 2/4 del serije
18.45 Žametna taca, ponovitev 3/7 dela dokumentarne nanizanke
19.15 Risanka
20.10 Cheers, 6/44 del ameriške humoristične nanizanke z Tedom Densonom v glavni vlogi
20.40 Dotik smrti, 3/4 del serije
21.30 EP v umetn. drsanju: Birmingham: Pari
..... Video strani

Madžarska

09.00 Poročila
09.05 Mejno mesto
09.30 Dopoldan, Cirkus Humberto, češka serija
12.00 Opoldanski zvon
12.05 Posel, gospodarski poročevalec
12.20 Welcome To Hungary
15.20 Zgodovina za šolarje
16.00 Dnevnik
16.05 Zavozlano, serija
16.25 Gospodična, serija
17.00 Vklopi, za otroke
17.45 Adventska verska skupnost se predstavlja
18.15 Posel
18.30 Maček v žaklju, kviz
19.00 Pravljica
19.10 Muza, novice iz kulture
19.30 Dnevnik
20.20 Večer madžarskega filma Pravi Mao
21.50 Cvet ali dva, voščilo ob godu
22.15 Kot v kinu, vmes Človek, ki ga ni, madžarski film
00.20 Dnevnik BBC

RAI 1

6.45 Aktualna oddaja Unomattina, vmes (7.00, 8.00, 9.00, 9.30) dnevnik
9.35 Odprti prostor
10.00 Dnevnik
10.05 Film: Carmela è una bambola (kom., It. '58), vmes (11.00) dnevnik
11.50 Vabilo k mizi: Tutti a tavola
12.25 Vreme in dnevnik
12.35 Nan.: Gospa v rumenem
13.30 Dnevnik
14.00 Kult. tednik Primissima
14.20 Kviz: Sala giochi
14.50 Nan.: Catwalk
15.45 Mladinski variete Solletico, risanke
17.55 Danes v Parlamentu
18.00 Dnevnik
18.10 Zanimivosti iz vsakdana: Italia sera
18.50 Variete: Luna Park (vodi Milly Carlucci)
19.35 Vreme in dnevnik, 20.30 Il fatto (E. Biagi)
20.45 TV film: Un angelo di nome Gabriel (dram., ZDA '94, i. A. Jillian)
22.20 Dosje o ženski problematiki: Donne al bivio
22.50 Dnevnik
23.30 Sportna sreda: nogomet, odbojka
0.05 Dnevnik in vreme
0.35 Danes v Parlamentu
0.45 Videosapere: Uffizi (3.)

RAI 2

7.00 Oddaja za najmlajše Quante storie!
7.50 Nan.: Doogie Howser, 8.15 Black Stallion
8.40 Nad.: Beautiful
10.30 Aktualno: Lo sportello del cittadino, 11.00 Fra le righe
11.30 TG2-33, 11.45 dnevnik 2
12.00 Variete: I fatti vostri
13.00 Dnevnik, gospodarstvo in vreme
13.45 Variete: Quante storie, ragazzi!, risanke
14.30 Nad.: Paradise Beach, 14.55 Santa Barbara
15.40 Kronike v živo, vmes (15.45, 17.00) dnevnik
18.10 Sport in vreme
18.35 Sereno variabile
18.45 Nan.: Miami Vice
19.45 Dnevnik in šport
20.20 Variete; Ventieventi
20.45 Nogomet: Lazio-Juventus (pokal Italije, polfinale)
22.35 Aktualno: Mladinski mixer (S. Sagramola)
23.30 Dnevnik
24.00 Pregled tiska in vreme
0.15 Vse najboljše za rojstni dan, Kino!
0.20 TGR v Evropi
0.55 SP v umetn. drsanju

RAI 3

6.30 Jutranji pregled tiska
6.45 Videosapere: Španščina, dok. Uffizi, Filozofija, Alfabeto TV, dok. Giotto, Fantastica Età, itd.
11.10 Fantastica Mente
12.00 Dnevnik in gospodarstvo
12.30 Znanstveni dnevnik
12.40 Dove sono i Pirenei?
14.00 Deželne vesti
14.20 Popoldanski dnevnik
14.50 TGR Italija Jug
15.15 Sportno popoldne: IP v hokeju na ledu, kolesarstvo Tirreno-Adriatico
16.30 Odprta šola, Parlato semplice, 18.00 dok. Geo
18.30 Šport, Insieme in vreme
19.00 Dnevnik, deželne vesti
19.50 Blob Soup, 20.10 Blob
20.30 Aktualno: Mi manda Lubrano
22.30 Dnevnik, deželne vesti
22.45 Aktualno: Speciale 3
23.50 Variete: Spazio Ippoliti
0.30 Dnevnik, pregled tiska in vreme, filmske novosti
1.00 Variete: Fuori orario

RETE 4

7.40 Nan.: Tre cuori in affitto
8.00 Nad.: Manuela, 9.05 Guadalupe, 9.30 Catene d'amore
9.55 Variete: Buona giornata, vmes nad. 11.00 Febbre d'amore, 12.00 Rubi, 13.00 Sentieri, vmes (11.25, 13.30) TG 4
14.00 Rubrika o lepoti
14.20 Nad.: Sentieri, 15.20 Cuore selvaggio, 16.00 La donna del mistero
17.00 Aktualno: Perdonami, 18.00 Funari News, vmes (19.00) dnevnik
20.45 Variete: Eurodonna 95 (vodi G. Carlucci)
23.30 Dnevnik
23.45 Film: Un tranquillo week-end di paura (dram., ZDA '72, i. J. Voight, B. Reynolds)
2.00 Pregled tiska
2.10 Nan.: Tre cuori in affitto

CANALE 5

6.30 Na prvi strani
9.00 Maurizio Costanzo Show
11.45 Aktualno: Forum
13.00 Dnevnik TG 5
13.25 Sgarbi quotidiani
13.40 Nad.: Beautiful
14.05 Kviz: Complotto in famiglia (vodi A. Castagna)
15.20 Agenzia matrimoniale
16.00 Otroški variete, vmes risanke
17.55 TG 5 Flash - Kratke vesti
18.00 Kviza: OK, il prezzo è giusto!, 19.00 La ruota della fortuna
20.00 Dnevnik TG 5, 20.25 Striscia la notizia
20.40 Film: Il principe del mare (dram., ZDA '91, i. N. Nolte, B. Streisand)
23.25 Variete: Maurizio Costanzo Show, vmes (24.00) dnevnik TG 5
1.30 Sgarbi quotidiani
2.00 Pregled tiska

ITALIA 1

6.30 Otroški variete
9.20 Nanizanke
12.25 Odprti studio
12.30 Fatti e misfatti, 12.40 Sport studio
12.50 Otroški variete
14.00 Odprti studio
14.30 Aktualno: Village
14.45 Variete: Non è la RAI
16.15 Variete: Smile
16.20 Nan.: Star Trek
17.10 Variete: Talk Radio
17.30 Nan.: Il principe di Bel Air, 18.10 Superboy, 18.50 Bayside School
19.30 Odprti studio in vreme
19.50 Sport studio
20.00 Variete: Karaoke
20.45 Film: Ragazze, il mostro è innamorato (kom., ZDA '89, i. C. Parker)
22.45 Nan.: Quelli della speciale
0.15 Variete: Mai visto
0.45 Italia 1 šport

TELE 4

13.30 19.30, 22.10, 24.00 Dogodki in odmevi
20.30 Nadaljevanka
21.30 Nanizanka

MONTECARLO

14.00 18.45, 20.25, 22.30, 24.00 Dnevnik, 13.30 Sport
14.10 Film: Le sorelle Bronte (dram., Fr. '85)
20.00 The Lion Trophy Show
20.35 SP v umetn. drsanju
23.00 Variete: Tappeto volante

NBC

14.30 Ozadje naklade
17.30 FT poslovni večer
18.00 Danes
19.00 ITN novice
19.30 Golf
20.30 Skozi čas
21.30 Ozadje naklade
22.00 ITN novice
22.30 Večer z Jayom Lenom
23.30 Resnični ljudje
24.00 FT poslovni večer
00.20 Poslovne novice iz ZDA
00.30 NBC poročila
01.00 Enak čas
01.30 Večer z Jayom Lenom
02.00 Govoreči jazz
02.30 Videomoda
03.00 Riviera, pogovor v živo
04.00 Skozi čas
05.00 Ozadje naklade

CNN

13.30 Business Day
14.00 World News
14.30 Business Asia
15.00 Larry King Live, pon.
16.00 World News
17.30 Business Asia, pon.
18.00 CNN News Hour
19.00 World News From London And Atlanta
20.00 World Business Today From London
20.30 World News
21.00 International Hour From London And Washington
22.00 World News
22.30 Futurewatch
22.45 CNN World Sport
23.00 World Business Today Updata From London
23.30 Showbiz Today, pon.
24.00 The World Today
01.00 Moneyline
01.30 Crossfire
02.00 Prime News
03.00 Lary King Live
04.00 CNN World News
05.00 World News
05.30 Showbiz Today

DISCOVERY

17.00 Vodne poti, film o rekah in kanalih Irske
17.30 Zaupanje, film o zivljenju in zgodovini Skotske
18.00 Lovci na zaklade, film o iskanju zlata v Arizoni
18.30 Terra X, film o planetu Yaro
19.05 Po letu 2000, oddaja o najnovejšem orožju
20.00 Plenilci, film o preseljevanju živali
21.00 Iznajdbe, film o bumerangu, avtomobilih itd.
21.30 Narava opazuje, film o živalih Avstralije
22.00 Magija ali medicina?, film o klasični in alternativni medicini
23.00 Podmornice, o podmornicah II. svetovne vojne
00.00 Mrk stoletja, film o sončnem mrku

SKY NEWS

13.00 Sky News - vsako polno uro
13.30 World News-Business Report
14.30 CBS Morning News
15.30 Parliament
16.30 Travel Destination
17.30 World News - Bussines Report
18.00 Live at Five
19.30 Week in Review Uk
20.30 Sportsline
21.00 Sky World News Tonight
22.30 Talkback
00.30 CBS Evening News
02.00 Newswatch
02.30 Special Report
03.30 Travel Destinations
05.30 Special Report

2/5

TVS 1 20.25

BELLE VAN ZUYLEN, nizozemski film, 1993

Igrajo: Will Van Kraligen, Kaus Steebeeke Kees Hulst, Patty Pontier in drugi

Režija: Digna Sinke

Resnična zgodba iz 17. stoletja, ko si ustvarjalne ženske preštel na prste ene roke, ali pa zgodovina morda molči . Zgodba o Belle Van Zuylen, pesnici in komponistki nizozemskega rodu, svobodomiselni, nekonvencionalni, ki je zapustila sonate, zbirke pesmi in tudi roman. V filmu zasledujemo njeno prijateljstvo s 27 let mlajšim Benjaminom, ki je vzdržalo osem let in njeno življenje poročene ženske v Švici. Imenitna igralka Will Van Kralingen osvaja s svojim šarmom in lepoto .

Vill Van Kralingen

KANAL A 22.00

DANCE SESSION, oddaja o plesu

V drugem delu plesnega tedna se predstavljajo Geraldine Armstrong, Dominique Lissette, Milton Myers, Randy Warshaw... Spoznali boste koreografinjo Mirjam Podobnik in plesalca Mitja Popovskega in Mojco Uršič.

2/5

TVS 1 23.35

UMOR, JE NAPISALA, 17. del am. nanizanke

Igrajo: Angela Lansbury, John Beck, Warren Berlinger in drugi

Jessica po pokojnem stricu podeduje kupček delnic nogometnega kluba. Delnice, ki zgledajo malovredne, pa zelo zanimajo več ljudi in ko se pojavi še truplo...

Angela Lansbury

TVS 1 18.35

ARHIV ZEMLJE, am. poljudnoznastvena serija

Morski psi so verjetno eni izmed najbolj osovraženih bitij na svetu, toda kot plenilci imajo pomembno vlogo v morskem eko sistemu. Strah je opravil svoje. Ogrožen je beli morski pes, Južna Afrika pa edina država, ki ga je razglasila za ogroženo vrsto.

V zahodni Mohavi se je število želv od leta 1980 zmanjšalo za 70 odstotkov. Biologi so skromno puščavsko želvo razglasili za ogroženo vrsto.

Princ Sadrudin Aga Kan ni samo državnik mednarodnega slovesa in član kraljeve družine, ki vodi ismailidsko muslimansko sekto. Je tudi ustanovitelj sklada Bellerive za zaščito vseh oblik življenja. Sklad deluje na področju začite živali in energetskih virov ter spodbuja ekološko zavest.

Benetke se potapljajo že od nastanka pred dobrimi tisoč leti! Mesto sedaj ogrožajo onesnažene vode in zrak ter poplave ob plimi.

Tjulne na otočju Orkney je leta 1988 zdesetkal virus severnomorske kuge, leta 1993, ko je na Shetlandskih otokih nasedel naftni tanker, pa izliv surove nafte. Toda reševalni center za preživele tjulnje je dosegel že veliko uspehov.

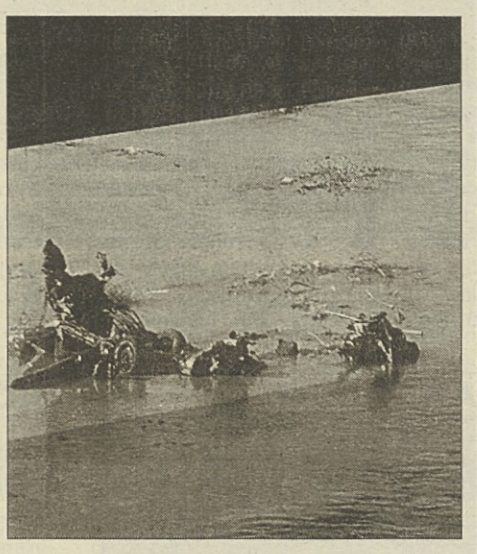

2/5

HTV 1 12.50

ČASOVNI LOPOVI, ameriška komedija, 1981

Igrajo: John Cleese, Sean Connery, Shelley Duvall, Katherine Helmond in drugi

Režija: Terry Gilliam

Šest škratov gre na potovanje skozi čas in s seboj vzamejo učenca... Film gegov, grotesknih in komičnih prizorov, poigravanja z zgodovino in norčevanja iz naše civilizacije. Kako tudi ne, saj režiserja poznamo še iz Cirkusa Monty Pytona.

Sean Connery

KANAL A 21.05

ZADETO, oddaja o aktualnih dogodkih

Kako je z najstarejšo obrtjo v Sloveniji? Vsi vemo da obstaja, je obstajala in bo obstajala. Lahko pa bi tovrstno dejavnost tudi zakonsko uredili, da je ne bi bilo treba več iskati po zakotnih ulicah in motelih in bi delavke rdeče luči bile socialno in zdravstveno zaščitene. Nenazadnje bi nekaj ostalo tudi državi. Bo Ljubljana končno postala svetovljansko mesto?

TVS 1 19.15

V VRTINCU, oddaja o filmu

Kaj dobite, če v filmski kotel zmešate Kennetha Branagha, Roberta de Nira, Helen Bonham-Carter in Mary Shelly? Odgovor je: Najnovejšo priredbo legendarnega romana Frankenstein, Mary Shelleyeve.

Produkcijske niti je vlekel Francis Ford Copola, ki je svojega osebnega prijatelja Roberta de Nira pripravil do tega, da je sploh nastopil v vlogi pošasti doktorja Frankensteina. V glavni vlogi igra angleški igralec Kenneth Branagh, ki je film tudi reziral.

Robert de Niro

IZBOR IZ SATELITOV

MUSIC TELEVISION

09.00 Video; 12.00 Soul On MTV; 13.00 Greatest Hits; 14.00 Popoldanski Mix; 16.30 Coca Cola Report; 17.30 Dial MTV; 18.00 Music Non Stop; 19.30 The Zig Zag Show; 20.00 Greatest Hits; 21.00 Most Wanted; 22.30 Beavis & Butthead; 23.00 Coca Cola Report; 23.45 Trije na enega?; 00.00 The End?

SKY ONE

11.00 Koncentracija; 12.00 Sally Jessy Raphael; 13.30 Anything But Love; 14.00 St. Elsewhere; 15.00 Ljubljenci bogov; 16.00 The Oprah Winfrey Show; 16.50 DJ Kat Show; 18.00 Star Trek; 19.00 Svet iger; 19.30 Family Ties; 20.00 E Street; 20.30 M.A.S.H.; 21.00 A Mind To Kill, triler; 23.00 Star Trek; 00.00 Noč z Lettermanom; 00.50 Little John; 01.40 Chances; 02.30 The New WKRP In Cincinnati; 01.30 Hit Mix Long Play

PRO 7

05.05 Serije; 10.05 Agentka; 12.00 Neizprosna, a prisrčna; 13.00 Charliejevi angelčki, serija; 15.00 Colbyjevi; 15.55 Zakon v Los Angelesu; 17.00 Risanke; 18.25 Rock' n' roll očka; 18.55 Roseanne; 19.55 Poročila; 20.15 Protokol - vsi plešejo, tako kot jaz žvižgam, ameriška komedija, 1984; 22.10 Ljubi grehi; 23.05 Star 80, ameriška drama , 1983; 01.00 Poročila; 01.10 Ponovitve

PREMIERE

14.00 Orson in Olivia; 14.50 Randy, ameriški film, 1993; 17.45 Premiere; 18.00 Rojena čez noč, ameriška komedija, 1993; 19.40 Premiere; 20.15 Plezalec, ameriški akcijski triler, 1993; 22.05 Čas jeze, italijansko - francoski film, 1993; 23.35 Hiša v hribih; 01.05 Box Office America; 01.30 Late Show; 02.15 Ekvinocij; 04.05 Speedtrap; 04.55 Skrivnosti Majev, dokumentarec; 05.25 Policaj in pol

SAT 1

07.30 Ponovitve serij; 12.00 Loving - ljubezenske poti; 12.30 Pod kalifornijskim soncem; 13.25 Falcon Crest; 14.25 White Fang; 14.55 Pustolovščine mladega Indiana Jonesa; 15.55 MacGyver; 17.00 Tvegaj!; 17.30 Regionalna poročila; 18.00 Pojdi na vse; 19.00 Poročila; 19.30 Kolo sreče; 20.15 Hribovski zdravnik; 21.15 Hunter; 23.00 Inferno, ameriški pustolovski film, 1954; 00.50 Ponovitve

EUROSPORT

08.30 Evroski; 09.30 Umetnostno drsanje; 11.00 Speedworld; 14.00 Jahanje; 15.00 Umetnostno drsanje, iz Birminghama ; 16.00 Biljard; 18.00 Deskanje na snegu; 18.30 Akrobatsko smučanje, 19.30 Športna poročila; 20.00 Umetnostno drsanje, iz Birminghama; 23.00 Motošport; 00.00 Boks; 01.00 Športna poročila

RTL

09.05 Ponovitve; 12.00 Opoldanski magazin; 14.10 Umor, je napisala; 17.00 Jeopardy; 17.30 Med nami; 18.00 Bogati in slavni; 18.45 Poročila; 19.40 Dobri časi, slabi časi; 20.15 To je tvoj konec, nemška drama, 1993; 23.15 Gottschalk- Late Night Show; 00.00 Poročila;00.30 Nočna oddaja Thomasa Koschwitza; 01.30 Kojak; 02.20 Umor, je napisala; 03.10 Ponovitve

RTL 2

05.45 - 17.00 Ponovitve; 17.00 Mož za sedem milijonov dolarjev; 17.55 Umik; 18.25 Nasmehnite se, prosim; 19.00 Ženska za sedem milijonov dolarjev; 20.00 Poročila; 20.15 X - 15, ameriški film, 1961; 22.20 Wrestling; 23.15 Kralj ciganov, ameriški film, 1978; 01.20 Pošasti; 01.50 TV bazar; 02.10 Wonder Woman

SKY MOVIES

13.00 The Salzburg Connection; 15.00 Conrack; 17.00 Across The Great Divide; 19.00 The Man In The Moon; 21.00 Jane's House; 23.00 Death Wish V: The Face Of Death; 00.35 Angel Eyes; 01.55 Blood In, Blood Out; 04.50 Dirty Mary, Crazy Larry

MOVIE CHANNEL

16.50 Black Island; 17.50 Pop Pirates; 18.55 Ride With The Wind 20.30 Posebna oddaja : Živali; 21.30 Home Alone 2: Lost In New York; 23.00 Seventh Floor; 00.45 Traces Of Red; 02.30 Ladykiller; 04.05 The Disappearance Of Nora

FILMNET +

14.00 Raise The Red Lantern; 16.00 K-TV; 18.00 Angie; 19.40 Movie Quiz; 20.00 The Last Maffia Marriage; 21.30 E! News; 22.00 Boxing; 00.00 American Blonde; 02.00 Deliver Them From Evil: The Taking Of Alta Wiew; 03.30 Extreme Close Up; 04.00 Rich In Love

SUPER CHANNEL

14.00 Kolo denarja; 17.30 Poročilo Financial Times; 18.00 Danes, novice; 19.00 Poročila; 19.30 Golf; 20.30 Dateline, magazin; 21.30 Inside Edition; 22.00 Poročila; 22.30 The Tonight Show; 23.30 Res osebno, talk show

FILMNET

14.00 Rokujte se, ameriška film, 1992; 16.00 Čipke iz Chantillyja, ameriški film, 1993; 18.00 Robocop 2, ameriški film, 1990; 20.00 Zbegana, amerišk drama , premiera; 22.00 Sentimentalna pesem, ameriška drama, 1994; 00.20 Na peščinah, ameriška srhljivka

DSF

13.00 NBA košarka; 15.00 Ofenzivno; 16.00 Biljard; 17.00 Ameriški gladiatorji; 19.55 športna poročila; 20.00 Klasični šport; 20.15 Golf; 22.55 Športna poročila; 23.00 Avto dirke; 24.00 Klasični boks; 01.15 Avto dirke

VOX

08.505 Dominijon; 09.10 Regal Shop; 09.40 Skrvnosti; 10.30 Dr. Who; 10.45 Lou Grant; 11.40 Agatha Christie; 12.45 Philip Marlowe; 15.25 Utemeljeni sum; 16.15 Cannon; 18.20 Utemeljeni sum; 19.15 Cannon; 20.10 Nori hotel California, ameriški film, 1987; 22.00 Spiegel TV tema; 22.50 Morilski vsakdan, ameriška, kriminalka; 23.10 Presečišče, dokum.; 23.40 Valovna dolžina, 00.10 Moški , ki je ljubil ženske, francoski film

TNT

20.00 The Mask Of Dimitrios, ameriški film, 1944; 22.00 Carbine Williams, ameriški vestern, 1952; 00.00 Billy The Kid, ameriški vestern, 1930; 01.45 Bad Men Of Missouri, ameriški vestern, 1941; 03.10 The Younger Brothers

3 - SAT

14.15 Moskito; 15.50 Glasben oddaja; 17.00 Mini čas v sliki; 17.15 Evropski magazin; 19.00 Danes; 19.20 Talkshow; 20.00 Dnevnik; 20.15 Oddaja o okolju; 21.15 Film; 22.30 Švicarski kulturni magazin; 23.00 Štirideset pištol, ameriški film, 1957

ZDF

13.00 Dnevni pregled; 13.45 Kako dobro, da imamo Marijo; 14.30 Alfred J. Kwak; 15.20 Logo; 15.30 X - Base; 16.05 Moč strasti; 17.00 Danes; 17.08 Deževni dnevnik; 19.00 Danes, vreme; 19.25 Morilski skoki čez plot; 21.15 Danes; 22.15 Označba D; 23.00 Derrick; 00.20 Danes ponoči; 00.15 Priče stoletja

CARTOON NETWORK

06.00 Dotik modrega med zvezdami; 06.30 Sadežovi; 07.00 Jutranja ekipa; 08.00 Vrnitev v Bedrock; 08.30 Scooby Doo, kje si?; 09.00 Top Cat; 09.30 Sadežovi; 10.30 Udarec s šapo; 11.00 Biskvitki; 11.30 Heathcliff; 12.00 Svetovne risanke; 13.00 Vrnitev v Bedrock; 13.30 Dotik modrega med zvezdami; 14.00 Yogi medved in prijatelji; 14.30 Popajev lov za zakladom; 16.00 Jonny Quest; 16.30 Birdman , Galaxy; 17.00 Centurioni; 17.30 Kapitan Planet; 18.00 Bugs & Daffy nocoj; 18.30 Scooby Doo, kje si?; 19.00 Top Cat; 19.30 Kremenčkovi

TV 5

14.30 Claire Lamarche; 15.15 Avtovizija; 15.30 Evasion; 16.00 Poročila; 16.10 Kuhinja mušketirjev; 16.30 Bibi in njeni prijatelji; 17.15 Zabaviščni park; 17.45 Vprašanja za prvaka; 18.15 Ameriška prihodnost; 18.30 Poročila; 19.00 Pariške luči; 19.30 Švicarska poročila; 20.00 Posebni poročevalec; 21.00 Francoska poročila; 21.30 Perfecto; 00.00 Viva; 00.45 Ponovitve

RADIO

Slovenija 1

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 17.00, 18.00, 19.00, 21.00, 23.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.50 Biovreme; 8.05 Poslovni kažipot; 10.30 Pregled tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.20 Osmrtnice in obvestila; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.05 Studio ob 17-ih; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Iz glasbenih šol; 21.05 Zborovska glasba; 22.30 Informativna oddaja v tujih jezikih; 22.40 Etnoglasba sveta; 23.05 Literarni nokturno.

Slovenija 2

6.00, 6.30, 7.00, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Kronika; 7.25 Zvezdni pregled; 8.40 Prireditve; 9.15 Malčki o...; 9.45 Kje vas čevelj žuli; 11.35 Obvestila;12.00 Opoldne; 12.10 Avtomobilske minute; 14.00 Kulturne drobtinice; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 Popevki tedna; 17.00 Računalniški val; 17.50 Šport; 18.00 Vroči stol; 19.30 Melodije po pošti; 21.00 Vi izbirate, jaz izberem; 22.20-23.00 Jazz.

Slovenija 3

8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 22.00 Poročila; 8.05 Glasba;10.05 Literarna matineja; 11.05 Izbrali smo; 13.05 Za knjižne molje; 14.05 Izobraževalni program; 15.00 Mladi na glasb. revijah; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 Glasba; 16.45 Življenje kot izziv; 17.05 Glasb. festivali; 20.00 Radioteka; 22.05 Okrogla miza; 23.00 Glas. tradicija 20. stoletja; 23.55 Lirični utrinek.

Radio Koper
(slovenski program)

8,30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30 Poročila; 12.30, 19.00 Dnevnik; 6.00 Otvoritev; 7.00 Kronika; 7.30 Pregled tiska; 7.40 OKC obveščajo; 7.45 Evergreen; 8.15 Na rešetu; 8.45 Delo; 9.00 Kulturne prireditve; 9.45 Na rešetu - odgovori; 10.45 Zanimivost; 11.15 Hladno, toplo, vroče; 12.30 Opoldnevnik; 13.00 Jagode in podoknice; 15.15 Hit dneva; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.45 Informativni servis; 17.15 Borzno poročilo; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 a-o-a glasbena oddaja;19.30 Športni pr.

Radio Koper
(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 8.00 Modri val; 8.05 Horoskop; 8.40 Telefonski kviz; 9.00 Pred naše mikrofone; 9.50 Izbirali ste; 10.00 Pregled tiska; 10.05 E. Galletti; 10.35 Souvenir d'Italy; 11.00 Kulturna srečanja; 11.30 Aktualnosti; 12.00 Ballo è bello; 13.00 Glasba po željah; 14.00 Zgodovina Istre; 14.50 Single tedna;15.00 Back to the future; 16.00 Modri val; 18.00 Mix magazine; 18.45 Nattività;20.00 RMI.

R. Glas Ljubljane

5.15, 8.15, 9.15, 10.15, 13.15, 14.15, 17.15, 19.15 Novice; 7.00 Horoskop; 7.35 Vreme; 9.30 Kam danes; 11.00 Anketa;12.00 BBC Novice; 12.15 Novinarjev gost; 14.05 Pasji radio; 15.15 RGL komentira in obvešča; •16.25 Nagradna uganka; 18.15 RGL na rajžo gre; 20.00 Pole position; 22.00 Radosti življenja; 1.00 Satelit.

Radio Kranj

9.00, 14.00, 18.00 Gorenjska včeraj, danes, jutri; 5.30 Dobro jutro; 7.40 Pregled tiska; 10.40 Informacije - zaposlovanje; 12.30 Osmrtnice, zahvale; 12.40-15.00 Moda; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.00 Lestvica discoteka Gauluoises Blondes; 19.30 do 24.00 Večerni program - Parnas.

Radio Maribor

6.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00 Poročila; 17.00, 19.00 Dnevnik; 6.05 Kmetijski nasveti; 6.15 Horoskop; 6.45 Pregled tiska; 7.00 Kronika; 9.05 Štajerske miniature; 9.15 Na postaji zvokov; 11.45 Infoservis; 12.10 Mali oglasi; 13.05 Pod Pekrsko gorco; 15.10 Kmetijski nasveti; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Želeli ste, poslušajte; 17.30 Osmrtnice, obvestila; 17.40 Pojoči srebrni klobuček; 18.00 Mladi mladim; 19.30 Šport in glasba; 21.00 Na obisku; 22.00 Zrcalo dneva; 22.15 Glasba; 23.15 Nočni pr.

Radio Študent

11.00 107. Avtodrom; 14.00 OF (24 ur-info); 15.00 Recenzije & Napovedi; 17.00 Rock Indok; 19.00 TB: The Monomen; 20.00 Kozmiki, Night Time, Blues, Pantonalni kabaret; 24.00 Reprize (poned. in torek).

Radio Trst A

7.00, 8.00, 10.00, 13.00 14.00, 17.00, 19.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar in Pravljica; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Obzornik; 9.15 Odprta knjiga: Ettore Mangialupi, protagonist Tržaških humoresk (prip. A. Rustja); 10.30 Intermezzo; 11.45 Okrogla miza; 12.45 Primorska poje: MePZ Štandrež; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Krajevne stvarnosti: Na goriškem valu; 15.00 Potpuri; 15.30 Mladi val; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba: Trieste Prima 1994; 18.00 Literarne podobe: Literarne kritiške skice in osnutki; 18.30 Made in Italy; 19.20 Napovednik.

Radio Občine

11.30, 15.30, 17.30 Poročila; 10.00 Matineja; 19.00 Glasba po željah; 20.30 Oddaja VZPI-ANPI; 21.15 Samo za vas; 22.00 Ostali Trst - L' altra Trieste.

Radio Koroška

18.00-18.30 Društva se predstavljajo; 21.04-22.00 Pozdrav s Primorja.

NOVICE

Danes start etapne dirke »Tirensko-Jadransko morje«

POMPEI (NEAPELJ) - Danes bo start 30. mednarodne etapne kolesarske dirke od Tirenskega do Jadranskega morja, ki se bo končala 15. t.m. v San Benedettu del Tronto. Udeležba na letošnji izvedbi bo zelo kakovostna. Prisotni bodo namreč odlični kolesarji kot Chiappucci, Bugno, Zanini, Abdužaparov, Breukink, Colagé, Fondriest in Furlan ter predvsem Adriano Baffi (šest zmag).
Dirka, ki bo skupno dolga 1.420 km, se bo začela danes s startom v San Giuseppe Vesuvianu in ciljem v Pompeiu.

Illycaffé najprej s Comersonom

TRST - V nedeljo se je končal prvi del italijanske košarkarske A1 lige. Drugi del se bo nadaljeval po tako imenovam »sistemu ure«, po katerem bodo ekipe igrale doma tri tekme z moštvi, ki ji sledijo na lestvici, in tri tekme na tujem z ekipami, ki so pred njo na lestvici.
Tržaški Illy, ki je po prvem delu osvojil 12. mesto, bo na tujem igral proti Comersonu iz Siene, Pfizerju iz Reggio Calabrie in Madiganu iz Pistoie, doma pa proti Metasystemu iz Reggio Emilie, Panapesci iz Montecatinija in Bucklerju iz Bologne.
Spored Illyjevih tekem: 12.3. ob 18.30: Comerson - Illycaffé; 19.3. ob 18.30: Illycaffé - Madigan; 23.3. ob 20.30: Illycaffé - Panapesca; 26.3. ob 18.30: Pfizer - Illycaffé; 30.3. ob 20.30: Madigan - Illycaffé; 2.4. ob 18.30: Illycaffé - Buckler.

Marsalova se zgleduje po Romingerju

PARIZ (AFP) - Francoska kolesarka Catherine Marsal, svetovna prvakinja na dirkališčih iz leta 1990, bo 29. aprila poskušala postaviti nov svetovni rekord v vožnji na eno uro za ženske. Dosedanja nosilka rekordnega dosežka je njena rojakinja Jeannie Longo. Marsalova bo rekordni dosežek, ki je 46.3527 kilometrov, napadla na dirkališču v Bordeauxu, prav tam, kjer je Švicar Tony Rominger postavil rekord za moške.

Športno sodelovanje med ZR Jugoslavijo in Rusijo

BEOGRAD - Aleksander Bakočević, predsednik Jugoslovanskega olimpijskega komiteja (JOK), in Vitalij Georgijevič Smirnov, podpredsednik MOK in predsednik OK Rusije, sta včeraj v Beogradu podpisala sporazum o športnem sodelovanju med ZR Jugoslavijo in Rusijo. Sporazum predvideva izmenjavo športnikov in strokovnjakov ter organizacijo skupnih akcij na športnem področju. Predsednik ruskega olimpijskega komiteja je ocenil, da gre za zgodovinski sporazum teh dveh športnih sil, in poudaril, da je prijateljstvo in sodelovanje še večje, pa čeprav sta državi zmanjšani. Za Jugoslovane je bila vsekakor najbolj zanimiva njegova izjava, da je že skrajni čas, da se »plavi« vrnejo na mednarodna prizorišča in da bo to ruski olimpijski komite zahteval od MOK. V Beogradu poteka živa diplomatsko-športna aktivnost, saj sta v slabih desetih dnevih Beograd obiskala tako predsednik kot podpredsednik MOK, kar najverjetneje nakazuje vrnitev vseh ekipnih športov v sistem mednarodnih tekmovanj. (M. M.)

NOGOMET / POLFINALNI TEKMI ITALIJANSKEGA POKALA

V Rimu že danes Lazio in Juventus

Srečanje med Foggio in Parmo bo jutri
Obe tekmi v neposrednem TV prenosu

Danes in jutri bosta na poredu prvi polfinalni srečanji v italijanskem nogometnem pokalu. Kot v prvenstvu lahko tudi tu v finalu pride do dvoboja med Juventusom in Parmo.

Turinčani bodo že danes zaposelni na olimpijskem stadionu v Rimu, kjer jih čaka nabrušeni Lazio, ki je v nedeljo z razpoloženim Casiraghijem nasul Fiorentini kar osem golov. V taboru Lazia bi se tokrat zadovoljili tudi z manjšo bero golov, toda pričakovati je odločen juriš na Peruzzijeva vrata.

Casiraghi zaradi kazni (pa tudi Signori, ki je poškjodovan) danes ne bo igral, kljub temu pa je ta nogometaš pred drevišnjem srečanjem v središču pozornosti. Juventus ga je avgusta 1993 posodil Laziu za milijardo in pol lir, po končani letošnji sezoni pa naj bi v skladu z dogovorom Casiraghi prešel v solastništvo, vendar bi moral Lazio plačati še šest milijard. Rimljani skušajo zdaj to vsoto znižati, vendar glede na strelsko razpoloženost Casiraghija v zadnjem obdobju imajo za to kaj malo možnosti, še posebej zato, ker se je v igro spustil tudi Milan, ki je pripravljen odvezati mošnjiček.

Pri Laziu računajo, da bo olimpijski stadion danes poln. Zadnja uspešna nastopa proti Borussii Dortmund in Fiorentini sta najbrž dovolj dobra reklama, poleg tega pa upajo, da bodo za 8. marec tribune napolnile tudi ženske, za katere so dali v prodajo 10 tisoč vstopnic po 10 tisoč lir.

Pri Juventusu imajo nekaj težav s poškodbami. Roberto Baggio bo še vedno na klopi za rezervne igralce, po poškodbi pa bo od prve minute na igrišču Conte.

Srečanje v Rimu se bo začelo ob 20.45, neposredno pa ga bo prenašala tudi državna TV mreža RAI na drugem programu.

Drugo polfinalno srečanje bo na sporedu jutri (prav tako ob 20.45, neposredni prenos RAI 1) v Foggii, pomerila pa se bosta Foggia in Parma. Foggia ima precej težav s kaznovanimi nogometaši. Padalino, Caini in Bresciani zaradi kazni ne bodo mogli igrati, tako da bo trener Catuzzi namesto njih na igrišče poslal Bianchinija, Di Barija in Marazzino. Njegov trenerski kolega pri Parmi Nevio Scala pa bi moral imeti na razpolago vse nogometaše, razen Di Chiare, ki je v nedeljo v Turinu dobil močan udarec v desno nogo in je zato njegov nastop jutri še vprašljiv.

Parma in Foggia bosta povratno srečanje odigrali 12. aprila (sreda), medtem ko se morata Juventus in Laziou še dogovoriti za termin tekme v Turinu. Vsekakor pa bo na sporedu ali 11. (torek) ali 13. (četrtek) aprila. Finalni tekmi bosta 8. in 13. junija.

Casiraghi zaradi kazni drevi ne bo igral (Telefoto AP)

HOKEJ NA KOTALKAH / C LIGA

Dober odpor Poleta prvemu

Openci so prikazali letošnjo najboljšo igro in tesno izgubili

Polet - Breganze 2:3 (0:0)

POLETOVA STRELCA: Samo Kokorovec 1, Mitja Kokorovec 1.

POLET: Biasizzo, Marinuzzi, Mitja, Mojmir in Samo Kokorovec, Roselli, Russo, Rados, trener Mari.

Proti vodilnemu moštvu Breganze so poletovci igrali eno boljših tekem tega prvenstva.

Že podatek, da so tokrat izgubili le z golom razlike, zgovorno kaže o napredku v igri našega moštva, ki je proti istemu nasprotniku v prvem delu izgubil kar z 2:12.

Poletovci so tokrat ubrali izključno obrabno taktiko in ves prvi polčas tudi odbili nasprotnikove napade. V drugem delu se je ponovila slika iz prvega, na sredini polčasa pa so gostje prvič zatresli mrežo poletovcev, takoj nato pa izid povečali na 2:0. Samo Kokorovec, ki je dosegel svoj prvi gol v hokejski karieri, je znižal izid na 1:2, dve minuti pred koncem pa je Mitja Kokorovec stanje celo izenačil.

Gostje so se še z večjo vnemo vrgli v napad in dosegli zmagoviti zadetek le 20 sekund pred koncem srečanja.

Za dobro igro je treba pohvaliti vse Poletove kotalkarje. Omeniti pa je treba tudi, da je sedaj vzdušje v ekipi po zamenjavi trenerja bolj sproščeno. Poletovci bodo v soboto igrali v Bologni proti ekipi Ferroviaria, ki je naše hokejiste premagal v Trstu brez boja, ker je zdravnik prišel z dvominutno zamudo...

NOGOMET / AMATERSKE LIGE

Skoraj vse naše ekipe bodo danes igrale zaostala srečanja

Priložnost za Sovodenjce, da povečajo prednost na lestvici - Na Proseku tri tekme

Danes bodo v raznih amaterskih nogometnih ligah odigrali večje število zaostalih tekem, ki so jih svoj čas preložili zaradi slabega vremena in blatnih igrišč.

V 1. amaterski ligi bodo igrale kar tri naše ekipe. Vodilne Sovodnje, ki bodo igrale doma proti predzadnjemu Pro Romansu, imajo priložnost, da z zmago še povečajo svojo prednost pred zasledovalci.

Z novima točkama bi tudi Primorje napravilo lep korak naprej na poti do obstanka v ligi. Pri tem naj omenimo, da bo danes proseško igrišče polno zasedeno. Poleg tekme članske ekipe Primorja s Torreanesejem bodo ob 19.00 mladinci Primorja igrali zaostalo srečanje z Olimpio, ob 21.00 pa bo CGS igral zaostalo tekmo 3. AL z Beglianom.

Le redkokdaj se pripeti, da bi kar tri tekme igrali na istem igrišču. Upati je le, da bo nogometašem vreme naklonjeno, kajti drugače proseško igrišče gotovo ne bo zmoglo toliksnega števila tekem. Pri tem pa se poraja tudi vprašanje, kako je sploh mogla deželna nogometna zveza tako ukrepati.

Enako velja tudi za naša moštva v 2. AL: Kras, Primorec in Gaja, ki bo morala poleg današnjega igrati še eno zaostalo srečanje, bodo skušali danes izkoristiti prednost domačega terena in osvojiti prepotrebne točke za »rešitev«.

V 3. AL bo Dolina gostovala v Pierisu.

DANASNJI SPORED

1. amaterska liga

V Sovodnjah: Sovodnje - Pro Romans; na Proseku: Primorje - Torreanese; v Reani Roiale: Reanese - Zarja.

2. amaterska liga

V Repnu: Kras - Domio; v Trebčah: Primorec - Piedimonte; na Padričah: Gaja - Villesse.

3. amaterska liga

V Pierisu: Pieris - Dolina.

Vse tekme se bodo pričele ob 15. uri, srečanje v Pierisu pa bo ob 19. uri.

NOGOMET / PREGLED AMATERSKIH PRVENSTEV

Kljub porazu Juventine doslej najuspešnejše kolo

Kaže, da pustno vzdušje ni pustilo nobenih posledic med slovenskimi ekipami, saj je bilo nedeljsko kolo najuspešnejše doslej. Naše ekipe so v desetih srečanjih zbrale kar 15 točk. Žal pa moramo tedenski pregled pričeti s porazom. **Juventina (ocena 5)** je namreč na domačih tleh, kjer je že trikrat izgubila, nezasluženo prepustila obe točki Sangiorgini, neposrednemu tekmecu v boju za napredovanje. Od vrha lestvice so Štandrežci sedaj oddaljeni 3 točke.

V 1. amaterski ligi so vse štiri naše enajsterice zmagale, kot se je to že zgodilo 11. decembra lani v 13. kolu. **Sovodnje (7+)** so z minimalno razliko odpravile Villanovo. Igralec Tomizza je dosegel že četrti zadetek z bele točke, odkoder pa je tudi dvakrat zgrešil. Odkar se je pred tremi tekmami vrnil vezni igralec Ispiro so pri **Zarji (7)** zbrali kar 5 točk in tako še vedno upajo na napredovanje. Na domači tekmi **Vesne (6/7)** pa se gledalci gotovo niso dolgočasili, saj so videli kar 7 zadetkov, kar je največ v letošnjem prvenstvu. **Primorje (7/8)** se je z drugo zaporedno zmago v gosteh oddaljilo od dna lestvice, saj ima sedaj za seboj tri ekipe.

V 2. amaterski ligi pa je bil na vrsti derbi med **Gajo (5)** in **Krasom (7)** . Zmago so slavili gostje. Položaj na lestvici pa je še vedno zaskrbljujoč za obe ekipi. Tudi **Primorec (7-)** , ki je dosegel šesti zaporedni remi in osmi zaporedni pozitivni izid, še ni na varnem.

V 3. amaterski ligi pa prihajajo zelo vesele novice iz dolinske občine. **Breg (8+)** in **Dolina (8)** sta prvič letos oba slavila zmago. Pregled pa končujemo s petim porazom **Doberdobcev (5)** na domačih tleh. Mladosti v letošnjem prvenstvu zares ne gre.

Statistični podatki: odigrana srečanja 10, od katerih en derbi; osvojene točke 15 (7 zmag, en remi, trije porazi); doseženi zadetki: 13; prejeti zadetki: 8; izključena: 2; 11-metrovke na razpolago 2, ena zgrešena.

V prihodnjem kolu bo ponovno na sporedu derbi, tokrat v prvi amaterski ligi med Vesno in Zarjo.

Franko Lovriha (letnik 1965, **na sliki Foto Kroma**) je začel nogometno kariero pri Bregu, nato je eno leto igral v kategoriji najmlajših pri Triestini. Zaradi poškodbe kolena je dalj časa miroval, že dve leti pa igra v 3. amaterski ligi pri Dolini.

Kaj je pripomoglo, da ste v nedeljo ponovno zmagali?

»Tudi v nedeljo smo igrali kot na prejšnjih tekmah. Tokrat smo bili morda bolj umirjeni in sproščeni ter predvsem bolj pazljivi, tako da je bila zmaga zasluženа.«

Prvenstvo ste pričeli, z namenom, da izboljšate lansko uvrstitev, kar pa vam, kot kaže, ne bo uspelo.

»Doslej so bili rezultati res skromni, vendar mislim, da smo predvajali boljšo igro kot nekatere druge ekipe. Na žalost pa smo na vsaki tekmi napravili neverjetne napake, kar je nasprotnik vedno uspešno izkoristil. Večkrat smo izgubili z minimalno razliko.«

Katere pa so glavne razlike v primerjavi s prejšnjim letom?

»Letos so nas zapustili vsi najboljši igralci in zato je ekipa predvsem glede igralskega kadra precej spremenjena.«

Ob koncu pa še mnenje o Bregu.

»Breg je startal v prvenstvu v vlogi favorita, a se mu je na sredini prvenstva nekaj zataknilo. Sedaj je ponovno v dobri formi in mislim, da ima še nekaj možnosti za napredovanje.

E.B.

NAMIZNI TENIS / MOŠKO IN ŽENSKO DRUGOLIGAŠKO PRVENSTVO

Po izenačenem boju poraz Krasa Activa

Dekleta Krasa Corium po pričakovanju izgubila v Turinu
Toda obe ekipi sta doslej v celoti izpolnili pričakovanja

MOŠKA B2 LIGA

Nettuno Bologna - Kras Activa 5:4

Garuti - Bole 2:0 (21:10, 21:15); Perugia - Colja 2:0 (21:9, 21:15); Messini - Milič 0:2 (7:21, 4:21); Perugia - Bole 2:0 (21:12, 21:14); Garuti - Milič 0:2 (11:21, 11:21); Messini - Colja 2:0 (21:15, 21:17); Perugia - Milič 0:2 (13:21, 12:21); Messini - Bole 0:2 (17:21, 17:21); Garuti - Colja 2:0 (21:7, 21:16)

Moštvo Krasa Activa je na gostovanju v Bologni pri ekipi Nettuno doživelo tesen poraz s 5:4. Kras Activa je nastopil s svojim drugokategornikom Igorjem Miličem (št. 71) in igralcema z deželnih lestvic Edijem Boletom in Igorjem Colja. Pri gostiteljih pa je Onofria zamenjal branilec Garuti. Onofri je bil diskvalificiran zaradi nešportnega nastopanja na tekmi s Fortitudom. Garuti je bil zaradi svoje obrambne tehnike usoden za Krasove fante, zlasti za Boleta in Coljo. Poraz pa mu je zadal Krasov kapetan Igor Milič **(na sliki, Foto Kroma)**, ki je bil še dvakrat uspešen proti tretjekategornikoma Perugiu (št. 219) in Messiniju. Proti slednjemu je Edi Bole izenačil na 4:4. To srečanje je bila pomembna zmaga krasovca proti igralcu, ki je mnogo višje postavljen na jakostnih lestvicah. V zadnjem dvoboju med branilcem in Igorjem Coljo se je za Kras Activa prižgala še zadnjič zelena luč, da odnesejo domov zmago, ker je Colja v obeh setih na začetku povedel, a je utrujenost naredila svoje. Prvenstvene točke so ostale v Bologni.

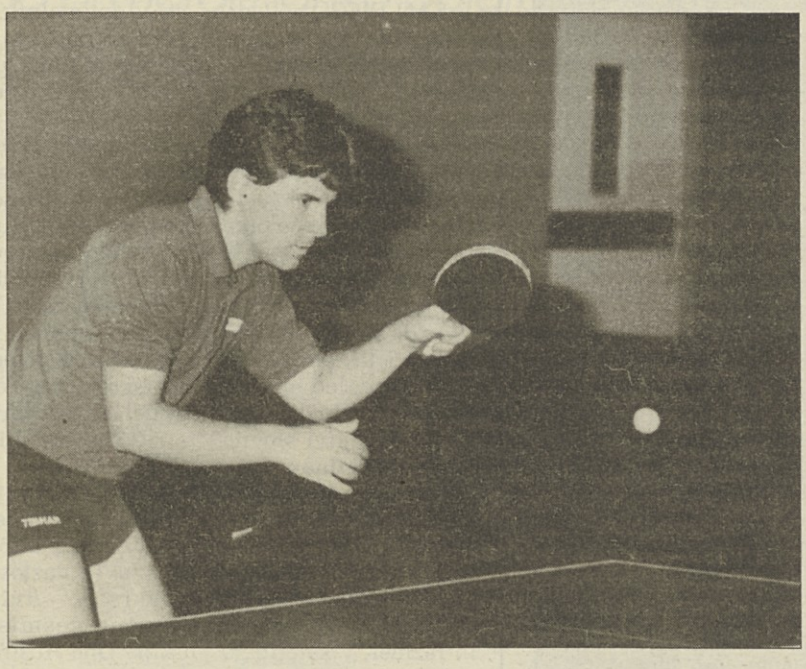

Sicer pa ta poraz v 12. krogu ne vpliva bistveno na trenutni položaj zgoniške ekipe. Vrstni red na prvenstveni lestvici se je za Kras Activa le rahlo spremenil. S Trevisom si deli sedaj 4. in 5. mesto, do konca prvenstva pa so še tri tekme. V prihodnjem dvoboju s Ferraro (18.3.) bi moral Kras Activa že nadoknaditi izgubljene točke.

Ostali izidi 12. kroga: Cear Ferrara - Fortitudo Max Bologna 0:5, Duomo Folgore Treviso - Marostica Vicenza 5:2, Bissuola Mestre - Quartiere 7 Padova 5:1.

Vrstni red po 12. krogu: Bissuola Mestre 20, Fortitutdo Max Bologna 18, Nettuno Bologna 14, Kras Activa in Duomo Folgore Treviso 10, Quartiere 7 Padova 8, Marostica Vicenza 6, Cear Ferrara 2.

ŽENSKA B LIGA

Poste Torino - Kras Corium 5:1

Loaldi - Bresciani 2:1 (21:4. 21:8); Sandigliano - Stubelj 1:2 (21:9, 12:21, 10:21); Bruno - Rustja 2:0 (21:4, 21:9); Loaldi - Stubelj 2:1 (21:23. 21:13. 21:16); Bruno - Bresciani 2:0 (21:11, 21:11); Sandigliano - Rustja 2:0 (21:10, 21:19)

Krasova drugoligaška ženska ekipa je proti tretjeuvrščenem Polisportiva Dopolavoro Poste Torino naletela na trd oreh. Naša dekleta so v Turinu izgubila s 5:1, kar je popolnoma razumljivo. Domačinske so šle v boj za nove točke z dvema drugokategornicama, Donatello Bruno (št. 56) in Elisabetto Loaldi (št. 60) ter Sandiglianovo. Kras Corium so v Turinu predstavljale tretjekategornici Ivana Stubelj (št. 109) in Daša Bresciani (št. 130) ter Irena Rustja, ki je na deželnih lestvicah. Častno točko je za Kras Corium je v treh setih osvojila Ivana Stubelj proti Sandiglianovi. Ivana kaže napredek iz tekme v tekmo. S tem je zabeležila svojo enajsto posamično zmago. Zelo dobro je igrala tudi proti močni Loaldijevi. V prvem setu je bila celo boljša od drugokategornice. Ostale mlajše Krasove igralke si v letošnjem močnem prvenstvu nabirajo izkušnje in doslej prav gotovo niso razočarale.

Torino je z osmo zmago ohranil tretje mesto, Kras Corium pa šesto. Dve mesti pred njim je ekipa Cardano al Campo, ki jo bo Kras Corium gostil v prihodnjem krogu čez 14 dni.

Ostali izidi 12. kroga: Cardano al Campo - Grancia Pagliaera Lainate 5:2, Regaldi Novara - Cassa Rurale Villazzano 5:1, Sportverein Lana - Chiadino 0:5.

Vrstni red po 12. krogu: Regaldi Novara 22, Chiadino 18, Polisportiva Dopolavoro Poste Toorino 16, Cardano al Campo 14, Sportverein Lana 8, Kras Corium 4, Cassa Rurale Villazzano in Grancia Pagliera Lainate 2.

J.J.

MLADINSKA KOŠARKA / DEŽELNI MLADINCI

Borovci ugnali Miljčane Cicibona po pričakovanju Trening tekma za Jadran

Belozeleni tesno, a zasluženo (P.Rustja 39)
Cicibona brez Giacominija - Š.Samec 32

TRŽAŠKA SKUPINA

Bor Radenska - Intermuggia 90:85 (44:46)

BOR: Pozar 11 (2:4), M.Jogan 11 (5:6), W.Sancin 3 (1:2), Uršič 12, Galeone, Rustja 39 (2:3), Del Monaco, S. Zuppin 14 (2:7); trener F.Sancin.

PM 12:22. SON: 22. PON: Uršič (37). 3T: Rustja 3, Pozar 1.

INTERMUGGIA: Riaviz 23 (4:5), Marcon 6 (2:2), Muiesan 4 (2:8), Jurinčič 12 (2:2), Tosiani, Sonzogno 40 (8:11), Peluso; trener Steffè.

PM 18:28. SON: 15. 3T: Riaviz 5.

Sodnika: Caracoglia in Scrascia (oba Ts).

Borovci so po izenačeni tekmi pričakovano in povsem zasluženo premagali ekipo iz Milj. Naši so takoj začeli dobro in bili ves prvi polčas v rahlem vodstvu. Nato pa Rustji ni šlo več od rok. Vseeno pa je nadaljeval z individualnimi akcijami, kar je bilo za naše usodno in so prvi del povsem zasluženo zaključili z minimalnim zaostankom.

V drugem delu so borovci zaigrali nekoliko bolje v obrambi in uspešneje zaustavljali predvsem odličnega Riaviza (le dve točki v tem delu), povsem pa so pozabili na centra Sonzogna, ki je morda odigral življenjsko tekmo (kar 40 točk). Rustja in Zuppin pa sta le prevladala pod košema in tekma se je zaključila v korist belozelenih. Zmaga Bora ni bila nikoli v dvomu, kajti kljub slabši igri v napadu, so bili vrstniki iz Milj prešibki, da bi lahko resneje ogrozili zmago borovcev. Naj omenimo, da so Sancinovi varovanci igrali brez Valentija in Laplja, kar se je pod košema še kako poznalo. (Mat)

Libertas - Cicibona 86:48 (45:21)

LIBERTAS: Meriggioli, Cragnolin 4 (2:4), Zamboni 1 (1:2), Saralli, Sgubin, Giassi 5 (1:2), Franceschini 36 (6:20), Di Giacco, Mercadante 40 (6:13), Coslevaz; trener Tognon. PM 16:41. SON: 16.

CICIBONA: Messini 25 (3:5), Colja, Gregorič 4, Verri 4 (0:1), Sartori, Kovač, Lipovec 11 (1:6), Korošic; trener V.Jogan.

PM 4:12. SON: 27. PON: Gregorič (37), Korošic (39).

Sodnika: De Lucia (Ts) in Jimenez (Madrid - Špa)

Tudi proti poprečnemu Libertasa so cicibonaši doživeli visok poraz, treba pa je omeniti, da so mladinci Cicibone prvič letos nastopili brez Igorja Giacominija, ki običajno nosi največje breme in to se je po pričakovanju krepko občutilo. V začetku je našim še kar šlo od rok (2:6), Libertas pa se je kmalu prebudil ter s fizično močnim in visokim parom Franceschini - Mercadante (skupaj sta dosegla kar 76 točk od skupnih 86) najprej ujel naše in kaj kmalu tudi zanesljivo povedel (18:8 in 34:12). Pred iztekom polčasa je Savo Lipovec nekajkrat prelisičil nasprotnike in po prvih 20 minutah je razlika znašala 24 točk. V drugem polčasu je boljše zaigral Messini in vse do 36. minute razlika ni presegla 30 točk, v zadnjih minutah pa sta neutrudljiva nasprotnika tekmovala v tem, kdo bo večkrat zadel in ob koncu je razlika narasla na 38 točk. Nekaj več od ostalih je pokazal tudi Vasja Gregorič. (VJ)

GORIŠKA SKUPINA

Jadran TKB - Villesse 101:69 (56:17)

JADRAN: M.Emili 8 (2:7 met za 2, - met za 3, 4:6 pm), Gobbo 3 (1:2, 0:1, 1:2), Samec 32 (10:16, 4:6, 0:2), Grbec 12 (3:4, 1:5, 3:4), Križman 20 (8:15, 0:1, 4:9), Koren 14 (7:7, -, -), Pro 7 (2:4, 1:2, -), Kafol 8 (2:5, 1:2, 1:2), trener Vatovec.

Met za 2T 35:60; met za 3T 7:17; skupno 42:77; PM 13:25; SON: 9; 3T: Samec 4, Grbec 1, Kafol 1, Pro 1.

Jadranovci so brez vsakršne težave premostili še predzadnjo oviro v regularnem delu prvenstva. Predvsem z odličnim prvim polčasom so več kot zanesljivo premagali Villesse. V tem delu so naši košarkarji igrali zelo zbrano in že po dveh minutah so brez zgrešenega meta vodili s 14:2.

Posebno pa so prevladovali pod košema, kjer se je izkazal predvsem »mali« Marko Emili z 8 skoki. Po drugi strani pa se je »visoki« Štefan Samec razigral v napadu, saj je bil nezgrešljiv pri metu za tri točke (4:4). Že po prvem polčasu so jadranovci vodili skoraj s 40 točkami razlike (56:17) in že tedaj je bilo jasno, da je tekme konec. Trener Vatovec je tako dal vsem možnost igranja in prav vsi so se tudi vpisali med strelce. Omenili bi še Rodneya Korena, ki je imel kar 7:7 pri metu za dve točki.

Do konca tega dela preostaja jadranovcem še derbi s Kontovelom, nakar bodo konec meseca nastopili na deželnem finalu v Gorici. (Kaf)

KOŠARKA / V PRVENSTVU »PROPAGANDE«

Uspešna nastopa Doma in Bora A Ostale naše peterke izgubile

PROPAGANDA

Dom La Goriziana -Polisportiva Largo Isonzo 55:41 (36:24)

DOM: Figelj 4, Klanjšček 5 (1:2), Grauner 5 (1:6), Gergolet 3 (1:4), Bensa, Golob 14, Paradho, Radikon 8 (0:3), Cozzuccoli 8 (2:6), Zulian 6, Abrescia, Spacal 2. PON: Figelj (6. min. tretje četrtine), Grauner (v 7. min. tretje četrtine).

V pomembni tekmi za vrh lestvice so domovci zasluženo premagali sovrstnike iz Tržiča. Kot običajno, so naši začeli precej nezbrano, kar je bilo razvidno predvsem v napadu z velikim številom zgrešenih metov. Nekoliko bolje so zaigrali v drugi četrtini, kjer se je izkazal predvsem Golob in tako so domovci polčas zaključili z 12 točkami prednosti.

V tretji četrtini so domovci še pospešili ritem igre in z Radikonom na čelu dejansko zaključili tekmo v svojo korist že v 5. min pri rezultatu 40:17. Gostje so nato reagirali in nekoliko znižali razliko, vendar pa šeste zmage »belordečih« v sedmih tekmah niso mogli preprečiti. Poleg že omenjenih igralcev, bi tokrat pohvalili tudi dobro igro Zuliana. (Semolič)

Bor Edi Auto A - Libertas A 83:65 (50:38)

BOR: Kafol 8 (2:2), Floridan 4, Gaburro 8 (2:4), Štokelj 17 (9:9), Košuta 3 (1:4), Krmec 4, Tolentino 12, Bettiolo 2, Lovriha 18 (2:23), Romano 5 (1:2). TRENER: Krečič. PM: 17:24. PON: Bettiolo in Romano.

Borovci so v šestem kolu prvenstva propaganda dobili svetoivanski derbi z Libertasom. Naši so po slabem začetku zaostanek nadoknadili in ob polčasu povedli za 12 točk.V nadaljevanju so nasprotniku skušali zaostanek znižati, toda takrat je Gerardo Tolentino z osmimi zaporednimi točkami praktično sam spravil borovce v mirnejše vode. Ti so v zadnji četrtini obdržali prednost in zasluženo slavili. (Niko)

Ferroviario - Bor B Autocarozzeria Krmec 86:22 (43:14)

BOR: Mirčeta, Pison 2, Kodrič 2, Milošević 2 (2:2), Premru 6, Pitacco 6, Družina, Sadlowski 4. TRENER: Canciani.

Proti vrstnikom Ferroviaria je Borova B ekipa doživela visok poraz. Nasprotniki so bili v vseh elementih mnogo boljši in so vodili od prve minute do zadnjega sodnikovega zvižga, o čemer pričajo tudi izidi posameznih četrtin (27:8, 16:6, 21:4, 22:4). Kljub porazu je treba borovce pohvaliti za borbenost. (Niko)

Jadran - Poggi Basket 30:102 (10:65)

JADRAN: Guštin 6, Peric, Grilanc 2, Piccini 10 (0:5), Svab 8, Ferluga 4, Pavat, Vidali, Jevnikar, Berdon, Zugna; trener Vremec.

Tekma je bila zelo enosmerna, jadranovci pa so srečanje začeli dokaj preplašeno, tako da so v prvem polčasu dosegli le deset točk. V nadaljevanju so zaigrali precej boljše, tako da jih lahko za igro v drugem polčasu, kljub visokemu porazu, pohvalimo. (M. Guštin)

Sokol - Intermuggia 85:92 (50:50)

SOKOL: Sosič, Rogelja 1 (1:2), Šuštaršič 19 (5:6), Rebula 12 (6:14), Černjava, Doglia 28 (8:4), Semec 4, Nabergoj 15 (1:2), Emili, Bogatec 4, Bukavec, Hrovatin 2.

Nabrežinska peterka je zapravila res lepo priložnost, da bi dohitela na lestvici Intermuggio. Domačini so bili enakovredni gostom vse do srede drugega polčasa, ko so nepričakovano popustili in dopustili Miljčanom, da so povedli kar za 14 točk (72:86). V zadnjih minutah pa so mladi Nabrežinci z Doglio na čelu vseeno skušali nadoknaditi velik zaostanek, a jim je žal uspelo samo zmanjšati razliko na 7 točk. Do omenjenega »black-outa« sredi drugega polčasa pa so domačini igrali zadovoljivo, še zlasti pa je bil uspešen Tomaž Nabergoj. (A. T.)

MINIBASKET

TURNIR OBERSNEL

Intermuggia - Bor 23:38

BOR: Oblak, Kralj 19 (1:2), Coretti 2, B. Jogan, Slavec 4, Filincerri, Kemperle, Novak, Furlani 2, Udovič, Kneipp 10, Ferluga, Rebula 1 (1:2); Vaditelj: M. Jogan.

Borovi minikošarkarji so proti Intermuggi odigrali solidno tekmo in povsem zasluženo zmagali. Prve tri četrtine so bile povsem izenačene, kajti plavi so imeli na velikem igrišču telovadnice Pacco velike težave pri zaključevanju na koš in pri podajah s soigralcem. V zadnji četrtini pa so naši prevzeli pobudo in z delnim izidom 17:4 zasluženo zmagali. Poleg Kralja zaslužita pohvalo še Jan Rebula in Marko Novak. (M. Jogan)

Obvestila

ZIMSKI POHOD NA SNEŽNIK

Planinsko društvo Snežnik iz Ilirske Bistrice prireja zimski pohod na Snežnik in sicer v soboto, 11. in nedeljo, 12. t.m. Člani Slovenskega planinskega društva Trst se bomo udeležili pohoda v nedeljo, 12. marca z odhodom ob 7. uri izpred vaškega spomenika v Bazovici.

SPD GORICA

obvešča, da sprejemajo prijave za društveno tekmovanje v veleslalomu, ki bo v nedeljo, 12. marca, na Trbižu, na sedežu društva danes in v četrtek od 19. do 20. ure, jutri pa od 11. do 12. ure. Na razpolago je še nekaj mest na avtobusu. Prijave so možne samo na sedežu društva.

TPK SIRENA

sporoča, da je tajništvo na razpolago članom vsak ponedeljek in četrtek od 18. do 20. ure. Tel. št. 422696.

SK BRDINA

obvešča, da je vpisovanje za avtobusni izlet v Trbiž, ki bo v nedeljo. 19. t. m., v ponedeljek od 19. do 21. ure na sedežu kluba, Proseška ul. 131 na Občinah.

JAMARSKI ODSEK SPDTrst

in Jamarski klub Boljunec priredita jutri, 9. t. m., ob 19. uri v prostorih pizzerije »Amico« v Materiji večer z diapozitivi na temo »Vodne jame v Matarskem podolju«. Vstop prost.

SAHOVSKA KOMISIJA ZSSDI

vsbi vse šahiste na 11. zamejsko šahovsko prvenstvo ZSSDI, veljavno za 7. memorial Zlatka Jelinčiča. Prvenstvo se bo začelo v nedeljo, 12. t. m., ob 15.30 v Gregorčičevi dvorani v Trstu (Ul. sv. Frančiska 20, II. nad.). Vpisovanje tik pred pričetkom turnirja.

NOVICE

Za Cantonajem tudi Ince pred sodišče

LONDON (dpa) - Po francoskem nogometašu Ericu Cantonaju bo moral pred sodišče zaradi fizičnega napada na gledalca tudi njegov klubski kolega pri Manchester Unitedu Paul Ince. Sedemindvajsetletni angleški reprezentant očitke, da se je fizično spopadel z gledalci na tekmi proti Crystal Palacu, zanika.Ince, pred časom tudi kapetan državne reprezentance, še ni bil prijavljen angleški nogometni zvezi, sedaj pa primer želijo raziskati tudi nogometni funkcionarji. »Spremljali bomo policijsko preiskavo in vključili tudi naše pravnike,« je zagotovil predstavnik zveze. Povsem drugačnega mnenja pa so pri Manchestru. Trener in manager Alex Ferguson meni, da je zveza reagirala prepozno in klub pustila na cedilu. »Če bi zveza primer raziskala prej, morda sploh ne bi prišel pred sodišče,« pravi Ferguson. Sedaj je veliko odvisno tudi od sodišča in prav možno je, da Inca čaka enaka usoda kot Cantonaja, ki mu je angleška zveza prepovedala igrati do 30. septembra, kazen pa je potrdila tudi FIFA. Ince je že tretji nogometaš v Angliji, ki ga je policija prijavila zaradi fizičnega obračunavanja. Poleg Cantonaja in Inca je bil prijavljen tudi igralec FC Chelseaja in reprezentance Dennis Wise, ki ga je sodišče spoznalo za krivega, da je pretepel taksista in poškodoval njegovo vozilo. Kazen bo izrečena 13. marca, nogometašu pa grozi celo zaporna kazen.

Petdesetletnica Crvene zvezde

BEOGRAD - Športno društvo Crvena zvezda je pretekli konec tedna v Beogradu proslavilo 50-letnico obstoja. S slovesnostjo v Centru Sava, izdajo ekskluzivne monografije in drugimi aktivnostmi so proslavili obletnico tega športnega kolektiva, za katerega je Juan Antonio Samaranch pred nedavnim dejal: »Za Evropo in svet je Crvena zvezda zgodovinsko športno društvo.« V letu jubileja »rdeče-beli« načrtujejo še posebej svečano slovesnost 29. maja, na dan, ko so nogometaši Crvene zvezde osvojili evropski pokal državnih prvakov. Načrtujejo, da bo takrat na Marakano prišlo 100.000 navijačev, ki bodo svoje ljubljence lahko videli na tekmi proti madriskemu Realu, Borussiji iz Dortmunda, Bayernu iz Münchna ali Manchester Unitedu, odvisno pač od dogovora. (M. M.)

Mary Joe Fernandez zmagala v Indian Wellsu

INDIAN WELLS (dpa) - Američanka Mary Joe Fernandez je zmagovalka mednarodnega ženskega teniškega turnirja WTA v Indian Wellsu z nagradnim skladom 430.000 dolarjev. Fernandezova je v finalu premagala Belorusinjo Natašo Zverevo s 6:4 in 6:3 in za 5. turnirsko zmago v karieri dobila 79.000 dolarjev.

Carlos premagal Alberta

INDIAN WELLS (STA/AFP) - V 1. krogu mednarodnega moškega ATP teniškega turnirja v Indian Wellsu z nagradnim skladom 1.8 milijona dolarjev je v španskem dvoboju Carlos Costa premagal rojaka z enakim priimkom Alberta. **Izidi 1. kroga**: Carlos Costa (Spa) - Alberto Costa (Spa) 6:3, 6:3; Jonas Björkman (Sve) - Karel Novaček (Češ) 7:5, 6:2; Horst Skoff (Avt) - Andrej Česnokov (Rus) 7:5, 6:3; David Wheaton (ZDA) - Cedric Pioline (Fra) 6:3, 6:1; Andrea Gaudenzi (Ita) - Richard Fromberg (Avs) 2:6, 6:2, 7:6 (7:2); Arnaud Boetsch (Fra) - Adam Peterson (ZDA) 6:1, 6:2.

Izidi in vrstni red v NHL

NEW YORK - Rezultati ponedeljkovih tekem v severnoameriški profesionalni hokejski ligi: N.Y. Rangers - Ottawa 4:3, Quebec - New Jersey 6:3, Dallas - Los Angeles 8:2, Vancouver - Detroit 2:5, vrstni red: vzhodna konferenca - severovzhodna divizija: Quebec 33, Pittsburgh 32, Boston 26, Buffalo 22, Hartford 19, Montreal 18, Ottawa 9, atlantska divizija: N.Y. Rangers 27, Philadelphia 21, Tampa Bay 20, New Jersey 20, N.Y. Islanders 19, Florida 17, Washington 17; zahodna konferenca - centralna divizija: Chicago 29, Detroit 29, St Louis 25, Toronto 23, Dallas 21, Winnipeg 19; pacifiška divizija: Calgary 24, San Jose 20, Vancouver 19, Edmonton 18, Los Angeles 14, Anaheim 13

Zmaga šahistov SŠZ Celovec

CELOVEC - Uspešen nastop prvega moštva Slovenske športne zveze/Carimpex je v koroškem šahovskem prvenstvu. Slovenski šahisti so v tretjem kolu končnice v 1. razredu-vzhod premagali ekipo ESV/SCA Šentvid s 4; 5:3, 5 in so tretji. Zmagali so tokrat Vinko Cuderman, Arnold Hattenberger, Rupert Reichmann in Ivko Ferm, remiziral pa je Silvo Kovač. V 2. razredu je SŠK »Obir« iz Železne Kaple (brez škofjeloškega legionarja Dušana Jokovića) premagal Grabštanj 5:3 in je še naprej drugi na lestvici. (I.L.)

Dunja Lukan že drugič deželna prvakinja v hitrem šahu

BEKŠTANJ - Mlada šahistka Slovenske športne zveze Dunja Lukan je na deželnem prvenstvu v hitrem šahu (30 minut) v nedeljo v Ločah ob Baškem jezeru že drugič osvojila naslov deželne prvakinje pri dekletih do 18 let. S štirimi točki iz petih partij (švicarski sistem) je bila najboljša v skupini fantov in deklet do 18 let. Dobro 3. mesto je zasedel Marko Gallob (Bekštanj).

Poraz odbojkarjev ŠK Dob

CELOVEC/ENNS - Konec sanj o nastopu v finalnem tekmovanju za odbojkarje ŠK Dob. Varovanci treneja Goloba so v gosteh gladko izgubili proti Ennsu z 0:3 in tako zapravili zadnjo možnost za uvrstitev med prvi dve ekipi, ki bi pomenila kvalifikacijo za nastop v finalnem delu prvenstva. (I.L.) **Vrstni red:** 1. SVS Transver Dunaj 25 (21:6), 2. Union Enns 25 (21:7), 3. WAT/ATV Wiener Neustadt 18 (18:15), 4. ŠK Dob 18 (13:15), 5. Hypo Celovec 8, 6. Gleisdorf 7.

SMUČANJE / SMUK V ASPNU

O veljavnosti prekinjene tekme bo FIS sklepal danes

MÜNCHEN, DUNAJ (dpa/APA) - Mednarodna smučarska zveza (FIS) bo danes odločala o veljavnosti v nedeljo prekinjenega moškega smuka v Aspnu (ZDA). Švica, Velika Britanija in Francija so se pritožile na odločitev, da tekma velja in kaj lahko se zgodi, da bo tekma odpovedana, podobno kot se je lani zgodilo z ženskim superveleslalomom v Altenmarktu. Večina izmed 17 članov predsedstva FIS se je že izjasnila o spornem primeru, je potrdila ena izmed predstavnic FIS za stike z javnostjo, vendar pa še ni jasno, kakšno je njihovo stališče. V nedeljo zvečer je bila tekma v Aspnu (ZDA) zaradi neregularnih razmer na progi prekinjena po 31 tekmovalcih, po odločitvi žirije pa so rezultati vseeno obveljali. Zmagal je Američan A. J. Kitt, predsedstvo FIS pa se mora po anketi po telefaksu naknadno odločiti o spornem primeru.

Ceprav ni dobila uradnega ugovora, pa bo FIS morala odločati tudi o opremi italijanskih smukačev, ki imajo po novem posebne ščitnike za hrbet. Po izjavah iz italijanskega tabora naj bi bila dodatna oprema namenjena le varovanju hrbta in ledvic, v drugih taborih pa so mnenja, da Italijani z novo opremo pridobivajo le dragocene stotinke na progi. Dokončna odločitev o opremi Italijanov bo znana najverjetneje na zasedanju na finalu svetovnega pokala v Bormiu.

NBA / TOKRAT LE TRI TEKME

Tim Hardaway pokopal Supersonicse v Seattlu Bullsi spet zmagali

Playmaker Warriorsov dosegel 31 točk
Chicago (Kukoč 15) boljši od Portlanda

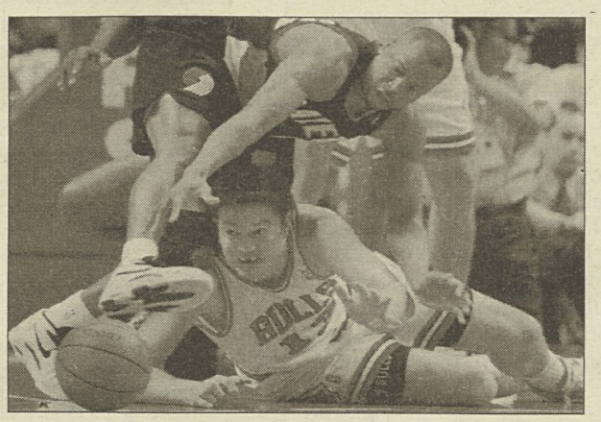

CHICAGO - Košarkarji **Chicago Bulls** so po daljšem času spet izenačili razmerje zmag in porazov. Proti **Portland Blazers** so potrdili, da so pred lastnim občinstvom težko ranljivi, saj so doma nepremagani že od 24. januarja dalje. Proti Blazerjem so Bullsi prikazali zelo učinkovito obrambo, o čemer pričajo zelo skromni odstotki pri metu nasprotnikov (38% za 2 in 22% za 3). V napadu so kot običajno levji delež točk zabeležili Pippen, Kukoč in BJ Armstrong, novi nakup Otis Thorpe pa je bil »top scorer« Portlanda, kjer je močno razočaral James Robinson **(na sliki v boju z nasprotnikom Longleyem)** . Do velikega presenečenja je prišlo v Seattlu, kjer so nizkouvrščeni **Warriorsi** spotaknili ambiciozne **Supersonicse**. Junak tekme je bil Tim Hardaway, ki je dal 31 točk, minuto pred koncem pa je dosegel tudi odločilno trojko.

PONEDELJKOVI IZIDI: **Chicago - Portland 103:83** (Armstrong 27, Kukoč in Pippen po 15; Thorpe 21, Kersey 14, Strickland 12); **Seattle - Golden State 103:106** (Schrempf 23, T.Hardaway 31); **Clippers - Minnesota 101:88**. (VJ)

JADRANJE / AMERICA'S CUP

One Australia bo ostala na dnu

Od »vesoljske« tehnologije so zahtevali preveč - Jadrnice neke vrste dirkalniki

SAN DIEGO - »Jadrnice, izdelane za America's cup, so neke vrste dirkalniki. Star rek pravi, da je najboljši dirkalnik tisti, ki razpade takoj, ko prevozi ciljno črto. No, tu in tam se to zgodi že pred tem...« Te besede Nemca Heinerja Meldnerja, ki je zadolžen za tehnologojo pri Americi lll, ponazarjajo, kako daleč je konstruktorje pripeljala želja po osvojitvi slovite »ročke brez dna«.

Lastnik ladjedelnice, ki je zgradila One Australio, John McConaghy je dejal, da je zaradi zahtev, ki jih pogojuje tekmovanje, in razmer, v katerih so jadrali v nedeljo, vselej možno pričakovati vrsto okvar. Popravila naj ne bi presegala zmožnosti vzdrževalne ekipe na kopnem, medtem ko konstruktorji prelome jadrnic »načeloma« izključujejo.

Drugače je pri konstrukciji jadrnic za regato okoli sveta Whitbread. Tam morajo plovilom zagotoviti izjemno trdnost, saj veljajo razmere, kakršne so bile na regatnem polju pred San Diegom, v južnih morjih za povsem običajne. Ne nazadnje so jadrnice razredov Whitbread 60 in Maxi izdelane tudi tako, da se v primeru nesreče dalj časa obdržijo na površju. Torej povsem drugačne zahteve kot v regatah match race, kjer je vse podrejeno le doseganju hitrosti v optimalnih pogojih, kakršni naj bi na regatnem polju prevladovali večino tekmovalnih dni.

Na dno je z One Australio poleg jambora in ostale dragocene opreme odšlo tudi od 11 od 35 tekmovalnih jader in Avstralci so se zavzemali za to, da bi vsaj del opreme z jamborom vred potegnili z morskega dna. Tedaj se je oglasil vodilni konstruktor jadrnic pri Bruce Farru Ross Bowler in Avstralce »potolažil«, da je jadrnica zadela dno s hitrostjo 12 vozlov in je vsakršno dviganje opreme nesmiselno. Ekipa One Australie je tako že začela opremljati svojo drugo, starejšo jadrnico, s katero se namerava že danes pojaviti na regatnem polju.

Glavni opremljevalec je seveda John Mc Conaghy, vprašanje je le, na čigave stroške pošilja z letalom dragoceno opremo v San Diego. Do konca četrtega kroga čakajo One Australio še dvoboji s Sydneyem '95 in Tag Heuerjem, težave pa imajo seveda z jadri, zato so na organizatorje že naslovili prošnjo, naj jim kljub pravilom dovolijo nadomestiti izgubljena jadra. Odločitev o tem bo znana v naslednjih 48 urah.

Ob nesreči One Australie se poraja kup vprašanj, predvsem pa letijo pritožbe na rovaš organizatorjev. V zvezi s tem je Meldner dejal: »Kadar se oglasijo najpogumnejši, je skrajni čas da prisluhneš.« Vodja tekmovanja Pat Healy ni bil tega mnenja. Stal je skoraj dva kilometra daleč od mesta, kjer je potekal dvoboj One Australie in New Zealanda. Pri Healyju je vetromer kazal hitrost 15.89 vozla. Dejal je: »Razmere še zdaleč niso opravičevale prekinitve tekmovanja.«

Kakorkoli že, dogodek je na srečo minil brez človeških žrtev, v prihodnje pa bodo znova razglabljali o nekaj let starem Meldnerjevem predlogu, da bi jadrnice opremili s splavi na stisnjen zrak, ki bi preprečil njihovo potopitev. Cena za 45 kilogramov težke splave je 10 tisoč dolarjev.«to je prava malenkost v primerjavi s ceno jadra, ki lahko stane tudi 60 tisoč dolarjev.

Rezultati - izzivalci: New Zealand - Rioja de España 1:0 (+1:15), France lll - One Australia 1:0 (One Australia ni startala), Heuer Challenge - Sydney 95 1:0 (+ 5:50); branilci: Young America - America lll 1:0 (+4:35). Vrstni red - izzivalci: 1. New Zealand 60, 2. Tag Heuer 44, 3. One Australia 43, 4. Nippon Challenge 23, 5. France lll 20, 6. Rioja de Espana 14, 7. Sydney 95 13; branilci: 1. Young America 39, 2. Stars & Stripes 32, 3. America lll 21. (JuM)

O TEM SO GOVORILI NA ZASEDANJU IAFB

V nogometu se ponovno obetajo spremembe pravil

ZÜRICH (STA) - Nova pravila za menjave, poenostavitev pravil pri prepovedanem položaju in prekrških ter testi z minuto odmora so bile glavne teme letošnjega sobotnega zasedanja International Football Association Board (IAFB) v Turnberryju (Škotska), so sporočili z Mednarodne nogometne zveze (FIFA). Na zasedanju IAFB so sodelovale nogometne zveze Anglije. Škotske, Walesa in Severne Irske ter predstavniki FIFA.

Lani določena menjava 2+1 (2 igralca in vratar) je opuščena. Namesto tega bo vsako moštvo lahko zamenjalo 3 izmed 5 igralcev, ki sedijo na rezervni klopi, ne glede na na to, na katerem mestu igrajo. Ponovno se je Board odločil za uvedbo pasivnega prepovedanega položaja. Sodniki bodo piskali »offside« le še aktivnim igralcem, ne pa tudi tistim, ki v prepovedanem položajo so, v igri pa aktivno ne sodeljujejo.

Poenostavljeno je bilo tudi pravilo XII, ki opisuje načine prekrškov. Pri tem se je Board držal navodil FIFA. Dodatno bodo morali »možje v črnem« po navodilih Boarda piskati prekršek tudi pri vsakem dotiku nasprotnega igralca pred kontaktom z žogo. Board je zavrnil tudi vsakršno reklamo in simbole na nogometnem igrišču in njegovih delih (golu, kotnih zastavicah, mrežah in travi). Prepovedane so tudi vsakršne televizijske kamere znotraj mreže gola. Moštvom priporočajo označitev tehnične cone, iz katere trener daje moštvu navodila za igro.

Sprejete odločitve bodo začele veljati 1. julija letos. Nogometne zveze, ki bodo takrat še igrale tekoče prvenstvo, lahko z uvedbo sprememb počakajo do nove sezone. Veliko časa je bilo na zasedanju v Turnberryju posvečeno tudi minuti odmora. Board je dovolil FIFA, da v nacionalnih prvenstvih izvaja teste. Hkrati sta se obe strani seznanili tudi z rezultati nekaterih testov, ki trenutno potekajo (Kick-in). Največ kritike pa je bilo izrečene na račun uporabe videoposnetkov za korekturo sodniskeih odločitev.

Po mnenju Boarda se takšni posnetki lahko uporabljajo le pri ocenjevanju disciplinskih prekrškov, nikakor pa ne smejo spreminjati dejstev na igrišču in spreminjati sodniških odločitev. Board se bo ponovno sestal 9. marca prihodnje leto na Severnem Irskem.

TENIS / V ISKANJU MONIKE SELEŠ

Ženskemu tenisu brez velikih zvezdnic grozi globoka kriza

Odločilno vlogo bi morda lahko odigrala Martina Navratilova

Med odprtim prvenstvom Avstralije smo spet nekoga pogrešali. Tisto dekle, ki je na začetku desetletja prepričljivo obvladovalo dogajanje v Flinders Parku. Tisto dekle, ki je med udarci na glas vzdihovalo in z dvoročnim backhandom in z dvoročnim forehandom nasprotnice spravljalo v globoke identifikacijske krize. Pogrešali smo najbolj zvezdniški lik svetovnega ženskega tenisa vseh časov. Da, ženski tenis danes obupno potrebuje Moniko Seleš, kajti Monika Seleš je najboljše, kar se je ženskemu tenisu zgodilo po pojavu Steffi Graf. Generalni sponzor Kraft ni podaljšal sodelovanja s svetovno žensko teniško turnejo, neskončna zgodba Martine Navratilove se je lani končala s poslovilno, »Harley-Davidson« vožnjo iz newyorškega Madison Square Gardna in pri WTA se že nekoliko živčno zavedajo, da bi ponovitev rivalstva Graf - Seleš obnovilo zanimanje medijev, sponzorjev in gledalcev.

Kdaj bo Monika Seleš sklicala tiskovno konferenco in oznanila, da se vrača?

Karizma Monike Seleš

Monika Seleš je bila vedno in povsod vrhunska športnica in oseba, ki se je rodila s talentom za bizarno zvezdniško obnašanje. Bila je ženski Andre Agassi. Nosila je najbolj kričeče drese, se skoraj na vsakem turnirju za Grand Slam pojavila z na novo oblikovano in obarvano pričesko in na začetku kariere med gledalce metala vrtnice. In to preden se je dvoboj sploh začel! Kot da je bila vsakič popolnoma prepričana v zmago. Potem je začela govoriti o karieri filmske igralke v Hollywoodu in po shizofreničnem atentatu Guenterja Parcheja, 30. aprila 1993, na turnirju v Hamburgu, misteriozno izginila iz javnega življenja. Že leta 1991, ko je Monika po zmagah v Melbournu in Parizu izpustila Wimbledon, je mnogi niso razumeli. Še posebej potem, ko je septembra osvojila tudi New York in bi z morebitno wimbledonsko zmago osvojila klasični Grand Slam. Toda zadnja, 19-mesečna Monikina odsotnost je mnogo bolj zakrbljujoča.

Katera namesto Monike?

Mary Pierce se po lanski zmagi v polfinalu Roland Garrosa proti Grafovi in po letošnjem zmagoslavju v Melbournu razvija v resnično zvezdo, toda že finale februarskega dvoranskega prvenstva Pariza (prvi nastop Grafove v sezoni 1995), je pokazalo, da je Steffi Graf v polni formi posebna zgodba v ženskem tenisu, v kateri ni prostora niti za Pirecovo niti Sanchezovo. Tudi osebni potop v droge in hitri dvig iz drog Jennfier Capriati je bil lani dobra zgodba. In morda pojava čudežnega otroka Martine Hingis. Toda, če so Hingisovo poimenovali čudežni otrok, potem je bila Monika Seleš pri štirinajstih nekaj še nedoživetega, nekaj neponovljivega in nekaj popolnoma nezemeljskega.

Spet Monika

In spet Monika. V najnovejšem WTA-jevem vodiču med igralkami jo še vedno predstavljajo, stlačeno med Petro Schwarz-Ritter in Adriano Serra-Zanetti. Prvi turnir za Grand Slam je leta 1990 osvojila v Parizu in bila solidna do konca sezone. Potem se je začelo: 1991 - zmaga na Australian Open, zmaga na Roland Garrosu, nenastopanje v Wimbledonu, zmaga na US Open; 1992 - zmaga na Australian Open, zmaga na Roland Garrosu, finale v Wimbledonu, zmaga na US Open; 1993 - zmaga na Australian Open in nekaj turnirskih zmag. In potem atentat. In en sam stavek za leto 1994 v WTA - jevem vodiču: Ni nastopala. In izjava Martine Navratilove na zadnji tiskovni konferenci pred odhodom iz teniških igrišč: »Težko bi rekla, da sem najboljša tenisačica vseh časov. Spomnite se Margaret Court, Maureen Connolly in Steffi Graf. Toda najbrž bi nas vse zasenčila Monika Seleš. Njen tenis v sezonah '91 in '92 je bil najboljši.«

Bo ali ne bo?

Pri WTA-ju sploh ne vedo kaj naj storijo. Cakajo in upajo, da bo v uradu, v floridskem St. Petersburgu zazvonil telefon in da bo Monika rekla: »Organizirajte tiskovno konferenco. Vračam se.« Toda izvršilna funkcionarka pri WTA-ju, Anne Person Worcester, je zelo skeptična: »Predstavljajte si, da vas nekdo zabode v pisarni. Prav to se je zgodilo Moniki. Norec jo je zabodel v njeni pisarni.«

Igralke se z Moniko ne ubadajo preveč, čeprav je morda njihova dolgoročna eksistenca odvisna prav od Monikine vrnitve. Ob nenastopanju Seleševe in vse večkrat poškodvani Grafovi imajo na turnirjih vsaj teoretične možnosti za zmago. V obdobju rivalstva Graf - Seleš teorija sploh ni obstajala.

Najbolj verodostojna osebnost v ženskem tenisu, Bud Collins (dolgoletni poročevalec časnika Boston Globe in TV komentator, specialist za ženski tenis kot pri nas Aco Pasternjak) je vse bolj prepričan, da se bo Monika vrnila: »Ljudje, ki živijo v Sarasoti in poznajo Moniko, so mi povedali, da je telesno odlično pripravljena. Tudi ko sem jo videl nazadnje, 17. decembra 1993, je izgledala v polni življenski formi, kajti za njo je bil nekajtedenski program trdih treningov z ameriskim atletskim olimpijskim trenerjem Bobom Kerseejem.«

Vprašanja glede Monike Seleš se bodo postavljala, dokler ne bo spregovorila Monika sama. V odločnejšo akcijo bi vsekakor morala stopiti Martina Navratilova, nova predsednica »WTA Tour Player's Association«. Dejstvo je namreč, da je dal tenis Moniki Seleš veliko in da je tudi Monika Seleš tenisu dala veliko. Pravzaprav sta bila odlična poslovna partnerja, dokler ni 30. aprila 1993 Guenter Parche potegnil noža. Zato je žalostna že sama misel, da bi neki nemški niče uničili eno najbolj bleščečih športnih poti in posredno ogrozil celo ves ženski tenis.

Jaka Lucu

KOŠARKA / KORAĆEV POKAL

V Milanu prva finalna tekma Stefanel - Alba

Tanjević-Pešić: obračun starih prijateljev - Nemci zelo nevarni

MILAN - Drevi bo v Milanu prvo finalno srečanje Koraćevega pokala med domačim Stefanelom in berlinsko Albo. Povratna tekma pa bo v Berlinu, 15. t.m.

Na tem finalu si bosta stala nasproti trenerja Tanjević in Pešić, ki sta pred leti uspešno vodila sarajevsko Bosno, nato pa nadaljevala prav tako uspešno v tujini, v Italiji oz. Nemčiji.

»Močno si želimo zmago: za klub, za ekipo, zame in za naše bodoče nastope v prvenstvu,« je dejal Boša Tanjević, ki pa ima pred današnjim srečanjem dokajšnje težave s postavo. Gentile si je poškodoval roko, Pessina pa je zbolel za gripo. Poleg tega bo milansko moštvo igralo samo z enim tujcem (Bodirogo), ker so Američana Walterja Scotta Palmerja prepozno registrirali za evropski pokal.

»Berlinska ekipa igra zelo dobro. Razpolaga z odličnim organizatorjem igre, to je z Rodlom, ki je visok 2 metra in ki se je košarkarkarsko izoblikoval v ZDA. Tudi na poziciji zunanjih igralcev so Nemci izredno nevarni. Alba ima pod košem Alibegovića, ki odlično prodira in je tudi zelo točen pri metu z razdalje. Visoki Behnke pa gara pod košema in je za vso ekipo neprecenljive vrednosti. Finalna tekma Koraćevega pokala traja 80 minut in je zato potrebno pravilno razporediti moči na domačem in predvsem na nasprotnikovem igrišču. Proti temu nasprotniku ni dovolj, da dobro igraš tekmo in pol, kot je v polfinalu igral bolonjski Filodoro. Proti nemškim košarkarjem moraš igrati odlično vseh 80 minut. Računam seveda tudi na pomoč naše publike,« je še dejal temperamentni Boša, ki je v svoji karieri trikrat igral v finalu, vsakič pa mu je spodletelo. Zadnjič se je to zgodilo prav lani, ko se mu je skoraj z isto ekipo, toda v Trstu, izmuznil pokal, ki si ga, odkar je prišel v Italiji, še kako želi.

Tudi letos za Tanjevića naloga ne bo lahka. Berlinska Alba je namreč odlična ekipa, z dobrimi posamezniki in z dobro tehnično-taktično pripravljenostjo. Sicer pa je v Nemčiji košarka po osvojitvi zalte kolajne na zadnjem evropskem prvenstvu v naglem vzponu

Obeta se torej izredno izenačen boj.

Že jutri pa bodo na vrsti tudi prva četrtfinalna srečanja v »euroclubu« pred sklepnim delom (»final-four«), ki bo letos v Zaragozi.

V Pesaru bo Scavolini igral proti Limogesu, v Bologni pa Buckler proti Panathinaikosu. Obe italijanski ekipi morata jutri nujno zmagati, saj bo izredno težko, da bi lahko nato na drugem in tretjem srečanju dvakrat slavili v Limogesu oz. v Atenah.

Zagrebška Cibona, ki bo igrala proti madridskemu Realu, je že dosegla velik uspeh s tem, da se je uvrstila v četrtfinale. Enako velja tudi za moskovsko CSKA, ki bo igrala s favoriziranim Olympiakosom. Ruska košarka si namreč s težavo, toda kar naglo spet utira pot na sam evropski košarkarski vrh.

ALPINIZEM / VIKI GROŠELJ IZDAL KNJIGO

Grenko zmagoslavje na K2

Viki Grošelj, slovenski vrhunski alpinist, ki je stal že na desetih osemtisočakih sveta, se je leta 1993 udeležil tudi slovenske odprave z mednarodno udeležbo na drugi najvisji vrh sveta. O pripravah, potovanju in plezanju na goro, o uspehu in o tragičnem dogodku ob vrnitvi je napisal knjigo in jo izdal pri založbi Co Libri v Ljubljani. Objavljeno besedilo predstavlja dnevnik, ki ga je pisal na poti v odmorih med obveznostmi pri pripravah, hoji, plezanju na goro in drugih opravilih.

Knjiga, nam v kratkih poglavjih predstavi zanimive in napete dogodke. Avtor nas najprej seznani z zgodovino osvajanja te veličastne in grozeče gore. Načrtna osvajanja gore beležimo od leta 1835 naprej. Slovenci so bili prvič v tem pogorju že leta 1986, ko je Tomo Česen preplezal novo smer do Rame na višini 7800 m. Drugič, zaradi slabega vremena neuspešni, so bili tu Slovenci leta 1988, slednjič pa leta 1993 v slovenski odpravi z mednarodno udeležbo, v kateri so poleg slovenskih alpinistov sodelovali še trije tujci.

Zaradi vojne v Sloveniji leta 1991 in poznejših organizacijskih težav je bila odprava preložena za dve leti. Ob odhodu so bila poslavljanja od domovine enako ganljiva kot vedno, potovanja v daljne dežela pa povezana s tradicionalnimi zapleti. V nadaljevanju nam avtor opiše spremembe v Islamabadu in drugih krajih Pakistana, predstavlja ljudi, njihove navade ter zgodovino osamosvajanja države. Potovanja proti Karakorumu, po dolinah in soteskah, ob deročih vodah in prek visečih mostov, venomer z veliko mero negotovosti, so opisana kot resnični dogodki vernega zapisovalca. Tradicionalna prevozna sredstva, stari avtobusi in jepe ter številni nosači vzbujajo nenehno negotovost. Zadnja vas na višini 3000 metrov je bila izhodišče za vzpon alpinistov proti ledenikom pod najvišjimi vrhovi Karakoruma: Paju, Uli Biaho, Trangu, Čogolisu, Mašerbrumu, Broad Peaku, Gašebrunu in K2. Na začetku so imeli alpinisti izjemno lepo vreme, ki pa se je sčasoma spreminjalo in menjalo upanja na veliki uspeh.

Ekipa dvanjastih alpinistov, ki jo je vodil Tomaž Jamnik, je delovala zelo usklajeno, po menju avtorja še bolje, kot če bi bili v ekipi sami Slovenci. Ob vstopu na goro so se spreminjale tudi vremenske razmere. Plezalci so naleteli na nemalo ovir, med katerimi so se srečno izognili nenadnim snežnim plazovom, velikim razpokam v ledeniku, se ubranili močnega sneženja hudega vetra in strupenega mraza. Zanimivi so opisi poti prek najtežjih predelov, strmin, grebenov in tesnih kaminov. Po izkušnjah iz prejšnjih let so na najbolj nepreglednih poteh zasajali markirne palice, ki so jih ob vrnitvi v slabem vremenu vodile na pravo pot.

Ob izredno slabem vremenu so vrh osvojili in se srečno vrnili poleg Slovencev Zvoneta Požgaja in Vikija Grošlja še Hrvat Stipe Božič, Mehičan Carlos Carsolio in Šved Göran Kropp. Zaradi višinske bolezni pa je obnemogel in za vedno ostal na gori Boštjan Kekec iz Škofje Loke. Ob tem naj omenimo še, da je goro doslej osvojilo 106 alpinistov, 36 članov različnih ekip pa je na njej izgubilo življenje. Ob tem se nam vzbuja misel, kako so ob vsej tovariški pomoči na taki poti alpinisti odgovorni le vsak za svoje odločitve in svoje življenje.

V knjigi je veliko lepih fotografij najvišjih in drugih okoliških gora, nekatere tudi z umetniško vrednostjo. Veliko pa je tudi dokumentarnega gradiva, ki sodi k verodostojnosti poročila o napornem dejanju. Na koncu besedila pa so priložene še tri tabele z natančnimi podatki o vseh odpravah na K2 ter imena tistih alpinistov, ki so osvojili vrh oziroma na napornih odpravah izgubili življenje. Ta davek pa je visok, celo previsok.

Ciril Velkovrh

Pogled na K2 s Concordije (Foto: Viki Grošelj)

Horoskop

zapisal
B. R. K.

OVEN 21. 3. - 20. 4.: Na delovnem mestu vas bo zanimalo vse drugo, samo delo ne. Ko boste iskali razlog, ne brskajte po današnjem vzdušju, temveč po odmevih včerajšnjega srečanja.

BIK 21. 4. - 20. 5.: Znova se boste odločili za korenito spremembo v ljubezenskem gnezdecu. Ker vam je današnji dan naklonjen, ga karseda izkoristite in si izposlujte čim več obljub.

DVOJČKA 21. 5. - 21. 6.: Po dolgem času boste začutili čar prepovedanega spogledovanja. Predali se boste norim srčnim ritmom, uživali v laskavih pogledih in sanjali o nežnem plesu strastnih teles.

RAK 22. 6. - 22. 7.: Nekdo od znancev se bo obregnil ob neko vašo pomanjkljivost in za kanček znižal stopnjo vaše splošne priljubljenosti. Nič hudega, saj je že prevelika.

LEV 23. 7. - 23. 8.: Zanimanje, ki ga boste deležni od znancev, bo toliksno, da vam bo začelo pomalem presedati. Obkroženi z znanci boste namreč nevidni za simpatičnega neznanca.

DEVICA 24. 8. - 22. 9.: Prihajate v obdobje, ko boste svoje odločitve trikrat pretehtali, preden jih boste popeljali v življenje - pa ne zato, ker bi bili neodločni, ampak zato, ker ste močni.

TEHTNICA 23. 9. - 22. 10.: Na lepem se boste znašli v središču pozornosti. Sprva boste nemočno obračali oči, ko vas bo nekdo prikoval s pogledom ljubezni, pa boste izgubili še zadnji kanček moči.

ŠKORPIJON 23. 10. - 22. 11.: Lahkotnost, s katero premagujete vsakdanje ovire, vas bo navdala z občutkom, da ste kronani mojster življenja. Lotite se torej še ovir, ki jih postavlja večnost.

STRELEC 23. 11. - 21. 12.: Vaša nova prehrambena filozofija bo začela počasi bledeti. Znova se boste basali kot v starih dobrih časih in se s posmehom spominjali svojih rastlinskih dni.

KOZOROG 22. 12. - 20. 1.: Na lepem bodo do vas prav vsi prijazni, tudi tisti, ki so vam doslej vztrajno kazali roge in zobe. Izkoristite svoj dan; odsekajte jim roge in zbrusite jim čekane.

VODNAR 21. 1. - 19. 2.: Ko je bil vaš žep napol prazen, ste se razdajali, ko od teže cekinčkov poka po šivih, pa skoparite. Ampak kar privarčujete v žepu, izgubite v srcu. Na koncu izgine še srce.

RIBI 20. 2. - 20. 3.: Presenetil vas bo obisk osebe, o kateri ste pred kratkim sanjali prijetne sanje. Kar bo sledilo, bo prijetnejše od najprijetnejših sanj. Nato se boste zbudili drugič.

MODA

Smernice za letošnjo pomlad

Preseneča roza barva v vseh odtenkih

Medtem ko so se prelestno lepe mladenke sprehajale po modnih stezah v različnih modnih središčih, smo vsi dobro opazovali, da bi očesu ne ušla kakšna posebnost in novost sveže, nove mode. Nazadnje sem le potegnila črto in izluščila nekaj bistvenih značilnosti letošnje mode. Na hitro povedano, se bo v pastelne odtenke odeta pomlad poleti prelevila v sijočo belino, nazadnje pa bo v zatonu sonca potemnela v golobje sivo, nato pa na jesen v temno oranžno, vse rjave, temno modre, temno rdeče in črne barvne tone.

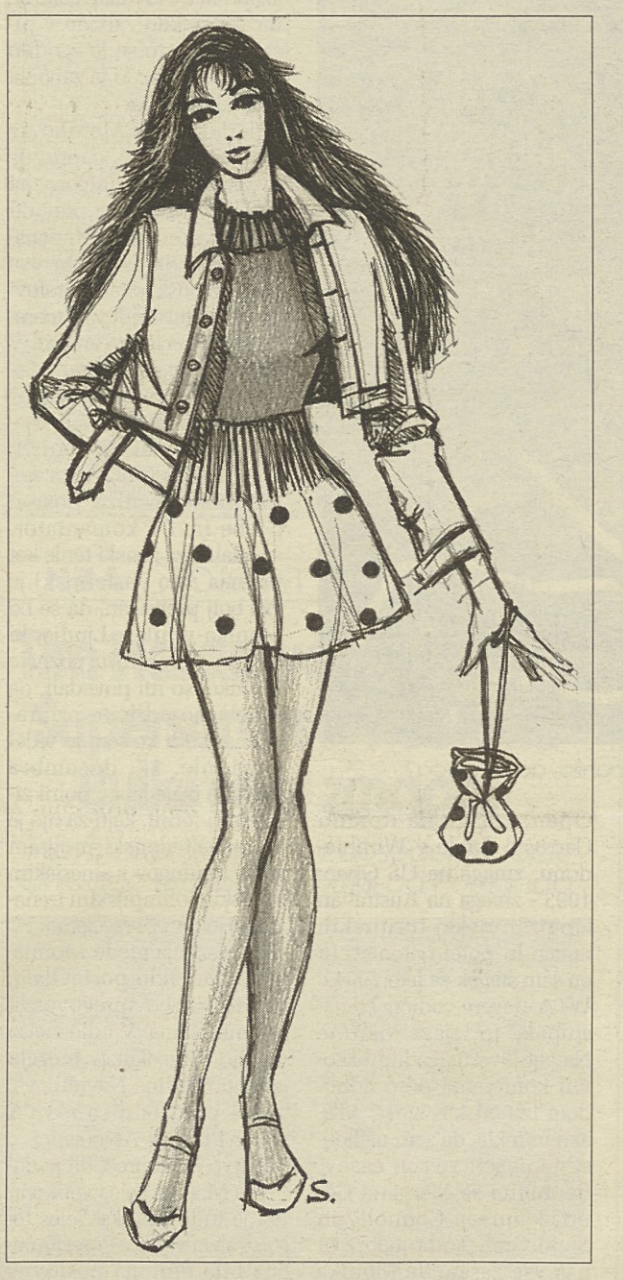

Od barv pa najbolj preseneča roza. Zelo pogosta je, od nežne, v satenu svetlikajoče, do močne, svileno roza in nazadnje še v pink odtenku v mladostnih plastičnih in lurexovih izdelkih.

Enobarvni kompleti so pogosti, med vzorci pa prevladujejo črte, tanke in debele, v matematični natančnosti, ali pa z roko potegnjene po hlačah, in še tiste, ki so s pletenino v rebrih nakazane z reliefom ali z barvo. Poleg črt tudi vrtnice in pike.

Dodatki so kovinski pasovi in verižice, okrogle, majhne, puhaste, resaste torbice ali kot mošnjički, v kito speti lasje, kitke, kite, dolgi svetli lasje, vratolomno visoke pete, plastične rože v laseh, na kratkem boleru ali za vratom, jermenčki na sandalih, tanki barvasti pasovi.

Medtem ko sem prebirala modne smerice z vseh vetrov, me je spreletelo in zabolelo dejstvo, kako vpeljano in tekoče deluje modna scena v Zahodni Evropi in kako se zatika pri nas doma. Namesto, da bi na našem modnem sejmu doživeli radoživost slovenske kreativnosti, smo priča mrtvilu, neizrazitosti. Razen individualne scene, seveda!

Suzana Belak Pungartnik

LABIRINT znanja

Ime in priimek: _____

Telefon in naslov: _____

_____

Glasbena želja: _____

_____

Prijavnico pošljite na naslov:
RGL, Kopitarjeva 6, Ljubljana, za LABIRINT ZNANJA

SKANDINAVSKA KRIŽANKA

212

SL. PISEC IZ TRSTA (»ONKRAJ PEKLA SO LJUDJE«) — PREKRŠEVALEC — JERMEN, PAS (STAR.) — IVO MOJZER — UDAREC S SEKIRO — KRŠČANSKA BRATOVŠČINA, BIČARJI — ČLOVEKOVO ORODJE IZ TERCIARA — RICHARD STRAUSS — KORALNI OTOK — AVTOR: SIMON BIZJAK — RUSKI IMUNOLOG (ILJA) — VRSTA KEMIJSKE SPOJINE — ODPRTA POSKODBA — ORIENTALSKO BARVILO ZA LASE — EVGEN CAR — PREBIVALCI GL. MESTA ALBANIJE — ZLATO JABOLKO — KRITIKA — NAJVEČJI MORSKI SESALEC — BRINETA — AM. TENIŠKI IGRALEC KRICKSTEIN

SPECIFIČNO TEŽKO ZEMLJINO JEDRO — SAMOPOSTREŽNA TRGOVINA — REKA SKOZI KRANJ / MEH. PISEC (OCTAVIO)

NEZMOŽNOST GOVORA ZARADI PRESENEČENJA — PRIDOB. ENAKOPRAVNOSTI / PREB. DRŽAV OB BALTIKU

OBDONAVSKA TRDNJAVA PRI BAČKI PALANKI — POGAJNEK, KLICA / GL. MESTO ITALIJE — MANJŠA UPRAVNA ENOTA / ZGODNOST — IZDELOVALEC RAKET / PASMA LOVSKIH PSOV

PRVOTNI PREB. PIRENEJSKEGA POLOTOKA — CVETNA KITA / SUŠICA HRBTNEGA MOZGA — HRV. MESTO V ISTRI / DRŽAVA NA S. ZDA — VINKO OŠLAK / DEBEL KOSTANJ

ZDRAVSTVENA SLUŽBA — LITIJ / VELIKAN V GRŠKI MIT. — SLOVESNA CERKVENA OPRAVA — ANTIČNI BEOTIJEC — IT. MESTO MED TERANOM IN PESCARO — EGIPČANSKI BOG SONCA

PETER PAN — SL. PISEC (VITAN) / DIVJA RAČA — HRV. PUBL. NODILO / REKA V Z. FRANCIJI — PRIŽNICA (STAR.) — PRITOK RENA V ŠVICI — ANTON LAJOVIC — POSTAVA, ŽIVOT

ETIOPSKI NAZIV ZA GOSPODA — VRSTA ZRAKOPLOVA — ORANJE / ŽOGA ZUNAJ IGRIŠČA — SMUČARKA WACHTER / OSEBNI ZAIMEK — SRB. IGRALKA (EVA) / REKA NA ŠVEDSKEM

USPEŠNA POPEVKA — PREPROSTOST / RAZLIČNI ČRKI — VESELJE / TJAŠA ANDREE

OZAVEŠČENJE — ŽENSKA, KI JE ANKETIRANA

LUKNJAČ — IZTOK REMS — JOSIPNA TURNOGRAJSKA — NEKDANJA PAPEŽEVA KRONA — PISATELJ CANETTI

SLOVENSKA DEDIŠČINA

Različne podobe Ljubljanskega gradu (3)

Strelne odprtine, nameščene pretežno na vrhnjem obrambnem nivoju, pripadajo dvema tipoma, ključasti strelnici s trikotno odprtino, namenjeno za uporabo lokostrela ter lažjih pušk, in številčno močneje zastopanemu strelnemu oknu, ki je bil na fasadni strani zavarovan s posebno loputo. Ta tip strelnega okna je posebnost avstrijskega prostora in ima pred strelnico prednost zaradi večnamenske uporabe.

Posebnost obrambe pa je bila ureditev stolpa A s strelno galerijo, povezano s posebno konstrukcijo ostrešja. Izključno na nivoju pritličja so bile v obzidje vgrajene ključaste strelnice z okroglo spodnjo odprtino, namenjeno za ognjeno orožje težje vrste, za topove.

Za prvotno utrdbeno obdobje, v katero še ne posegajo italijanski novodobni utrdbeni koncepti in oblike, je treba poudariti, da je bilo obzidje s stolpi in zidano kapelo izredno kvalitetno grajeno. Tako potres leta 1511, ki je sicer zelo prizadel vso deželo, utrdbi ni prinesel skoraj nobene škode. Poškodovane so bile le znotraj obzidja tedaj že precej dotrajane lesene zgradbe.

Kmetje so napadli grad med uporom leta 1515

V času po potresu leta 1511 lahko v stavbni zgodovini gradu začnemo spremljati novo, predvsem stanovanjsko pozidavo grajskih traktov in s tem v zvezi razpise tlake, izrednih dajatev in obveznosti, ki jih je takrat že močno nezadovoljnemu kmetu naložil deželni knez in njegova uprava.

To je ob vseslovenskem kmečkem uporu leta 1515 pripeljalo do upora okoliških kmetov, ki so divje napadli Ljubljanski grad, a ga zaradi njegovega trdnega obzidja niso mogli zavzeti. Ta upor ima za zgodovino zelo velik pomen, saj so kmetje z napadom na Ljubljanski grad napadli kneza samega oziroma njegovo oblast.

Kranjska dobi na gradu svojo orožarno

V začetku 16. stoletja so zahtevali kranjski stanovi ustanovitev deželnoknežje orožarne. S takim orožarskim središčem so videli možnost, da bi se lažje obranili zunanje nevarnosti in tudi lažje krotili morebitno neposlušnost kmetov.

Tako so poleti 1515 predlagali cesarju, da postavi in opremi orožarno na Kranjskem s sedežem na Ljubljanskem gradu. Sredstva zanjo bi zbrali z dajatvijo, ki bi jo naložili kmetom zaradi uporov. Cesar jim je orožarno obljubil, toda dobili so jo šele po Maksimilijanovi smrti leta 1519, najprej v mestu, leta 1525 pa so jo preselili na grajski grič.

Glavni sedež orožarne je bil v gradu samem, kjer se je hranilo ognjeno in hladno orožje, smodnik, soliter, žveplo, razno orožarsko orodje in naprave. Orožarski stolp pa so postavili na mesto, kjer stoji danes hiša na Osojah.

V ta stolp je 28. aprila 1680 trešcila strela. Zaradi smodnika, shranjenega v stolpu, je prišlo do zelo močne eksplozije, ki je v mestu povzročila veliko razdejanje. **Vera Šenica**

(Se nadaljuje)

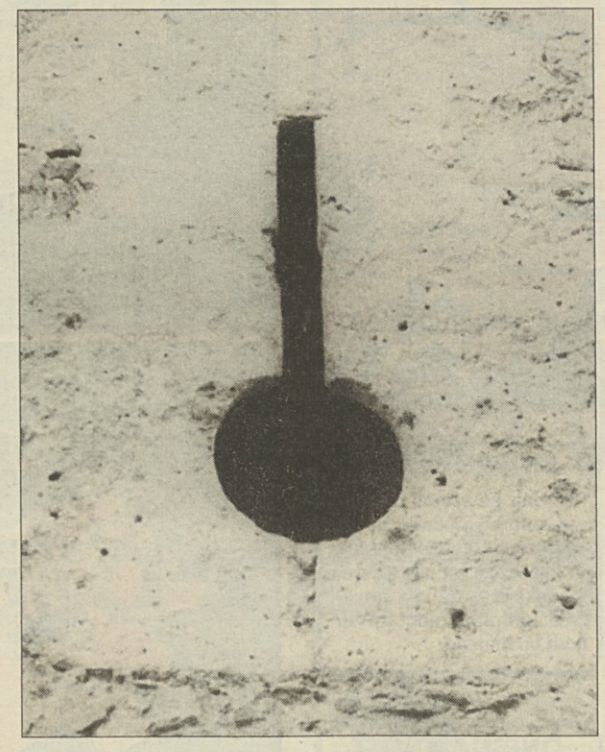

Ključasta strelnica

Razstava v peterokotnem stolpu prikazuje potek rekonstrukcije stolpa (Obe fotografiji: Diana Andjelić)

JANEZ JAKLIČ

Prebujajoča se orientalska lepotica (2)

Da sem kriv, ker sem ustavil avto na prepovedanem mestu, je grmelo z božjega prestola, jaz pa sem se zvijal, prosil in rotil. Ko je »bog« poslal mladega, prestrašenega pomočnika iz opazovalnice, je postavil zahtevo po odkupnini v obliki denarja ali cigaret. Rotil sem ga, da smo reveži, nekadilci in sploh ljudje vredni vsega usmiljenja, pri tem pa mi je pomagal prijatelj, ki se je kremžil na vhodnih vratih. Končni rezultat komedije je bil, da sva bila ob glasnem grmenju izgnana iz »raja«.

Zadovoljna s celo kožo in polno mošnjo sva se usedla v avto. Toda glej ga šmenta. Komaj smo prevozili petdeset metrov, že nas je ustavil mlad policaj. Stali smo v vrsti in že je prihrumel on, naš stari znanec. To pot smo imeli umazane glavne luči. Preklinjajoč globoko v sebi sem pljuval na reflektorsko steklo in ga brisal s koncem rokava, nato pa so mi s kanto vode priskočili na pomoč ostali člani odprave. Šele tedaj se je zapitežu posvetilo, da smo stari znanci. Karseda hitro nas je nagnal, mi pa smo na vso moč hiteli skozi noč v želji, priti čimprej iz neprijazne dežele.

Vendar brez kratkega dremeža na enem od parkirišč ob glavni cesti in brez plačila kazni zaradi prekoračitve hitrosti le ni šlo. Iz čiste hudobije smo kazen na turško-bolgarski meji plačali v tolarjih. Bili smo spet eni izmed mnogih čakajočih. To ni bilo naše edino srečanje z oblastjo, bilo pa je gotovo najbolj zapleteno.

Strah pred turškimi plavimi angeli je bil popolnoma odveč. Res je, da se vsakega darilca otroško razveselijo in zamižijo nad napakami, kajti večkrat sem opazil, kako so cigarete Marlboro iz ustavljenega tovornjaka zamenjale lastnika. Ob pogledu na našo preobteženo noetovo barko pa so se le prizanesljivo nasmihali.

Slabše bi se utegnilo izteči, ko nas je na izhodu mesta Budimpešta ustavil madžarski policaj. Ob rutinskem pregledu prometnega dovoljenje je zamenjal datum veljavnosti dokumenta, in sicer dan z mesecem in mesec z dnevom. Strogo me je opomnil, da mi poteče veljavnost dovoljenja naslednji dan. Ob misli, da bi ta naslednji dan lahko bil danes, me je oblila kurja polt. *(Se nadaljuje)*

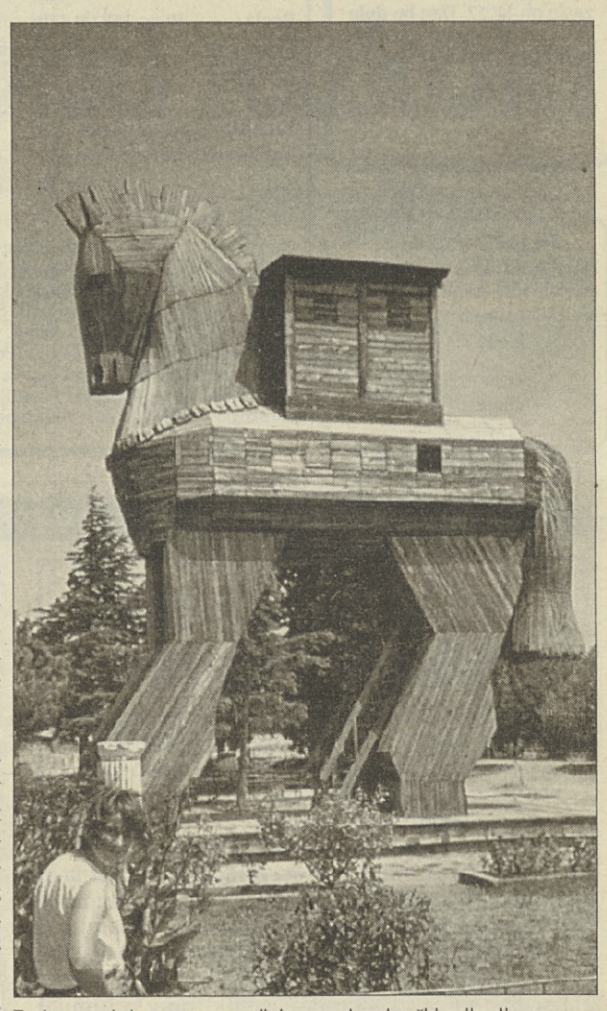

Troja - sodoben spomenik legendarni grški zvitosti (Foto: Tomaž Škerjanc)

MOJSTRI DETEKTIVI

Dashiell Hammett

Umor v Farewellu (3)

Mimo nje je prišel suh moški, ki si je tanke temne lase prilepil na čelo suhega, zaskrbljenega obraza; vzel je mojo prtljago, ki sem jo dvignil iz avtomobila. Odnesel jo je v hišo.

Ženska je stopila vstran, da sem mogel noter, in rekla:

"Gotovo se boste želeli malo umiti, preden pridete na večerjo, in teh nekaj minut, ki jih boste potrebovali, če boste pohiteli, vas bodo prav radi počakali."

Rekel sem: "Da, hvala," počakal, da je stopila predme, in odšel za njo po polžastih stopnicah, ki so se vile skozi notranjost enega od stožcev, iz katerih je bila hiša sestavljena.

Odpeljala me je v spalnico v drugem nadstropju, kjer je suhi mož ravno začel jemati stvari iz moje prtljage.

"Martin vam bo priskrbel vse, kar potrebujete," mi je zatrdila od vrat. "In ko boste nared, pridite preprosto dol."

Rekel sem, da bom, in odšla je. Ko sem odložil suknjič, telovnik, ovratnik in srajco, je bil suhi mož s svojim delom že gotov. Rekel sem mu, da ne potrebujem nič drugega, se v sosednji kopalnici umil, si nadel svežo srajco in ovratnik, oblekel spet telovnik in suknjič in odšel dol.

Prostorna veža je bila prazna. Skozi odprta vrata na levi je bilo slišati glasove.

En glas je nosljajoče sitnaril:

"Ne bom. S tem se ne bom sprijaznil. Nisem otrok!"

Glas je bil precej mehak.

Drugi glas je bil živahnejši, vendar trši bariton. Vedro je rekel:

"Kaj pomaga nesmiselno govoričenje, da se s tem ne bomo sprijaznili, ko se vendar moramo sprijazniti s tem!"

Tretji glas je bil ženski, mehak, vendar neizrazit in medel. Rekel je:

"Toda morda ga je res ubil."

Sitni glas je rekel: "Vseeno mi je. Tega nočem."

Bariton je prav tako vedro kot prej odgovoril: "Da ne, da tega res nočeš?"

V veži se je premaknila kljuka nekih vrat. Nisem hotel, da bi me kdo videl, kako prisluškujem. Stopil sem k odprtim vratom.

III

Stal sem med vrati v ovalno sobo z nizkim stropom, ki je bila opremljena in prepleskana s sivo, belo in srebrno barvo. V njej so bili dva moška in ena ženska.

Starejši moški, ki jih je imel nekaj čez petdeset, je vstal iz globokega sivega naslanjača in se mi slovesno priklonil. Bil je težak moški srednje velikosti, temnih las in brezbarvnih oči. Imel je brke z navoskanimi konicami, ki so bile enako sive kot bohotna brada. "Gospod Kawalow?" sem vprašal.

"Da, gospod." Sitni glas je bil njegov.

Povedal sem mu, da sem Sam Spade. Stresel mi je roko in me predstavil drugima dvema.

Ženska je bila njegova hči. Verjetno je bila stara kakih trideset let. Imela je majhen obraz s polnimi ustnicami, kakršne je imel njen oče, toda njene oči so bile temne, nos kratek in raven, polt pa skoraj brezbarvna. Njen obraz je imel na sebi nekaj azijskega. Bil je čeden, pasiven in neinteligenten.

Moški z baritonom je bil njen mož. Pisal se je Ringgo. Bil je kakih šest ali sedem let starejši od nje, ni bil ne velik ne težak, vendar dobro grajen. Levo roko je nosil v ruti, podprto z opornico. Na členkih desne roke je imel temne odgrnine. Imel je mršav, zvit obraz, živahne, temne oči, ki so jih obdajale mnoge gubice, in dobrodušna, krepka usta.

Podal mi je svojo odrgnjeno roko, mi povito roko pomolil pod nos, se zarežal in rekel:

"Žal mi je, da ste tole zamudili, ampak prihodnjič bo vrsta na vas."

"Kaj se je pa pripetilo?" sem vprašal.

Kawalow je nerodno dvignil roko.

"Za to bo tudi po večerji še dovolj časa," je rekel. "Najprej sÇdimo k mizi."

Odšli smo v majhno, zeleno in rjavo opremljeno jedilnico, kjer je stala pogrnjena miza kvadratne oblike. Nasproti mi je sedel Ringgo. Sredi mize je med dvema visokima srebrnima svečnikoma stara srebrna košarica, polna orhidej. Gospa Ringgo je sedela na moji desni, Kawalow na moji levi. Ko je Kawalow sÇdal, so se v njegovem hlačnem žepu pokazali obrisi revolverja.

Stregla sta nam dva služabnika. Večerja je bila razkošna in dobro pripravljena. Jedli smo kaviar, nekakšno krepko juho, ribo, krompir in prilogo iz kumar, pečeno jagnjetino, koruzo in stročji fižol, divjo raco in koruzne mlince, artičokovo in paradižnikovo solato ter pomarančni sladoled. Pili smo belo vino, lažje črno vino, burgundca, kavo in liker.

(Se nadaljuje)

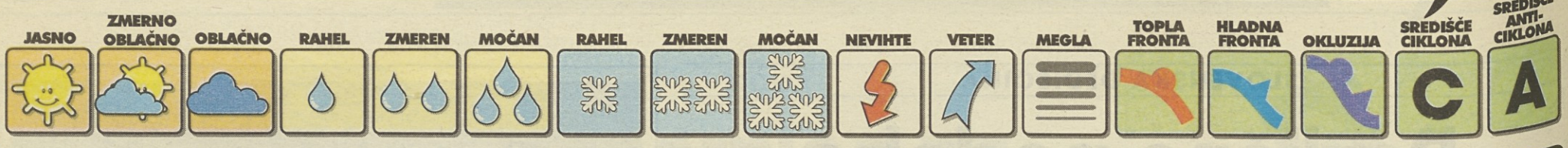

VREMENSKA SLIKA

Območje visokega zračnega pritiska nad Sredozemljem počasi slabi. Nov frontalni val se prek zahodne Evrope bliža Alpam. V višinah priteka k nam od jugozahoda nekoliko toplejši zrak.

Podatke pripravlja in posreduje Hidrometeorološki zavod.

Temperature so bile izmerjene včeraj ob 7 in 13 uri

DANES

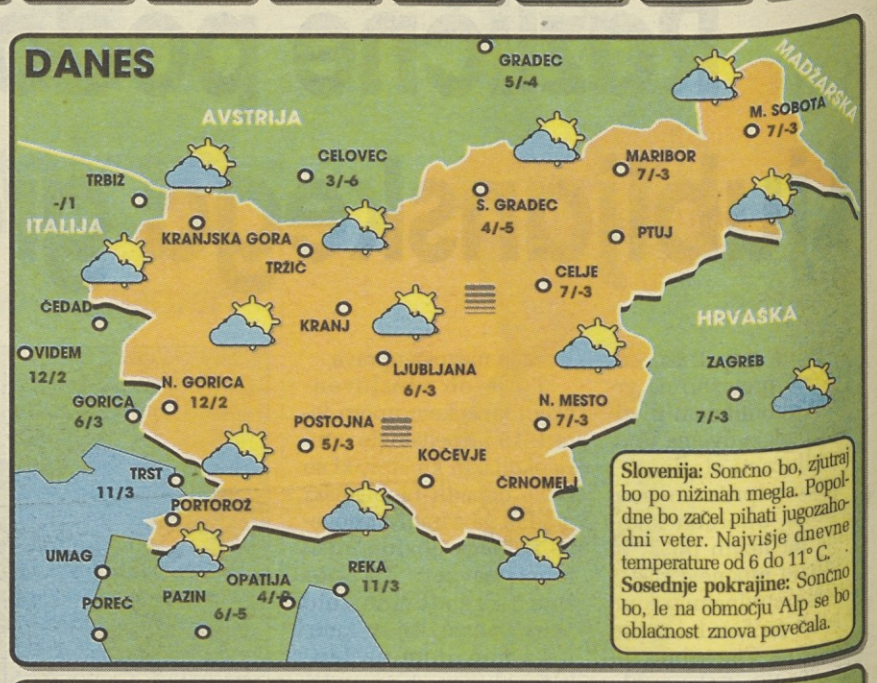

Slovenija: Sončno bo, zjutraj bo po nižinah megla. Popoldne bo začel pihati jugozahodni veter. Najvišje dnevne temperature od 6 do 11° C.
Sosednje pokrajine: Sončno bo, le na območju Alp se bo oblačnost znova povečala.

JUTRI

V Sloveniji:
V četrtek bo znova oblačno s padavinami, v nižinah bo večinoma deževalo.
Obeti:
V petek se bo vreme izboljšalo.

DOLŽINA DNEVA

Sonce bo vzšlo ob 6.29 in zašlo ob 17.57. Dan bo dolg 11 ur in 28 minut. Luna bo vzšla ob 9.55 in zašla 00.18.

PLIMOVANJE

Danes: ob 0.08 najvišje 27 cm, ob 7.31 najnižje -19 cm, ob 13.33 najvišje -2 cm, ob 17.06 najnižje -6 cm.

Jutri: ob 0.34 najvišje 21 cm, ob 9.44 najnižje - 17 cm.

SNEŽNE RAZMERE

	cm		cm
Rogla	10 na 150 do 170	Kanin	10 do 340
Kope	10 na 120	Kobla	10 - 130
Krvavec	10 na 220	Stari vrh	10 - 60
Vogel	5 na 310	Soriška planina	200
Kranjska Gora	10 na 40 - 100	Velika planina	100 do 200
Mariborsko Pohorje	do 130	Golte	180 - 130
Kalič	do 50	Pokljuka	120 - 150

Na Voglu je smučišče Žagarjev graben odprto. Zaradi močnega vetra naprave na Kaninu danes ne obratujejo. Na Zelenici zaradi nevarnosti snežnih plazov obratujeta samo vlečnica Ljubelj in sedežnica Zelenica 1. Tekaške proge so urejene na Rogli, Soriški Planini, Veliki Planini, Mariborskem Pohorju, Kopah, Kalicu, v Kranjski Gori in delno na Pokjuki. Smučarski avtobus vozi na Mar. Pohorje, Roglo, Veliko Planino, Koblo, Vogel, med Gozd Martuljkom in Zelenci v Podkorenu. Dostop na smučišča Mariborsko Pohorje, Kope, Roglo in Pokljuko je mogoč samo z zimsko opremo. **V gorah je velika nevarnost snežnih plazov!**

BIOPROGNOZA

Čez dan bo vreme ugodno vplivalo na počutje in razpoloženje ljudi. Popoldne in zvečer se bo jakost vremenskega dražljaja povečala in spanje občutljivih ljudi bo moteno.

ONESNAŽENOST

Konc. SO_2 v mg/m³ 7.03. med 6 in 7 uro

LJ Bežigrad	18
Maribor	41
Trbovlje	83
Velenje	1
Celje	66
Hrastnik	42

SVET / SLIKA PRI SLIKI...ZGODBA PRI ZGODBI...PA ŠE RES JE

Že tretji primer umora staršev

WASHINGTON - Jason Lewis, ki je pri svojih 15. letih sanjaril, da bi podoživljal pustolovščine iz filma Oliverja Stonea »Natural born killer« (Naravno rojeni morilci), je ubil očeta in mater. To je v ZDA že tretji podoben primer v zadnjih desetih dneh. Jasona Lewisa obtožujejo, da je s potezno puško ubil svojega 38-letnega očeta Jamesa in 35-letno mater Lillian, ko sta v premični hiši v georgijskem Newnanu pri Alabami v nedeljo gledala televizijo. Preiskovalci so našli več pisem, iz katerih je razvidno, da se je Jason Lewis dopisoval s svojimi vrstiki prav o filmu »Natural born killer«.

Lewisov zločin je do potankosti podoben zločinu, ki ga je v soboto zagrešil 16-letni Jeffrey Howorth, ki je po umoru 46-letnega očeta Georgea in 48-letne matere Sue, v pismu med drugim zapisal tudi: »...ko bom vse likvidiral, hočem, da o meni posnamejo film...« Preiskovalni sodnik je mnenja, da iz pisma izhaja, kako je imel fant »probleme doma in v šoli«. Take trditve pa so do skrajnosti nesprejemljive, ker skoraj ni najstnika, ki ne bi imel problemov doma in v šoli. Vzroki takega nasilja bržkone tičijo drugje in ne v problemih.Prav tako je nedopustno, da je bilo stalno kregarjenje krivo za trojni umor (očeta, matere in 11-letnega bratca), ki sta ga zagrešila pred časom v Salisburyju 16-letni David Freeman in njegov 17-letni brat Bryan. Že res, da sta bila Brenda in Dennis Freeman jehovca in da sta zato sinova postala naciskina, a to še ni zadosten razlog za umor.

Golden Gate morajo utrditi

SAN FRANCISCO - Znameniti Golden Gate, viseči most v San Franciscu, bodo morali čimprej utrditi, tako da bi lahko vzdržal tudi hujše potresne sunke. Nahaja se namreč le 15 kilometrov od preloma San Andreas. Kot je povedal inženir Mervin Giacomini, bi potres 7. stopnje po Richterjevi lestvici v nekaj minutah porušil, kar so ljudje gradili štiri leta. Po njegovem bi utrditev in posodobitev mostu stala 140 milijonov dolarjev.

Thatcherjeva ob priznanje

WASHINGTON - Prestižni Boston College, ena od najbolj znanih ameriških univerz, ne bo 5. maja podelil svojega priznanja nekdaji predsednici britanske vlade Thatcherjevi, ker se je temu uprla ameriška irska skupost. Prav 5. maja bo namreč 14. obletnica smrti Bobbyja Sandsa, pripadnika Irske republikanske armade, ki je po gladovni stavki umrl v nekem britanskem zaporu.

Pravilo »šestih palcev«

LONDON - Britanski višješolci so obupani, ker se bojijo, da bodo tudi druge šole kot prestižni licej Dollar Academy v škotskem Perthu osvojile pravilo »šestih palcev«, kar je razdalja, do katere se lahko približajo dijaki obeh spolov v šoli in na ulici. Povsem razumljivo na 15-centimetrski razdalji je nemogoče vsako ljubimkanje in poljubljanje.

Smrtne obtožbe v Iraku za krajo dveh tovornjakov

BAGDAD - Bagdadski časopis Al Žumhurija je včeraj zapisal, da so zaradi kraje dveh tovornjakov na smrt obsodili osem Iračanov. Oblasti so sprejele tako drastične ukrepe, da bi zajezile kriminal. Po uvedbi sankcij proti Iraku se je namreč zaradi težkih gospodarskih razmer indeks zločinov povečal za 50%.

»Galantni« menih

BANGKOK - Tajski budistični menih Phra Yantra Amaro je bil še do nedavnega spoštovan in svet mož, sedaj pa so njegovi pristaši in oboževalci obupani, ker prihaja na dan, da se je leta in leta vlačil z vsemi razpoložljivimi ženskami, medtem ko se jih v teoriji zaradi svoje zaobljube ne bi smel niti dotakniti.

Med teorijo in prakso pa so precejšnje razlike, tako da sedaj versko goreči Tajci z zaskrbljenostjo sledijo procesu, ki bi se moral končati z njegovim izgonom iz meniškega stanu. 43-letega privlačnega in zgovornega meniha, visoke in atletske postave sedaj obtožujejo številne njegove nekdanje privrženke, ki jih je omrežil in nato zapustil. Ena od teh, Chantima Mayarangsi, trdi, da je oče njene 10-letne hčerke. O usodi meniha babjeka že nekaj dni razpravlja višji svet Sanghe (najvišja tajska budistična inštitucija), že sedaj pa je jasno, da bo moral Phra Yantra Amaro sleči meniška oblačila.

Svetniško čistost tega meniha je načela pred enim letom neka tajska budistična nuna, ki ga je obtožila, da jo je »vzel« na palubi neke ladje med križarjenjem po Sredozemlju. Po tej prvi obtožbi se je sprožil plaz očitkov in obtožb: prilaščal naj bi si sredstva svojih vernikov, živel naj bi preveč luksuzno, prekomerno naj bi potoval... Prejšnji mesec pa je sodu izbilo dno odkritje, da je med obiski v Avstraliji in na Novi Zelandiji zahajal v bordele, storitve pa plačeval s kreditno kartico neke svoje bogate tajske privrženke.

Krona defilejev so vselej omamne poročne obleke

Na milanskih prikazih ženske visoke pripravljene mode za naslednjo jesensko-zimske sezone je nastopila tudi Laura Biagiotti, ki je prikazala tudi poročno obleko (foto AP)